

การสื่อสารและความน่าเชื่อถือของอาจารย์ที่แสดงตนต่างจากเพศกำเนิดในบริบทการศึกษาไทย

นายณิศรภูภา สอนประดิษฐ์

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต

สาขาวิชาวาทวิทยา ภาควิชาวาทวิทยาและสื่อสารการแสดง

คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2551

ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

COMMUNICATION AND CREDIBILITY OF TRANSGENDER TEACHERS
IN THAI EDUCATIONAL CONTEXT

Mister Phanisha-voradha Suanpradit

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Arts Program in Speech Communication
Department of Speech Communication and Performing Arts
Faculty of Communication Arts
Chulalongkorn University
Academic Year 2008
Copyright of Chulalongkorn University

หัวข้อวิทยานิพนธ์	การสื่อสารและความน่าเชื่อถือของอาจารย์ที่แสดงตนต่าง จากเพศกำเนิดในบริบทการศึกษาไทย
โดย	นายผณิตศรฎา สอนประดิษฐ์
สาขาวิชา	วาทวิทยา
อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก	รองศาสตราจารย์ เมตตา วิวัฒน์านุกูล

คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้หัวข้อวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทบริหารธุรกิจ

..... คณบดีคณะนิเทศศาสตร์
(รองศาสตราจารย์ ดร. ยุบล เบ็ญจรงค์กิจ)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ อวยพร พานิช)

..... อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก
(รองศาสตราจารย์ เมตตา วิวัฒน์านุกูล)

..... กรรมการภายนอกมหาวิทยาลัย
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. รุจิระ โรจนประภายนต์)

ผดนิศรวิภา สวณประดิษฐ์ : การสื่อสารและความน่าเชื่อถือของอาจารย์ที่แสดงตนต่าง
จากเพศกำเนิดในบริบทการศึกษาไทย. (COMMUNICATION AND CREDIBILITY OF
TRANSGENDER TEACHERS IN THAI EDUCATIONAL CONTEXT) อ.ที่ปรึกษา
วิทยานิพนธ์หลัก : รองศาสตราจารย์เมตตา วิวัฒน์านุกูล, 135 หน้า.

การวิจัยเชิงคุณภาพครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการรับรู้ความน่าเชื่อถือของอาจารย์ที่แสดงตนต่าง
จากเพศกำเนิด และผลการรับรู้ความน่าเชื่อถือของอาจารย์ที่แสดงตนต่างจากเพศกำเนิด ในมุมมองของ
อาจารย์ที่แสดงตนต่างจากเพศกำเนิด และบุคคลแวดล้อม ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา อาจารย์เพื่อนร่วมงาน
นักเรียน-นักศึกษา และผู้ปกครอง รวมถึงศึกษาปัญหาและอุปสรรคที่เกิดขึ้นกับอาจารย์ที่แสดงตนต่างจากเพศ
กำเนิด โดยใช้แบบสัมภาษณ์และแบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง 5 กลุ่ม ได้แก่
1. อาจารย์ที่แสดงตนต่างจากเพศกำเนิด 2. ผู้บริหารสถานศึกษาที่อาจารย์ที่แสดงตนต่างจากเพศกำเนิดสังกัด
3. อาจารย์เพื่อนร่วมงาน 4. นักเรียน-นักศึกษา 5. ผู้ปกครองของนักเรียนนักศึกษา

ผลการวิจัยพบว่า

1. การรับรู้ตนเองของอาจารย์ที่แสดงตนต่างจากเพศกำเนิด แบ่งออกได้เป็น 2 ลักษณะ คือการรับรู้เพศ
ภาวะของตนเอง และการรับรู้คุณลักษณะความเป็นครู ส่งผลต่อการรับรู้ความน่าเชื่อถือในวิชาชีพครู
จากมุมมองของบุคคลแวดล้อม โดยส่วนใหญ่ เห็นว่าไม่แตกต่างจากอาจารย์ผู้หญิง และเน้นความรู้
ความสามารถของอาจารย์ที่แสดงตนต่างจากเพศกำเนิดมากกว่าเพศภาวะ
2. การรับรู้มีผลต่อการนำเสนอตนเองของอาจารย์ที่แสดงตนต่างจากเพศกำเนิดผ่านทางวัจนภาษา
และอวัจนภาษา ขณะที่ บุคคลแวดล้อมทุกกลุ่มให้การยอมรับในความสามารถที่อาจารย์ที่แสดงตน
ต่างจากเพศกำเนิดมี ยกเว้นสถานศึกษาบางแห่งมีการออกกฎระเบียบบางประการเพื่อสร้างความ
ชัดเจนหรือหลีกเลี่ยงการเป็นแบบอย่าง
3. การยึดภาพลักษณ์ของครูตามบทบาททางเพศในสังคมไทยของสถานศึกษา และวิธีการใช้คำพูดที่ไม่
เหมาะสมของอาจารย์ที่แสดงตนต่างจากเพศกำเนิดกับเพื่อนร่วมงาน เป็นอุปสรรคต่อการยอมรับการ
ทำงานในฐานะครู รวมไปถึงกฎระเบียบของสถานศึกษา มีผลต่อการนำเสนอความเป็นเพศของ
อาจารย์ข้ามเพศในฐานะแบบอย่างที่ดี

ภาควิชา ...วาทวิทยาและสื่อสารการแสดง.....ลายมือชื่อ.....
สาขาวิชา...วาทวิทยา.....ลายมือชื่อ.....
ปีการศึกษา...2551.....ลายมือชื่อ.....

5084711828 : MAJOR SPEECH COMMUNICATION

KEYWORDS : TRANSGENDER / TEACHER / SELF-PERCEPTION / SELF-PRESENTATION /
EDUCATIONAL COMMUNICATION / EDUCATIONAL CONTEXT

PHANISHA-VORADHA SUANPRADIT : COMMUNICATION AND
CREDIBILITY OF TRANSGENDER TEACHERS IN THAI EDUCATIONAL
CONTEXT. ADVISOR : ASSOCIATE PROFESSOR METTA VIVATANANUKUL,
135 pp.

The objectives of this qualitative research are to study the perception of transgender teachers' credibility and its impact from the perspective of deans, colleagues, students and parents, including problems and obstacles against occupational performance of transgender teachers by conducting in-depth interview and survey questionnaires from 5 groups : transgender teachers , deans , colleagues, students and parents.

The results show that

1. Self-perception of transgender teachers is based on how they perceive their sex identity and condition and how they perceive general teachers' proper characteristics, which affects the perception of other concerned people on their credibility as a teacher. Most samples perceive transgender teachers as not different from female teachers and emphasize their doing more than their being.
2. Transgender teachers' self-perception affects their self-presentation through their verbal and nonverbal language, while respondents of all groups admit them and their performance, except some colleges which issue some regulations to clarify and avoid being imitated.
3. Colleges' rigid expectation of sex-role and expression according to Thai norms, and improper use of words by transgender teachers themselves are the problems which can lead to a rejection on their role as a good teacher.

Department : Speech Communication..... Student's Signature

Field of Study : Speech Communication..... Advisor's Signature

Academic Year : 2008..... Co-Advisor's Signature

กิตติกรรมประกาศ

การศึกษานี้คงไม่สำเร็จลุล่วงมาได้ หากปราศจากความเกื้อกูลของบุคคลต่าง ๆ ดังที่ผู้วิจัยจะได้น้อมรำลึกถึงความกรุณาที่ได้รับจากแต่ละท่าน

บุคคลแรกคือ รองศาสตราจารย์เมตตา วิวัฒน์านุกูล อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ผู้ปรารถนาดี เป็นผู้ให้คำชี้แนะในการดำเนินการวิจัยแก่ผู้วิจัย และไม่เคยเบื่อหน่ายกับความเหลวไหลของผู้วิจัย หากแต่พร้อมจะให้คำปรึกษาด้วยความเมตตาและจริงใจเมื่อผู้วิจัยต้องการ ทำให้ผู้วิจัยซาบซึ้งถึงความหวังดีของท่านอาจารย์ที่หวังดีต่อลูกศิษย์อย่างไม่ต้องการสิ่งใดตอบแทน ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ ที่นี้

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณรองศาสตราจารย์อวยพร พานิช ผู้เปรียบเสมือนแม่ของพวกเราชาววาทวิทยารุ่น 10 ที่ท่านได้กรุณาสละเวลามาเป็นประธานกรรมการคุมสอบวิทยานิพนธ์ พร้อมทั้งคำตักเตือนในสิ่งที่ผิดพลาด และกำลังใจที่มอบให้ลูกศิษย์คนนี้เสมอมา และกราบขอบพระคุณผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.รุจิระ ไรจนประภายนต์ ที่ท่านกรุณาสละเวลามาเป็นกรรมการภายนอกคุมสอบวิทยานิพนธ์ให้ผู้วิจัย พร้อมทั้งกำลังใจและความเข้าใจที่ท่านมีให้ไม่เคยเสื่อมคลาย

ขอบพระคุณคณาจารย์ภาควิชาวาทวิทยาและสื่อสารการแสดงทุกท่านที่ได้ประสิทธิประสาทความรู้ในศาสตร์ของวาทวิทยา และการอบรมสั่งสอนให้กับลูกศิษย์ผู้นี้เป็นอย่างดีตลอดเวลาที่ได้เข้ามาเป็นส่วนหนึ่งของภาควิชา

ผู้วิจัยขอขอบคุณกลุ่มตัวอย่างทุกท่านที่ได้สละเวลาอันมีค่าของท่านในการให้ข้อมูลในการทำวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยหวังเหลือเกินว่า การสละเวลาของท่านครั้งนี้จะเป็นแรงเสริมไม่มากนักน้อยอีกแรงที่จะช่วยลดหย่อนอคติทางเพศในสังคมไทย

ขอบคุณมิตรภาพที่แสนจะอบอุ่นและจริงใจของเพื่อน ๆ ชาววาทวิทยารุ่น 10 ทุกคน ในฐานะที่ผู้วิจัยมีอาชีพเป็นนักร้อง คงไม่มีเพลงไหนที่จะแทนความรู้สึกในหัวใจของผู้วิจัยได้เท่าบทเพลง “I will always love you”

และท้ายที่สุด ผู้วิจัยต้องกราบขอบพระคุณบุคคลที่เป็นที่รักที่สุดในชีวิตของผู้วิจัย คือ อาม่า หรือยายจ๋าของผู้วิจัย ซึ่งเป็นผู้อุปถัมภ์ค้ำจุนทั้งการดำรงชีวิต และเป็นแรงใจให้ผู้วิจัยสามารถทำสิ่งต่าง ๆ ให้สำเร็จลุล่วงลงได้ ขอภักดิ์กราบขอบพระคุณจากใจหลานคนนี้

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ญ
บทที่	
1 บทนำ.....	1
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	5
1.3 ปัญหำนำวิจัย.....	6
1.4 ขอบเขตการวิจัย.....	6
1.5 คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย.....	6
1.6 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	8
2 แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	7
2.1 แนวคิดเรื่องการข้ามเพศ.....	9
2.2 แนวคิดเรื่องการสื่อสารระหว่างบุคคล.....	12
2.3 แนวคิดเรื่องความน่าเชื่อถือของผู้ส่งสาร.....	16
2.4 แนวคิดเรื่องมโนทัศน์ตนเอง.....	19
2.5 แนวคิดเรื่องความคาดหวังของสังคมต่อบทบาทครู-อาจารย์.....	20
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	39
3.1 รูปแบบวิธีวิจัย.....	39
3.2 วิธีการวิจัยและกลุ่มตัวอย่าง.....	39
3.3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	41
3.4 วิธีการเก็บข้อมูล.....	41
3.5 การวิเคราะห์ข้อมูล.....	42

บทที่	หน้า
3.6 การนำเสนอข้อมูล.....	42
4 ผลการวิจัย.....	43
4.1 ผลการสัมภาษณ์.....	43
4.1.1 อาจารย์ที่แสดงตนต่างจากเพศกำเนิด.....	44
4.1.2 ผู้บริหารสถานศึกษาที่อาจารย์ที่แสดงตนต่างจากเพศกำเนิดสังกัด.....	52
4.1.3 อาจารย์เพื่อนร่วมงาน.....	76
4.2 ผลจากแบบสอบถาม.....	96
4.2.1 นักเรียน-นักศึกษา.....	96
4.2.2 ผู้ปกครองของนักเรียน-นักศึกษา.....	105
5 สรุปผลการวิจัย อภิปราย และข้อเสนอแนะ.....	110
5.1 สรุปผลการวิจัย.....	111
5.2 อภิปรายผลการวิจัย.....	124
5.3 ข้อจำกัด.....	130
5.4 ข้อเสนอแนะ.....	130
รายการอ้างอิง.....	132
ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์.....	135

สารบัญญัตินำ

ตาราง ที่		หน้า
4.1	แสดงข้อมูลทั่วไปของอาจารย์ที่แสดงตนต่างจากเพศกำเนิด.....	44
4.2	แสดงการรับรู้ตนเองของอาจารย์ที่แสดงตนต่างจากเพศกำเนิด.....	46
4.3	แสดงผลการนำเสนอความเป็นเพศของอาจารย์ที่แสดงตนต่างจากเพศกำเนิดผ่าน รูปลักษณะภายนอก.....	50
4.4.	แสดงผลการนำเสนอความเป็นเพศของอาจารย์ที่แสดงตนต่างจากเพศกำเนิดผ่าน ทางวิชาภาษาและอวัจนภาษา.....	51
4.5	แสดงข้อมูลทั่วไปของผู้บริหารสถานศึกษาที่อาจารย์ที่แสดงตนต่างจากเพศกำเนิด สังกัด.....	52
4.6	แสดงข้อมูลทั่วไปของอาจารย์เพื่อนร่วมงาน.....	76
4.7	แสดงข้อมูลทั่วไปของนักเรียน-นักศึกษา.....	97
4.8	แสดงการรับรู้คุณลักษณะภายนอกของอาจารย์ที่แสดงตนต่างจากเพศกำเนิด.....	98
4.9	แสดงคุณลักษณะที่ดีของครู-อาจารย์ที่นักเรียน-นักศึกษาคาดหวัง.....	99
4.10	แสดงคุณลักษณะที่ดีที่อาจารย์ที่แสดงตนต่างจากเพศกำเนิดมี.....	100
4.11	แสดงความสามารถในการสอนของอาจารย์ที่แสดงตนต่างจากเพศกำเนิด.....	101
4.12	แสดงลักษณะการสื่อสารของอาจารย์ที่แสดงตนต่างจากเพศกำเนิดในมุมมอง นักเรียน-นักศึกษา.....	101
4.13	แสดงการรับรู้ถึงความเป็นเพศของอาจารย์ที่แสดงตนต่างจากเพศกำเนิดของ นักเรียน-นักศึกษา.....	102
4.14	แสดงการรับรู้ถึงความเหมาะสมในบทบาทครู-อาจารย์ของอาจารย์ที่แสดงตนต่าง จากเพศกำเนิดของนักเรียน-นักศึกษา.....	102
4.15	แสดงผลการรับรู้ความน่าเชื่อถือของอาจารย์ที่แสดงตนต่างจากเพศกำเนิดที่มีผลต่อ พฤติกรรมของนักเรียน-นักศึกษา.....	103
4.16	แสดงผลการรับรู้ของนักเรียน-นักศึกษาที่มีผลต่อการยอมรับอาจารย์ที่แสดงตนต่าง จากเพศกำเนิด.....	105
4.17	แสดงข้อมูลทั่วไปของผู้ปกครองของนักเรียน-นักศึกษา.....	106

ตาราง ที่		หน้า
4.18	แสดงผลการรับรู้การที่สถานศึกษามีอาจารย์ที่แสดงตนต่างจากเพศกำเนิดสอนอยู่	107
4.19	แสดงผลของความรู้สึกต่อการรับรู้ที่สถานศึกษามีอาจารย์ที่แสดงตนต่างจากเพศ กำเนิดสอนอยู่.....	108
4.20	แสดงผลของมุมมองต่อความเหมาะสมของอาจารย์ที่แสดงตนต่างจากเพศกำเนิด ต่อบทบาทครู-อาจารย์.....	108

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ผู้หญิงข้ามเพศ หรือ ชายที่เป็นบุคคลที่แสดงตนต่างจากเพศกำเนิด (*Transgender woman or Male to female : MTF*) คือ บุคคลที่มีเพศกำเนิด (*Sex*) เป็นชาย แต่มีเพศภาวะ (*Gender*) ที่มีความเป็นผู้หญิง (*Feminine*) คือ มีการดำเนินชีวิตตามบทบาทสังคมแบบผู้หญิง และมีอารมณ์ ความรู้สึกนึกคิดว่าตนเองเป็นเพศหญิง ซึ่งหมายรวมทั้งบุคคลที่ทำการผ่าตัดแปลงเพศแล้ว และยังไม่ได้ผ่าตัดแปลงเพศ (*ฉันทลักษณ์ รักษาอยู่ และคณะ, 2550:2*)

เดิมทีนั้น ในสังคมไทยได้มีการสร้างนิยามศัพท์เพื่อใช้เรียกขานบุคคลเหล่านี้อยู่มากมาย เช่น *กะเทย, สาวประเภทสอง* ซึ่งแต่ละคำก็จะมีการชี้เฉพาะเจาะจงถึงรายละเอียดปลีกย่อยของกลุ่ม ตัวอย่างเช่น *กะเทย* คือ คนที่มีจิตใจและกิริยาอาการตรงข้ามกับเพศของตน หรือ *สาวประเภทสอง* คือ ผู้ชายที่มีการแสดงออกทางเพศ และมีบทบาททางเพศของผู้หญิง ซึ่งในปัจจุบัน นอกเหนือจากสองคำที่กล่าวข้างต้น ได้มีการสร้างนิยามศัพท์ใหม่ ๆ เพื่อใช้เรียกผู้ชายที่มีความไม่สอดคล้องระหว่างเพศทางร่างกายกับเพศทางจิตใจ กล่าวคือ ร่างกายเป็นผู้ชาย แต่จิตใจเป็นผู้หญิง ซึ่งส่งผลให้การแสดงออกทางเพศ และบทบาททางเพศเป็นไปในแบบผู้หญิง เช่น *สาวดาวเทียม, นางฟ้าจำแลง เป็นต้น(วารุณี แสงกาญจน์วนิช, 2546:9)*

จากนิยามศัพท์ดังกล่าว จะเห็นได้ว่า แต่ละนิยามนั้นล้วนแต่แฝงไว้ด้วยนัยของอคติทางสังคม เพราะเน้นชี้ให้เห็นถึงความแปลกแยก หรือการแบ่งประเภทของมนุษย์ ในปี 2550 กลุ่มผู้หญิงข้ามเพศแห่งประเทศไทย สมาคมฟ้าสีรุ้งแห่งประเทศไทย และเครือข่ายความหลากหลายทาง-เพศ จึงได้ริเริ่มให้เปลี่ยนมาใช้คำว่า “ผู้หญิงข้ามเพศ” เพื่อให้ความหมายตรงกับคำศัพท์ภาษาอังกฤษคือ *Transgender woman* เป็นการแสดงให้เห็นว่าบุคคลนั้นได้เปลี่ยนเพศจากชายมาเป็นหญิง โดยไม่มีอคติใด ๆ แฝงอยู่ ทว่า นิยามดังกล่าวยังไม่เป็นที่รับรองทางวิชาการ และยังไม่เป็นที่เข้าใจในสังคมทั่วไปเท่าใดนัก

เดิมทีนั้น ผู้หญิงข้ามเพศถูกมองแบบเหมารวมว่าเป็นรักร่วมเพศประเภทหนึ่ง (Homosexual) ซึ่งต่อมาได้มีการเปลี่ยนคำเรียกว่าเป็นคนรักเพศเดียวกัน เพราะคำว่ารักร่วมเพศ นั้นมีนัยที่อิงกับเรื่องเพศสัมพันธ์มากเกินไป *ชลิดาภรณ์ ส่งสัมพันธ์ (2550:2)* ได้อธิบายว่า สังคมไทยเป็นสังคมที่ยึดติดกับระบบสองเพศ (Dichotomous Gender System) กล่าวคือ ให้ความสำคัญแก่ “ความเป็นหญิง” กับ “ความเป็นชาย” เป็นผลมาจากมิติทางการแพทย์แบบ วิทยาศาสตร์ ซึ่งแบ่งแยกตามเพศกำเนิด (Sex) ทำให้ผู้หญิงข้ามเพศซึ่งมีเพศกำเนิดเป็นชายถูกเหมารวมว่าเป็นกลุ่มรักเพศเดียวกัน ต่อมา *กลุ่มบุคคลที่มีความหลากหลายทางเพศ (GLBT - Gay, Lesbian, Bisexual and Transgender)* ได้มีการนำเสนอมุมมองใหม่ เรียกว่า *มุมมองแบบแปรเพศภาวะ (Queer Perspective)* โดยมองตามมิติทางสังคมและวัฒนธรรมว่า อัตลักษณ์ทางเพศไม่ได้จำกัดอยู่ที่แค่ความเป็นเพศชายและความเป็นเพศหญิง คือ ให้มองเน้นที่ความหลากหลายทางเพศที่ดำรงอยู่ในสังคม มองตามเพศภาวะ (Gender) และ เพศวิถี (Sexuality) ที่แต่ละคนเลือกได้เอง มุมมองนี้ให้ความสำคัญกับจิตใจมากกว่าสรีระ ซึ่งผู้หญิงข้ามเพศมีความคิดว่าตนเป็นเพศหญิง และมีความต้องการมีความรักกับเพศชาย เลือกดำเนินชีวิตทางเพศอย่างเพศหญิง ดังนั้น จึงถือได้ว่าผู้หญิงข้ามเพศเป็น *รักต่างเพศ (Heterosexual)*

อย่างไรก็ตาม เนื่องจากสังคมไทยเป็นสังคมที่ยึดติดอยู่กับระบบสองเพศ ดังที่กล่าวมาข้างต้น ดังนั้นความชัดเจนทางการจำแนกเพศจึงส่งผลต่อชีวิตทางสังคมหรือความสัมพันธ์ทางสังคม ในทำนองเดียวกันความไม่ชัดเจนทางเพศภาวะจึงสร้างความอึดอัดให้กับการจัดความสัมพันธ์ทางสังคม ในสังคมที่จำกัดสองเพศภาวะอย่างเคร่งครัดนี้ การข้ามเพศจึงสร้างความอึดอัดในสังคมด้วยเช่นกัน (*ชลิดาภรณ์ ส่งสัมพันธ์, 2550:2*)

สื่อมวลชนเป็นอีกปัจจัยหนึ่งที่สร้างการผลิตซ้ำตอกย้ำความแปลกแยกของระบบสองเพศของกลุ่มคนรักเพศเดียวกันมาตลอด จากการศึกษาของ *ฐิติกร เตรยาภรณ์ (2543:203-205)* พบว่า สื่อ เช่น หนังสือพิมพ์มักจะนำเสนอภาพลักษณ์ด้านท่าทางและพฤติกรรมการแสดงออกของกลุ่มรักร่วมเพศในแง่ลบ รวมไปถึงการชี้ให้เห็น *ทัศนคติด้านลบที่คนในสังคมมีต่อกลุ่มคนรักร่วมเพศ (Antihomosexual)* ซึ่งยังไม่นับรวมการนำเสนอของสื่ออื่น ๆ ที่มุ่งนำเสนอเรื่องราวในลักษณะเดียวกันนี้ ผู้หญิงข้ามเพศ ซึ่งมักจะถูกจัดรวมไว้ในกลุ่มรักเพศเดียวกันตามความเข้าใจของคนในสังคม จึงได้รับผลกระทบจากการสร้าง ดำรง และตอกย้ำ *แบบฉบับ (Stereotype)* นี้ไปด้วย

สื่อมวลชน มักจะยึดเยียดอัตลักษณ์ให้กับกลุ่มคนรักเพศเดียวกัน โดยผ่านชุดคำวาทที่ว่า “ขัดต่อหลักธรรมชาติ ไม่ใช่วัฒนธรรมที่งดงาม มีความผิดปกติทางเพศ เป็นผู้ที่เสียความเป็นเพศ เป็นผู้ที่ทำให้พ่อแม่ต้องเสียใจ หมกมุ่นเรื่องเพศ สำส่อน ไม่มีรักแท้ในหมู่เกย์ ตั้งตั้ง กระเดาะ เป็นพฤติกรรมที่นำไปตามแฟชั่น เป็นพวกที่มีอารมณ์รุนแรง ชอบก่อคดีฆาตกรรม เป็นผู้ชายสีม่วงเพื่อสนองคนเที่ยวคน” เป็นต้น ผลจากการสร้างคำเหล่านี้ได้สร้างนิยามภาพลักษณ์ที่ตายตัวให้กับกลุ่มคนรักร่วมเพศ (เปรมปรีดา ปราโมช ณ อยุธยา, 2546:36)

จากที่กล่าวมาข้างต้น ทำให้ผู้หญิงข้ามเพศประสบปัญหาในการถูกเลือกปฏิบัติจากสังคม ส่งผลกระทบต่อหน้าที่การงาน การทำหนังสือเดินทาง การเดินทางไปต่างประเทศ การได้รับบริการด้านสาธารณสุขและบริการสาธารณะอื่น ๆ อีกมากมาย (ฉันทลักษณ์ รักษาอยู่ และคณะ, 2550:1)

การประกอบอาชีพ เป็นอีกหนึ่งปัญหาที่ผู้หญิงข้ามเพศประสบ เนื่องจากหลาย ๆ อาชีพมีกรอบที่อิงอยู่กับเกณฑ์ของสังคม *ไซโย นิธิอุบัติ (2546:55-61)* ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างอาชีพกับวิธีการสื่อสารเพื่อเปิดเผยตนเองของชายรักชายและผู้หญิงข้ามเพศ พบว่าส่วนใหญ่อาชีพของชายรักชายและผู้หญิงข้ามเพศมักจะเป็นอาชีพที่ไม่ขึ้นอยู่กับกฎเกณฑ์ หรือมีกฎระเบียบมาบังคับควบคุม ซึ่งอาชีพเหล่านี้มีส่วนทำให้กลุ่มชายรักชายและผู้หญิงข้ามเพศใช้อัตลักษณ์ของตนเองในการแสดงศักยภาพ และความสามารถต่าง ๆ เช่น นางโชว์ อาชีพที่เกี่ยวข้องกับการออกแบบหรือใช้ความคิดสร้างสรรค์ อาชีพที่เกี่ยวข้องกับการบริการที่ต้องใช้การพูดจาโน้มน้าวจิตใจ หรือต้องใช้มนุษยสัมพันธ์ อาชีพที่เกี่ยวข้องกับงานบันเทิง ซึ่งต้องอาศัยบุคลิกที่มีความสนุกสนาน ต้องใช้ความเป็นตัวตนเพื่อสร้างความบันเทิง หรืออาชีพอิสระ ซึ่งไม่ต้องทำตามคำสั่งของใคร ทุกสิ่งทุกอย่างขึ้นอยู่กับตนเพียงผู้เดียวที่จะจัดการให้เกิดความเรียบร้อย

ทั้งนี้ อาชีพส่วนใหญ่มักขึ้นอยู่กับกฎเกณฑ์และความคาดหวังของสังคม ทำให้ยากต่อการที่ชายรักชายหรือผู้หญิงข้ามเพศจะเปิดเผยตัวตน อาชีพครู-อาจารย์ เป็นอีกหนึ่งสาขาอาชีพที่อยู่บนพื้นฐานกฎเกณฑ์ของสังคม เพราะการที่จะสร้างให้คนในสังคมมีความรู้ มีสติปัญญา มีคุณธรรม เพื่อสามารถนำไปประกอบอาชีพ และอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข และทำตนให้เป็นประโยชน์ต่อสังคม เพื่อการพัฒนาคน พัฒนาเศรษฐกิจบ้านเมือง และพัฒนาสังคมให้เจริญก้าวหน้า นั้น ล้วนแล้วแต่ต้องการอาศัย การศึกษา ซึ่งมีครู อาจารย์ เป็นศูนย์กลางในการปฏิรูปการศึกษาและพัฒนากระบวนการเรียนรู้ (*วิไล ตั้งจิตสมคิด, 2544:13-15*)

วิไล ตั้งจิตสมคิด (2544:148-149) ได้สรุปคุณลักษณะของครู อาจารย์ในสังคมไทยที่พึงประสงค์ ว่า ควรจะมีลักษณะสำคัญ 3 ประการ คือ

1. มีความรู้ดี ลักษณะของครู อาจารย์ที่ดีในด้านนี้ ได้แก่ คุณสมบัติส่วนตัว ที่เกี่ยวข้องกับความรู้ ความสามารถทางด้านวิชาการที่จะสอน ตลอดจนการเป็นผู้ที่มีสติปัญญาดี เฉลียวฉลาด เชื้อมั่นในตนเอง มีความคิดสร้างสรรค์ รู้จักแสวงหาความรู้ใหม่ๆ เป็นต้น ที่สำคัญอีกประการหนึ่ง คือ สอนดี และปกครองดี สามารถอธิบายได้รวบรัดชัดเจน สอนสนุก ทำเรื่องที่ยากให้ง่ายได้ ควบคุมชั้นเรียนให้อยู่ในระเบียบวินัย เป็นต้น
2. มีบุคลิกภาพดี ลักษณะของของครู อาจารย์ที่ดีในด้านนี้ ได้แก่ รูปร่างท่าทางดี แต่งกายสะอาดเรียบร้อย พูดจาไพเราะนุ่มนวล น้ำเสียงชัดเจน มีลักษณะเป็นผู้นำ เป็นต้น นอกจากนี้ คุณยังต้องเป็นผู้ที่มีมนุษยสัมพันธ์ดี มีอัธยาศัยไมตรีกับทุกคน
3. มีคุณธรรมจริยธรรม ลักษณะของครู อาจารย์ที่ดีในด้านนี้ ได้แก่ การประพฤติดี เว้นจากอบายมุขทั้งปวง กระทำแต่สิ่งที่ดีที่สุด ทั้งกาย วาจา และใจ และต้องมีคุณธรรม จริยธรรมประจำใจ คือ ซื่อสัตย์ เสียสละ มีเมตตากรุณา ยุติธรรม และมานะอดทน เป็นต้น

จากคุณลักษณะของครู อาจารย์ที่สังคมไทยพึงประสงค์ทั้งสามข้อนี้ บุคลิกภาพที่ดีของครู อาจารย์ นั้น จะเป็นสิ่งสำคัญอันดับแรกในการสร้างความประทับใจ ความศรัทธา และความน่าเชื่อถือให้กับผู้อื่น โดยเฉพาะบุคลิกภาพภายนอก เช่น การแต่งกาย การแสดงออกทางสังคม ฯลฯ บุคลิกภาพที่ดีย่อมเป็นที่ชื่นชอบของศิษย์และผู้ปกครอง และส่งผลให้ครูสามารถสร้างสัมพันธภาพกับสังคมได้อย่างง่ายดาย เพราะเป็นที่น่าเชื่อถือแก่คนที่พบเห็น ในขณะเดียวกัน อาชีพครู อาจารย์จะต้องเป็น “แม่แบบ” ให้กับสังคม ทำให้สังคมคาดหวังที่จะให้ครู อาจารย์มีบุคลิกภาพที่ดีทั้งภายนอกและภายใน (วิไล ตั้งจิตสมคิด, 2544:136-138)

การที่ผู้หญิงข้ามเพศ ซึ่งถูกสังคมยึดเยียดความแปลกแยกจากสังคมให้มันจะมาประกอบอาชีพครู ซึ่งเป็นอาชีพที่จะต้องเป็นแบบอย่างให้กับสังคม จึงมีความขัดแย้งกันอย่างเห็นได้ชัด ดังนั้น กลุ่มชายรักชายและผู้หญิงข้ามเพศที่เป็นอาจารย์ ต้องพยายามสร้างความเชื่อมั่น ความศรัทธาในวิชาชีพนี้ โดยการพิสูจน์ตนเองให้เห็นว่า “แม้จะเป็นชายรักชายหรือผู้หญิงข้ามเพศก็

สามารถให้ความรู้ได้โดยที่อัตลักษณ์ทางเพศไม่ได้เป็นอุปสรรค มีความรู้เพียงพอที่จะสอน และสามารถอบรมสั่งสอนในสิ่งที่ดีสมกับการเป็นครูได้” (ไชโย นิธิอุบัติ, 2546)

จากที่กล่าวมาข้างต้น ทำให้ผู้วิจัยเกิดความสนใจในประเด็นความน่าเชื่อถือของอาจารย์ที่แสดงตนต่างจากเพศกำเนิด หรือ ผู้หญิงข้ามที่ประกอบอาชีพครู-อาจารย์ ว่าการนำเสนอตัวตนของอาจารย์ที่แสดงตนต่างจากเพศกำเนิดในชั้นเรียนเป็นอย่างไร และส่งผลอย่างไรต่อการเรียนการสอน และปฏิสัมพันธ์ระหว่างอาจารย์ที่แสดงตนต่างจากเพศกำเนิด กับนักเรียน-นักศึกษา รวมไปถึงบุคคลแวดล้อม ผู้หญิงข้ามเพศที่ต้องการจะประกอบอาชีพครู อาจารย์จะรับรู้ถึงมุมมองและความคาดหวังของสังคมที่มีต่อตนในบทบาทครู อาจารย์ พร้อมกับทางสังคมเองก็จะได้มองข้ามอคติทางเพศ แล้วเปลี่ยนมามองที่ความสามารถและการวางตัวของอาจารย์ที่แสดงตนต่างจากเพศกำเนิด

อย่างไรก็ตาม การที่อาจารย์ที่แสดงตนต่างจากเพศกำเนิดจะได้รับการยอมรับและได้รับความเชื่อถือ อาจขึ้นอยู่กับลักษณะของสถานศึกษา ว่าเป็นสถานศึกษาในระบบ หรือนอกระบบ ดังนั้น งานวิจัยนี้จึงมุ่งที่จะศึกษาเฉพาะอาจารย์ที่แสดงตนต่างจากเพศกำเนิดในสถานศึกษาในระบบ เพราะเป็นสถานศึกษาที่ขึ้นอยู่กับกฎ ระเบียบ ข้อบังคับ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาการรับรู้ความน่าเชื่อถือของอาจารย์ที่แสดงตนต่างจากเพศกำเนิด จากมุมมองของอาจารย์ที่แสดงตนต่างจากเพศกำเนิด และบุคคลแวดล้อม
2. เพื่อศึกษาผลของการรับรู้ความน่าเชื่อถือของอาจารย์ที่แสดงตนต่างจากเพศกำเนิดจากมุมมองของอาจารย์ที่แสดงตนต่างจากเพศกำเนิดและบุคคลแวดล้อม
3. เพื่อศึกษาปัจจัยและอุปสรรคที่มีผลต่อการปฏิบัติหน้าที่ของอาจารย์ที่แสดงตนต่างจากเพศกำเนิด

ปัญหานำวิจัย

1. อาจารย์ที่แสดงตนต่างจากเพศกำเนิด และบุคคลแวดล้อม มีมุมมองต่อการรับรู้ความน่าเชื่อถือของอาจารย์ที่แสดงตนต่างจากเพศกำเนิดอย่างไร
2. ผลการรับรู้ความน่าเชื่อถือของอาจารย์ที่แสดงตนต่างจากเพศกำเนิด ในมุมมองของอาจารย์ที่แสดงตนต่างจากเพศกำเนิด และบุคคลแวดล้อมเป็นอย่างไร
3. ปัจจัยและอุปสรรคที่มีผลต่อการปฏิบัติหน้าที่ของอาจารย์ที่แสดงตนต่างจากเพศกำเนิดเป็นอย่างไร

ขอบเขตการวิจัย

งานวิจัยเรื่อง “การสื่อสารและความน่าเชื่อถือของอาจารย์ที่แสดงตนต่างจากเพศกำเนิดในบริบทการศึกษาไทย” นี้ ผู้วิจัยเลือกทำการศึกษาเฉพาะบุคคลที่แสดงตนต่างจากเพศกำเนิดที่เป็นชาย หรือผู้หญิงข้ามเพศ (*Male to Female : MTF or Transgender Women*) ที่ประกอบอาชีพครู-อาจารย์เท่านั้น โดยมุ่งศึกษาความน่าเชื่อถือของอาจารย์ที่แสดงตนต่างจากเพศกำเนิดในบริบทการศึกษาของไทย คือ อาจารย์ที่แสดงตนต่างจากเพศกำเนิดที่สอนในสถานศึกษาในระบบ นอกจากนี้ ยังมุ่งศึกษาปัจจัยและอุปสรรคที่มีผลต่อการปฏิบัติหน้าที่ของอาจารย์ที่แสดงตนต่างจากเพศกำเนิด โดยศึกษาจากมุมมองของตัวอาจารย์ที่แสดงตนต่างจากเพศกำเนิดเอง และมุมมองของบุคคลแวดล้อม คือ ผู้บริหารสถานศึกษา, เพื่อนร่วมงาน คือ ครู-อาจารย์ในสถานศึกษา, นักเรียน-นักศึกษา ตลอดจนผู้ปกครองของนักเรียน-นักศึกษา

คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย

ผู้หญิงข้ามเพศ (*Transgender Woman*)

หมายถึง บุคคลแสดงตนต่างจากเพศกำเนิด คือเพศกำเนิดเป็นชาย แต่มีความรู้สึกนึกคิดรับรู้ตนเองว่าเป็นหญิง และนำเสนอตนเองต่อสังคมในบทบาทของเพศหญิง เช่น การแต่งกายเป็นหญิง การแสดงว่าตนเป็นหญิง หมายรวมถึงทั้งที่ทำการผ่าตัดแปลงเพศแล้ว และยังไม่ได้ทำการผ่าตัดแปลงเพศ

อาจารย์ที่แสดงตนต่างจากเพศกำเนิด (Transgender teacher)

หมายถึง ผู้หญิงข้ามเพศที่ประกอบอาชีพครู-อาจารย์

ความน่าเชื่อถือ (Source Credibility)

หมายถึง ความเชื่อมั่นในตัวบุคคล ซึ่งเป็นความเชื่อ ความรู้สึก ทศนคติที่มีต่อผู้หญิงข้ามเพศที่ประกอบอาชีพอาจารย์ โดยดูจากองค์ประกอบเรื่องความน่าเชื่อถือของผู้ส่งสาร อาทิ แนวคิดของอริสโตเติล คือ การมีความรู้ (Good Knowledge), การมีเจตนาดี (Good Will), การมีบุคลิกภาพที่ดี (Good Character) ฯลฯ ซึ่งความน่าเชื่อถือเหล่านี้จะส่งผลต่อการยอมรับบทบาทอาจารย์ของผู้หญิงข้ามเพศ

มโนทัศน์แห่งตน (Self concept)

หมายถึง คือแนวคิดที่เกี่ยวกับการมองตนเองว่าตนเองเป็นใคร เป็นอะไร ซึ่งเปรียบเสมือนการมองเงาในกระจกที่สะท้อนให้บุคคลได้เห็นตนเอง รู้จักตนเอง

บริบทการศึกษาไทย (Thai Educational Context)

หมายถึง บริบทที่ผู้หญิงข้ามเพศดำรงสถานะอาชีพครู-อาจารย์ คือ สถานศึกษาที่อาจารย์ที่แสดงตนต่างจากเพศกำเนิดแต่ละคนสังกัดอยู่ หรือทำงานอยู่ โดยสถานศึกษานั้นจะต้องตั้งอยู่ในประเทศไทย

สถานศึกษาในระบบ (Formal Education)

หมายถึง สถานศึกษาในสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ ที่มีการเรียนการสอนแบ่งเป็นภาคเรียน มีหลักสูตรการเรียนการสอนแบบมีส่วนร่วมในชั้นเรียน และมีการวัดผลเมื่อถึงกลางภาคเรียนและปลายภาคเรียน ซึ่งเมื่อผ่านกระบวนการวัดผลแล้ว ถือว่าสำเร็จ คุณวุฒิทางการศึกษาในแต่ละระดับ เช่น มัธยมศึกษา อุดมศึกษา เป็นต้น

ปัจจัยและอุปสรรค (Factor and Obstacle)

หมายถึง สิ่งที่อาจมีผลต่อการสร้างการยอมรับ และการปฏิบัติหน้าที่อาจารย์ที่มีประสิทธิภาพ อาจแบ่งเป็นปัจจัยภายใน คือ ตัวตนของอาจารย์ที่แสดงตนต่างจากเพศกำเนิด เช่น การรับรู้ตนเอง การนำเสนอตนเองทางกายภาพ คือ การแต่งกาย ฯลฯ และ

ปัจจัยภายนอก เช่น นโยบายสถานศึกษา, แรงแหน่งและแรงแด้านของนักเรียน-นักศึกษา, เพื่อนร่วมงาน ฯลฯ

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ผลการวิจัยนี้จะเป็นประโยชน์ในแง่การสร้างความเข้าใจในเรื่องบทบาททางเพศที่มีผลต่อความคาดหวังของสังคม อันจะส่งผลต่อความน่าเชื่อถือของอาจารย์ที่แสดงตนต่างจากเพศกำเนิด
2. ผลการวิจัยนี้ จะเป็นประโยชน์ในด้านการพัฒนาบุคลากรอาจารย์ที่แสดงตนต่างจากเพศกำเนิด คือ เป็นแนวทางให้อาจารย์ที่แสดงตนต่างจากเพศกำเนิดได้รับทราบมุมมองของบุคคลรอบข้างที่ต้องมีปฏิสัมพันธ์ในบริบทการศึกษาไทย ในด้านความน่าเชื่อถือของอาจารย์ที่แสดงตนต่างจากเพศกำเนิดเอง เพื่อสามารถนำผลการวิจัยที่ได้ไปปรับใช้ในเหมาะสมตามแต่ละสถานการณ์ อันจะเป็นแนวทางในการจะเป็นแนวทางในการประกอบอาชีพอาจารย์ของกลุ่มผู้หญิงข้ามเพศต่อไป

บทที่ 2

แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยเรื่อง “การสื่อสารและความน่าเชื่อถือของอาจารย์ที่แสดงตนต่างจากเพศกำเนิดในบริบทการศึกษาไทย” ผู้วิจัยมีแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัย ที่ใช้เป็นกรอบความคิดดังนี้

1. แนวคิดเรื่องการข้ามเพศ
2. แนวคิดเรื่องการสื่อสารระหว่างบุคคล
 - 2.1 แนวคิดเรื่องมโนทัศน์ตนเอง
 - 2.2 แนวคิดเรื่องความน่าเชื่อถือของผู้ส่งสาร
 - 2.3 บทบาทและความคาดหวังของสังคมต่ออาชีพครู-อาจารย์
3. ทฤษฎีการเลือกอาชีพของเซฟเฟอร์

แนวคิดเรื่องการข้ามเพศ

การข้ามเพศ คือ ภาวะที่บุคคลหนึ่งมีความไม่สอดคล้องระหว่างเพศทางร่างกายกับเพศทางจิตใจของตนเอง ส่งผลให้บุคคลดังกล่าวมีการนำเสนอตนเองให้ตรงตามเพศทางจิตใจที่ตนเองรู้สึก หรืออาจจะทำการเปลี่ยนแปลงแก้ไขเพศทางร่างกายของตนเองให้ตรงกับเพศทางจิตใจ ซึ่งในกรณีนี้มักจะพบในผู้ชายมากกว่าผู้หญิง

ในบริบทสังคมไทย ได้มีการสร้างนิยามศัพท์เพื่อใช้เรียกขานบุคคลเหล่านี้อยู่มากมาย เช่น *กะเทย*, *สาวประเภทสอง* ซึ่งแต่ละคำก็จะมีภาระเฉพาะเจาะจงถึงรายละเอียดปลีกย่อยของกลุ่ม ตัวอย่างเช่น *กะเทย* คือ คนที่มีจิตใจและกิริยาอาการตรงข้ามกับเพศของตน หรือสาวประเภทสอง คือ ผู้ชายที่มีการแสดงออกทางเพศ และมีบทบาททางเพศของผู้หญิง เป็นต้น ซึ่งในปัจจุบัน ได้มีการสร้างนิยามศัพท์ใหม่ ๆ นอกเหนือจากสองคำที่กล่าวข้างต้น เพื่อใช้เรียกผู้ชายที่มีความไม่สอดคล้องระหว่างเพศทางร่างกายกับเพศทางจิตใจ กล่าวคือ ร่างกายเป็นผู้ชาย แต่จิตใจเป็นผู้หญิง ซึ่งส่งผลให้การแสดงออกทางเพศ และบทบาททางเพศเป็นไปในแบบผู้หญิง เช่น สาวดาวเทียม, นางฟ้าจำแลง เป็นต้น (วารุณี แสงกาญจน์วนิช, 2546:9)

จากนิยามดังกล่าวข้างต้น ‘กะเทย’ จะเป็นกลุ่มที่ได้รับความสนใจเป็นอย่างมาก แต่ก็ก่อให้เกิดความสับสนมากเช่นกัน ในบางการศึกษา กะเทย ถูกจัดรวมอยู่ในกลุ่ม *Male Homosexual* หรือกลุ่มชายรักชาย (Jackson, 1998 อ้างถึงใน Winter and Udomsak, 2002:4) หรือบางครั้งจะจัดอยู่ในกลุ่ม *Male Bisexual* หรือ กลุ่มชายรักสองเพศ (Thom and More, 1998:3)

แรกเริ่ม ทางแพทย์ใช้คำว่า ‘กะเทย’ (Katheoy) เรียกขาน ‘บุคคลที่มีอวัยวะเพศของทั้งเพศชายและเพศหญิงในร่างกายเดียวกัน’ (Jackson, 1998 อ้างถึงใน Winter and Udomsak, 2002:4) แต่ต่อมา คำว่า กะเทย ถูกนำมาใช้เรียกผู้ชายที่รับเอาบทบาทของเพศหญิงมาแสดงออกต่อสังคม (*Transgender Male*) อันหมายรวมถึง กะเทยผอมยาว, กะเทยที่แต่งกายเป็นผู้หญิง ซึ่งก็คือ *Ladyboy* และ *Ladyman* ซึ่งเป็นคำเรียกแบบไม่เป็นทางการในภาษาอังกฤษนั่นเอง (Winter and Udomsak, 2002:4)

เนื่องด้วยคำว่า “กะเทย” เป็นคำที่มีความหมายที่กว้าง อาจจะใช้เปรียบเคียงได้กับคำว่า *Transvestite* ของสังคมตะวันตก หรือ *Transsexual* คือ ผู้ชายที่มีสภาพเพศทางจิตใจเป็นผู้หญิง และทำศัลยกรรมแปลงเพศ ซึ่งคำเหล่านี้ ล้วนแต่เกี่ยวข้องกับสัมพันธ์กัน แต่จะมีนัยที่แตกต่างกันออกไป ซึ่งจะต้องทำความเข้าใจในเบื้องต้นดังนี้

Magnus Hirschfeld (อ้างถึงในสมฤดี สงวนแก้ว, 2546:13) ซึ่งเป็นแพทย์ที่ศึกษาด้านพฤติกรรมทางเพศ ได้ใช้ศัพท์คำว่า *Transvestite* ไว้อธิบายภาวะที่ผู้ชายพึงพอใจที่จะสวมใส่เสื้อผ้าของผู้หญิง รวมถึงการแต่งกายเป็นผู้หญิง ซึ่งมักจะพบอยู่บ่อยครั้ง *Transvestite* ส่วนใหญ่มักจะเป็นบุคคลที่เป็นรักต่างเพศ (*Heterosexual*) แต่ก็มีบ้างที่เป็น *คนรักสองเพศ (Bisexual)* กล่าวคือ บุคคลเหล่านี้จะรู้สึกว่าเป็นชาย มีการแต่งงานเพื่อสร้างครอบครัว การแต่งกายเป็นผู้หญิงนั้น เป็นเพียงวิธีการผ่อนคลายความตึงเครียดทางอารมณ์ที่อาจไม่สามารถแสดงออกได้ในขณะที่เป็นชาย รวมไปถึงการสร้างสภาพพึงพอใจและกระตุ้นอารมณ์ทางเพศ ซึ่งทั้งหมดนี้ล้วนเป็นเพียงรสนิยมความชอบเท่านั้น แต่การรับรู้ทางเพศของบุคคลนั้นยังเป็นผู้ชาย เป็นพ่อ หรือสามีอยู่

ส่วน *Transsexual* คือ ภาวะที่บุคคลหนึ่งมีความขัดแย้งระหว่างเพศทางร่างกายกับเพศทางจิตใจ (ซึ่งหมายรวมทั้งผู้หญิงและผู้ชาย แต่ในที่นี้มุ่งเน้นเฉพาะผู้ชาย) ซึ่งบุคคลเหล่านี้จะไม่มี

ความสุขในการดำเนินชีวิตอยู่บนพื้นฐานบทบาททางเพศที่ถูกกำหนดโดยโครงสร้างสรีระร่างกาย แต่กำเนิด และบรรทัดฐานทางเพศของสังคม (Walinder, 1967:1) ผู้ชายที่เป็น *Transsexual* นี้ มีการรับรู้ตนเองว่าเป็นเพศหญิง พวกเขาจึงต้องการที่จะเป็นและทำหน้าที่เสมือนเป็นผู้หญิง ซึ่งไม่ใช่เพียงแต่การแต่งกายและการนำเสนอตนเองในบทบาทของผู้หญิงเท่านั้น แต่รวมไปถึงการใช้กระบวนการทางการแพทย์เพื่อทำให้ตนเองกลายเป็นผู้หญิงด้วย เช่น การใช้ฮอร์โมนเพศหญิง และการผ่าตัดแปลงเพศ เป็นต้น ซึ่งหากมองจากพื้นฐานทางชีววิทยา ก็อาจเรียกได้ว่า *Transsexual* จัดอยู่ในกลุ่มคนรักเพศเดียวกัน แต่เนื่องจากพวกเขามีการรับรู้ตนเองเป็นผู้หญิง เพียงแต่ติดอยู่ที่โครงสร้างสรีระร่างกายโดยกำเนิดเท่านั้น พวกเขาจึงต้องการที่จะมีความรัก และความสัมพันธ์ทางเพศกับผู้ชายที่เป็นรักต่างเพศ (Benjamin, 1966:8)

นอกจาก *Transvestite* และ *Transsexual* แล้ว ยังมีอีกหนึ่งคำที่หมายความถึง 'กะเทย' ได้เช่นกัน คือคำว่า "*Transgender*" คำ ๆ นี้ได้ถูกใช้ในความหมายที่กว้างขวาง ตัวอย่างเช่น

Thom และ More (1998:3) อธิบายว่า *Transgender* หมายถึงบุคคลที่รับรู้และนิยามตนเองว่าเป็นเพศที่ตรงข้ามกับเพศสรีระของตน ไม่ว่าจะเป็น บุคคลที่มีลักษณะก้ำกึ่งทั้งสองเพศ (*Intersex*), บุคคลที่มีสภาพจิตใจและมีความต้องการเป็นเพศตรงข้ามทั้งชายและหญิง (*Male transsexual and Female transsexual*), บุคคลที่ชอบแต่งกายด้วยเสื้อผ้าของเพศตรงข้าม (*Cross-dresser*), บุคคลที่มีอวัยวะสืบพันธุ์ของทั้งชายและหญิงอยู่ในคนเดียวกัน (*Androgynous*), เพศที่สาม (*Third gendered*) และ/หรือบุคคลไร้เพศ (*Ungender*)

Bullough (1979:4 อ้างถึงในสมฤดี สงวนแก้ว, 2546) อธิบายว่า *Transgender* เป็นคำที่มีความหมายครอบคลุมถึงผู้ชาย และผู้หญิง ที่มีความสัมพันธ์ทางเพศกับบุคคลเพศเดียวกันที่เป็นรักต่างเพศ (*Heterosexual*) และกับบุคคลที่มีความสัมพันธ์ทางเพศกับคนรักสองเพศ (*Bisexual*) นอกจากนี้แล้ว ยังรวมถึงบุคคลที่แต่งกายข้ามเพศของตนเอง (*Cross-dresser*) อีกด้วย

ฉันทลักษณ์ รักษาอยู่ และคณะ (2550:1) ได้อธิบายว่า *Transgender* หมายถึงบุคคลที่ดำเนินชีวิตตามบทบาทชายหญิงในสังคม แตกต่างจากเพศกำเนิดของตนเอง เช่น บุคคลที่มีอวัยวะเพศชายโดยกำเนิด แต่ดำเนินชีวิตทางสังคมแบบผู้หญิง และมีอารมณ์ ความรู้สึกนึกคิดว่าตนเองเป็นผู้หญิง ซึ่งหมายรวมทั้งบุคคลที่ผ่าตัดแปลงเพศแล้ว (*Transsexual*) และยังไม่ได้

ผ่าตัดแปลงเพศ ซึ่ง *Transgender* นี้ ไม่ใช่คนรักเพศเดียวกัน (*Homosexual*) หรือบุคคลรักสองเพศ (*Bisexual*)

จะเห็นได้ว่า *Transvestite*, *Transsexual* และ *Transgender* มีความหมายที่เกี่ยวข้องและเหลื่อมซ้อนกันอยู่ ซึ่งอาจจำแนกความแตกต่างได้ดังนี้

Transvestism คือ บุคคลที่ต้องการ “สวมใส่เครื่องแต่งกาย หรือแต่งกายเป็นผู้หญิง” ซึ่งเป็นเพียงรสนิยมเท่านั้น บุคคลเหล่านี้ยังมีการรับรู้ตนเองว่าเป็นเพศชาย และยังมีวิถีชีวิตที่เป็นรักต่างเพศอยู่

Transgender คือ บุคคลที่ต้องการนำเสนอตนเองในบทบาทของเพศตรงข้ามต่อสังคม รวมไปถึงมีการรับรู้และนิยามตนเองว่าเป็นเพศตรงข้ามนั้น เช่น ผู้ชายที่มีความรู้สึกนึกคิดว่าตนเองเป็นผู้หญิง ก็จะมีการแต่งกายและการแสดงออกเหมือนผู้หญิง รวมไปถึงการมีความรักและมีความสัมพันธ์ทางเพศแบบรักต่างเพศกับผู้ชายในฐานะที่ตนเองเป็นผู้หญิง ซึ่ง *Transgender* นี้จะเป็นคำกลางที่หมายรวมถึงทั้งบุคคลที่ทำการผ่าตัดแปลงเพศแล้ว และยังไม่ได้ผ่าตัดแปลงเพศ

Transsexual คือ บุคคลที่มีการรับรู้และนิยามตนเองเป็นเพศตรงข้าม เช่นเดียวกับ *Transgender* แต่ *Transsexual* จะมีระดับความต้องการที่จะเป็นเพศตรงข้ามมากกว่าในทางกายภาพ ดังนั้น จึงต้องทำการผ่าตัดแปลงเพศเพื่อให้เพศสรีระตนเองนั้นตรงกับเพศทางจิตใจของตนเองในที่สุด อาจกล่าวได้ว่า *Transsexual* เป็นคำที่ใช้ชี้เฉพาะเจาะจงสำหรับบุคคลที่ทำการผ่าตัดแปลงเพศแล้วเท่านั้น

แนวคิดเรื่องการสื่อสารระหว่างบุคคล

การสื่อสารระหว่างบุคคล เป็นระบบการสื่อสารขั้นพื้นฐานของมนุษย์ กล่าวคือ เป็นการสื่อสารที่เกิดขึ้นระหว่างบุคคลตั้งแต่ 2 คนขึ้นไป ทำการติดต่อแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารซึ่งกันและกัน มีลักษณะการสื่อสารแบบตัวต่อตัว (*Personal-to-Personal*) และสื่อสารกันโดยตรง (*Direct*) เช่น การสนทนา การสัมภาษณ์ การโต้ตอบถกเถียง การสื่อสารระหว่างบุคคลอาจเกิดขึ้นได้ใน

ลักษณะของการสื่อสารกลุ่มย่อย ซึ่งมีคนมากกว่า 2 คน สามารถแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารซึ่งกันและกันโดยตรง ซึ่งทำให้เกิดปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคล คือ ตนเองกับคนอื่น ๆ ที่อยู่รอบ ๆ ตัว เช่น เพื่อน ๆ คนในครอบครัว เพื่อนร่วมงาน หรือแม้แต่คนแปลกหน้า (ชิตาภา สุขพลำ, 2546:8-9)

ถิรนนท์ อนุวัชศิริวงศ์ (2533: 23) ได้อธิบายว่า การสื่อสารระหว่างบุคคล หมายถึง การถ่ายทอดความรู้ ความคิด ความรู้สึก และความต้องการของผู้ส่งสารไปยังผู้รับสารและเกิดปฏิกิริยาตอบสนอง โดยปกติแล้วจะเป็นการสื่อสารโดยการพูด ที่ผู้พูดและผู้ฟังปรากฏตัวต่อหน้ากัน สารที่สื่อกันนั้นประกอบด้วยวจนสาร และอวัจนสาร และเป็นการสื่อสารแบบสองทาง ด้วยเหตุนี้จึงทำให้จำนวนผู้ร่วมในการสื่อสารมีจำนวนน้อย อาจมีจำนวน 2 คน 3 คน หรือ 6 คน จำนวนสูงสุดจะเป็นเท่าใดนั้นขึ้นอยู่กับว่า การสื่อสารนั้นยังคงอยู่ในหลักเกณฑ์ 3 ประการของการสื่อสารระหว่างบุคคลหรือไม่

หลักเกณฑ์ 3 ประการดังกล่าวมี ดังนี้

1. ทุกคนอยู่ร่วมในการสื่อสารจะต้องอยู่ใกล้ชิดกัน
2. ทุกคนที่อยู่ร่วมในการสื่อสารมีบทบาทเป็นทั้งผู้ส่งและผู้รับสาร
3. โครงสร้างของการสื่อสารมีความยืดหยุ่นสูงทั้งในด้านรูปแบบและเนื้อหา

Devito (1995:7 อ้างถึงในชิตาภา สุขพลำ, 2546:15) อธิบายว่า การสื่อสารระหว่างบุคคล คือ การสื่อสารที่เกิดขึ้นระหว่างบุคคล 2 คน (Dyadic = two person) ที่มีความสัมพันธ์ต่อกัน เช่น พ่อ แม่ และลูก, นายจ้าง-ลูกจ้าง, ครู-นักเรียน, คู่รัก, เพื่อน ฯลฯ (ส่วนการสื่อสารกับคนแปลกหน้าที่ไม่มีความสนิทสนมกันนั้น เป็นเพียงการมีปฏิสัมพันธ์ต่อกัน และการมีจำนวนผู้สื่อสารมากกว่า 2 คน บุคคลที่ 3 จะกลายเป็นคนออกไปทันทีที่เมื่ออีกสองคนกำลังคุยกันอยู่

ความหมายของการสื่อสารระหว่างบุคคลที่ Trenholm & Jensen (1991:33 อ้างถึงในชิตาภา สุขพลำ, 2546:15) ได้อธิบายไว้ คือ เป็นการสื่อสารที่เกิดขึ้นเมื่อบุคคล 2 คน มีการแลกเปลี่ยนบทบาทในการเป็นผู้รับและผู้ส่งสาร เพื่อการติดต่อซึ่งกันและกัน ผ่านทางกิจกรรมซึ่งมีความหมาย

Myers & Myers (1998:15 อ้างถึงในชิตาภา สุขพลำ, 2546:15) อธิบายว่า การสื่อสารระหว่างบุคคล คือ การสื่อสารที่มีความต่อเนื่อง มีการคาดการณ์ มีความซับซ้อนและไม่หยุดนิ่ง เพื่อแลกเปลี่ยนความหมายให้บรรลุวัตถุประสงค์ อันจะทำให้เกิดประสิทธิภาพในการดำเนินชีวิตมากขึ้น

จากนิยามความหมาย “การสื่อสารระหว่างบุคคล” ในหลากหลายมุมมอง จะเห็นได้ว่า ในคำจำกัดความเหล่านั้นมีรายละเอียดปลีกย่อยที่แตกต่างกัน แต่ยังมีส่วนที่สอดคล้องร่วมกัน อยู่หลายประการ ได้แก่

1. การสื่อสารต้องประกอบด้วยบุคคล 2 คน หรือมากกว่า
2. การสื่อสารต้องเกิดขึ้นจากการพบปะกันซึ่งหน้า
3. มีการแลกเปลี่ยนบทบาทการเป็นผู้ส่งสารและผู้รับสาร
4. เป็นการสื่อสารแบบ 2 ทาง
5. การสื่อสารที่เกิดขึ้นจะต้องตั้งอยู่บนรูปแบบความสัมพันธ์แบบใดแบบหนึ่ง
6. การสื่อสารต้องประกอบด้วยวจนภาษาและอวัจนภาษา
7. การสื่อสารมุ่งให้เกิดความเข้าใจในความหมายร่วมกัน

การสื่อสารระหว่างบุคคลเป็นกิจกรรมพื้นฐานของมนุษย์ในการสื่อความหมายและเป็นเครื่องมือในการดำรงชีวิตร่วมกันของคนในสังคม การพัฒนาองค์ประกอบของการสื่อสารไปในแนวทางที่เหมาะสมจะทำให้การสื่อสารระหว่างบุคคลน่าสนใจ สนุกสนาน และได้รับประโยชน์จากการสื่อสารนั้นอย่างเต็มที่ (บุษบา สุธีธร, 2533 : 251-264)

ทั้งนี้ มีข้อแม้ว่าบุคคลในกลุ่มทุกคนสามารถร่วมมือมีบทบาทเป็นทั้งผู้ส่งสารและผู้รับสาร จากความหมายของการสื่อสารระหว่างบุคคลมีลักษณะสำคัญที่ควรทำความเข้าใจเกี่ยวกับการสื่อสารระหว่างบุคคลใน 3 ประเด็น คือ

1. กระบวนการสื่อสารระหว่างบุคคล การสื่อสารระหว่างบุคคล เป็นกระบวนการที่เกิดขึ้นระหว่างบุคคลหนึ่งไปยังอีกบุคคลหนึ่ง เพื่อถ่ายทอดความรู้ ความเข้าใจ ความรู้สึกนึกคิดในสิ่งต่าง ๆ ระหว่างกันและกัน การสื่อสารจึงไม่หยุดเพียงผู้ส่งสาร

ส่งสารไปยังผู้รับสาร แต่เมื่อส่งสารไปแล้ว ผู้รับสารจะต้องเกิดการตีความและแสดง ปฏิกริยาป้อนกลับต่อข่าวสารที่รับรู้ บางครั้งอาจเป็นการโต้ตอบด้วยคำพูดหรือแสดง เพียงการสื่อสารที่ไม่ใช้คำพูด

2. สาร ในการสื่อสารระหว่างบุคคลมีลักษณะสำคัญที่ควรให้ความสนใจในเรื่องต่าง ๆ ดังนี้คือ

2.1 ลักษณะสารในการสื่อสารระหว่างบุคคล สารทุกชนิดไม่ว่าจะเป็นสารในการ สื่อสารด้วยคำพูด หรือไม่ใช้คำพูด ซึ่งสามารถรับรู้ได้ด้วยประสาทสัมผัสของ มนุษย์แล้วถือเป็นสารทั้งสิ้น แต่สารในความหมายของการสื่อสารระหว่างบุคคล นี้มีขอบเขตจำกัดเพียงสารที่ต้องมีคนถ่ายทอดเพื่อแลกเปลี่ยนจากบุคคลหนึ่งสู่ผู้ สื่อสารเท่านั้น

2.2 ความแตกต่างของสารกับความหมาย สารกับความหมายอาจแตกต่างกันก็ได้ สารเป็นตัวกลางถ่ายทอดแสดงถึงความหมายที่อยู่ในสาร แต่การรับรู้ ความหมายของสารนั้นขึ้นกับการตีความของผู้รับสาร

2.3 ประเภทของสาร สารที่ใช้ในการสื่อสารระหว่างบุคคลแบ่งออกได้เป็น 2 ประเภท กล่าวคือ

2.3.1 วจนสาร เป็นคำพูดที่ใช้การสื่อสารทั่วไปในชีวิตประจำวัน นอกจากนั้นยังรวมไปถึงการเขียนในลักษณะต่าง ๆ

2.3.2 อวจนสาร คือ ภาษาที่ใช้สื่อสารระหว่างกันโดยไม่ใช้คำพูด มัก พบว่า สารที่ไม่ใช้คำพูดมักสอดแทรกไปด้วยกับสารที่เป็นคำพูด เพื่อเน้นคำพูดให้ชัดเจนมีน้ำหนักมากขึ้น แต่มีข้อน่าสังเกตคือ สาร ที่ไม่ใช้คำพูดที่ส่งผ่านไปยังผู้รับสาร โดยไม่มีคำพูดประกอบด้วย ผู้รับสารอาจตีความหมายสารนั้นผิดไปได้ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับ ประสบการณ์ร่วมของทั้งสองฝ่าย

3. การสื่อสารระหว่างบุคคล เป็นกิจกรรมระหว่างบุคคล 2 ฝ่าย ทั้งนี้ เพื่อผลอย่างใด อย่างหนึ่ง โดยปกติคู่สื่อสารมักสามารถแสดงปฏิกริยาป้อนกลับต่อกันได้ในระหว่าง สื่อสาร ลักษณะการแลกเปลี่ยนข่าวสารระหว่างบุคคล 2 ฝ่าย จึงมีลักษณะแบ่งได้ 2 ลักษณะ คือ

- 1.1 การสื่อสารซึ่งหน้า เป็นการสื่อสารที่ผู้ส่ง และผู้รับ เห็นหน้ากัน และมีปฏิริยาป้อนกลับเข้ามา ในกระบวนการสื่อสารได้ทันที คู่สื่อสารทั้งสองฝ่ายจึงสามารถปรับการสื่อสารให้มีประสิทธิภาพ จากการศึกษาปฏิริยาป้อนกลับของกันและกันได้โดยตรง
- 1.2 การสื่อสารแบบผ่านสื่อ เป็นการสื่อสารโดยอาศัยสื่อที่มีช่องทางให้ส่งหรือรับได้ไม่เกินครั้งละ 2 คน
ไม่ว่าจะเป็นการสื่อสารแบบซึ่งหน้าหรือผ่านสื่อ คู่สื่อสารสามารถแสดงปฏิริยาป้อนกลับแก่กันและกันได้อย่างสะดวก

จากความสอดคล้องเบื้องต้น อาจสรุปได้ว่า การสื่อสารระหว่างบุคคล คือ การสื่อสารโดยพบปะกันซึ่งหน้าระหว่างบุคคลตั้งแต่ 2 คนขึ้นไป ที่มีความสัมพันธ์กันในรูปแบบใดรูปแบบหนึ่ง เช่น ครู-อาจารย์, เจ้านาย-ลูกน้อง ฯลฯ โดยมีการแลกเปลี่ยนบทบาทในการสื่อสาร คือ เป็นทั้งผู้ส่งสารและผู้รับสาร เพื่อถ่ายทอดความรู้สึกนึกคิด มุมมอง ผ่านทางรูปแบบวัจนสารและอวัจนสาร เพื่อสร้างความเข้าใจต่อความหมายของการสื่อสารร่วมกันทั้งสองฝ่าย

ปัจจัยสำคัญอีกหนึ่งอย่างที่จะทำให้การสื่อสารระหว่างบุคคลบรรลุเป้าหมาย คือ ความน่าเชื่อถือของผู้ส่งสาร ซึ่งมีอิทธิพลต่อความรับรู้ของคู่สื่อสารอย่างมาก

ความน่าเชื่อถือของผู้ส่งสาร (Source Credibility)

โดยทั่วไปแล้ว ความน่าเชื่อถือของผู้ส่งสาร คือการศึกษาปัจจัยและองค์ประกอบต่าง ๆ ที่มีอิทธิพลต่อความน่าเชื่อถือ ซึ่งมีการใช้คำเรียกที่หลากหลาย เช่น ความน่าเชื่อถือของผู้ส่งสาร (Source Credibility), การวิจัยความแตกต่างของสถานะ (Status Differential Research), ผู้นำความคิดเห็น (Opinion Leadership) และเรื่องของบารมี (Charisma) เป็นต้น (Betthinghaus, 1973:124 อ้างถึงใน ธวัชชัย กิจรัตน์กุล, 2540) โดยมุ่งชี้ให้เห็นว่า คุณลักษณะของผู้ส่งสารนั้นเกี่ยวข้องกับสัมพันธกับการสื่อสารเพื่อการโน้มน้าวใจ (Persuasive Communication) อย่างไร

อริสโตเติลได้กล่าวไว้ว่า บุคลิกของผู้พูดเป็นสาเหตุของการโน้มน้าวที่สำคัญของการพูด โดยอธิบายว่า เมื่อผู้ฟังไม่รู้จักจริงในเรื่องที่ฟัง เมื่อความเห็นถูกแบ่งแยก เมื่อนั้นผู้พูดมีความหมายมาก การโน้มน้าวใจด้วยบุคลิกมาจาก 3 ประการ คือ

Good Knowledge เป็นผู้มีสติปัญญาลึกซึ้ง มีไหวพริบและเชี่ยวชาญปัญญา

Good Will แสดงให้เห็นความปรารถนาดีต่อผู้ฟัง มีความตั้งใจจริง

Good Character แสดงให้เห็นว่าเป็นผู้มีนิสัยดี มั่นอยู่ในศีลธรรม

Hoveland (1953:19-53 อ้างถึงใน สุภาภรณ์ สุธรรมโกศล, 2547:9) ได้ทำการศึกษาของเขาร่วมกับ Janis และ Kelly โดยสรุปว่า ความน่าเชื่อถือของผู้ส่งสารขึ้นอยู่กับปัจจัย 2 ประการ คือ ความสามารถหรือความเป็นผู้ชำนาญ (*Competence of Expertness*) และความน่าไว้วางใจ (*Trustworthiness*)

ความสามารถหรือความเป็นผู้ชำนาญ (*Competence of Expertness*) หมายถึง ขอบเขตที่แหล่งสารถูกประเมินเรื่องความสามารถในการให้ข้อมูลที่ถูกต้อง กล่าวให้ชัดเจนขึ้นก็คือ เป็นสิ่งที่ประเมินจากคุณสมบัติที่แหล่งสารหรือผู้ส่งสารมีในเรื่องของความรู้เกี่ยวกับสิ่งที่เขาอ้างถึงหรือกำลังพูดอยู่

ส่วน ความน่าไว้วางใจ (*Trustworthiness*) หมายถึง ระดับความเชื่อมั่นของผู้รับสารที่ประเมินเจตนาของผู้ส่งสาร ในการที่จะส่งข่าวสารหรือทำการสื่อสาร ข้อความที่ถูกต้องตรงตามความเป็นจริงที่เห็นได้ หรือกล่าวอีกนัยหนึ่ง ก็คือ เจตนาที่ผู้ส่งสารจะพูดความจริงอย่างจริงจังเพื่อประโยชน์ของผู้ฟังส่วนรวมมิได้เคลือบแฝงความเห็นแก่ประโยชน์ส่วนตน หรืออีกนัยหนึ่งคือ ความรู้สึกมั่นใจว่าพฤติกรรมของคนอื่นที่มีต่อเรานั้นจะเป็นไปในทางบวก

ปัจจัยทั้งสองประการนี้ ผู้รับสารต้องมองเห็นว่ามีอยู่ในตัวผู้ส่งสาร ความน่าเชื่อถือของผู้ส่งสารไม่ใช่สิ่งที่ผู้ส่งสารจะประกาศให้ทุกคนทราบและได้รับการยอมรับ ความน่าเชื่อถือไม่ได้มีลักษณะโดด ๆ เหมือนอย่างอายุ เพศ แต่ต้องเป็นสิ่งที่ผู้รับสารมองเห็น รับรู้ และเชื่อเช่นนั้น ซึ่งความน่าเชื่อถือของผู้ส่งสารจะแตกต่างกันไปตามหัวข้อของสารแต่ละเรื่องและแตกต่างกันในแต่ละสถานการณ์

McGuire (1973:230) ได้อธิบายว่า ความน่าเชื่อถือของผู้ส่งสารนั้น จะเกิดขึ้นจากการที่ผู้รับสารยอมรับในเนื้อหา ซึ่งสอดคล้องกับสิ่งที่เกิดขึ้นจริง ดังนั้น ความน่าเชื่อถือของผู้ส่งสารจะขึ้นอยู่กับความรู้ของผู้รับสารว่า สิ่งใดถูกต้อง และอะไรเป็นปัจจัยโน้มน้าวให้รับรู้ อาจกล่าวได้

ว่า ความน่าเชื่อถือของผู้ส่งสารขึ้นอยู่กับ การยอมรับใน *ความเชี่ยวชาญ (Expertise)* และ *สิ่งที่ประจักษ์ (Objectivity)*

Applbaum (1973:123-124 อ้างถึงใน ธวัชชัย กิจรัตน์สกุล, 2540:15) อธิบายเพิ่มเติมว่า ความน่าเชื่อถือของผู้ส่งสาร หมายถึง *คุณลักษณะ หรือบุคลิกลักษณะ (Characteristics)* ของผู้ส่งสาร ที่จะทำให้ผู้รับสารยอมรับ หรือไม่ยอมรับในเนื้อสารที่ได้รับ

การวิจัยด้านความน่าเชื่อถือของผู้ส่งสารได้พัฒนาโดย Berlo, Lemert และ Mertz (1966:155-163) ซึ่งวิเคราะห์ออกมาได้ข้อสรุปว่า มีปัจจัย 3 ประการที่ผู้รับสารมักจะใช้ในการตัดสินความน่าเชื่อถือของผู้ส่งสาร

1. ปัจจัยที่สร้างความอบอุ่นใจและไว้วางใจได้ของผู้ส่งสาร (Safety Factor) ผู้ส่งสารที่จะมีคุณลักษณะด้านนี้ได้ต้องมีคุณสมบัติต่อไปนี้ ใจดี, เข้ากับคนอื่นได้ง่าย, มีความเป็นเพื่อน, ไม่ขัดคอใคร, น่าคบ, สุภาพ, ไม่เห็นแก่ตัว, ยุติธรรม, รู้จักให้อภัย, เชื่อเพื่อ, ง่าย, มีศีลธรรม, อดทน
2. ปัจจัยที่เป็นคุณสมบัติของผู้ส่งสาร (Qualification Factor) ส่วนใหญ่ปัจจัยนี้จะเน้นความรู้, ความชำนาญ, ประสบการณ์ของผู้ส่งสาร คุณสมบัติเหล่านี้ได้แก่ มีประสบการณ์ด้านใดด้านหนึ่ง, ได้รับการฝึกฝนที่ดี, มีความชำนาญ, มีอำนาจในหน้าที่, มีความสามารถ, มีเชาว์ปัญญา
3. ปัจจัยด้านพลวัตของผู้ส่งสาร (Dynamism Factor) ปัจจัยนี้ คือปัจจัยที่แสดง ความคล่องแคล่ว กระตือรือร้น ความไม่เฉื่อยชาของผู้ส่งสาร ได้แก่ มีพลัง, เข้มแข็ง, รู้จักเอาใจเขามาใส่ใจเรา, ตรงไปตรงมา, กล้า, กระตือรือร้น, รวดเร็ว, คล่องแคล่ว

จากปัจจัยทั้ง 3 ประการดังกล่าว หากผู้รับสารพิจารณาว่า ผู้ส่งสารมีคุณสมบัติดังกล่าวแล้ว ก็กล่าวได้ว่า ผู้ส่งสารมีความสามารถในการโน้มน้าวใจได้ เชื่อกันว่า เรื่องที่ผู้ส่งสารพูดจะมีความสำคัญน้อยกว่าบุคลิกภาพของตัวผู้ส่งสารเอง ซึ่งจะมีพลังสำคัญในการเปลี่ยนทัศนคติผู้รับสารได้มากกว่า หรืออีกนัยหนึ่งถ้าผู้ฟังเห็นว่า ผู้พูดเป็นผู้ที่ไม่น่าเชื่อถือแล้ว ไม่ว่าจะเรื่องที่จะพูดเป็นเรื่องอะไรก็ยอมจะไม่น่าเชื่อถือไปด้วย (อรวรรณ ปิรันธน์โสภาท, 2546:120-123)

แนวคิดเรื่องมโนทัศน์ตนเอง

มโนทัศน์แห่งตน (Self-concept) คือแนวคิดที่เกี่ยวกับตนเองว่าเป็นใคร เป็นอะไร ซึ่งเปรียบเสมือนการมองเงาในกระจกที่สะท้อนให้บุคคลได้เห็นตนเอง รู้จักตนเอง

Roger (อ้างถึงใน ศรีเรือน แก้วกังวาล, 2544: 123-127) นักจิตวิทยาเจ้าของทฤษฎีตัวตน (Self Theory) กล่าวว่า มนุษย์ทุกคนมีตัวตน 3 แบบ คือ

1. ตนที่ตนมองเห็น (Self-concept) คือ ภาพของตนที่เห็นเองว่าตนเป็นคนอย่างไร คือ ใคร มีลักษณะความรู้ความสามารถเฉพาะตนอย่างไร ซึ่งอาจไม่ตรงกับข้อเท็จจริง หรือภาพที่คนอื่นมองเห็น
2. ตนตามที่เป็นจริง (Real Self) คือ ลักษณะตัวตนที่เป็นไปตามข้อเท็จจริง ซึ่งบ่อยครั้งที่ตนเองก็มองไม่เห็นข้อเท็จจริงของตน อาจเพราะเกิดกรณีที่ทำให้รู้สึกเสียใจ เศร้าใจ ไม่ทัดเทียมกับบุคคลอื่นๆ รู้สึกผิด เป็นบาป ฯลฯ จึงทำให้มองข้ามหรือไม่ยอมรับในข้อเท็จจริงนั้น
3. ตนตามอุดมคติ (Ideal Self) คือ ตัวตนที่อยากมีอยากเป็น แต่ยังมีไม่เป็นในสภาวะปัจจุบัน

สมร ทองดี (2542) ได้อธิบายเพิ่มเติมว่าการที่บุคคลจะรู้จักตนเองนั้น อาจแบ่งออกได้เป็น 3 ลักษณะ ดังนี้

1. ตนตามอัตภาพ (Actual Self) คือ ตัวตนที่บุคคลรับรู้หรือประเมินว่าตนเป็นคนแบบใด มีความนึกคิดในการดำรงชีวิตอย่างไร มีความสัมพันธ์กับผู้อื่นอย่างไร การรับรู้และประเมินตนในลักษณะนี้ อาจเกิดจากความนึกคิดของตัวเองหรือจากบุคคลอื่นก็ได้ แต่จะมีผลต่อพฤติกรรมเป็นอย่างมาก
2. ตนตามอุดมคติ (Ideal Self) คือ ตัวตนที่ปรารถนาจะเป็น ถ้าใครปฏิบัติได้ก็จะเกิดความรู้สึกภูมิใจและชื่นชมในตนเอง แต่ถ้าปฏิบัติไม่ได้ก็จะเกิดความหดหู่ เสียใจ และอาจถึงขั้นเกลียดชังตนเอง หรือเกิดความรู้สึกท้อถอย สิ้นหวัง
3. ตนตามความต้องการของสังคม (Public Self) คือ ตัวตนที่เป็นไปตามค่านิยม ความเชื่อ และข้อกำหนดทางสังคม หรือตัวตนที่ผู้อื่นต้องการให้เป็นนั่นเอง

ดังนั้นจึงอาจกล่าวได้ว่า ตัวตนของมนุษย์เรานั้นมีทั้งตนตามความเป็นจริง ตนตาม
 อรรถภาพที่มองเห็น ตนตามอุดมคติ และตนตามความต้องการของสังคม โดยบุคคลที่มีมโนทัศน์
 แห่งตนทั้งหมดนี้ใกล้เคียงกัน รู้จักการผสมผสานตัวตนแบบต่างๆ และมีการปรับตัวที่ดี ก็จะทำให้
 บุคคลนั้นมีอัตลักษณ์แห่งตน คือ รู้ความสามารถ รู้ข้อจำกัดของตน มีความสุข มีความพึงพอใจ
 และมองเห็นคุณค่าในตัวเอง ทั้งยังรู้จักที่จะนำความสามารถนั้นมาใช้ให้เกิดประโยชน์ทั้งต่อตนเอง
 และสังคม

แนวคิดเรื่องความคาดหวังของสังคมต่อบทบาทครู – อาจารย์

คำว่า “ครู” และคำว่า “อาจารย์” นั้นมีความหมายกว้างขวาง ทั้งยังมีความเกี่ยวข้องกัน
 ในรายละเอียด ซึ่งควรจะทำให้ความเข้าใจถึงความหมายของทั้งสองคำในเบื้องต้น

พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542 ได้อธิบายว่า คำว่า “ครู” มาจากราก
 ศัพท์ภาษาบาลีว่า “ครุ-ครุ” และภาษาสันสกฤตว่า “ครุ” แปลว่า “ผู้สั่งสอนศิษย์, ผู้ถ่ายทอด
 ความรู้ให้แก่ศิษย์” นอกจากนี้ คำว่าครูในภาษาบาลี และภาษาสันสกฤต ยังมีความหมายที่เป็น
 คำวิเศษณ์อีกด้วย คือ แปลว่า หนัก, สำคัญ, ควรเคารพ และมีค่าสูง (ราชบัณฑิตยสถาน,
 2542:224-225)

พระธรรมโกศาจารย์ หรือพุทธทาสภิกขุ (2529:92 อ้างถึงในยงนตร์ ชุ่มจิต, 2546:148) ได้
 อรรถาธิบายความหมายของคำว่า “ครู” ไว้ว่า “ในสมัยโบราณ คำว่า “ครู” เป็นคำที่สูงมาก “ครู
 เป็นผู้เปิดประตูทางวิญญาณ และนำวิญญาณไปสู่คุณธรรมชั้นสูง ซึ่งเป็นเรื่องทางจิตใจ
 โดยเฉพาะ ครูเป็นผู้ควรเคารพหรือมีความหนักที่เป็นหนักอยู่เหนือศิษยะ เป็นเจ้าเหนือเหนือศิษยะ
 คนทุกคน” คำว่า “วิญญาณ” ในที่นี้ หมายถึง ความคิด ซึ่งพอสรุปความได้ว่า ครูคือผู้ที่คอยสั่ง
 สอนให้เกิดความคิดที่มีคุณธรรมนั่นเอง

Good (1973:586 อ้างถึงในยงนตร์ ชุ่มจิต, 2546: 148) ได้ให้ความหมายคำว่า “ครู” ไว้
 หลายนัยด้วยกัน ดังนี้

- (1) ครู คือ บุคคลที่ทางราชการจ้างไว้เพื่อทำหน้าที่ให้คำแนะนำหรืออำนวยความสะดวกในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้สำหรับนักเรียนหรือนักศึกษาในสถาบันการศึกษา ไม่ว่าจะ เป็นของรัฐหรือเอกชน
- (2) ครู คือ บุคคลที่มีประสบการณ์หรือมีการศึกษามากหรือดีเป็นพิเศษ หรือมีทั้ง ประสบการณ์และการศึกษาดีเป็นพิเศษในสาขาวิชาใดวิชาหนึ่ง ที่สามารถช่วยทำให้ บุคคลอื่น ๆ เกิดความเจริญงอกงามและพัฒนาก้าวหน้าได้
- (3) ครู คือ บุคคลที่สำเร็จหลักสูตรวิชาชีพจากสถาบันฝึกหัดครู และการฝึกอบรมนั้น ได้รับการรับรองอย่างเป็นทางการโดยการมอบประกาศนียบัตรทางการสอนให้แก่ บุคคลนั้น
- (4) ครู คือ บุคคลที่สั่งสอนอบรมคนอื่น ๆ

เปลื้อง ณ นคร (2516:89 อ้างถึงในยन्द์ ชุ่มจิต, 2546:148) ให้ความหมายของคำว่า “ครู” ไว้ว่า

- (1) ผู้มีความหนักแน่น
- (2) ผู้ควรแก่การเคารพของศิษย์
- (3) ผู้สั่งสอน

ซึ่งสอดคล้องกับที่ มานิต มานิตเจริญ (2519:195 อ้างถึงในยन्द์ ชุ่มจิต, 2546:149) ให้ความหมายคำว่า “ครู” ไว้ว่า

- (1) ผู้สั่งสอนศิษย์
- (2) ผู้ถ่ายทอดความรู้ให้แก่ศิษย์
- (3) เครื่องเตือนใจ เช่น ผิดเป็นครู

พันเอกปิ่น มุทุกันต์ (2524:46-47, 49-50 อ้างถึงในยन्द์ ชุ่มจิต, 2546:149) ได้สรุป ให้ความหมายคำว่า “ครู” จากหนังสือ “มงคลชีวิต” ของ ไข่มุก ครู หรือ ครู นั้น มีความหมาย 2 อย่าง หมายความว่า คนที่จะมาเป็นครูนั้น จะต้องผ่านการศึกษมาแล้วเรียนมาอย่าง หนัก เมื่อต้องสอนนักเรียนก็ต้องรับภาระอันหนักทั้งกายและใจ หนักทางกาย คือ ต้องศึกษา

ค้นคว้าหาความรู้อยู่เสมอเพื่อหาความรู้ใหม่ ๆ มาสอนศิษย์ให้มีความรู้ทันโลกทันเหตุการณ์ ในขณะที่สอนศิษย์ก็ต้องคอยตรวจสอบประเมินผลการเรียนการสอนเพื่อให้ศิษย์เกิดความเจริญงอกงามอย่างต่อเนื่อง ส่วนหนักทางใจนั้น คือ ครูจะต้องคอยดูแลเอาใจใส่ในความทุกข์สุขของศิษย์อยู่ตลอดเวลา ยามใดศิษย์ของตนต้องเจ็บป่วยหรือได้รับความเดือดร้อนใด ๆ ผู้เป็นครูก็พลอยทุกข์ใจหนักไปไปด้วย เป็นต้น

ความหมายที่สองนั้น ครู แปลว่าตระหนัก กล่าวคือ การตระหนักถึงคุณงามความดีของครูที่ได้สั่งสมไว้ ผู้เป็นศิษย์ทุกคนควรน้อมกายน้อมใจเข้าไปแสดงความเคารพหรือศึกษาเล่าเรียนด้วยความเคารพ เป็นต้น

ตามมาตรา 4 ในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 ได้นิยามความหมายของคำว่า “ครู” ว่าหมายถึง บุคลากรวิชาชีพซึ่งทำหน้าที่หลักทางด้านการเรียนการสอนและส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียนด้วยวิธีการต่าง ๆ ในสถานศึกษาทั้งของรัฐและเอกชน ซึ่งมีองค์ประกอบที่สำคัญดังนี้

- (1) ทำหน้าที่หลักทางด้านการเรียนการสอน และส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียนด้วยวิธีการต่าง ๆ
- (2) ทำการสอนในสถานศึกษาทั้งของรัฐและเอกชน
- (3) เป็นบุคลากรวิชาชีพ

จากความหมายคำว่าครูที่นำเสนอมาข้างต้น อาจสรุปได้ว่า คำว่าครู หมายถึง ผู้ที่คอยสั่งสอนวิชาความรู้ให้แก่นักเรียน ซึ่งการจะสั่งสอนความรู้ได้นั้น ครูต้องสั่งสมความรู้ที่ดีเยี่ยมให้แก่ตนเองก่อน นอกจากวิชาความรู้แล้ว ครูยังต้องเป็นผู้สั่งสอนจริยธรรม คุณธรรม และเป็นแบบอย่างที่ดีในการดำเนินชีวิตให้แก่นักเรียน เพื่อให้นักเรียนสามารถนำวิชาความรู้และคุณธรรมชีวิตที่ได้ ไปประกอบอาชีพต่อไปได้ในอนาคต

ปัจจุบัน คำว่า “ครู” กับ “อาจารย์” มักจะถูกใช้ควบคู่ หรือปะปนกันไป จนทำให้หลายครั้งดูเหมือนว่าจะมีความหมายเป็นคำ ๆ เดียวกัน แต่ในความเป็นจริงแล้ว คำทั้งสองนี้มีความแตกต่างกันทั้งจากรากศัพท์เดิม และความหมายที่ใช้

รากศัพท์เดิมของคำว่า “อาจารย์” มาจากภาษาบาลีว่า “อาจารย์” และภาษาสันสกฤตว่า “อาจารย์” พระธรรมโกศาจารย์หรือพุทธทาสภิกขุ (2529:93 อ้างถึงในยนต์ ชุ่มจิต, 2546:151) ได้อธิบายว่า ความหมายดั้งเดิมของอาจารย์นั้น หมายถึง ผู้ฝึกมารยาทหรือควบคุมให้อยู่ในระเบียบวินัย เป็นผู้รักษาระเบียบกฎเกณฑ์ต่าง ๆ อาจารย์เป็นผู้วาง เป็นผู้ดูแลให้อยู่ในระเบียบ

พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542 (ราชบัณฑิตยสถาน, 2542:1361) ให้ความหมายคำว่า “อาจารย์” ว่าเป็น “ผู้สั่งสอนวิชาความรู้, คำที่ใช้เรียกนำหน้าชื่อบุคคลเพื่อแสดงความยกย่องว่ามีความรู้ในทางใดทางหนึ่ง”

ใน Webster’s Third New International (Gove, 1965:1,172 อ้างถึงในยนต์ ชุ่มจิต, 2546:151) และ Carter V. Good (1973:586 อ้างถึงในยนต์ ชุ่มจิต, 2546: 151) ได้อธิบายความหมายคำว่า “อาจารย์” (Instructor) ไว้คล้ายกัน คือ เป็นผู้สอนในวิทยาลัยหรือมหาวิทยาลัย ที่มีตำแหน่งต่ำกว่าระดับศาสตราจารย์ และเป็นผู้สอนที่ต้องรับผิดชอบต่อการสอนนักศึกษาให้เกิดความก้าวหน้าตามจุดประสงค์เฉพาะของการศึกษาที่กำหนดไว้

กวี อิศริวรรณ (2529:56-59 อ้างถึงในยนต์ ชุ่มจิต, 2546: 151) ได้สรุปที่มาและความหมายของคำว่า “อาจารย์” ว่า ชาวอินเดียเรียกหัวหน้านักบวชในศาสนาพราหมณ์ว่า “อาจารย์” คำว่า “อาจารย์” หมายถึง ผู้ที่สามารถจัดทำคำสอนให้ผู้ประสงค์จะบรรพชาหรือสามารถทวงจำพระสูตรพระคาถา หรือสามารถจัดพิธีกรรมในพระอุโบสถได้ ส่วนในญี่ปุ่น จะเรียกพระสงฆ์ระดับพระเถระผู้ใหญ่ว่า “อาจารย์”

นอกจากคำว่า “อาจารย์” จะปรากฏอยู่ในภาษาไทยแล้ว ในภาษาอื่นยังพบคำที่คล้ายคลึงกันอีก เช่น

ภาษาละติน	Archa (อาร์ชา)	แปลว่า แม่พิมพ์
ภาษากรีก	Archos (อาร์โชส)	แปลว่า ตัวอย่างในแบบพิมพ์
ภาษาญี่ปุ่น	Artos (อาร์โตส)	แปลว่า หัวหน้าพระในนิกายเซน
ภาษาฮินดี	Arjarye (อาร์จารย์)	แปลว่า หัวหน้าพระในศาสนาพราหมณ์
ภาษาสันสกฤต	Arjariya(อาจารย์ยะ)	แปลว่า หัวหน้าพระในศาสนาพุทธ
ภาษาบาลี	Arjara (อาจารย์)	แปลว่า หัวหน้าพระในศาสนาพุทธ

ภาษาทิเบต Lamahojan(ลามะโฮจัน)แปลว่าหัวหน้าพระในนิกายมหายาน
 ภาษาอิหร่าน Ayah (อาย่าห์) แปลว่า หัวหน้าพระในศาสนาอิสลาม

ตามมาตรา 4 ในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 ไม่ได้กำหนดคำว่า “อาจารย์” ไว้ แต่จะใช้คำว่า “คณาจารย์” แทน และให้ความหมายไว้ว่า “คณาจารย์ หมายความว่า บุคลากรซึ่งทำหน้าที่หลักทางด้านการสอนและการวิจัยในสถานศึกษา ระดับอุดมศึกษาระดับปริญญาของรัฐและเอกชน

จากความหมายข้างต้น อาจสรุปได้ว่า คำว่า “อาจารย์” หมายถึงผู้สั่งสอนวิชาความรู้ และเป็นผู้อบรมดูแลความประพฤติของศิษย์ ซึ่งหน้าที่ของอาจารย์นั้นจะคล้ายกับครู เพียงแต่ต่างกันที่ระดับของการสอน คือ อาจารย์จะเป็นผู้สอนในสถานศึกษาระดับอุดมศึกษา ส่วนครูนั้นเป็นผู้สอนในสถานศึกษาที่อยู่ในระดับต่ำกว่าระดับอุดมศึกษา

อย่างไรก็ตาม ในปัจจุบัน ผู้ที่ทำงานด้านการสอน ไม่ว่าจะมีความรู้ระดับไหน หรือทำการสอนในระดับไหน สังคมมักนิยมเรียกค่านำหน้านามว่า “อาจารย์” เหมือนกันหมด ซึ่งก็ไม่ได้เสียหายอะไร ในทางตรงกันข้าม กลับเป็นการยกย่องเชิดชูเกียรติและศักดิ์ศรี เพื่อความเสมอภาคเหมือนกันในบุคคลที่ประกอบวิชาชีพเดียวกัน และที่สำคัญที่สุด ความสำคัญหรือคุณค่าของความเป็นครูหรืออาจารย์นั้นมีใช้อยู่ที่จะเรียกว่าอะไร แต่อยู่ที่การปฏิบัติหน้าที่ของตนในการสั่งสอนวิชาความรู้และอบรมดูแลความประพฤติลูกศิษย์ให้สมบูรณ์ที่สุด (ยนต์ ชุ่มจิต, 2546:153)

สุภัทร ปัญญาที่ป (2546:174-175) ได้สรุปหลักจริยธรรมของครูจากระเบียบคุรุสภา 3 ฉบับ ได้แก่ ระเบียบคุรุสภาว่าด้วยวินัยตามระเบียบประเพณีของครู พ.ศ. 2506, ระเบียบคุรุสภาว่าด้วยจรรยาบรรณตามประเพณีของครู พ.ศ. 2506, ระเบียบคุรุสภาว่าด้วยจรรยาบรรณและวินัยตามประเพณีครู พ.ศ. 2526 ซึ่งทั้ง 3 ฉบับไม่ได้ใช้ชื่อว่า หลักจริยธรรมครูโดยตรง แต่มีเนื้อหาสาระที่เกี่ยวข้องถึงเอกลักษณ์ของครูไว้โดยสังเขปว่า

- (1) อุดหนุน รู้จักผ่อนปรนต่อปัญหา สามารถควบคุมอารมณ์ได้ในเวลาและนอกเวลาสอน
- (2) รับผิดชอบต่อหน้าที่และต่อตนเอง สามารถร่วมงานเป็นหมู่คณะได้
- (3) เอาใจใส่การเรียน ความประพฤติ ความเป็นอยู่ และพิจารณาค่าของศิษย์แต่ละคน

ด้วยเหตุผล

- (4) ใฝ่หาความรู้ สืบหา ปรับปรุงแก้ไขตนเองอยู่เสมอ และมีเชาวน์ไหวพริบในด้านการอบรมสั่งสอน
- (5) ขยันหมั่นเพียร รู้จักคิดริเริ่ม
- (6) มีความยุติธรรมและทำให้ศิษย์เกิดความอบอุ่นใจ
- (7) ดำรงตนอย่างเรียบง่าย ประหยัด เหมาะสมกับสภาพอาชีพครู
- (8) เป็นผู้ที่มีวัฒนธรรมและศีลธรรมตามศาสนาที่ตนนับถือ
- (9) สุขภาพ เรียบร้อย ประพฤติดีสม่ำเสมอ เหมาะสมเป็นตัวอย่างที่ดีของศิษย์

ส่วนจริยธรรมของอาจารย์ในมหาวิทยาลัย นั้น ในการสัมมนาเรื่อง “นโยบายและแนวทางการพัฒนาบุคลิกภาพและจริยธรรมของนิสิตนักศึกษา” ซึ่งจัดโดยทบวงมหาวิทยาลัยเมื่อ พ.ศ. 2536 ซึ่งในที่ประชุมประกอบด้วยผู้บริหารมหาวิทยาลัย ประธานสภาอาจารย์ และตัวแทนอาจารย์จากหลายมหาวิทยาลัย ได้มีการเสนอหลักเกณฑ์ว่าด้วยหลักจริยธรรมอาจารย์ขึ้น สรุปประเด็นสำคัญได้ดังนี้ (วริยา ชินวรรณ, 2546:175-176)

- (1) อาจารย์มหาวิทยาลัยควยปรับปรุงวิธีการและกระบวนการสอน โดยให้มีการสอดแทรกด้านการพัฒนาบุคลิกภาพและจริยธรรมในการเรียนการสอนโดยทั่วไป
- (2) อาจารย์มหาวิทยาลัยควรพยายามศึกษา เข้าใจ และยอมรับพฤติกรรมของมนุษย์ในทุกรูปแบบ และชี้แนะให้นักศึกษาปฏิบัติตนในทางที่เหมาะสม
- (3) อาจารย์มหาวิทยาลัยควรปฏิบัติตนเป็นตัวอย่างที่ดีแก่ศิษย์ ดังนั้น มหาวิทยาลัยควรเข้าไปมีบทบาทในการพิจารณาคัดเลือกบรรจุอาจารย์อย่างจริงจังมากขึ้นในช่วงเวลาของการทดลองปฏิบัติราชการ คณะกรรมการควรพิจารณาทั้งความสามารถในเชิงวิชาการและจริยธรรมความเป็นครู

นอกจากด้านจริยธรรมแล้ว บุคลิกภาพ ก็เป็นอีกประการหนึ่งที่สำคัญ ผู้ที่จะเป็นครู อาจารย์ จะต้องเป็นแบบอย่างของศิษย์และสังคม การมีบุคลิกภาพที่ดี ไม่ได้หมายความว่า จะต้องมีความสวยงามเท่านั้น หากแต่จะต้องมีองค์ประกอบอื่น ๆ วิไล ตั้งจิตสมคิด (2544:136-138) ได้อธิบายถึงบุคลิกภาพที่ดีของครู อาจารย์ ไว้ 4 ด้าน คือ

1. บุคลิกภาพทางกาย

บุคลิกภาพทางกายเป็นบุคลิกภาพที่สังเกตเห็นได้ และเป็นสิ่งที่ปรากฏต่อบุคคลทั่วไป เป็นความประทับใจครั้งแรกที่เกิดกับผู้พบเห็น บุคลิกภาพทางกายทั่วไปมีดังนี้

1.1 รูปร่าง หน้าตา และผิวพรรณ บุคลิกภาพส่วนนี้เป็นมาโดยกำเนิด อาจแก้ไขได้ยาก แต่ก็สามารถปรับปรุงและพัฒนาได้ตามสมควร ผู้เป็นครูไม่ว่ารูปร่างจะเป็นอย่างไร ที่สำคัญต้องมีความแข็งแรง สมบูรณ์ ปราศจากโรค ไม่เป็นทาสสิ่งเสพติดซึ่งจะทำให้ร่างกายทรุดโทรม

1.2 การแต่งกาย

บุคลิกภาพในส่วนด้านการแต่งกายของครูนับเป็นสิ่งแรกที่นักเรียน ผู้ปกครอง และประชาชนมองเห็น จึงมีผลต่อการสร้างเจตคติที่ดีของครู การแต่งกายที่เหมาะสมกับบุคลิกภาพของครู จึงควรคำนึงถึงสิ่งต่อไปนี้

1.2.1 แต่งกายให้เหมาะสมกับสถานที่และความนิยมของสังคมในโอกาสต่าง ๆ เช่น ศาสนสถาน สถานที่ราชการ และงานกิจกรรมต่าง ๆ เป็นต้น

1.2.2 แต่งกายให้เหมาะสมกับฐานะทางสังคมและเศรษฐกิจ คือ ต้องแต่งกายให้เหมาะสมกับสถานภาพ และต้องไม่เกินความจำเป็น

1.2.3 ความสะอาดของเครื่องแต่งกายทั้งเสื้อผ้าและรองเท้าไม่จำเป็นจะต้องมีราคาสูงนัก แต่จะต้องมีความสะอาดอยู่เสมอ

1.2.4 สวมเสื้อผ้าให้เหมาะกับรูปทรงและเรียบร้อยอยู่เสมอ

1.2.5 การใช้เครื่องประดับมีค่า ครูไม่ควรใช้ของมีค่าแพงเกินความจำเป็น

1.3 กิริยามารยาท กิริยามารยาทที่ดีก็คือ การวางตัวให้ถูกกาลเทศะ เหมาะกับแต่ละบุคคลที่ปฏิสัมพันธ์ด้วย โดยมีความสุภาพเป็นพื้นฐานสำคัญที่สุด

2. บุคลิกภาพทางสังคม

บุคลิกภาพทางสังคมเป็นบุคลิกภาพที่แสดงออกให้ผู้อื่นพบเห็นได้ เช่นเดียวกันบุคลิกภาพทางร่างกาย เพียงแต่บุคลิกภาพทางสังคมนั้นอาจมีผลจากบุคลิกภาพภายในของ

บุคคลนั้น ๆ ซึ่งเป็นแรงขับที่สำคัญ โดยเฉพาะคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม ได้แก่ ความจริงใจ ความซื่อสัตย์ เป็นต้น

3. บุคลิกภาพทางอารมณ์

บุคลิกภาพทางอารมณ์เป็นบุคลิกภาพภายในที่อาจแสดงออกมาให้เห็นหรือไม่ก็ได้ บุคลิกภาพทางอารมณ์ของคุณได้แก่

- 3.1 อารมณ์ขัน จากผลการวิจัยทั้งของนักการศึกษาไทยและต่างประเทศ ได้ผลตรงกันว่า อารมณ์ขันเป็นบุคลิกภาพด้านหนึ่งของครูที่นักเรียนเห็นว่าสำคัญมาก การมีอารมณ์ขันช่วยให้การสอนสนุกสนาน เป็นศิลปะของการสอนประการหนึ่ง นอกจากนี้ อารมณ์ขันยังช่วยให้ครูใช้สร้างบรรยากาศและสร้างความสนิทสนมกับผู้อื่นได้ง่าย
- 3.2 อารมณ์ดี เป็นบุคลิกภาพอีกส่วนหนึ่งที่ทำให้ครูเป็นคนน่ารัก นักเรียนมีความกล้าและพอใจที่จะเข้ามาพบปะเพื่อปรึกษาปัญหาต่าง ๆ ของตน
- 3.3 อารมณ์เย็น เป็นบุคลิกที่ช่วยให้ครูเป็นผู้นำคบค้าสมาคมด้วย ช่วยให้ครูมีความอดทนในการสั่งสอนศิษย์ ไม่ถู่ความในการแก้ปัญหา การดูต่ำกว่ากล่าวศิษย์จะเป็นไปโดยมีเหตุผลสมควร ช่วยให้ครูพูดจาไพเราะและสุภาพอยู่เสมอ
- 3.4 ความมั่นคงทางอารมณ์ (Emotional Intelligent) ครูที่สามารถควบคุมอารมณ์ได้ดีจะได้เปรียบในการดำเนินชีวิตและปฏิบัติหน้าที่การงาน ความมั่นคงทางอารมณ์เป็นบุคลิกภาพที่สำคัญที่สุดของทุกอาชีพ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง สำหรับอาชีพครู

4. บุคลิกภาพทางสติปัญญา

บุคลิกภาพทางด้านสติปัญญา เป็นเรื่องของเขาวีปัญญาแต่ละคน เกิดจากพันธุกรรมที่ได้รับการถ่ายทอดมาจากบรรพบุรุษ สติปัญญาจะดีเพียงใด เฉลียวฉลาดมากน้อยแค่ไหน ย่อมขึ้นอยู่กับมันสมองเป็นสำคัญ อย่างไรก็ตาม การศึกษาและสิ่งแวดล้อมก็สามารถช่วยพัฒนาเพิ่มประสิทธิภาพของสติปัญญาได้ไม่น้อยเช่นกัน

บุคลิกภาพทางด้านสติปัญญาของคุณนั้นขึ้นอยู่กับครูแต่ละคนว่าจะเลือกกิจกรรมในชีวิตประจำวันอย่างไร หากครูรู้จักค้นคว้าวิจัย (Action Research) หมั่นแสวงหาความรู้ใหม่ ๆ อยู่เสมอ ย่อมเป็นผู้ได้เปรียบในการแก้ปัญหาต่าง ๆ การแสวงหาความรู้คือการแสวงหาข้อมูล

ข่าวสารใหม่ ๆ นั่นเอง ครูต้องรู้จักใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ต่อสติปัญญา เช่น อ่านหนังสือ เล่นกีฬา ฟังเพลง ท่องเที่ยวตามพิพิธภัณฑ์หรืออุทยานแห่งชาติ ดูนิทรรศการต่าง ๆ เป็นต้น

บุคลิกภาพ มีความสำคัญทั้งในด้านส่วนตัวและด้านอาชีพสำหรับผู้ประกอบวิชาชีพครู การมีบุคลิกภาพที่ดีย่อมเป็นที่ชื่นชอบของลูกศิษย์ ของผู้ปกครอง และส่งผลให้ครูสามารถสร้างสัมพันธภาพกับสังคมได้อย่างง่ายดาย เพราะเป็นที่น่าเชื่อถือแก่ผู้พบเห็น ซึ่งนับเป็นบุคลิกภายนอกที่ดี และในขณะเดียวกัน อาชีพครูจะต้องเป็น “แม่แบบ” ให้แก่สังคม ดังนั้น ผู้เป็นครูจะต้องมีบุคลิกภาพภายในที่งดงามด้วยเช่นกัน (วิไล ตั้งจิตสมคิด, 2544:138)

บทบาทและหน้าที่ของครู-อาจารย์

ส่วนใหญ่แล้ว ครู-อาจารย์จะมีบทบาทในด้านการสั่งสอนวิชาความรู้ และอบรมลูกศิษย์ แต่นอกเหนือไปจากลูกศิษย์แล้วนั้น ครู-อาจารย์ยังมีบทบาทเกี่ยวข้องกับเยาวชน และประชาชนทั่วไปอีกด้วย ในการสัมมนาเรื่อง “ครูควรมีบทบาทอย่างไรในการพัฒนาประเทศ” ของนิสิตภาคพิเศษ คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เมื่อวันที่ 2 กุมภาพันธ์ – 19 มีนาคม พ.ศ. 2520 (ทวี ทิมขำ, 2520:8-17) ได้มีการพูดถึงประเด็นดังกล่าว ซึ่งสามารถสรุปโดยสังเขปได้ดังนี้คือ

1. บทบาทของครูในการให้การศึกษา แยกได้เป็น 2 ประเภท คือ

ให้การศึกษาแก่นักเรียน ซึ่งถือเป็นหน้าที่โดยตรงในการสอนวิชาความรู้ต่าง ๆ ให้แก่นักเรียน เพื่อนำไปใช้ประกอบวิชาชีพในอนาคต กับให้การศึกษาแก่ประชาชน ช่วยให้พลเมืองมีการศึกษาดีขึ้น รู้จักเหตุและผล รู้สึกเลือกที่จะเชื่อในสิ่งต่าง ๆ รวมไปถึงการเลือกปฏิบัติในสิ่งที่ถูกต้อง

1.1 ในด้านการให้การศึกษาแก่นักเรียน ครูควรมีคุณสมบัติ ดังนี้

- ก. มีวิธีการสอนที่ดี มีความรู้ ค้นคว้าหาความรู้อยู่เสมอ โดยเฉพาะวิชาที่ทำการสอนอยู่ในขณะนั้น
- ข. มีความเป็นประชาธิปไตย สอนให้เด็กรู้จักคิด รู้จักใช้เหตุผล และเป็นผู้นำที่ดี
- ค. มีความเมตตากรุณา เป็นที่ปรึกษาแก่นักเรียนได้ดี เป็นที่ฟังของเด็กได้ มีความโอบอ้อมอารีต่อทุกคน

- ง. เป็นตัวอย่างที่ดีสำหรับเด็ก เป็นผู้มีความยุติธรรมและซื่อตรง มีบุคลิกภาพที่เหมาะสมกับการเป็นครูของเด็ก
- จ. รู้จักส่งเสริมให้กำลังใจ และรู้จักชมเชยเด็ก

1.2 ในด้านการให้การศึกษแก่ประชาชน ซึ่งครูสามารถจะให้การศึกษได้ทั้งทางตรงและทางอ้อม ได้แก่

- ทางตรง เช่น วิธีการจัดการศึกษาผู้ใหญ่
จัดชั้นเรียนให้แก่ผู้ที่ไม่รู้หนังสือในตอนเย็น เพื่อสอนวิชาที่ต่าง ๆ บัญชี การค้าขาย ฯลฯ โดยใช้สถานที่เครื่องมืออุปกรณ์ต่าง ๆ ที่โรงเรียนมีอยู่ ครูอาจจะสอนเองหรือเชิญวิทยากรหรืออาสาสมัครมาช่วยสอนก็ได้
- ทางอ้อม เช่น จัดสอนวิชาการ วิชาชีพ ลักษณะนิสัยอันดีงามให้แก่เด็ก
โดยผู้ปกครองก็อาจได้รับความรู้ นั้น ๆ ด้วย ได้แก่ การสอนสุขศึกษา สุขนิสัยในการรับประทานอาหาร การรักษาความสะอาด การเลือกอาหารที่มีประโยชน์ การรู้จักใช้ห้องน้ำ-ห้องส้วม การแปรงฟันให้ถูกวิธี การรักษาความสะอาดของร่างกาย และการป้องกันโรคต่าง ๆ

การให้การศึกษแก่ประชาชนในทางอ้อม ยังอาจทำได้อีกหลายด้าน เช่น

- (1) เขียนบทความทางการศึกษา ลงในเอกสาร วารสาร หรือหนังสือพิมพ์ เผยแพร่ให้ประชาชนมีความรู้เกี่ยวกับสิ่งต่าง ๆ ที่เห็นสมควร
- (2) ครูควรจัดรายการทางวิทยุหรือโทรทัศน์ อาจจัดแสดงละครให้คนทั่วไปได้เกิดการรับรู้ในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง หรือเพื่อเผยแพร่ความรู้ทางวิชาการใหม่ ๆ แนวการจัดการศึกษาใหม่ ๆ ให้ประชาชนได้ทราบ
- (3) ครูควรมีส่วนร่วมในกิจกรรมของสมาคมครูและผู้ปกครอง โดยการบรรยายอภิปราย เรื่องที่เป็นประโยชน์ต่อประชาชนโดยทั่ว ๆ ไป
- (4) อาจจะมีการใช้สถานที่ของโรงเรียนเป็นแหล่งเผยแพร่ความรู้แก่ประชาชน เช่น จัดฉายภาพยนตร์ จัดปาฐกถา การแสดงดนตรี หรือจัดให้มีพระธรรมเทศนาขึ้นในวันพระ หรือเนื่องในโอกาสวันสำคัญทางศาสนาต่าง ๆ เป็นต้น

2. บทบาทของครูในการอบรมศีลธรรมจรรยาและถ่ายทอดวัฒนธรรม

- 2.1 ครูควรจะมีบทบาทสำคัญในการอบรมศีลธรรม จรรยา มารยาท และวัฒนธรรมให้แก่เด็ก เพื่อให้เด็กพัฒนาไปในทางที่ดีทั้งด้านจิตใจและความประพฤติ
- 2.2 ครูควรปลูกฝังให้เด็กเห็นค่านิยมหรือคุณธรรม (Values) ของสังคม ประเพณี ศาสนา และวัฒนธรรม มีค่านิยมอันเหมาะสมและตรงกับความต้องการของสังคม
- 2.3 ให้เด็กรู้จักใช้หลักธรรมของศาสนา หักห้ามมิให้ประพฤติชั่ว และนำตนไปในทางที่ดีงาม เพื่อให้ทั้งตนเองและผู้อื่นมีความสุข
- 2.4 ครูควรจัดให้มีกิจกรรมบางอย่างขึ้นเพื่อฝึกจรรยา มารยาท และการวางตัวในสังคม หรืองานทางวัฒนธรรม และขนบประเพณีอย่างอื่นตามวาระอันสมควร
- 2.5 การสอนของครู ควรมุ่งในด้านการปฏิบัติเป็นสำคัญ และมุ่งเสริมสร้างสุขภาพจิตไปในตัว

3. บทบาทของครูในการเป็นผู้นำสังคม

ครูที่มีลักษณะของผู้นำที่ดี ควรจะมีลักษณะดังนี้ คือ

- 3.1 เป็นผู้ที่มีความอ่อนไหว และตื่นตัวอยู่เสมอ มีความสามารถที่จะปรับตัวรับสถานการณ์ต่าง ๆ ได้ดี ร่าเริงแจ่มใส เรียนรู้ได้ตลอดเวลา ตื่นตัวทันเหตุการณ์ของโลก อย่างไรก็ตาม ครูจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องอาศัยความร่วมมือกับบุคลากรอื่น ๆ ในสังคมด้วย เพื่อให้สังคมมีลักษณะตื่นตัวอยู่เสมอ
- 3.2 ครูจะต้องเป็นผู้มีความสามารถตัดสินใจได้ดี ถูกต้องและรวดเร็ว ไม่ว่ามีปัญหาใด ๆ เกิดขึ้น ซึ่งครูสามารถจะช่วยปลูกฝังลักษณะของผู้ที่มีความเชื่อมั่นในตนเองให้แก่เด็กและประชาชนทั่วไปได้ เพราะผู้ที่มีความเชื่อมั่นในตัวเองนั้นจะต้องเป็นผู้ที่ตัดสินใจได้ดีด้วย
- 3.3 มีศิลปะในการชักจูงใจคน เพราะการทำงานใดจะสำเร็จลงได้ด้วยดีและรวดเร็วนั้น การมีศิลปะในการชักจูงใจคนย่อมมีส่วนช่วยให้บรรลุเป้าหมายได้มาก ถ้าครูมีความสามารถในการพูด สนทนา หรือแสดงปาฐกถาในที่สาธารณะต่าง ๆ รู้จักวางตัวให้ผู้อื่นเลื่อมใส เมื่อต้องการความช่วยเหลือใด ๆ ในสังคม ก็สามารถชักจูงใจประชาชนในสังคมนั้น ๆ ให้มาร่วมมือได้ ทำให้การทำงานหรือการพัฒนาสังคมด้านต่าง ๆ ดำเนินไปได้อย่างรวดเร็ว เพราะทุกคนถือว่าครูเป็นบุคคลที่เชื่อถือและเป็นแบบอย่างที่ดีได้

- 3.4 ครูจะต้องเป็นผู้ที่มีความรับผิดชอบสูง มีความรู้สึกด้วยตนเองว่าสิ่งใดถูกสิ่งใดควร ตามสภาพสังคมที่ตนเป็นสมาชิกอยู่ เพื่อเป็นตัวอย่างที่ดีให้แก่สมาชิกในสังคม
- 3.5 ฉลาดมีไหวพริบ มีสมองเฉียบแหลมรอบรู้ ทันโลก ทันเหตุการณ์ มีความคิดริเริ่มในการที่จะช่วยพัฒนาสังคมให้ดีขึ้น รู้จักปลูกฝังความรู้ ความเข้าใจ ทักษะที่ดีให้แก่สมาชิกในสังคม ซึ่งเป็นทางหนึ่งที่ครูจะช่วยในการพัฒนาสังคม ให้เต็มไปด้วยผู้ที่มีความคิดความสามารถที่ดีได้

4. บทบาทของครูในชุมชน

คนทั่วไปยังมีความเชื่อว่าการศึกษาคือการไปโรงเรียน ฉะนั้นบทบาทของครูในการช่วยอบรมความรู้เพื่อเป็นพื้นฐานให้แก่นักเรียน เมื่อเรียนจบออกไปแล้วจะได้มีส่วนร่วมในการพัฒนาสังคมของประเทศได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งเป็นการพัฒนาคนในวงจำกัด เพราะอันที่จริงแล้วครูยังสามารถช่วยคนอื่น ๆ เป็นจำนวนมากที่ไม่มีโอกาสได้เล่าเรียนหรือแม้กระทั่งผู้ที่มีโอกาสได้เล่าเรียนแล้วก็ตาม ให้มีความรู้ความสามารถมากยิ่งขึ้น ซึ่งครูทุกคนย่อมตระหนักดีอยู่แล้วว่าชีวิตของคนแต่ละคนมีความผูกพันต่อสังคมในชุมชนทั่วไป หากทุกคนในสังคมเป็นคนดี ไม่ทำผิดระเบียบ ข้อบังคับ กฎหมาย หรือประเพณี สังคมนั้น ๆ ย่อมไม่ยุ่งยาก ฉะนั้นการพัฒนาสังคมของประเทศจะสำเร็จได้ด้วยดี จะต้องอาศัยคนทั้งประเทศที่สามารถได้รับการศึกษาตามโอกาสและเวลาอันควร มีความรู้ความสามารถที่จะดำรงชีวิตอยู่อย่างมีความสุข ซึ่งครูควรจะมีส่วนร่วมในการทำหน้าที่เพื่อประโยชน์ต่อคนในสังคมได้ อาจจำแนกออกได้ 3 ลักษณะด้วยกัน คือ

- 4.1 ด้านวิทยุและโทรทัศน์ ครูควรจะมีบทบาทในการส่งเสริมการศึกษาอย่างไม่เนืองนิจ และสร้างสรรค์สิ่งแวดล้อมทางการศึกษาให้ดียิ่งขึ้น ซึ่งภาครัฐควรส่งเสริมให้มีการผลิตกำลังคนที่มีความรู้และทักษะในการผลิตรายการเพื่อการศึกษาให้มีคุณภาพและประสิทธิภาพมากขึ้น ดังนั้น ครูจึงมีบทบาทสำคัญในการผลิตรายการหรือจัดรายการทางวิทยุและโทรทัศน์ให้เหมาะสมกับสภาพสังคมตามโอกาสและเวลาอันควร
- 4.2 ด้านหนังสือพิมพ์และเอกสารทางวิชาการอื่น ๆ เมื่อประชาชนมีความรู้สูงขึ้นและอัตราการอ่านออกเขียนได้เพิ่มขึ้น หนังสือพิมพ์จึงเป็นแหล่งข่าวที่เป็นที่นิยมของประชาชนทั่วไปมาก ครูจึงควรมีส่วนร่วมในการเขียน ตอบปัญหาสังคมหรือเขียนบทความส่งเสริมความรู้ทางวิชาการอื่น ๆ เพื่อช่วยให้วิชาการต่าง ๆ ไปถึงประชาชนได้อย่างทั่วถึง

4.3 ด้านสมาคมหรือสถาบันต่าง ๆ ซึ่งครูสามารถเข้าร่วมงานกับสมาคมหรือสถาบันต่าง ๆ ได้ในฐานะของผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้นำของสังคม เช่น ไปทำหน้าที่เป็นผู้บรรยาย ผู้ร่วมอภิปรายจัดนิทรรศการหรือกิจกรรมอันใดที่ครูเห็นว่าเหมาะสมและเป็นประโยชน์ต่อสังคมนั้น ๆ

จะเห็นได้ว่า บทบาทของครูดังกล่าวข้างต้นนั้นเป็นบทบาททั่ว ๆ ไป ที่ครูควรจะทำ และหาทางที่จะปฏิบัติตนเพื่อให้เป็นตัวอย่างของเด็ก เยาวชน และประชาชนทั่วไป ซึ่งจะเป็นวิธีหนึ่งที่จะช่วยพัฒนาสังคมให้ดีขึ้นทั้งทางตรงและทางอ้อม เพื่อให้ได้มาซึ่งสมาชิกที่สังคมไทยต้องการ

5. บทบาทของครูในการใช้หลักสูตรและวิธีสอน

เราได้ทราบกันอยู่แล้วว่า ครูเป็นผู้ที่มีหน้าที่ในการให้การศึกษาอบรมแก่เด็ก เยาวชน และประชาชนทั่วไปโดยตรง ดังนั้นบทบาทของครูซึ่งเราจะละเว้นไม่กล่าวถึงเสียมิได้ ก็คือ บทบาทของครูในส่วนที่เกี่ยวกับหลักสูตร วิธีการสอน และบทบาทของครูในการรู้จักใช้วิทยาการและเทคโนโลยีใหม่ ๆ เพื่อให้การศึกษามุ่งบรรลุถึงจุดหมายของการศึกษาของชาติได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ในด้านหลักสูตร ครูเป็นผู้ใช้หลักสูตรที่กระทรวงศึกษาธิการจัดทำและกำหนดให้ จึงเกิดมีปัญหากับเรื่องหลักสูตรและการสอนหลายด้าน คือ

- (1) หลักสูตรควรจัดตามความต้องการของสังคม หรือตามความจำเป็นที่ผู้เรียนจะต้องเรียนรู้
- (2) หลักสูตรควรจัดเพื่อความเหมาะสมในการดำเนินชีวิตในปัจจุบันหรือเพื่อการเตรียมตัวสำหรับอนาคต

ในฐานะที่การศึกษาเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการขัดเกลาทางสังคม (Socialization) ของผู้เรียน เพื่อสร้างให้ผู้เรียนกลายเป็นสมาชิกที่ดีของสังคม เนื้อหาหรือหลักสูตรที่สถานศึกษาควรจัดให้แก่ผู้เรียน จึงควรจัดตามความจำเป็นและความสนใจส่วนตัวของผู้เรียน หลักประการแรกเป็นเรื่องของสังคม ประการหลังเป็นเรื่องของจิตวิทยาส่วนตัวของผู้เรียน และหลักสูตรก็ควรจัดให้เกิดประโยชน์ทั้ง 2 ด้าน เพราะสังคมกับผู้เรียนแยกกันไม่ออก ต้องมีการปรับปรุงเพื่อให้เข้า

กันได้ ดังนั้น หลักสูตรควรจะต้องเกี่ยวข้องกับเรื่องของ “ผู้เรียนในสังคม” มิใช่ “ผู้เรียน” หรือ “สังคม” เพียงอย่างเดียวอย่างหนึ่ง

สิ่งที่ครูซึ่งเป็นผู้ใช้หลักสูตรควรจะต้องระลึกถึงอยู่เสมอ ก็คือ การใช้หลักสูตรนั้น เด็กที่เกี่ยวข้องแต่ละคนมีบุคลิกภาพที่แตกต่างกันทั้งในด้านเชาวน์ปัญญา จิตใจ อารมณ์ สังคมและภูมิหลัง ดังนั้น การสอนจะต้องคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลอยู่เสมอ

หลักสูตรเป็นเพียงเนื้อหา (Content) ของความรู้ที่จัดระเบียบไว้ในรูปของวิชาต่าง ๆ หรือเป็นเพียงประสบการณ์ที่วางแผนไว้สำหรับนักเรียนเท่านั้น หากการสอนของครูมีการวางแผนไว้อย่างดี และดำเนินการได้เป็นอย่างดี มีความสัมพันธ์กับเนื้อหาวิชาที่หลักสูตรกำหนด ย่อมจะทำให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้สิ่งต่าง ๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ วัตถุประสงค์ของหลักสูตรที่ครูจะสร้างขึ้นมานั้น ควรจะต้องคำนึงถึงปัจจัย 5 ประการ ดังนี้

- ก. ความต้องการของสังคม (Social demands)
- ข. การสืบทอดวัฒนธรรม (Culture demands)
- ค. ความรู้สาขาวิชาต่าง ๆ (Field of Knowledge)
- ง. ความจำเป็น แรงกระตุ้น และความสามารถส่วนบุคคล (Individual needs, motivation potentials)

หลักสูตรที่สร้างขึ้นจะต้องประกอบไปด้วย

- (1) เนื้อหาและวิธีการศึกษาค้นคว้า ซึ่งประกอบไปด้วยข้อเท็จจริงต่าง ๆ ความคิดรวบยอด หลักการและการประยุกต์เพื่อการนำไปใช้ทั่วไป กฎเกณฑ์ต่าง ๆ ทักษะคติและค่านิยมของสังคม
- (2) วิชาต่าง ๆ และประสบการณ์ที่จัดให้แก่ผู้เรียน

ซึ่งสิ่งต่าง ๆ เหล่านี้ เป็นสิ่งจำเป็นสำหรับครูในการที่จะหาวิธีการสอน หรือแนวทางที่จะทำให้การเรียนการสอนนั้นบรรลุผลสมความมุ่งหมายของหลักสูตร และเพื่อให้การเรียนการสอนนั้นดำเนินไปอย่างดีที่สุด

ในการสอนเด็ก มิได้หมายถึงการให้วิชาความรู้ หรือเนื้อหาเท่านั้น แต่ยังรวมถึงการช่วยให้เด็กคิดเป็น โดยการถามคำถามแก่เด็ก การแนะนำและแนะแนวเพื่อช่วยเด็กแก้ปัญหา การให้ความช่วยเหลือเด็กในด้านต่าง ๆ

การสอนที่จะนำไปสู่ผลสำเร็จตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตรนั้น ครูควรใช้วิธีการสอนหลาย ๆ แบบ เพราะการสอนแต่ละครั้งจะมีจุดมุ่งหมายหลายอย่าง เช่น ต้องการให้ผู้เรียนได้รู้ข้อเท็จจริงให้เกิดความเข้าใจ ให้มีการพัฒนาทักษะและเกิดทัศนคติที่พึงปรารถนา ฯลฯ ดังนั้นจุดมุ่งหมายแต่ละอย่างจึงต้องการวิธีการสอนที่ต่างกันไป

ยังมีครูจำนวนมากที่สอนเพียงเพื่อให้นักเรียนได้รับเนื้อหาครบถ้วนตามหลักสูตรเพียงอย่างเดียว โดยไม่คำนึงถึงจุดมุ่งหมายของการสอนวิชานั้น ๆ นักเรียนจึงสำเร็จการศึกษาออกมาโดยมีความรู้ในด้านเนื้อหาวิชาอย่างเดียว คุณภาพของคนในประเทศไทยจึงยังไม่ดีเท่าที่ควร ครูจึงควรที่จะอ่านและตีความหมายของหลักสูตรทั้งในด้านจุดมุ่งหมายและเนื้อหาวิชา เพื่อการดำเนินการสอนที่มุ่งให้นักเรียนได้เรียนรู้ตามจุดมุ่งหมายสัมฤทธิ์ผล

การสอนที่สมบูรณ์ไม่ว่าจะสาขาวิชาใดก็ตาม ครูควรยึดหลักอย่างน้อยเพื่อฝึกอบรมให้นักเรียนได้พัฒนาตนเองรวม 4 ประการ คือ

- (1) พัฒนาการทั้ง 4 ด้านของเด็ก คือ สติปัญญา ร่างกาย อารมณ์และสังคม เพื่อให้เป็นสมาชิกที่ดี เหมาะสมกับสภาพสังคมและสภาพส่วนตัวของผู้เรียน
- (2) ให้ผู้เรียนมีวิธีคิด มีเทคนิคในการที่จะค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติมได้ด้วยตนเอง หรือรู้จักใช้สมองในทางที่ถูกที่ควร
- (3) ให้ผู้เรียนได้รับการถ่ายทอดวัฒนธรรม มีค่านิยมอันเหมาะสมและตรงกับความต้องการของสังคม โดยเฉพาะให้ผู้เรียนเป็นพลเมืองดีมีศีลธรรม
- (4) พัฒนาผู้เรียนให้กลายเป็นสมาชิกที่ดีของสังคม กล่าวคือ ให้นักเรียนมีเทคนิคในการดำเนินชีวิตในด้านเศรษฐกิจ สังคมและการเมือง

วิธีการสอนที่ครูควรจะนำมาใช้ และเป็นวิธีที่จะช่วยให้นักเรียนได้ทราบถึงรายละเอียดของการสอนแต่ละวิธีว่ามีลักษณะอย่างไร จะช่วยให้นักเรียนมีการพัฒนาในด้านใด รู้ถึงวิธีการจัดกลุ่มนักเรียน การใช้วัสดุอุปกรณ์การเรียนการสอน กิจกรรมของครูและนักเรียนตลอดจนข้อจำกัดต่าง ๆ ที่มีได้หมายถึงว่าครูควรพิจารณาวิธีการสอนเพียงวิธีใดวิธีหนึ่งเท่านั้น แต่ควรจะศึกษา

รายละเอียดของการสอนทุกวิธี และตัดสินใจเลือกใช้ให้สอดคล้องและบรรลุจุดมุ่งหมายที่วางไว้ ซึ่งอาจสรุปวิธีการสอนได้ 8 วิธี ดังนี้

(1) การบรรยาย

วิธีการนี้เป็นวิธีสอนซึ่งครูแทบทุกคนเคยชิน เพราะใช้อยู่เสมอ เป็นการทำให้ผู้เรียนเกิดความเบื่อหน่าย โดยเฉพาะอย่างยิ่งถ้าผู้บรรยายไม่มีลีลาในการพูดที่ดีพอ ผู้เรียนไม่ได้มีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็นและไม่มีกิจกรรมประกอบการเรียนแต่อย่างใด นอกจากฟังแล้วจดตาม

(2) การอภิปรายและซักถาม

วิธีสอนแบบนี้ ในทางปฏิบัติมักปน ๆ ไปกับแบบแรก คือ การบรรยาย เพราะหลังจากบรรยายแล้ว ถึงจะมีการอภิปรายถามตอบปัญหาตามมา วิธีสอนแบบนี้จะช่วยให้ครูได้รู้จักผู้เรียนได้ดีขึ้นเป็นรายบุคคล และเป็นวิธีที่ช่วยส่งเสริมให้ผู้เรียนรู้จักพิจารณาปัญหาต่าง ๆ และฝึกหัดหาทางแก้ปัญหาเหล่านี้ด้วยกำลังความคิดความรู้ของตนเอง

(3) การฝึกปฏิบัติ

วิธีการสอนแบบนี้ใช้กันมาก ความมุ่งหมายของการสอนเน้นการพัฒนาทักษะ ไม่ว่าจะ เป็นทางภาษา ทางดนตรี หรือซ้ำร้องรวมทั้งศิลปะด้วย เป็นการส่งเสริมให้ผู้เรียนรู้จักเรียนรู้โดยการกระทำ

(4) การสอนโดยใช้สื่อทัศนูปกรณ์

วิธีการสอนแบบนี้จะส่งเสริมการนำเทคโนโลยีใหม่ ๆ เข้ามาใช้ในการสอน เป็นผลทำให้ การสอนมีประสิทธิภาพดีขึ้นกว่าเดิม โดยทั่ว ๆ ไปแล้ว วิธีนี้ช่วยให้เกิดแรงบันดาลใจในการเรียน สูง และจะทำให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเรียนมากขึ้น

(5) การแก้ปัญหาและค้นพบด้วยตนเอง (Problem Solving หรือ Discovery Method)

เป็นวิธีการสอนที่ผู้เรียนจะเรียนรู้ด้วยตนเอง ภายใต้การดูแลและการสอนแนะนำของครู อันเป็นการช่วยพัฒนาความงอกงามทางด้านสติปัญญา ส่งเสริมนิสัยในการวิเคราะห์ข้อมูล และการตัดสินใจในการเลือกวิธีการแก้ปัญหา

(6) การใช้ห้องทดลองและวิธีสืบสอบ

วิธีการนี้เน้นให้เห็นถึงความแตกต่างระหว่างวิธีสอนที่ใช้การปฏิบัติการทดลองในห้องทดลองหรือในสถานการณ์จริง ๆ กับวิธีสอนที่ใช้การแก้ไขปัญหาและการค้นพบด้วยตนเอง นั่นก็คือ วิธีการแก้ไขปัญหาด้วยการค้นพบด้วยตนเองนั้น ไม่จำเป็นต้องมีการทดลองปฏิบัติอย่างจริงจัง ผู้เรียนอาจค้นคว้าหาความรู้โดยใช้สติปัญญาและความคิดประกอบเท่านั้น แต่ไม่มีการนำเอาสิ่งที่ค้นพบไปลองปฏิบัติจริง ซึ่งแตกต่างจากวิธีการสอนแบบใช้ห้องทดลองและวิธีสืบสอบ

วิธีการสอนแบบนี้จะช่วยพัฒนาสติปัญญา ความรู้ ทักษะ ค่านิยม และทักษะ ในการคิดอย่างมีเหตุผล การเรียนรู้จากวิธีนี้ทำให้ผู้เรียนสามารถมองเห็นแนวโน้มในอนาคตของสังคมได้ เพราะการศึกษาเหล่านี้มักเกี่ยวข้องกับเรื่องที่ยังไม่เคยทราบมาก่อน และเกี่ยวกับเรื่องของสังคม

(7) วิธีการสอนเพื่อพัฒนาความคิดสร้างสรรค์

วิธีการสอนแบบนี้ ครูมีบทบาทน้อยมาก ส่วนมากมักเป็นการจัดหาวัสดุสิ่งของ ที่เราให้เกิดความคิดสร้างสรรค์ ให้กำลังใจและส่งเสริม ผู้เรียนมักจะทำงานตามลำพัง เพื่อคิดและประดิษฐ์สิ่งใหม่ ๆ ขึ้น

(8) การสอนโดยใช้บทบาทและสถานการณ์จำลอง

การเรียนการสอนแบบนี้มักยึดสถานการณ์ หรือบทบาทสมมติซึ่งครูกำหนดขึ้นเองให้สอดคล้องกับเรื่องที่ต้องการจะสอน ผู้เรียนจะแสดงความคิดเห็น ความรู้สึก และบทบาทต่าง ๆ ตามที่ต้องการจะแสดงออกด้วยตนเอง

วิธีการสอนทั้ง 8 วิธีนี้ สามารถพัฒนานักเรียนในด้านต่าง ๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพไม่เท่าเทียมกัน วิธีการสอนบางวิธีอาจเหมาะสำหรับความมุ่งหมายที่จะให้ความรู้ แต่ไม่เหมาะที่จะพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ และวิธีสอนที่ส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ก็ไม่เหมาะสำหรับความมุ่งหมายที่จะพัฒนาทักษะ ดังนั้น ครูจึงควรพิจารณาเลือกใช้วิธีการสอน ซึ่งอาจเป็นวิธีเดียวหรือหลาย ๆ วิธีผสมกันได้ แต่ควรต้องสอดคล้องกับความมุ่งหมาย เพื่อให้การสอนบังเกิดผลตามความมุ่งหวังไว้

- ในการสอนแต่ละครั้ง ครูควรเตรียมการสอนโดยตั้งคำถาม 4 คำถามกับตัวเอง คือ
- (1) ต้องให้เด็กได้รับข้อมูลอะไร เพื่อเด็กจะได้มีความพร้อมที่จะเข้าใจเรื่องที่จะสอน
 - (2) มีความเข้าใจ หรือหลักการสำคัญ ๆ อะไรบ้างเกี่ยวกับเรื่องที่จะสอน
 - (3) ทักษะอะไรที่ต้องการฝึกให้เด็กสามารถปฏิบัติได้เกี่ยวกับเรื่องที่จะสอน
 - (4) เด็กจะแสดงออก หรือมีทักษะหรือพฤติกรรมอย่างไรจึงเป็นการยืนยันว่าการสอนของครูบรรลุผล

บทบาทของครูก็เช่นกัน ครูสามารถใช้วิธีการสอนแบบพลิกแพลงต่าง ๆ เพื่อพัฒนาให้ผู้เรียนรู้จักหยุด หัดคิด หัดแสดงความคิดเห็น เป็นคนมีเหตุผล รู้จักเสียสละ รู้จักร่วมมือกันทำงาน ฯลฯ

ทฤษฎีการเลือกอาชีพของเชฟเฟอร์ (Schaffer's Theory of Vocational Choice)

ในการบุคคลแต่ละบุคคลจะเลือกประกอบอาชีพใดก็ตาม อาชีพนั้นจะต้องตอบสนองความต้องการของบุคคลนั้น ซึ่งหากสามารถประกอบอาชีพได้สอดคล้องกับความต้องการ บุคคลนั้นก็มีแนวโน้มที่จะประสบความสำเร็จในชีวิตการทำงาน

Schaffer (อ้างถึงในอรอนงค์ รัญญะวัน, 2539:43-44) ได้ศึกษาวิจัยจากบุคคลที่ประกอบอาชีพต่าง ๆ โดยสรุปว่า บุคคลมีความต้องการด้านต่าง ๆ ดังต่อไปนี้คือ

- 1.1 ความต้องการการยอมรับจากบุคคลอื่น ซึ่งจะก่อให้เกิดความภูมิใจในตนเอง
- 1.2 ความต้องการความรัก และสัมพันธ์ภาพระหว่างบุคคล ต้องการเป็นส่วนหนึ่งของสังคม ได้รับความรักและความอบอุ่นจากบุคคลอื่น
- 1.3 ความต้องการประสบความสำเร็จในสิ่งที่ทำ
- 1.4 ความต้องการควบคุมผู้อื่น มีอำนาจเหนือผู้อื่น
- 1.5 ความต้องการให้ความช่วยเหลือผู้อื่น
- 1.6 ความต้องการแสดงตนเอง
- 1.7 ความต้องการสถานะทางเศรษฐกิจสังคม
- 1.8 ความต้องการปฏิบัติตามค่านิยมที่ตนยึดถือ
- 1.9 ความต้องการทำตามผู้อื่น ไม่ต้องมีความรับผิดชอบมาก

- 1.10 ความต้องการแสดงความคิดริเริ่มในการดำเนินกิจการต่าง ๆ
- 1.11 ความต้องการความมั่นคงทางเศรษฐกิจ คือต้องการรายได้ที่สม่ำเสมอ
- 1.12 ความต้องการเป็นตัวของตัวเอง ทำงานอิสระ

จากแนวคิดนี้ จึงอาจสรุปได้ว่า การที่บุคคลจะประสบความสำเร็จ และมีความสุขในการประกอบอาชีพมากน้อยเพียงใด คือการที่อาชีพนั้นสนองความต้องการของเขาได้ขนาดไหน

ทั้งนี้ ความสามารถในการเลือกอาชีพของแต่ละคนย่อมแตกต่างกัน และขึ้นอยู่กับส่วนประกอบหลาย ๆ อย่าง เช่น เพศ วัย ความคิด ประสบการณ์ ค่านิยม บุคลิกภาพ เป็นต้น การตัดสินใจประกอบอาชีพอย่างใดอย่างหนึ่งให้ประสบผลสำเร็จนั้นเป็นเรื่องที่ทำความลำบากให้แก่บุคคลมาก เนื่องจากสิ่งเหล่านี้พัฒนามาในแต่ละวัยของชีวิต การเข้าใจพัฒนาการด้านอาชีพ (Career Development) จะทำให้เข้าใจถึงกระบวนการที่บุคคลได้เรียนรู้เกี่ยวกับตนเอง อิทธิพลของประสบการณ์ในวัยเด็ก และแบบฉบับของบุคลิกภาพ ซึ่งมีอิทธิพลต่อค่านิยมและการตัดสินใจ (ออรอนงศ์ ภัฏญะวัน, 2539 : 43-44)

บทที่ 3

ระเบียบวิธีวิจัย

งานวิจัยเรื่อง “การสื่อสารและความน่าเชื่อถือของอาจารย์ที่แสดงตนต่างจากเพศกำเนิด
ในบริบทการศึกษาไทย” ผู้วิจัยได้กำหนดระเบียบวิธีการวิจัยไว้ดังนี้

รูปแบบวิธีวิจัย

งานวิจัยชิ้นนี้เป็นงานวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) มีวิธีการเก็บข้อมูลด้วย
วิธีการดังต่อไปนี้

- การศึกษาข้อมูลจากเอกสาร (Documentary Study)
- การสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (In-depth Interview)
- การสัมภาษณ์ด้วยแบบสอบถาม (Interview Questionnaire)
- การสังเกตการณ์ (Observation)

วิธีการวิจัยและกลุ่มตัวอย่าง

ผู้วิจัยได้เก็บข้อมูลวิจัยจากสถานศึกษาทั้งหมด 5 แห่ง ได้แก่

- สถานศึกษาระดับอนุบาล สังกัดภาคเอกชน ในเขตพื้นที่ต่างจังหวัด	จำนวน 1 แห่ง
- สถานศึกษาระดับมัธยมศึกษา สังกัดภาครัฐ ในเขตพื้นที่กรุงเทพฯ	จำนวน 1 แห่ง
- สถานศึกษาระดับมัธยมศึกษา สังกัดภาครัฐ ในเขตพื้นที่ต่างจังหวัด	จำนวน 1 แห่ง
- สถานศึกษาระดับอุดมศึกษา สังกัดภาครัฐ ในเขตพื้นที่ต่างจังหวัด	จำนวน 1 แห่ง
- สถานศึกษาระดับอุดมศึกษา สังกัดภาคเอกชน ในเขตพื้นที่กรุงเทพฯ	จำนวน 1 แห่ง

โดยผู้วิจัยใช้วิธีการเก็บข้อมูลดังนี้

1. การศึกษาข้อมูลจากเอกสาร (Documenary Study)

ศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับผู้หญิงข้ามเพศจากเอกสาร งานวิจัย และเอกสารการประชุม
ด้านเพศวิถีต่าง ๆ

2. การสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (In-depth Interview)

โดยแบ่งกลุ่มตัวอย่างเป็น 3 กลุ่ม คือ

- อาจารย์ที่แสดงตนต่างจากเพศกำเนิด จำนวน 1 คน/สถานศึกษา รวม 5 คน
- ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 1 คน/สถานศึกษา รวม 5 คน
- ครู-อาจารย์ที่เป็นเพื่อนร่วมงาน จำนวน 2 คน/สถานศึกษา รวม 10 คน

3. การสัมภาษณ์ด้วยแบบสอบถาม (Interview Questionnaire)

โดยแบ่งกลุ่มตัวอย่างเป็น 2 กลุ่ม คือ

- นักเรียน-นักศึกษา จำนวน 10 คน/สถานศึกษา รวม 40 คน
- ผู้ปกครองของเด็ก จำนวน 3 คน/สถานศึกษา รวม 15 คน

นักเรียนที่ศึกษาอยู่ในสถานศึกษาระดับอนุบาลนั้น มีช่วงอายุต่ำเกินไปที่จะเป็นกลุ่ม
ตัวอย่าง ผู้วิจัยจึงไม่เก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างนี้ ทำให้กลุ่มตัวอย่างนักเรียน-นักศึกษาเหลือ
จำนวนเพียง 40 คน

4. การสังเกตการณ์ (Observation)

ผู้วิจัยได้เข้าไปร่วมสังเกตการณ์ในชั้นเรียนของอาจารย์ที่แสดงตนต่างจากเพศกำเนิด
ทั้ง 5 คน ตามวันที่ดังนี้

- สถานศึกษาระดับอุดมศึกษา สังกัดภาคเอกชน ในเขตพื้นที่กรุงเทพฯ
สังเกตการณ์เมื่อวันที่ 2 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2552
- สถานศึกษาระดับมัธยมศึกษา สังกัดภาครัฐ ในเขตพื้นที่กรุงเทพฯ
สังเกตการณ์เมื่อวันที่ 12 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2552
- สถานศึกษาระดับมัธยมศึกษา สังกัดภาครัฐ ในเขตพื้นที่ต่างจังหวัด
สังเกตการณ์เมื่อวันที่ 17 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2552

- สถานศึกษาระดับอุดมศึกษา สังกัดภาครัฐ ในเขตพื้นที่ต่างจังหวัด
สังเกตการณ์เมื่อวันที่ 19 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2552
- สถานศึกษาระดับอนุบาล สังกัดภาคเอกชน ในเขตพื้นที่ต่างจังหวัด
สังเกตการณ์เมื่อวันที่ 23 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2552

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. แบบสัมภาษณ์
2. แบบสอบถาม

วิธีการเก็บข้อมูล

1. รวบรวมข้อมูลจากเอกสารเพื่อเป็นกรอบแนวทางให้กับงานวิจัย
2. กลุ่มตัวอย่างที่เป็นอาจารย์ที่แสดงตนต่างจากเพศกำเนิดนั้น เป็นกลุ่มที่มีลักษณะเฉพาะ
ดังนั้น ผู้วิจัยจึงใช้วิธีการสุ่มกลุ่มตัวอย่างด้วยวิธีสุ่มแบบเฉพาะเจาะจง (*Proposive
Sampling*) โดยเริ่มจากการสอบถามเพื่อนของผู้วิจัยและใช้วิธีสุ่มแบบ *Snowball
Sampling* ไปยังกลุ่มตัวอย่างที่เพื่อนของผู้วิจัยรู้จัก รวมไปถึงการติดต่อไปยังหัวหน้ากลุ่ม
ผู้หญิงข้ามเพศแห่งประเทศไทย และลงประกาศในเว็บไซต์ที่เกี่ยวข้องกับผู้หญิงข้ามเพศ
ในการค้นหากลุ่มตัวอย่าง
3. ผู้วิจัยติดต่อกับกลุ่มตัวอย่าง โดยแนะนำตัวและแจ้งวัตถุประสงค์ในการศึกษาวิจัยแก่กลุ่ม
ตัวอย่างที่เพิ่งรู้จักกันเป็นครั้งแรก
4. ทำหนังสือขออนุญาตสถาบันการศึกษาที่กลุ่มตัวอย่างสังกัดอยู่ ในการเข้าไปดำเนินการ
เก็บข้อมูล
5. ทำการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างหลัก คืออาจารย์ที่แสดงตนต่างจากเพศกำเนิด และเก็บ
ข้อมูลจากตัวอย่างรอง คือนักเรียน-นักศึกษาโดยการใช้แบบสอบถาม รวมไปถึงการ
สัมภาษณ์ผู้บริหารสถานศึกษา
6. เมื่อได้ข้อมูลทั้งหมดแล้ว นำมาวิเคราะห์ และประมวลผล

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลนั้น ใช้วิธีวิเคราะห์ 2 แบบ คือ วิธีการพรรณานเนื้อหาจากบทสัมภาษณ์เจาะลึก และวิเคราะห์ข้อมูลจากการสำรวจด้วยแบบสอบถาม โดยนำมาสรุปเป็นประเด็นเพื่อให้ตอบปัญหานำวิจัยทั้ง 3 ข้อ

การนำเสนอข้อมูล

ผู้วิจัยใช้วิธีการนำเสนอข้อมูลและผลการวิจัยโดยการสรุปเป็นตารางเปรียบเทียบ และการพรรณานความ (*Descriptive Presentation*) พร้อมทั้งยกตัวอย่างคำพูดหรือข้อความ (*Quotation*) ที่สอดคล้องกับผลที่ได้จากการวิจัย มาประกอบข้อมูลที่ได้จากการลดทอนข้อมูล (*Data Reduction*) แล้ว

บทที่ 4

ผลการวิจัย

งานวิจัยเรื่อง “การสื่อสารและความน่าเชื่อถือของอาจารย์ที่แสดงตนต่างจากเพศกำเนิดในบริบทการศึกษาไทย” ในการทำวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดกลุ่มตัวอย่างออกเป็น 5 กลุ่มด้วยกัน คือ

1. อาจารย์ที่แสดงตนต่างจากเพศกำเนิด	จำนวน 5 คน
2. ผู้บริหารสถานศึกษา	จำนวน 5 คน
3. อาจารย์เพื่อนร่วมงาน	จำนวน 10 คน
4. นักเรียน-นักศึกษา	จำนวน 50 คน
5. ผู้ปกครองของนักเรียน-นักศึกษา	จำนวน 15 คน

ในการทำวิจัยนี้ ผู้วิจัยได้ใช้เครื่องมือเป็นแบบสัมภาษณ์และแบบสอบถามกับกลุ่มตัวอย่าง ในการนำเสนอผลการวิจัยนี้ ผู้วิจัยได้ใช้เครื่องมือในการเก็บข้อมูลเป็นแบบสัมภาษณ์และแบบสอบถาม โดยแบบสัมภาษณ์ใช้กับกลุ่มตัวอย่างที่ 1, 2 และ 3 และแบบสอบถามใช้กับกลุ่มตัวอย่างที่ 4 และ 5

ผู้วิจัยสรุปข้อมูลและผลการวิจัยโดยการพรรณนาความ (*Descriptive Presentation*) พร้อมทั้งยกตัวอย่างคำพูดหรือข้อความ (*Quotation*) ที่สอดคล้องกับผลที่ได้จากการวิจัย มาประกอบข้อมูลที่ได้จากการลดทอนข้อมูล (*Data Reduction*) แล้ว และใช้การสรุปเป็นตารางเปรียบเทียบ

ผลการวิจัย

1. ผลการสัมภาษณ์

ผู้วิจัยเก็บข้อมูลด้วยการใช้วิธีสัมภาษณ์เชิงลึก (*In-depth Interview*) กับกลุ่มตัวอย่าง 3 กลุ่ม คือ อาจารย์ที่แสดงตนต่างจากเพศกำเนิด, ผู้บริหารสถานศึกษาที่อาจารย์ที่แสดงตนต่าง

จากเพศกำเนิดสังกัด และอาจารย์เพื่อนร่วมงาน ในการนำเสนอผลวิจัยนี้ ผู้วิจัยขอแบ่งข้อมูลในการนำเสนอออกเป็น 2 ส่วน ในทุกกลุ่มตัวอย่าง โดยในส่วนแรกจะเป็นการนำเสนอข้อมูลภูมิหลังของกลุ่มตัวอย่างทั้ง 5 กรณีศึกษา และส่วนที่สองจะเป็นการนำเสนอข้อมูลด้านการรับรู้ น่าเชื่อถือของอาจารย์ที่แสดงตนต่างจากเพศกำเนิด และผลของการรับรู้ความน่าเชื่อถือของอาจารย์ที่แสดงตนต่างจากเพศกำเนิด

1.1 อาจารย์ที่แสดงตนต่างจากเพศกำเนิด

ตารางที่ 4.1 แสดงข้อมูลทั่วไปของอาจารย์ที่แสดงตนต่างจากเพศกำเนิด

ข้อมูลประชากร		กรณีศึกษาที่					รวม	จำนวนทั้งหมด
		1	2	3	4	5		
อายุ (ปี)	20-25						0	5
	25-30	1	1	1	1	1	5	
	31-35						0	
ระดับการศึกษา	ปริญญาตรี	1	1	1		1	4	5
	ปริญญาโท				1		1	
	ปริญญาเอก						0	
ระดับชั้นที่สอน	อนุบาล					1	1	5
	ประถมศึกษา						0	
	มัธยมต้น		1				1	
	มัธยมปลาย			1			1	
	ปริญญาตรี	1			1		2	
อื่น ๆ						0		
สังกัดสถานศึกษา	ภาครัฐ		1	1	1		3	5
	เอกชน	1				1	2	
พื้นที่ตั้งสถานศึกษา	กรุงเทพฯ	1	1				2	5
	ต่างจังหวัด			1	1	1	3	

ตารางที่ 4.1 แสดงข้อมูลทั่วไปของอาจารย์ที่แสดงตนต่างจากเพศกำเนิด กลุ่มตัวอย่างมีอายุระหว่าง 26-30 ปี จำนวน 5 คน จบการศึกษาระดับปริญญาตรี จำนวน 4 คน และระดับปริญญาโท จำนวน 1 คน กลุ่มตัวอย่างสอนในระดับชั้นอนุบาล จำนวน 1 คน ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น จำนวน 1 คน ระดับมัธยมศึกษาตอนปลายจำนวน 1 คน และระดับปริญญาตรี จำนวน 2 คน เป็นอาจารย์ในสถานศึกษาสังกัดภาครัฐจำนวน 3 คน และสังกัดภาคเอกชน จำนวน 2 คน และเป็นอาจารย์ในสถานศึกษาที่ตั้งในเขตพื้นที่กรุงเทพมหานครและปริมณฑล จำนวน 2 คน และเป็นอาจารย์ในสถานศึกษาในเขตพื้นที่ต่างจังหวัด จำนวน 3 คน

1.1.1 การรับรู้ความน่าเชื่อถือของอาจารย์ที่แสดงตนต่างจากเพศกำเนิด

ก่อนที่ผู้วิจัยจะนำเสนอรับรู้ของอาจารย์ที่แสดงตนต่างจากเพศกำเนิด ผู้วิจัยขอสรุปภูมิหลังที่จะช่วยอธิบายให้เข้าใจถึงเบื้องหลังการรับรู้ของอาจารย์ที่แสดงตนต่างจากเพศกำเนิด โดยมีประเด็นในการนำเสนอ ดังนี้

ภูมิหลัง

- ภูมิหลังในการรับรู้ถึงความขัดแย้งระหว่างเพศกำเนิดและเพศภาวะ
- พัฒนาการรับรู้ถึงความเป็นเพศของตนเองและการจัดการความแตกต่างระหว่างเพศกำเนิดและเพศภาวะ
- การเริ่มต้นแต่งกายข้ามเพศ
- เหตุผลที่ตัดสินใจแต่งกายข้ามเพศ
- เหตุผลที่เลือกประกอบอาชีพครู-อาจารย์

ตารางที่ 4.2 แสดงการรับรู้ตนเองของอาจารย์ที่แสดงตนต่างจากเพศกำเนิด

กรณีศึกษาที่	ภูมิหลังในการรับรู้ถึงความขัดแย้งระหว่างเพศกำเนิดและเพศภาวะ	พัฒนาการการรับรู้ถึงความเป็นเพศของตนเองและการจัดการความแตกต่างระหว่างเพศ	การเริ่มต้นแต่งกายข้ามเพศ	เหตุผลที่ตัดสินใจแต่งกายข้ามเพศ	เหตุผลที่เลือกประกอบอาชีพครู
1. ชีตส์ อายุ 28 ปี -จบปริญญาตรีคณะนิเทศศาสตร์ สาขาโฆษณา -กำลังศึกษาปริญญาโท คณะนิเทศศาสตร์ สาขาวิชาสื่อสารการ แสดง	ตั้งแต่อนุบาล เพราะชอบคิดว่าตัวเองผอมยาว แต่ด้วยวัยเด็กยังสับสน จึงยังไม่ได้ยอมรับว่าตนเองเป็นผู้หญิง	ไม่ได้จัดการอะไร แต่พอเวลาผ่านไป ช่วงป. 5 เริ่มมีเพื่อนที่เป็นเหมือนกัน จึงทำให้ระดับการรับรู้ตนเองเพิ่มขึ้น จนกระทั่งขึ้นชั้นมัธยม เจอรุ่นพี่ที่เป็นเหมือนกัน และมีแฟน ทำให้การรับรู้ตนเองว่าแตกต่างจากเด็กผู้ชายคนอื่น ๆ เด่นชัดขึ้น	ช่วง ม.2 โดยเริ่มแต่งในวันหยุด เวลาออกจากบ้านก็จะแต่งกายเป็นผู้หญิงไปมาไม่ต่าง ๆ และเริ่มแต่งกายเป็นผู้หญิงตลอดเวลาเรื่อยจนในระดับปริญญาตรี	เนื่องมาจากความรู้สึกต่อต้านการแต่งตนเป็นผู้ชาย ทำให้ไม่มั่นใจในตนเอง และความสามารถต่าง ๆ ที่มีจะไม่สามารถใช้ได้ถ้าอยู่ในรูปลักษณะของผู้ชาย	ตอนเด็ก ๆ ผีนอนกลายเป็นครู พอใกล้จะเรียนจบปริญญาโท อาจารย์ในคณะที่เคยเรียนสมัยเรียนปริญญาตรีเห็นว่าเรียนตรงกับสาขาที่ขาดอาจารย์จึงชักชวนให้ลองมาทดลองสอน และสอนมาจนปัจจุบัน
2. โคอလာ* อายุ 27 ปี จบปริญญาตรีสาขาวิชานาฏศิลป์ไทย	ตอนเริ่มเข้าเรียนอนุบาล เพราะเดิมพออยากมีลูกสาว เลยมักจะจับแต่งตัวเป็นผู้หญิง ประกอบกับอยู่แต่กับแม่และพี่สาว ทำให้คุ้นเคยกับการเป็นผู้หญิง จนเข้าอนุบาล จึงรู้ว่าตนเองแตกต่างจากคนอื่น และช่วงอนุบาลชอบเล่นกับเพื่อนผู้หญิง ไม่ชอบเล่นกับเพื่อนผู้ชาย เพราะเพื่อนผู้ชายชอบเล่นกันแรง ๆ	ช่วงป. 4 เริ่มชอบผู้ชาย แล้วมีเพื่อนที่เป็นเหมือนกันจึงทำให้การรับรู้ตัวเองชัดเจน จนเข้ามัธยม ก็จะมีพฤติกรรมรักสวยรักงาม เช่น กันคิ้ว แต่งหน้า และชอบที่จะทำกิจกรรมโดยการแต่งกายเป็นผู้หญิงในการแสดง	เริ่มไว้ผมยาวตั้งแต่เรียนมหาวิทยาลัย แต่ยังแต่งกายเป็นผู้ชายอยู่ จนเมื่ออยู่ปี 4 จึงเริ่มมีการแต่งหญิงนอกเหนือเวลาเรียน จนกระทั่งเรียนจบ จึงได้แต่งกายเป็นผู้หญิงเต็มที	ต้องแต่งกายเป็นผู้หญิงเวลาจะต้องแสดงต่อสาธารณชนอยู่บ่อย ๆ จึงทำให้เกิดความเคยชินและมั่นใจที่จะอยู่ในรูปลักษณะของผู้หญิง	อยากได้อาชีพที่มั่นคง ประกอบกับเป็นคนชอบสอน อยากจะถ่ายทอดวิชาความรู้ที่ตัวเองมีให้กับเด็ก เพื่อให้ความรู้ด้านนาฏศิลป์ไทยยังคงอยู่สืบไป

*เป็นนามสมมติ เพื่อป้องกันสิทธิส่วนบุคคลของอาจารย์ที่แสดงตนต่างจากเพศกำเนิด

ตารางที่ 4.2 แสดงการรับรู้ตนเองของอาจารย์ที่แสดงตนต่างจากเพศกำเนิด

กรณีศึกษาที่	ภูมิหลังในการรับรู้ถึงความขัดแย้งระหว่างเพศกำเนิดและความเพศภาวะ	พัฒนาการการรับรู้ถึงความเป็นเพศของตนเองและการจัดการความแตกต่างระหว่างเพศ	การเริ่มต้นแต่งกายข้ามเพศ	เหตุผลที่ตัดสินใจแต่งกายข้ามเพศ	เหตุผลที่เลือกประกอบอาชีพครู
3. ทีน่า* อายุ 29 ปี จบปริญญาตรีสาขาวิชาภาษาฝรั่งเศส	ช่วงเรียนอนุบาล เพื่อนมักจะล้อเป็นตุ๊ต แต่ไม่ชอบ ปฏิเสธว่าตัวเองไม่ใช่	ช่วงป. 4 เคยเกือบถูกล่วงละเมิดทางเพศ ทำให้อึดใจตัวเองชอบผู้ชาย และรู้สึกว่าตัวเองเป็นผู้หญิง จนมาเริ่มชัดเจนช่วงม. ปลาย ว่าฉันอยากเป็นผู้หญิง	ตอนเรียนมหาวิทยาลัย โดนรุ่นพี่กดดันให้ต้องนำเสนองานข้ามเพศของตัวเองให้ชัดเจน ปรึกษาเพื่อนที่ปรึกษาที่ปรึกษาทำให้อึดใจอยากเรียนรู้การทำให้อึดใจช่วย เช่น กินยาคุม แต่งหน้า ฯลฯ	มีรุ่นพี่ที่สวย ๆ เป็นแบบอย่าง ซึ่งทำให้รู้สึกอยากสวยแบบนี้บ้าง จึงเริ่มดูแลตัวเองมาเรื่อย ๆ จนเรียนจบจึงได้เริ่มเลยหม	อยากได้รับการยอมรับจากคนรอบข้าง พยายามคนละติดต่อกันมาสมัครจึงลองมา และพบว่าตัวเองทำได้ดี จึงชอบ
4. เพ็ทกั* อายุ 28 ปี - จบปริญญาตรีเกียติ นิยมเหรียญทองจาก คณะครุศาสตร์ สาขา การสอนภาษาอังกฤษ- เยอรมัน - จบปริญญาโทคณะ ศึกษาศาสตร์ สาขาวิชา ภาษาอังกฤษ	ช่วงเรียนป.2 โดยอาจารย์ล้อเลียนว่าเป็นตุ๊ต ซึ่งตัวเองยังไม่ทราบว่ามันแปลว่าอะไร แต่พอทราบความหมาย ก็จะไม่ชอบ ไม่ชอบเล่นกับเพื่อนผู้ชายเพราะเพื่อนผู้ชายเล่นกันแรง และสปรก	ช่วงม.2 เริ่มชอบผู้ชาย และรับรู้ชัดเจนว่าตัวเองไม่ใช่ผู้ชาย และไม่ได้อยากมีรูปลักษณ์เป็นผู้ชาย ประกอบกับมีเพื่อนที่เป็นเพื่อนเหมือนกัน จนกระทั่งเริ่มกินยาคุม ช่วงจะเข้ามหาวิทยาลัยปี 1 เริ่มรู้ผลยาคุมเรียนมหาวิทยาลัย และผ่าตัดแปลงเพศตอนอยู่มหาวิทยาลัยปี 2	หลังจากเรียนเริ่มมีการเปลี่ยนการแต่งตัวเป็นลักษณะผู้หญิงเช่น เสื้อยืดตัวรูป กางเกงพลีๆ จนมาชัดเจนมากคือ ตอนเรียนปริญญาโท เพราะมีการเปลี่ยนแปลงทั้งรูปลักษณ์และลักษณะการสื่อสารทั้งหมด	เพราะรับรู้ว่าตัวเองไม่ใช่ผู้ชาย ประกอบกับผ่าตัดแปลงเพศแล้ว พอมีโอกาส จึงได้ทำการเปลี่ยนแปลงทั้งรูปลักษณ์และการนำเสนอตนเองเป็นผู้หญิง	อยากเป็นครูมาตั้งแต่เด็ก จนเข้ามาเรียนในคณะครุศาสตร์ ซึ่งเรียนเพื่อเป็นครูโดยตรง

*เป็นนามสมมติ เพื่อป้องกันสิทธิส่วนบุคคลของอาจารย์ที่แสดงตนต่างจากเพศกำเนิด

ตารางที่ 4.2 แสดงการรับรู้ตนเองของอาจารย์ที่แสดงตนต่างจากเพศกำเนิด

กรณีศึกษาที่	ภูมิหลังในการรับรู้ถึงความขัดแย้งระหว่างเพศกำเนิดและเพศภาวะ	พัฒนาการการรับรู้ถึงความเป็นเพศของตนเองและการจัดการความแตกต่างระหว่างเพศ	การเริ่มต้นแต่งกายข้ามเพศ	เหตุผลที่ตัดสินใจแต่งกายข้ามเพศ	เหตุผลที่เลือกประกอบอาชีพครู
5. ใก* อายุ 27 ปี จบปริญญาตรีสาขาวิชา นาฏศิลป์ไทย	เริ่มรับรู้ตัวเองตั้งแต่อนุบาล ชอบเล่นแต่กับเพื่อนผู้หญิง และยังชอบแสดงออกมาตั้งแต่เด็ก และยังรู้สึกต่อต้านความเป็นผู้ชายมาตั้งแต่เด็ก จะไม่เข้าใจว่าทำไมตนเองจะต้องทำอะไรแตกต่างจากเพื่อนผู้หญิง และอายุที่จะตั้งท้องทำอะไรเหมือนผู้ชาย	ช่วงเรียนมัธยมต้น ได้แสดงกิจกรรมงานโรงเรียนมากขึ้น และจะต้องแต่งเป็นผู้หญิงทุกครั้ง ทำให้พฤติกรรมเริ่มเอนเอียงไปทางผู้หญิงเยอะ ทำให้การยอมรับในตัวตนเองชัดเจนขึ้น เริ่มทำกิจกรรมตั้งแต่ 5 และเริ่มเียวตอนเรียนปริญญาตรี	เริ่มแต่งกายเป็นผู้หญิงจริงจังเมื่อตอนเข้ามาทำงานเป็นครูที่สถานศึกษาที่ทำงานอยู่ปัจจุบัน โดยแต่งเครื่องแบบอาจารย์หญิง โดยได้รับการสนับสนุนจากผู้บริหารสถานศึกษา	เพราะต่อต้านความเป็นผู้ชายเป็นทุนเดิม พอมีคนให้การสนับสนุนก็เลยแต่งตามความต้องการของตนเอง	รักที่จะเป็นครู แต่จริง ๆ ยอยากสอนเด็กโต เพราะรู้สึกว่าจะถ่ายทอดการแสดงให้กับเด็กโตได้ เห็นเป็นรูปธรรมกว่า แต่พอได้สอนเด็กอนุบาล ก็พบว่าเด็กก็มีความสามารถ และแผนการสอนไม่ซับซ้อน การทำงานไม่ยุ่งยาก จึงรู้สึกชอบที่จะได้สอนเด็ก

*เป็นนามสมมติ เพื่อป้องกันสิทธิส่วนบุคคลของอาจารย์ที่แสดงตนต่างจากเพศกำเนิด

ตารางที่ 4.2 แสดงการรับรู้ตนเองของอาจารย์ที่แสดงตนต่างจากเพศกำเนิด โดยมีภูมิหลังในการรับรู้ถึงความขัดแย้งระหว่างเพศกำเนิดและเพศภาวะตั้งแต่เรียนชั้นอนุบาล จำนวน 4 คน และตอนเรียนชั้นประถมศึกษา จำนวน 1 คน

ด้านพัฒนาการการรับรู้ถึงความเป็นเพศของตนเองและการจัดการความแตกต่างระหว่างเพศกำเนิดและเพศภาวะนั้น อาจารย์ที่แสดงตนต่างจากเพศกำเนิดจำนวน 4 กรณีศึกษามีลักษณะร่วมที่คล้ายกันคือ มีตัวแปรที่สำคัญคือเพื่อนและรุ่นพี่ ในการสร้างการยอมรับตัวตนของตนเอง มีเพียง 1 กรณีศึกษาเท่านั้น ที่การยอมรับตัวตนชัดเจนขึ้นเมื่อตนเองเกือบจะถูกผู้ชายล่วงละเมิดทางเพศ

ในด้านการเริ่มต้นการแต่งกายข้ามเพศนั้น อาจารย์ที่แสดงตนต่างจากเพศกำเนิดทั้ง 5 กรณีศึกษามีลักษณะร่วมที่คล้ายกันคือ แต่งกายข้ามเพศเต็มที่เมื่อผ่านการศึกษาระดับปริญญาตรีแล้ว

เหตุผลที่ตัดสินใจแต่งกายข้ามเพศของอาจารย์ที่แสดงตนต่างจากเพศกำเนิดทั้ง 5 กรณีศึกษาอยู่ที่การมองตนเองว่าไม่ใช่ผู้ชาย ลักษณะร่วมที่เด่นชัดคือ การอยู่ในรูปลักษณะของผู้หญิงจะสร้างความเชื่อมั่นได้มากกว่าการอยู่ในรูปลักษณะของผู้ชาย

และเหตุผลที่เลือกประกอบอาชีพครู-อาจารย์ของอาจารย์ข้ามเพศทั้ง 5 กรณีศึกษามีลักษณะร่วมที่เด่นชัดคือ มีความฝันที่อยากจะเป็นครู ชอบที่จะถ่ายทอดความรู้ที่ตนเองมีไปสู่ผู้อื่น

การรับรู้ความน่าเชื่อถือของตนเอง

จากการรับรู้ตนเองของอาจารย์ที่แสดงตนต่างจากเพศกำเนิด สะท้อนให้เห็นถึงการมองตนเองว่า อาจารย์ที่แสดงตนต่างจากเพศกำเนิดมีทัศนคติที่ดีต่อตนเองว่ามีคุณลักษณะความเป็นครู-อาจารย์ที่ดี และจากการรับรู้ถึงความเป็นเพศของตนเอง อาจารย์ที่แสดงตนต่างจากเพศกำเนิดยังสอดคล้องกับความเห็นเพศไปในบทบาทอาชีพ เพราะจะสร้างเชื่อมั่นในการแสดงคุณลักษณะความเป็นครูที่ดีออกมาอีกด้วย

1.1.2 ผลการรับรู้ความน่าเชื่อถือของอาจารย์ที่แสดงตนต่างจากเพศกำเนิด จากการสัมภาษณ์อาจารย์ที่แสดงตนต่างจากเพศกำเนิด มีการนำเสนอ “ความเป็นเพศ” ของตนเอง ผ่านการสื่อสารทั้งด้านรูปลักษณะภายนอก รวมไปถึงวัจนภาษาและอวัจนภาษา

- รูปลักษณะภายนอก ได้แก่ การไว้ทรงผม การแต่งหน้า การแต่งกาย และ การใช้เครื่องประดับ
- วัจนภาษา ได้แก่ การใช้สรรพนามแทนตัว และคำลงท้าย อวัจนภาษา ได้แก่ วิธีการพูด ลักษณะน้ำเสียงที่ใช้

ตารางที่ 4.3 แสดงผลการนำเสนอความเป็นเพศของอาจารย์ที่แสดงตนต่างจากเพศกำเนิดผ่านรูปลักษณะภายนอก

การนำเสนอความเป็นเพศผ่านรูปลักษณะ ภายนอกของอาจารย์ที่แสดงตนต่างจากเพศ กำเนิด			กรณีศึกษาที่					รวม
			1	2	3	4	5	
รูปลักษณะ ภายนอก	ทรงผม	ผมสั้น	-	-	-	-	-	0
		ผมยาว	1	1	1	1	1	5
	แต่งหน้า	แต่งหน้า	-	-	-	1	-	1
		ไม่แต่งหน้า	1	1	1	-	1	4
	การแต่งกาย	แต่งกายเป็นผู้ชาย	-	-	-	-	-	0
		แต่งกายเป็นผู้หญิง	1	1	1	1	1	5
	การใช้ เครื่องประดับ ของผู้หญิง	ใช้	1	1	1	1	1	5
		ไม่ใช้	-	-	-	-	-	0

ตารางที่ 4.3 แสดงการนำเสนอความเป็นเพศต่อสังคมของอาจารย์ที่แสดงตนต่างจากเพศกำเนิดผ่านรูปลักษณะภายนอก โดยมีอาจารย์ที่แสดงตนต่างจากเพศกำเนิดไว้ผมยาว จำนวน 5 คน แต่งหน้าจำนวน 4 คนและไม่แต่งหน้า จำนวน 1 คน แต่งกายด้วยเสื้อผ้าผู้หญิง จำนวน 5 คน และใช้เครื่องประดับสวยงามจำนวน 5 คน

ตารางที่ 4.4 แสดงผลการนำเสนอความเป็นเพศของอาจารย์ที่แสดงตนต่างจากเพศกำเนิดผ่านทางวจนภาษาและอวจนภาษา

การนำเสนอความเป็นเพศผ่านวจนภาษา และอวจนภาษาของอาจารย์ที่แสดงตนต่าง จากเพศกำเนิด			กรณีศึกษาที่					รวม
			1	2	3	4	5	
วจ นภาษา และอวจ นภาษา	ใช้สรรพนามแทนตัว	เหมือนผู้ชาย	-	-	-	-	-	0
		เหมือนผู้หญิง	1	1	1	1	1	5
	หางเสียง	เหมือนผู้ชาย	-	-	-	-	-	0
		เหมือนผู้หญิง	1	1	1	1	1	5
	วิธีการพูดจา	นุ่มนวลอ่อนหวาน	-	-	1	1	1	3
		เรียบ ๆ ตรงไปตรงมา	1	1	-	-	-	2
		แข็งกร้าว ดุดัน	-	-	-	-	-	0
	ลักษณะน้ำเสียง	ใช้น้ำเสียงพูดปกติ	1	1	1	1	1	5
		บิบน้ำเสียงให้แหลมเล็ก	-	-	-	-	-	0

ตารางที่ 4.4 แสดงการนำเสนอความเป็นเพศของอาจารย์ที่แสดงตนต่างจากเพศกำเนิดผ่านทางวจนภาษา คือ มีการใช้สรรพนามแทนตัวเหมือนผู้หญิง (หนู, ดิฉัน, แทนตัวด้วยชื่อเล่น) จำนวน 5 คน และมีการใช้หางเสียงลงท้ายประโยคเหมือนผู้หญิง (คะ, ค่ะ, ขา) จำนวน 5 คน และผ่านทางอวจนภาษา คือ มีวิธีการพูดจานุ่มนวลอ่อนหวาน จำนวน 3 คน และเรียบ ๆ ตรงไปตรงมา จำนวน 2 คน และมีการใช้น้ำเสียงพูดแบบปกติ จำนวน 5 คน

1.2 ผู้บริหารสถานศึกษาที่อาจารย์ที่แสดงตนต่างจากเพศกำเนิดสังกัด

ตารางที่ 4.5 แสดงข้อมูลทั่วไปของผู้บริหารสถานศึกษาที่อาจารย์ที่แสดงตนต่างจากเพศกำเนิดสังกัด

ข้อมูลประชากร		กรณีศึกษาที่					รวม	จำนวนทั้งหมด
		1	2	3	4	5		
เพศ	ชาย	-	-	-	1	-	1	5
	หญิง	1	1	1	-	1	4	
อายุ (ปี)	31-35	1	-	1	-	1	3	5
	36-40	-	-	-	-	-	0	
	41-45	-	1	-	-	-	1	
	46-50	-	-	-	-	-	0	
	51-55	-	-	-	1	-	1	
	56-60	-	-	-	-	-	0	
สังกัดสถานศึกษา	ภาครัฐ	-	1	1	1	-	3	5
	เอกชน	1	-	-	-	1	2	
พื้นที่ตั้งสถานศึกษา	กรุงเทพฯและปริมณฑล	1	1	-	-	-	2	5
	ต่างจังหวัด	-	-	1	1	1	3	

ตารางที่ 4.5 แสดงข้อมูลทั่วไปของผู้บริหารสถานศึกษาที่อาจารย์ที่แสดงตนต่างจากเพศกำเนิดสังกัด เป็นเพศชายจำนวน 1 คน และเพศหญิงจำนวน 4 คน อยู่ในช่วงอายุ 31-35 ปี จำนวน 3 คน ช่วงอายุ 41-45 ปี จำนวน 1 คน และช่วงอายุ 51-55 ปี จำนวน 1 คน เป็นผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดภาครัฐจำนวน 3 คน และสังกัดภาคเอกชน จำนวน 2 คน และเป็นผู้บริหารสถานศึกษาที่ตั้งในเขตพื้นที่กรุงเทพฯและปริมณฑล จำนวน 2 คน และเป็นอาจารย์ในสถานศึกษาในเขตพื้นที่ต่างจังหวัด จำนวน 3 คน

1.2.1 การรับรู้ความน่าเชื่อถือของอาจารย์ที่แสดงตนต่างจากเพศกำเนิด

เพื่อศึกษาการรับรู้ความน่าเชื่อถือของอาจารย์ที่แสดงตนต่างจากเพศกำเนิดจากมุมมองของผู้บริหารสถานศึกษาที่อาจารย์ที่แสดงตนต่างจากเพศกำเนิดสังกัด ผู้วิจัยได้จำแนกประเด็นในการศึกษาดังนี้

- ลักษณะทั่วไป และนโยบายเดิมของสถานศึกษา
- การรับรู้บทบาททางเพศของอาจารย์ที่แสดงตนต่างจากเพศกำเนิด
- เหตุผลที่รับอาจารย์ที่แสดงตนต่างจากเพศกำเนิดเข้ามาทำงานในสถานศึกษา
- การประเมินผลหลังจากรับอาจารย์ที่แสดงตนต่างจากเพศกำเนิดเข้ามาทำงานในสถานศึกษาแล้ว
- การรับรู้ความเหมาะสมของอาจารย์ที่แสดงตนต่างจากเพศกำเนิดในบทบาทอาชีพครู-อาจารย์

1.2.2 ผลของการรับรู้ความน่าเชื่อถือของอาจารย์ที่แสดงตนต่างจากเพศกำเนิด

เพื่อศึกษาผลการรับรู้ความน่าเชื่อถือของอาจารย์ที่แสดงตนต่างจากเพศกำเนิดจากมุมมองของผู้บริหารสถานศึกษาที่อาจารย์ที่แสดงตนต่างจากเพศกำเนิดสังกัด ผู้วิจัยได้จำแนกประเด็นในการศึกษาดังนี้

- การวางนโยบายและระเบียบข้อบังคับต่าง ๆ หลังจากรับอาจารย์ที่แสดงตนต่างจากเพศกำเนิดเข้ามา
- การยอมรับความเหมาะสมด้านบทบาททางเพศในการประกอบวิชาชีพของอาจารย์ที่แสดงตนต่างจากเพศกำเนิด
- ข้อเสนอแนะ

กรณีศึกษาที่ 1

การรับรู้ความน่าเชื่อถือของอาจารย์ที่แสดงตนต่างจากเพศกำเนิด

ลักษณะทั่วไป และนโยบายเดิมของสถานศึกษา

ผู้บริหารสถานศึกษาในกรณีศึกษาที่ 1 ปัจจุบันดำรงตำแหน่งหัวหน้าภาควิชาสื่อสารการ แสดง คณะนิเทศศาสตร์ ซึ่งสถานศึกษาในกรณีศึกษาที่ 1 เป็นสถานศึกษาระดับอุดมศึกษา สังกัดภาคเอกชน ตั้งอยู่ในเขตพื้นที่กรุงเทพฯ และปริมณฑล สถานศึกษาแห่งนี้มีจำนวน นักศึกษาที่เป็นบุคคลที่แสดงตนต่างจากเพศกำเนิดค่อนข้างมาก ดังนั้น จึงไม่มีระเบียบข้อบังคับที่ ส่งผลต่อนักศึกษาที่เป็นบุคคลแสดงตนต่างจากเพศกำเนิด โดยเฉพาะเรื่องการแต่งกาย ระเบียบ ข้อบังคับเรื่องการแต่งกายของที่นี่จึงไม่ได้เน้นที่ความเป็นเพศ แต่เน้นความถูกต้องของเครื่องแบบ มากกว่า

“จริง ๆ แล้ว ที่มหาวิทยาลัย X เนี่ย อนุญาตให้นักศึกษาผู้ชายสามารถแต่งเครื่องแบบ นักศึกษาที่เป็นผู้หญิงได้ หรือว่านักศึกษาผู้หญิงก็สามารถแต่งเครื่องแบบนักศึกษาผู้ชายได้ มา เรียน มาสอบ จะไม่ให้เรื่อง Private มากกว่า จะต้องแต่ง Uniform ถูกต้อง แต่คุณจะทำของ เพศตามแบบ Biology ของคุณหรือไม่ ไม่เป็นไร”

การรับรู้บทบาททางเพศของอาจารย์ที่แสดงตนต่างจากเพศกำเนิด

อาจารย์ที่แสดงตนต่างจากเพศกำเนิดในกรณีศึกษาที่ 1 เคยเป็นนักศึกษาในสถานศึกษา แห่งนี้เมื่อครั้งศึกษาระดับปริญญาตรี ดังนั้น การนำเสนอความเป็นเพศหญิงของตนเองจึงเป็น ความคุ้นเคยของคณาจารย์ในสถานศึกษาตั้งแต่ต้น ในช่วงแรก อาจารย์ที่แสดงตนต่างจากเพศ กำเนิดในกรณีศึกษาที่ 1 เข้ามาเป็นอาจารย์พิเศษ ไม่ใช่อาจารย์ประจำ ดังนั้น จึงไม่มีการตั้ง คำถามในประเด็นเรื่องความเหมาะสมด้านการนำเสนอความเป็นเพศ

“ด้วยความที่เค้าจบที่นี่ ก็คืออาจารย์หลาย ๆ ท่านก็จะรู้จักพอสมควรอยู่แล้ว ค่ะ ที่นี่ เริ่มต้นเนี่ย หัวหน้าภาคคนที่แล้วคืออ.รัชดา เป็นคนรับซีสเข้ามาเป็นอาจารย์ Part time แต่ว่า ครูเป็นคนรับเข้ามาในฐานะ Full time เมื่อเทอมที่ผ่านมานี้เอง ฉะนั้น ตอนแรกที่มาสอบสอน ครู ว่า ด้วยความที่เป็น Part time มันเลยไม่ซีเรียสมาก ด้วยความที่เป็นเด็กเราด้วย แล้วก็ดู กระตือรือร้น ก็เป็น Part time เพราะ Part time คือเค้ามาสอนแล้วจบ ไม่ได้มีผลในการ Advising เด็ก หรือว่ากับการทำงานบริหารในนามของ X”

เหตุผลที่รับอาจารย์ที่แสดงตนต่างจากเพศกำเนิดเข้ามาทำงานในสถานศึกษา

ผู้บริหารสถานศึกษาในกรณีนี้หนึ่งเล่าว่า สาเหตุที่รับอาจารย์ที่แสดงตนต่างจากเพศกำเนิดในกรณีศึกษาที่ 1 เข้ามาทำงานเป็นอาจารย์ประจำ นอกเหนือไปจากความคุ้นเคยกันแล้ว นั้น ผู้บริหารสถานศึกษายังเชื่อมั่นว่า อาจารย์ข้ามเพศในกรณีศึกษาที่ 1 มีความเป็นครู มีความเป็นแม่แบบ โดยที่เรื่องเพศไม่ใช่ประเด็นสำคัญ

“อย่างคนปกติคนก่อน อ.ชลิต ท่านก็ตึงเหมือนกันตอนที่สอบสอน เพราะว่าปีนั้น รับอาจารย์ใหม่เข้ามา 3 คน ซึ่ง คนหนึ่งคือชีส ซึ่งเป็น Transgender ชัดเจน อีกคนหนึ่งเนี่ย แต่งเป็นผู้ชายอยู่ แต่ชัดเจนว่าเป็นเกย์แน่ ๆ แล้วอีกคนหนึ่งก็เป็นผู้หญิงปกติทั่วไป ฉะนั้น อาจารย์ท่านก็ตึงเหมือนกันว่า ภาคคุณจะเต็มไปด้วยแบบ...อ่า Homosexual นะ จะโอเคมั๊ยเนี่ย อะไรเงี้ย ซึ่งก็ได้ชี้แจงอาจารย์ไปว่า โอเคค่ะ ไม่คิดว่ามีปัญหาอะไร ก็ได้ทำงาน เคยทำงานร่วมกันมาแล้วด้วยก่อนจะรับเข้ามาเป็น Full time แล้วก็ด้วย มันใจว่าเรื่องส่วนตัวของพวกเขาไม่ได้มามีผลอะไร ไม่ใช่ว่า เรียกว่าอะไรดีล่ะ ไม่ใช่ว่าคนที่ เป็นโฮโมฯ จะต้องมาแบบ มาประเจิดประเจ้อ อะไรกับเด็ก เขายังมีความเป็นครู มีความเป็นแม่แบบอะไรอยู่ ส่วนเป็นเพศอะไร มันไม่ใช่เรื่องสำคัญ ซึ่งอธิบายให้อาจารย์ท่านฟังไปแล้ว ท่านก็เข้าใจ อืม โอเค ซึ่งครูซึ่งเป็นหัวหน้าภาคมองว่าไม่เป็นปัญหา คนปกติท่านก็...ต้องบอกว่า อดีตคนปกติ ท่านก็โอเค เพราะปัจจุบันนี้เนี่ย ท่านอดีตคนปกติท่านไปทำปริญญาเอกต่อ ตอนนั้นก็เลยจะเป็นอธิการบดีมหาวิทยาลัยการแทน ซึ่งท่านยิ่งไม่ว่าอะไรใหญ่เลย”

การแต่งกายเป็นผู้หญิง เป็นประเด็นที่ผู้บริหารสถานศึกษามองว่า หลายคนอาจจะมองว่าเป็นการละเมิดบรรทัดฐานของสังคม ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อมุมมองต่าง ๆ ของผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง

“ครูเองเนี่ย ไม่ได้รู้สึกต่าง ตัวครูชินแล้วละ คืออยู่มากับ...เรียนอักษรมาใช่มั้ยคะ มีเพื่อน มีรุ่นพี่รุ่นน้องที่เป็นโฮโมฯเยอะมากกกกกก ก็เลยไม่ได้รู้สึกว่า จะเป็นจุดที่จะต้องเอามา Judge เลย แต่ถ้าถามความรู้สึกคนอื่น มันมีผลในการที่แต่งตัวข้ามเพศไปเลยกับการแต่งตามเพศสรีระ ตามชีววิทยา ถ้าแต่งข้ามเพศเนี่ย จะถูกมองว่ารุนแรงกว่า คือเหมือนละเมิดกฎของสังคมมากกว่า คือคิดว่า การที่แต่งตัวเป็นผู้หญิงเลย กับการแต่งตัวเป็นผู้ชายอยู่มันก็ต่างนะ ทั้งในด้าน Process ในการรับเข้ามา ต่างกันใน Feedback ของบอร์ด ของคนอื่น ๆ คือถ้าอย่างอาจารย์อีกคนที่รับเข้ามาแต่งตัวเป็นผู้หญิงเลยคงโดนตั้งคำถามมากกว่านี้ แต่ด้วยความที่เค้ายัง

แต่งตัวเป็นผู้ชายอยู่ ยังอยู่บนบรรทัดฐานของสังคมอยู่ แม้พฤติกรรมเค้าจะชัดเจนว่าเป็นโฮโมเซกซ์ ก็ไม่เป็นไร

จากแนวคิดดังกล่าว ทำให้หลังจากที่สถานศึกษาในกรณีศึกษาที่ 1 รับอาจารย์ที่แสดงตนต่างจากเพศกำเนิดเข้ามา ต่อมาก็ไม่ได้เปิดรับเข้ามาพิจารณาอีก เพราะเมื่อรับอาจารย์ที่แสดงตนต่างจากเพศกำเนิดในกรณีศึกษาที่ 1 เข้ามาเป็นอาจารย์ประจำ ก็เกิดการตั้งคำถามจากคณาจารย์ในคณะในเรื่องความเหมาะสม

“คืออย่างที่บอกว่าด้วยความที่ชีสเป็นเด็กที่นี้มาก่อน อาจารย์ทุกท่านรู้จักอยู่แล้ว ตอนที่รับเข้ามาเนี่ย เคสชั้นต่าง ๆ จะไม่ได้อยู่ที่เค้าเป็นอย่างนี้นะ แต่อยู่ตรงที่ยังเด็กไปหรือเปล่า ไหวแน่ะ อะไรเงี้ย เพราะทุกคนก็จะตีความว่าเป็นลูกศิษย์มาก่อน แต่มันมีเหมือนกัน ถ้าเป็นอาจารย์คนอื่น โดยเฉพาะอย่างยิ่งอาจารย์ต่างชาติ ด้วยความที่มันเกิดเคสอาจารย์ต่างชาติในเทอมที่แล้ว ว่าเอ๊ะ จะดีหรือ แต่ตอนหลังก็ไม่ได้รับมาพิจารณา คือไม่ได้เป็นเพราะสาเหตุนี้นะคะ แต่จะมีการดึงเข้ามาในบอร์ดว่า เพราะว่ามันจะมีอาจารย์บางท่าน Conventional หน่อยว่า คนที่เค้า Conform กับบรรทัดฐานของสังคมข้อหนึ่งแล้ว เค้าอาจจะ Conform ข้ออื่น ๆ ได้ต่อไป เช่นแบบว่า อย่างเรื่องเป็นโฮโมเซกซ์ เนี่ย ถ้าไม่ทำตามกรอบของสังคมในข้อนี้แล้ว ก็อาจจะละเมิดข้ออื่นได้อีก ทำให้อาจจะมองกันไปถึงปัญหาแบบ ต่อไปอาจจะมีความสัมพันธ์กับลูกศิษย์หรือเปล่า ซึ่งตามจรรยาบรรณมันไม่สมควร ด้วยความที่มีเคสของอาจารย์ฟิลิปปินส์คนนั้นมาแล้ว แต่เรื่องชีสเนี่ย ไม่ได้เจอข้อนี้ เพราะว่ารู้จักโดยส่วนตัวมาก่อน คือถามว่ายากมั๊ย มันก็ยากแหละ กับการรับคนที่ เป็น Transgender เข้ามา”

การประเมินผลหลังจากรับอาจารย์ที่แสดงตนต่างจากเพศกำเนิดเข้ามาทำงานในสถานศึกษาแล้ว

ผู้บริหารสถานศึกษาเล่าว่า หลังจากที่ได้รับอาจารย์ที่แสดงตนต่างจากเพศกำเนิดเข้ามาเป็นอาจารย์ประจำแล้วนั้น การเป็นบุคคลแสดงตนต่างจากเพศกำเนิดมีการถูกพูดถึงบ้างจากบุคลากรภายในสถานศึกษา

“ตอนที่ตัวครูรับเข้ามาเป็นฟูลไทม์เนี่ย ก็...คือจะว่าคนตั้งข้อไปแอสมั๊ย ไม่เชิง นะคะ เพราะอย่างหนึ่งคือที่ X ก็ชินมั้ง เด็ก ๆ ที่เป็นทรานส์เจนเดอร์เยอะ ซึ่งเราไม่ได้มองว่าเป็นเรื่องผิดปกตอะไร เราเป็นคณะคอมอาร์ทด้วยนะคะ เรามีเด็กเป็นทรานส์เจนเดอร์ ผู้หญิงแต่งเป็นผู้ชาย ผู้ชายแต่งเป็นผู้หญิงเยอะไปหมด และเราจะชินและรู้ว่า เค้าไม่ได้มีความแปลกประหลาด

ผิดปกติอะไร อย่างตอนรับมิลค์ก็จะมีคนถามว่า เอ๊ะ มิลค์คนไหน อ้อ คนนั้น คนที่...อะไรอย่างนี้ เหรอ คนที่เป็นผู้ชายเหรอ อะไรอย่างนี้ ก็อย่างคนที่มองมิลค์ก็อาจจะมีบ้าง เหมือนกับคนที่ไม่สนิทแล้ววีเฟอร์ถึงในแง่ที่เป็นทรานส์เจนเดอร์ของเค้า แต่ว่า ส่วนตัวเท่าที่ครูเห็น ก็ไม่ได้มีไปแอสอะไร”

ในบทบาทความเป็นครู-อาจารย์ ผู้บริหารสถานศึกษาเล่าว่า อาจารย์ที่แสดงตนต่างจากเพศกำเนิดค่อนข้างใจดีและเป็นกันเองกับนักศึกษา จนบางครั้ง อาจะหลุดจากบทบาทความเป็นครู-อาจารย์ไปบ้าง

“ในแง่ของการสอน คนก็จะมองว่าชีสใจดี อะไรอย่างเนี้ย เป็นตัวเค้าเองมากกว่า ไม่เกี่ยวกับความเป็นข้ามเพศของเค้า ครูก็ต้องคอยบอกว่า ชีสอย่าใจดีนักสิ คือมันยังมีความรุ่นที่รุ่นน้องกับเด็กอยู่เยอะงะ วยยังไม่ว่ากันมาก เด็กบางคนไม่เรียกอาจารย์ เรียกพี่ ซึ่งตัวครูเองก็ไม่อยากจะเป็นอย่างนั้น เพราะว่าต้องชัดเจนว่าเราอยู่ในฐานะครู”

การรับรู้ความเหมาะสมของอาจารย์ที่แสดงตนต่างจากเพศกำเนิดในบทบาทอาชีพครู-อาจารย์

ผู้บริหารศึกษาในกรณีศึกษาที่ 1 แสดงมุมมองว่า ในหลายสาขาวิชานั้น มีผู้ทรงคุณวุฒิที่เป็นผู้ชายจำนวนน้อย ดังนั้น ความเป็นเพศจึงไม่มีผลต่อความเป็นครู-อาจารย์

“ไม่ว่าจะเป็นเพศอะไรก็ตาม เค้าก็คืออาจารย์ ยิ่งเป็นอาจารย์สาขานี้ละคะ สาขา *Performing arts* เนี่ย เอ้อ มันต้องมีอยู่แล้วละคะ เพราะว่าพูดจริง ๆ ผู้ชายแท้ทำงานสาขานี้ น้อยมาก มันก็จะมีแต่ผู้หญิง ข้ามเพศ หรือเป็นเกย์อะไรแบบนั้น ซึ่งเด็กเนี่ย คือครูมองว่าเด็ก ๆ นักศึกษาจบไปก็ต้องทำงานกับกลุ่มที่เป็นโฮโมฯเยอะ ฉะนั้น เค้าควรจะมีทัศนคติที่กว้าง นึกออกปะ คือ ถ้าเกิดครูสอน BBA ครูอาจจะไม่ได้รู้สึกว่าจะต้องย้ำทัศนคติด้านนี้กับเด็กมาก เพราะคุณจบไป คุณก็จะอยู่ในโลกของ...แบบ *Business* มาก ๆ อะไรเงี้ย มันไม่ได้มาดูแลเรื่องความเป็นตัวตนของแต่ละคน คุณก็ดูเรื่องตัวเงินไป จบ แต่พอทำงานสาขานี้เนี่ย ครูว่ามันสำคัญที่นักศึกษาต้องมีทัศนคติที่เปิดกว้าง ยอมรับความแตกต่างของคนอื่นนะ”

สาขาวิชาที่สอนเป็นอีกเรื่องหนึ่งที่ผู้บริหารสถานศึกษาแสดงความคิดเห็นว่ามีผลต่อมุมมองที่มีต่ออาจารย์ที่แสดงตนต่างจากเพศกำเนิด ทั้งยังอธิบายเพิ่มเติมว่า ในสาขาวิชาที่

ผู้บริหารสถานศึกษาและอาจารย์ที่แสดงตนต่างจากเพศกำเนิดในกรณีศึกษาที่ 1 สอนนั้น การเป็นบุคคลแสดงตนต่างจากเพศกำเนิดยังส่งผลให้เกิดทัศนคติในแง่บวกกับนักศึกษาอีกด้วย

“ยกตัวอย่างเช่น อย่างวิชาหลักที่ครูสอนหลักอยู่ตอนนี้คือวิชาเขียนบท เด็กเขียนตัวละครที่เป็นกะเทยขึ้นมาบู๊บู๊เนี่ย มันจะมีการยกตัวอย่างให้เห็นได้ว่า คุณเห็นมั้ยว่า คุณอย่าติดกับภาพตายตัว คุณเห็นว่าอาจารย์ชีสเป็นอย่างนั้นหรือ คือให้เด็กมองในภาพที่กว้างโดยไม่ยึดติดกับ stereotype สำหรับครูแล้ว การที่มีคนที่ข้ามเพศ หรือ Homosexual อยู่ในทีมงานเนี่ย มันทำให้เด็กเห็นว่า คำไม่ได้แปลว่าคนนะ คำแตกต่างไม่ได้แปลว่าคำผิด เพราะว่าคำก็เป็นครูเราคนหนึ่ง อย่างชีสเนี่ยคำก็ทำงานกับครูตั้งแต่ทำโปรดักชั่นมาแล้ว แล้วคำก็เก่ง คำก็เป็นแม่แบบที่ดี เป็นครูที่ดีไม่ต่างจากครูที่เป็น Heterosexual”

ผลของการรับรู้ความน่าเชื่อถือของอาจารย์ที่แสดงตนต่างจากเพศกำเนิด

การวางนโยบายและข้อบังคับต่าง ๆ หลังจากรับอาจารย์ที่แสดงตนต่างจากเพศกำเนิดเข้ามา

ผู้บริหารสถานศึกษาไม่ได้พูดถึงนโยบายและข้อบังคับต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นหลังจากการที่อาจารย์ข้ามเพศเข้ามาทำงานในสถานศึกษา ไม่ว่าจะเป็นเรื่องการแต่งกาย หรือข้อปฏิบัติต่าง ๆ เช่น การใช้ห้องน้ำ แต่พูดถึงความเหมาะสมในการวางตัวมากกว่า เช่น การแต่งกาย เนื่องจากอาจารย์ที่แสดงตนต่างจากเพศกำเนิดในกรณีศึกษาที่ 1 เคยทำงานด้านแฟชั่นมาก่อน ดังนั้นจึงทำให้มักจะแต่งตัวหรือหาจนวนเกินความเหมาะสมในอาชีพครู-อาจารย์

“เคยเตือนเหมือนกันนะคะ ชีส แต่งตัวเรียบร้อยนิดนึง คือเธอจะเปรี้ยวหน่อย ใส่เลคกิ้ง กระโปรงสั้น คือเลคกิ้งใส่ได้ แต่กระโปรงก็ต้องยาวลงมา ซึ่งครูว่าอันนี้ก็ไม่เกี่ยวกับการเป็น Transgender หรือก ผู้หญิงก็เป็น คือเป็นความชอบเฉพาะตัว แต่งตัวเปรี้ยว อย่างตัวครูเองก็เคยโดน ว่าใส่เสื้อคอตติกไป บางทีเราก็ไม่ทันได้นึกหรือก ต้องให้คนอื่นมาบอกว่า มันเยอะไป ดูไม่เหมาะสมเท่าไรร ก็ค่อย ๆ ปรับกันไป”

การยอมรับอาจารย์ที่แสดงตนต่างจากเพศกำเนิดในบทบาทอาชีพครู-อาจารย์

ผู้บริหารสถานศึกษาในกรณีศึกษาที่ 1 ได้เล่าถึงเหตุผลของการยอมรับในตัวอาจารย์ที่แสดงตนต่างจากเพศกำเนิดว่า อาจารย์ที่แสดงตนต่างจากเพศกำเนิดในกรณีศึกษาที่ 1 มีความเป็นคุณสมบัติที่จะเป็นครู-อาจารย์ที่ดีได้

“ในฐานะที่ครูเป็นหัวหน้าภาค และเป็นคนรับ อย่างที่ครูเล่าว่า ครูรับชีส เพราะเราเห็นว่า เขาเห็นคุณค่าของความเป็นตัวเอง เพราะฉะนั้น ครูจึงเห็นแล้วว่าเค้าจะเป็นครูที่ดีได้ เพราะเค้าจะสอนให้เด็กทุกคนเห็นคุณค่าของความเป็นตัวเองได้เหมือนกัน สอนให้เด็กทุกคนมีทัศนคติที่ดีได้เหมือนกัน ในขณะที่ถ้าเป็นคนข้ามเพศมาอีกแบบหนึ่ง ประมาณว่า ทำไมเรามีปมเยอะจัง ไม่ได้ นะ อันนี้ก็ discriminate ขึ้น อะอะไรก็ส่งสารตัวเอง ครูมองว่ามัน Negative มาก ถ้าเป็นอย่างนั้นครูก็ไม่อยากได้ เพราะมองไม่เห็นความเป็นครูที่ดี คือเค้าจะสอนให้เด็กคิดแบบไหนหรือ การเป็นครู วิชาความสำคัญนะใช่ แต่ครูว่าจุดหนึ่งที่สำคัญไม่แพ้กันก็คือทัศนคติ ต่อให้จบปริญญาเอกจากยูดัง ๆ แต่ถ้าทัศนคติประหลาดครูว่าใครก็ไม่อยากได้ นอกจากจะสอนเด็กให้ออกมาเป็นอะไรก็ไม่รู้แล้วเนี่ย ยังทำงานร่วมกับคนอื่นได้ลำบาก เพราะงานเรามันไม่ได้แค่สอนเด็ก มันต้องทำโปรเจค ทำนั่นนี่ ร่วมกันเป็นทีม เพราะงั้น คนเก่งอย่างเดียวไม่ไหวอะคะ ไม่ต้องเก่งขนาดนั้นก็ได้ แต่ขอให้ทัศนคติดีดีกว่า”

ข้อเสนอแนะ

ผู้บริหารสถานศึกษาในกรณีที่ 1 ให้ข้อเสนอแนะสำหรับบุคคลข้ามเพศที่จะก้าวมาสู่อาชีพอาจารย์ไว้ว่า ตนเองมีคุณค่าในตนเองเสมอ ไม่ต้องหาสิ่งอื่นมาปกปิดความเป็นตัวเอง

“จงภูมิใจในความเป็นตัวคุณเถอะ ตัวคุณจะเหมือนหรือต่างกับคนอื่นยังไง คุณก็มีคุณค่าในตัวเองอยู่ดี ไม่จำเป็นจะต้องหาอย่างอื่นมาปกปิดบดบังเอาไว้ แล้วพยายามจะเป็นอะไรที่คุณไม่ได้เป็น เพราะว่าคนอื่นเค้าก็เห็น และคนอื่นเค้าไม่ได้ Judge ถ้าตัวคุณไม่ Judge ตัวเองก่อน”

กรณีศึกษาที่ 2

การรับรู้ความน่าเชื่อถือของอาจารย์ที่แสดงตนต่างจากเพศกำเนิด

ลักษณะทั่วไป และนโยบายเดิมของสถานศึกษา

ผู้บริหารสถานศึกษาในกรณีศึกษาที่ 2 ปัจจุบันดำรงตำแหน่งรองผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ ซึ่งสถานศึกษาในกรณีศึกษาที่ 1 เป็นสถานศึกษาขยายโอกาส มีการเรียนการสอนตั้งแต่ระดับชั้นอนุบาลไปจนถึงระดับมัธยมศึกษาตอนต้น สังกัดภาครัฐ ตั้งอยู่ในเขตพื้นที่กรุงเทพฯ และปริมณฑล โรงเรียนแห่งนี้มีอาจารย์ที่แสดงตนต่างจากเพศกำเนิด จำนวน 2 คน แต่ผู้วิจัยสามารถติดต่อขอเป็นกลุ่มตัวอย่างได้เพียง 1 คน โดยที่อาจารย์ที่แสดงตนต่างจากเพศกำเนิดในกรณีศึกษาที่ 2 เป็นผู้เข้ามาทำงานก่อน แล้วจึงมีอาจารย์ที่แสดงตนต่างจากเพศกำเนิดอีกท่านหนึ่งตามมา

นโยบายของสถานศึกษา จะอิงตามระเบียบของกระทรวงศึกษาธิการ เว้นแต่เรื่องเครื่องแต่งกายของอาจารย์ที่แสดงตนต่างจากเพศกำเนิด ที่ทางผู้บริหารสถานศึกษาอนุญาตให้แต่งกายเหมือนอาจารย์หญิงได้

“คือเค้าเป็นผู้ชายเฉพาะคำว่านายเท่านั้นแหละ ถูกมั๊ย แต่ถ้าบุคลิกเค้าเป็นแบบนี้ ครูว่าเค้าน่าจะแต่งกายให้เหมาะสมกับบุคลิกของเขา ถ้าเค้าแต่งเป็นผู้ชายแล้วเค้าตั้งตั้ง มันดูขัดตาในความรู้สึกของครูนะ ในเมื่อเขามีความเป็นผู้หญิง คำพูดเค้าก็เป็นผู้หญิง ค่ะ ค่ะ หนู เค้าก็น่าจะแต่งกายได้เหมาะสมกับความเป็นตัวตนของเค้า ส่วนคำนำหน้าชื่อนั้นมันเป็นเรื่องนิดินัย แต่พฤติกรรมของเค้าเนี่ย มันออกทางไหนก็น่าจะให้แต่งแบบนั้น”

การรับรู้บทบาททางเพศของอาจารย์ที่แสดงตนต่างจากเพศกำเนิด

ผู้บริหารสถานศึกษากรณีศึกษาที่ 2 เล่าว่า ในช่วงแรกนั้น ยังรู้สึกแปลกอยู่บ้าง เพราะในเอกสารการสมัครงานนั้นเป็นผู้ชาย แต่ตัวจริงเป็นผู้หญิง แต่ด้วยลักษณะภายนอกของอาจารย์ที่แสดงตนต่างจากเพศกำเนิดคล้ายผู้หญิง และมีการวางตัวเรียบร้อย จึงทำให้ความรู้สึกแปลกนั้นเลือนไป

“ตอนแรกเนี่ย ไม่รู้ว่าเค้าเป็นผู้หญิงหรือเป็นผู้ชาย แต่เค้าจบนาฏศิลป์ เราต้องการครูนาฏศิลป์ ก็เลยเรียกมาสัมภาษณ์ ตอนแรกที่เรียกมาสัมภาษณ์ พอเจอตัวเค้า ก็แบบ มันแทบ

แยกไม่ออก เพราะเค้านุ่มนวลเหมือนผู้หญิง คำพูดคำจาก็ดูดี ดูดีกว่าผู้หญิงที่ทำตัวแค้น ๆ ด้วยซ้ำไป ในความคิด เพราะเราก็เป็นผู้หญิงด้วยกัน ตอนแรกเค้าก็ใส่เสื้อยืดข้างใน ใส่สูท ตอนนั้นเรายังให้ถุงกางเกงกันได้อยู่ ผู้หญิงผู้ชายแต่งเหมือนกันหมด เค้าก็ผมยาวเป็นผู้หญิงมาแบบนี้ล่ะคะ แต่ตอนรายงานตัว เค้าก็ใช้คำแทนตัวว่า ดิฉัน เราก็เฮ้! เราก็ยิ้ม ก็ถามย้าว่า คุณชื่อนี้ใช่มั๊ย รูปก็ใช่ชะ แต่การแต่งตัวในรูปกับตัวจริงมันไม่เหมือนกัน ก็คุยกับเค้า ก็ไม่ได้นึกถึงเรื่องอะไรนะ เพราะมันก็ไม่ได้ผิดอะไร”

เหตุผลที่รับอาจารย์ที่แสดงตนต่างจากเพศกำเนิดเข้ามาทำงานในสถานศึกษา

เหตุที่ทำให้ผู้บริหารสถานศึกษาในกรณีศึกษาที่ 2 รับอาจารย์ที่แสดงตนต่างจากเพศกำเนิดในกรณีศึกษาที่ 2 เข้าทำงาน เนื่องจากตอนสัมภาษณ์ อาจารย์ที่แสดงตนต่างจากเพศกำเนิดได้แสดงความสามารถในสาขาวิชาที่จะสอน คือ นาฏศิลป์ ได้อย่างยอดเยี่ยม ทั้งยังมีทัศนคติที่ดีในการเป็นครู-อาจารย์

“โคออล่าเนีย สิ่งที่ทำให้ครูรับเค้า และแสดงให้เห็นว่าเค้าเป็นแม่แบบที่ดีได้ คือ ตอนที่สัมภาษณ์ เค้าอยากเผยแพร่วามรู้ของเค้าให้เด็ก คือคำหนึ่งที่เค้าพูดตอนสัมภาษณ์ เราบอกเค้าว่า เดี่ยวครูจะให้เธอลองมาสอนดู เค้าก็ยกมือไหว้หน้าตาคลอ แต่เราก็ถามเค้าว่า ก่อนหน้านี้ที่คุณรออยู่ที่ร้านอาหารเนีย รายได้คุณดีกว่านี้ คุณนี่ก็ยังไปถึงจะทิ้งรายได้ตรงนั้นมาเป็นครู เค้าตอบว่า หนูอยากเอาความสามารถหนูไปสู่อะไรสักอย่าง เค้าใช้คำว่าเด็กน้อย ถ้าหนูอยู่ตรงนั้น ความสามารถตรงนี้จะไปไม่ถึงเด็กน้อย เค้าบอกหนูดีใจที่ครูให้ออกมาสอน เค้าก็บอก แต่โคออล่า การเป็นครูเนีย มันต้องเป็นตัวอย่างกับเด็กนะ โคออล่าจะทำยังไงที่จะเป็นตัวอย่างที่ดีกับเด็ก เค้าตอบว่า เค้าจะทำตัวให้มีคุณค่า มีคุณค่าในที่นี้คือ เค้าจะไม่ทำตัวไม่ดี จะเอาจุดดีของเค้าออกมาให้คนเห็น ครูบอกเค้าว่า โคออล่า คนเราเลือกเกิดไม่ได้ ถ้าโคออล่าจะเป็นครู โคออล่าจะต้องเป็นตัวอย่างที่ดีกับเด็ก”

นอกจากนี้ ผู้บริหารสถานศึกษายังได้มีความคาดหวังว่า อาจารย์ที่แสดงตนต่างจากเพศกำเนิด จะมาเป็นแบบอย่างในการวางตัวให้กับนักเรียนที่มีพฤติกรรมเบี่ยงเบนทางเพศ

“ตอนนี้ เด็กรุ่นใหม่ที่มีพฤติกรรมเบี่ยงเบนทางเพศเยอะ แต่เค้าหาหลักที่เป็นต้นแบบที่จะทำตัวยังไงให้อยู่ในสังคมได้เนี่ย ยังไม่มี โคออล่าก็บอกว่า หนูเนีย จะเป็นคนทำให้เด็กพวกนี้ให้อยู่ในกรอบให้ได้ คุณครูคอยดูสิ”

การประเมินผลหลังจากรับอาจารย์ที่แสดงตนต่างจากเพศกำเนิดเข้ามาทำงานในสถานศึกษาแล้ว

ผู้บริหารสถานศึกษาเคยเข้าไปสังเกตการณ์ในชั้นเรียนของอาจารย์ที่แสดงตนต่างจากเพศกำเนิด แล้วพบว่า พฤติกรรมการแสดงออกของอาจารย์ที่แสดงตนต่างจากเพศกำเนิดมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมของนักเรียน-นักศึกษา ทั้งยังวางตัวได้เหมาะสมกับการเป็นครู-อาจารย์ และทุ่มเทให้กับเรื่องการเรียนรู้การสอนของเด็ก

“ครูเคยไปดูเวลาเค้าสอนเด็ก เค้าเป็นคนเจ้าระเบียบนะ ไม่ว่าจะอะไร เครื่องแต่งกายอะไร เค้าก็จะบอกเด็ก แม้แต่ตัวเค้าเอง เค้าก็จะแต่งกายเรียบร้อยตลอด ก่อนหน้านั้นเค้าใส่กางเกง คนก็จะรู้สึกเหมือนเค้าดูเป็นทอม ๆ แต่ตัวเค้าเองไม่ได้กระดุกกระดิง ไม่ได้แสดงอาการ มันเลยทำให้เด็กที่มีพฤติกรรมเบี่ยงเบน ซึ่งก่อนหน้านี้เค้าไม่มีต้นแบบ เค้าก็จะชอบไปนั่งกรีดกรีดกันตามมุมตึก ซึ่งคนทั่วไปเห็นแล้วก็จะรู้สึกไม่ดี พวกกะเทยพวกนี้อะไรเนี่ย แต่พอครูโคออล่ามา เค้าไม่ทำตัวอย่างนั้น เค้าสงบเสงี่ยมเรียบร้อย พุดจาไพเราะ แล้วก็สอนให้เด็กพุดจาไพเราะแบบเค้า หนึ่งในที่เค้าเป็นตัวอย่างได้ก็คือเรื่องนี้ แล้วเค้าก็วางตัวสมกับเป็นครู ทั้งเรื่องการแต่งกายและพฤติกรรม วางตัวได้เหมาะสมกับการเป็นครู อย่างกลางวันเนี่ย เด็กไม่ไปไหน ก็จะไปอยู่กับเค้า ครูโคออล่าเค้าไม่ทานข้าวตอนกลางวันนะคะ เพราะเวลากลางวันเนี่ย เขาไว้สอนรำเด็ก จะทานตอนช่วงโมงที่เค้าว่างที่ไม่มีสอนเด็ก นี่แหละคือครูนาฏศิลป์ แล้วตอนนี้เด็กที่มีพฤติกรรมเบี่ยงเบน เค้าก็เก็บอาการได้ตลอด เหมือนครูโคออล่าที่เป็นต้นแบบของเค้า เค้าจะแสดงออกเฉพาะเวลาแสดงนาฏศิลป์”

การรับรู้ความเหมาะสมของอาจารย์ที่แสดงตนต่างจากเพศกำเนิดในบทบาทอาชีพครู-อาจารย์

ผู้บริหารสถานศึกษาได้แสดงมุมมองต่อการรับรู้ด้านความเหมาะสมของอาจารย์ที่แสดงตนต่างจากเพศกำเนิดว่า อาจารย์ข้ามเพศในกรณีศึกษาที่ 2 มีคุณสมบัติและมีจรรยาบรรณความเป็นครูครบถ้วน

“ครูที่ดีนะ หนึ่งในเมตตาเอาใจใส่เด็ก โคออล่ามีมัย มี สอง มีความสามารถเชิงวิชาการ โคออล่ามีมัย มี บุคลิกภาพ เค้าก็ได้ บุคลิกภาพในเรื่องของการแต่งกาย เค้าก็แต่งกายได้เหมาะสมกับความเป็นครู พุดจาไพเราะอ่อนหวาน คะ ขา โคออล่าก็พุดกับเด็กแบบนี้ เค้าก็มีได้ครบนะ ในเรื่องของจรรยาบรรณของความเป็นครู แต่ว่าในบางขณะ มึงพาวาไวยถามว่าครูคนอื่นเป็นมัย ก็เป็น ปุณฺณนะ ครูผู้หญิงก็ยังเฮ้ยกับเด็ก ครูผู้ชายก็เฮ้ยกับเด็ก แล้ว

ทำไมครูโคออล่าจะทำไม่ได้ ก็เหมือนกัน แต่ว่าในกรอบของการปฏิบัติหน้าที่ คำทำได้ดี แต่นอกเวลานั้นอีกเรื่อง”

ผลของการรับรู้ความน่าเชื่อถือของอาจารย์ที่แสดงตนต่างจากเพศกำเนิด

การวางนโยบายและข้อบังคับต่าง ๆ หลังจากรับอาจารย์ที่แสดงตนต่างจากเพศกำเนิดเข้ามา

นโยบายและข้อบังคับต่าง ๆ หลังจากที่ผู้บริหารสถานศึกษารับอาจารย์ที่แสดงตนต่างจากเพศกำเนิดเข้ามาทำงานนั้น ไม่มีสิ่งใดเพิ่มเติม แต่จากผลงานที่ผ่านมา ทำให้คนที่ได้เห็นชื่นชม และอยากจะให้ทางสถานศึกษาดูแลอาจารย์ที่แสดงตนต่างจากเพศกำเนิดเป็นพิเศษ

“ประธานสมาคมผู้ปกครอง แล้วก็กรรมการสถานศึกษาถึงกับออกปากเลยว่า จะทำยังไงถึงจะให้โคออล่าอยู่กับเราไปนาน ๆ คำบอกกับครูว่า คุณครู ช่วยทำยังไงที่จะหารางวัลมอบให้ได้ ทำยังไงถึงจะดูแลครูโคออล่าเป็นพิเศษได้ นี่คือการประทับใจ แล้วความประทับใจนั้นไม่ได้อยู่ที่รูปลักษณ์ว่าประทับใจเพราะสวยหล่อ แต่ประทับใจในผลงานและความสามารถ คือความรับผิดชอบและการถ่ายทอดความรู้ไปสู่เด็ก”

การยอมรับอาจารย์ที่แสดงตนต่างจากเพศกำเนิดในบทบาทอาชีพครู-อาจารย์

ในช่วงแรกของการรับอาจารย์ที่แสดงตนต่างจากเพศกำเนิดเข้ามา ผู้บริหารสถานศึกษาก็ถูกตั้งคำถามถึงสาเหตุการรับเข้ามาทำงาน ว่ามีความเหมาะสมหรือไม่ ซึ่งผู้บริหารสถานศึกษาก็ได้ชี้แจงถึงเหตุผลที่รับไป และต้องการจะเปิดโอกาสให้ ในที่สุด คณาจารย์ที่ตั้งคำถามในประเด็นต่าง ๆ ก็ยอมรับความเหมาะสมนี้ได้ในที่สุด

“เมื่อก่อน มีครูหลายคนก็รับไม่ได้ คำถามว่า ทำไมครูรับ ครูก็ถามว่า ทำไมคนพวกนี้จะต้องหมดอนาคต คำไม่มีความผิดอะไรนี้ แล้วคำก็มีความสามารถเฉพาะตัวตรงนี้ ซึ่งคำเก่งกว่าผู้หญิงบางคนด้วยซ้ำ และเราไม่สามารถแก้ไขปัญหาคำที่เบี่ยงเบนทางเพศได้ เพราะเราไม่เข้าใจตัวเด็กที่เป็นแบบนี้จริง ๆ เราก็เอาโคออล่าตรงนั้น เพราะเราเข้าใจเฉพาะผู้หญิง ครูผู้ชาย คำก็เข้าใจเฉพาะเด็กผู้ชาย แต่เด็กที่เบี่ยงเบนมีใครล่ะ เราเข้าใจมัย ทำไมคำจะต้องวิบัติว้าย กระตุ้ว จจริง ๆ แล้วคำทำเพื่ออะไร? แต่เราก็ไม่ได้ให้ความสนใจคำ เราก็แบบ เธอจะไปไหนก็ไป แต่พอมีคนลักษณะแบบนี้มา เราเปิดโอกาสให้ ปรากฏว่าคำสามารถดูแลเด็กที่เป็นเหมือนคำได้ดี จนทุกวันนี้ครูทุกคนก็ยอมรับในตัวครูโคออล่า บางคนไม่คิดว่าคำเป็นกะเทยด้วยซ้ำ

มองว่าเค้าเป็นผู้หญิงคนหนึ่ง เค้าคือครูคนหนึ่ง ไม่มาสร้างความแปลกแยกตรงนี้ เค้าสามารถอยู่ในสังคมตรงนี้ได้อย่างมีความสุข และเค้าก็เป็นที่รักของบรรดาครู”

ข้อเสนอแนะ

ผู้บริหารสถานศึกษาในกรณีที่ 2 ให้ข้อเสนอแนะสำหรับบุคคลข้ามเพศที่จะก้าวมาสู่อาชีพอาจารย์ไว้ว่า ควรจะสร้างคุณค่าให้กับตัวเอง เพราะแม้คนเราเลือกเกิดไม่ได้ แต่คนเราเลือกที่จะเป็นได้

“ถ้าหากจะมาเป็นครู ถ้าเป็นสาวประเภทสอง แน่ใจแล้วว่าจะเป็นผู้หญิง เรื่องบุคลิกภาพ การวางตัว ก็ต้องวางตัวให้เป็นผู้หญิง แล้วต้องทำใจว่า มันจะมีบางคนที่ยังไม่เปิดใจ ความสามารถในวิชาชีพเฉพาะของเราจะเป็นสิ่งที่ทำให้เราชนะใจคนอื่นได้ และต้องมีความมุ่งมั่นและรับผิดชอบในการทำงาน ถ้าเรามีคุณสมบัติเหล่านี้ มันจะเหมือนเป็นการสร้างคุณค่าให้กับตัวเอง เราจะต้องสร้างคุณค่าให้ตัวเองมากกว่าผู้ชายหรือผู้หญิงนะ ความที่เป็นสาวประเภทสองเนี่ย มันต้องสร้างมากกว่าผู้ชายหรือผู้หญิง ครูยังยืนยันนะ ว่า คนเราเลือกเกิดไม่ได้ แต่เราเลือกที่จะเป็นได้ ถ้าเลือกได้แล้วก็เป็นให้มันดีและเป็นให้มันมีคุณค่า แล้วมันจะดีสำหรับตัวเราเอง”

กรณีศึกษาที่ 3

การรับรู้ความน่าเชื่อถือของอาจารย์ที่แสดงตนต่างจากเพศกำเนิด

ลักษณะทั่วไป และนโยบายเดิมของสถานศึกษา

ผู้บริหารสถานศึกษาในกรณีศึกษาที่ 3 ปัจจุบันดำรงตำแหน่งรองผู้อำนวยการฝ่ายบริหาร ซึ่งสถานศึกษาในกรณีศึกษาที่ 1 เป็นสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษา อยู่ภายใต้การดูแลของมหาวิทยาลัยสังกัดภาครัฐ ตั้งอยู่ในเขตพื้นที่ต่างจังหวัด โรงเรียนแห่งนี้มีอาจารย์ที่แสดงตนต่างจากเพศกำเนิด จำนวน 2 คน แต่ปัจจุบัน อาจารย์ที่แสดงตนต่างจากเพศกำเนิดอีกหนึ่งคนได้ไปศึกษาต่อ จึงเหลืออาจารย์ที่แสดงตนต่างจากเพศกำเนิดเพียงคนเดียว

“อ.ทีน่าเป็นอาจารย์ที่เป็นเพศที่สามคนแรก ก่อนหน้านั้นไม่มีเลย พอดีผู้อำนวยการคนเดิมที่เลือก เค้าดูความสามารถ เค้าไม่ได้แบ่งแยก อ.ทีน่าเค้าเป็นคนสอนฝรั่งคนเดียวเลยนะเมื่อก่อน ต่อมาถึงมีอาจารย์อีกคนที่สอนชีวะที่เป็นเหมือนกันเข้ามา”

ระเบียบการณ์ของสถานศึกษาที่ว่าด้วยเรื่องเครื่องแต่งกายของบุคลากรนั้น อิงจากมหาวิทยาลัยที่เป็นต้นสังกัด ดังนั้น อาจารย์ที่เป็นผู้หญิงจึงสามารถใส่กางเกงมาสอนได้ แต่อาจารย์ผู้ชายนั้น ไม่สามารถแต่งกายข้ามเพศได้ ดังนั้น อาจารย์ที่แสดงตนต่างจากเพศกำเนิด ซึ่งใช้คำนำหน้าว่านาย จึงถูกห้ามไม่ให้มุ่งกระโปรงมาสอน

“ที่ทางมหาวิทยาลัยให้ผู้หญิงใส่กางเกงได้ แต่ต้องเป็นกางเกงที่เป็นชุดสูท เพราะจะได้สะดวกคล่องตัว แต่อ.ที่นำเค้ายังไม่ได้ใส่ เพราะจากชื่อ เค้ายังเป็นนายทงอยู่ ยกเว้นแต่มีงานอื่นที่นอกเหนือจากงานสอนเค้าใส่ แต่ก็เพิ่งเคยเห็นเค้าใส่กระโปรงครั้งเดียวณะคะ เมื่อวันงานบอกลของโรงเรียน ซึ่งผู้ปกครองก็ชมว่า อ.ที่นำน่ารักดีนะคะ ผู้ปกครองเค้าก็ไม่ได้คิดว่าเป็นปัญหาอะไร เพราะลูกเค้าไม่มีปฏิกิริยาอะไร เค้าก็เลยไม่ได้มองว่ามันเป็นปัญหา แต่อาจจะมีความคิดเห็นแว็บแรก คิดว่าคงมีคนคิดอยู่นะคะ ว่าเอ...ทำไมโรงเรียนถึงรับอาจารย์แบบนี้เข้ามา”

การรับรู้บทบาททางเพศของอาจารย์ที่แสดงตนต่างจากเพศกำเนิด

ผู้บริหารสถานศึกษาในกรณีศึกษาที่ 3 เล่าว่า อาจารย์ที่แสดงตนต่างจากเพศกำเนิดได้เข้ามาทำงานในช่วงแรกด้วยรูปปลักษณ์ของผู้ชาย จนต่อมาถึงได้เริ่มมีพัฒนาการไปเป็นผู้หญิง

“ตอนนั้นเค้าผมสั้น ยังแต่งตัวเป็นผู้ชาย ช่างนอกจะแต่งตัวเหมือนผู้ชาย หน้าใส ๆ ยังไม่ออกขนาดนี้ ก็ไม่รู้รู้สึกแปลกใจอะไรคะ เพราะพอเห็นโลกมันเปลี่ยนไป ทุกคนก็มีโอกาสที่จะเป็นแบบนี้ได้ พอได้มีโอกาสได้ไปพูดคุยคลุกคลีกัน ก็พบว่าเค้าเป็นคนจิตใจดี ก็คงไม่มีปัญหาอะไรสำหรับการทำงาน เพราะเท่าที่เห็น นักเรียนก็รักและเคารพเค้าดี หลังจากทำงานประมาณสองปี ถึงเริ่มไว้ผมยาว ตอนนั้นเค้ามัดรวบไว้ จะดูคล้ายอาจารย์ศิลปะที่แบบ ผมยาว ๆ แล้วก็ใส่สูทเหมือนผู้ชายทั่วไป เพิ่งจะมาแต่งตัวเป็นผู้หญิง ก็เคยเรียกคุณนะว่า มันจะดีมั๊ย ถ้าเกิดว่าเราจะแต่งตัวเป็นผู้ชาย เพราะเด็กในวันนี้มันกำลังหาแบบอย่าง ถ้าเกิดว่าเป็นแบบอย่างที่ดี เค้าก็จะรู้สึกว่ามันอยู่ในกรอบ เคยเรียกคุยประมาณสองสามครั้งได้ ปรากฏว่า เค้าก็ให้เหตุผลว่า การที่ต้องทำแบบนี้มันทำให้เค้ารู้สึกกดดัน ก็เลยคิดว่า มันคงเป็นตัวตนที่แท้จริงของเค้า ก็เลยปล่อยไป อย่างดูเชิงเด็กนักเรียนแล้ว เค้าก็ไม่ได้มีปัญหอะไรกับการที่อาจารย์จะแต่งตัวเป็นผู้หญิง

เหตุผลที่รับอาจารย์ที่แสดงตนต่างจากเพศกำเนิดเข้ามาทำงานในสถานศึกษา

ผู้บริหารสถานศึกษาในกรณีศึกษาที่ 3 เล่าว่า ผู้อำนวยการคนเดิมเป็นผู้พิจารณารับอาจารย์ที่แสดงตนต่างจากเพศกำเนิดเข้ามาสอน เมื่อแรก มีคณาจารย์ตั้งคำถามถึงเหตุผลในการรับพิจารณา โดยท่านผู้อำนวยการคนเดิมให้เหตุผลว่า ต้องให้โอกาสคนที่มีความสามารถ

“เคยถามในที่ประชุมณะคะ ตอนรับเข้ามา ท่านก็บอกว่า ดูที่ความสามารถ เพราะโลกทุกวันนี้เปลี่ยนไปแล้ว จะไปกีดกันก็ไม่ได้ ท่านผู้อำนวยการคนเดิมให้อาจารย์ทำสัฟฟมาได้นะคะ ท่านจะไม่แคร์เรื่องอะไรที่อยู่บนหัวหรือการแต่งตัว ท่านบอกว่า ท่านจะแคร์อะไรที่อยู่ในสมองมากกว่า ท่านอายุมากแล้วนะคะ ท่านไม่สนใจหรอกว่าหัวจะเป็นสีอะไร แต่ท่านสนใจว่ามันมีอะไรอยู่ในสมองที่จะมาทำงานให้โรงเรียนมากกว่า”

การประเมินผลหลังจากรับอาจารย์ที่แสดงตนต่างจากเพศกำเนิดเข้ามาทำงานในสถานศึกษาแล้ว

ผู้บริหารสถานศึกษาเล่าว่า หลังจากรับอาจารย์ที่แสดงตนต่างจากเพศกำเนิดเข้ามานั้น ไม่มีการร้องเรียนหรือเสียงตอบรับในแง่ลบเลย

“ไม่เคยมีผู้ปกครองร้องเรียนว่าไม่เหมาะสม และก็ไม่มีเคยมีนักเรียนมาฟ้องว่าอาจารย์แต่งตัวไม่เหมาะสม มีแต่บอกว่าอาจารย์น่ารัก ใจดี อาจจะเป็นเพราะบุคลิกลักษณะของที่นำที่เค้าเป็นคนอ่อนหวาน เรียบร้อย อ่อนไหว ไปทางผู้หญิง”

การรับรู้ความเหมาะสมของอาจารย์ที่แสดงตนต่างจากเพศกำเนิดในบทบาทอาชีพครู-อาจารย์

ผู้บริหารสถานศึกษาได้แสดงมุมมองการรับรู้ต่อความเหมาะสมของอาจารย์ที่แสดงตนต่างจากเพศกำเนิดว่า ส่วนตัวมองเห็นว่าไม่เหมาะสม เพียงสิ่งที่ทำไม่ได้เป็นปัญหา

“ถามว่าเหมาะสมมั๊ย ก็คือ จริง ๆ แล้วในความรู้สึกมันไม่เหมาะสม แต่เนื่องจากว่า สิ่งที่เราทำมันไม่ได้เป็นปัญหากับทางโรงเรียน คือหมายความว่า ผู้ปกครองนักเรียนและผู้ปกครองทั่วไปยอมรับได้ นักเรียนยอมรับได้ เพื่อนร่วมงานไม่มีปัญหาอะไร และการทำงานของเค้าไม่ได้มีปัญหาอะไร ก็เลยคิดว่า มันไม่ได้เป็นอุปสรรคในการทำงาน และเราก็ได้คนที่ทำงานไว้ที่โรงเรียนด้วย ก็ถือว่ามันไม่ได้มีปัญหาอะไร”

ผลของการรับรู้ความน่าเชื่อถือของอาจารย์ที่แสดงตนต่างจากเพศกำเนิด

การวางแผนนโยบายและข้อบังคับต่าง ๆ หลังจากรับอาจารย์ที่แสดงตนต่างจากเพศกำเนิดเข้ามา

นโยบายและข้อบังคับต่าง ๆ ของสถานศึกษาในกรณีศึกษาที่ 3 นี้ ไม่มีการวางแผนนโยบาย และข้อบังคับเพิ่มเติมในส่วนของคุณครู-อาจารย์ แต่มีกฎระเบียบสำหรับนักเรียนในเรื่องของการแต่งกาย และครู-อาจารย์ที่จะต้องเป็นแบบอย่างที่ดีให้กับนักเรียน ดังนั้น อาจารย์ที่แสดงตนต่างจากเพศกำเนิดจึงห้ามใส่กระโปรงด้วย เพื่อไม่ให้นักเรียนเอาเป็นแบบอย่าง

“เท่าที่ดูนักเรียนนะคะ นักเรียนที่เป็นประเภทเดียวกับอาจารย์ที่นำ ถ้าจะดูแบบอย่างจาก กอ.ทีน่า คำจะเป็นคนอ่อนหวาน ไปทางผู้หญิงมาก ถ้าเด็กจะดูแบบอย่าง ก็จะดูในเรื่องของการ อยู่ในสังคมอย่างเรียบร้อย ไม่วิวาท อาจารย์ที่นำคำไม่กรี๊ดกร๊าดอย่างที่เห็นในสังคม แต่คำจะไม่ได้เป็นแบบนั้น แล้วนักเรียนที่คำสอนเนีย มันจะมีส่วนน้อยที่คำเป็น แต่คำจะอยู่ใน ลักษณะของผู้ชาย ลักษณะของเพศที่สามจะออกมาในลักษณะคำพูดจา แต่ยังไม่ถึงขั้นการ แต่งตัว นอกซะจากการแสดงเวลาโรงเรียนมีงาน ก็จะออกไปทางการแสดง เพราะทางโรงเรียน มีกฎระเบียบอยู่ว่าต้องแต่งตัวเรียบร้อย ห้ามแต่งหน้าทาปาก”

การยอมรับอาจารย์ที่แสดงตนต่างจากเพศกำเนิดในบทบาทอาชีพครู-อาจารย์

ในช่วงแรก ผู้บริหารสถานศึกษายอมรับว่า ไม่เห็นด้วยกับการที่พิจารณารับอาจารย์ที่แสดงตนต่างจากเพศกำเนิดเข้ามาสอน แต่พอได้มาทำงานร่วมกันแล้วเห็นว่าไม่มีปัญหาอะไร จึงไม่ได้นำเอามาเป็นประเด็นคำถาม

“ยอมรับว่าแอนตี้ช่วงแรก ๆ ทำไม่เอาประเภทนี้มา คือเห็นคำแล้วกลัวว่าเด็กจะเอาแบบอย่าง แต่พออยู่ด้วยแล้ว ทำงานด้วยแล้วก็เห็นว่าคำเป็นคนเรียบร้อย แล้วก็ทำงานดี ก็เลยคิดว่า ให้โอกาสคนทำงานดี ไปมองที่การทำงานดีกว่ามองที่รูปลักษณ์นะ”

“เราก็ไม่ได้รู้สึกที่คำเป็นผู้หญิง ก็ยังรู้สึกที่คำเป็นผู้ชายอยู่ เพียงแต่ก็จะเข้าใจว่าคำอ่อนไหวง่าย เรียบร้อย ก็ไม่มีปัญหาอะไร พอไม่มีปัญหา เราก็เลยดำเนินงานร่วมกันได้ จนกว่าจะมีปัญหาขึ้นมา เราก็ค่อยมาคุยกันอีกทีว่ามันเป็นยังไง ด้วยความที่ยังเป็นสังคมไทย ไม่เหมือนเมืองนอก สังคมไทยบางทีสิ่งที่บอกเท่าเทียมกัน มันก็ไม่เท่าเทียมกัน คืออย่างเรา ๆ เนี่ย เราเข้าใจว่าคำสามารถทำได้ เพราะคำไม่ได้ทำผิดกับใคร แต่ด้วยกรอบแนวคิดของสังคมไทย การที่คำจะมาแสดงออกมากก็ไม่ได้ อย่างเช่น กะเทยอยู่กับผู้ชาย สังคมไทยเหมือนจะทำเฉย แต่จริง ๆ ก็ไม่ยอมรับ แต่ด้วยความที่อ.ทีน่าไม่ได้ทำตัวเป็นปัญหาอะไร อาจจะเป็นเคสเดียว

มั้งคะที่ไม่ได้มีปัญหาอะไรในโรงเรียน ก็เลยทำให้โรงเรียนดำเนินงานไปโดยปกติ เหมือนกับว่าเค้า เป็นบุคคลหนึ่งที่ไม่ได้ผิดแปลกอะไร

ข้อเสนอแนะ

ผู้บริหารสถานศึกษาในกรณีศึกษาที่ 3 ได้ให้ข้อเสนอแนะสำหรับบุคคลแสดงตนต่างจาก เพศกำเนิดที่จะเข้ามาประกอบอาชีพอาจารย์ว่า การแสดงออกถึงความเป็นเพศนั้นควรจะเลือก เฉพาะด้านที่เหมาะสม เนื่องจากนักเรียนจะยึดตัวครูเป็นแบบอย่าง ดังนั้น ควรจะนำเสนอตัวเอง เฉพาะในด้านที่เหมาะสมเพื่อเป็นกรอบให้กับเด็ก

“ความเหมาะสมที่จะเข้ามา คือเค้าสามารถแสดงออกได้ในบางส่วน แต่ให้แสดงในด้าน ที่เหมาะสม เป็นตัวอย่างให้กับนักเรียน เรื่องส่วนตัวบางอย่างที่ไม่เหมาะสม ก็เก็บไว้ ไม่ต้อง นำมาแสดงออกให้นักเรียนเห็น จริง ๆ ก็เหมือนกันไม่ว่าจะเพศไหน เช่น ครูผู้ชายสูบบุหรี่ เป็นไป ไม่ได้ เพราะบางคนเค้าก็ติด แต่เวลาเค้ามาอยู่ที่นี่ ถ้าจะห้ามไม่ให้เด็กสูบบุหรี่ เรายังต้องห้าม สูบบุหรี่ให้เด็กเห็น ก็เหมือนกัน เราห้ามไม่ให้เด็กเป็นกะเทยไม่ได้ แต่เราจำกัดขอบเขตให้ได้ว่า เค้าสามารถอยู่ในกรอบแค่นี้ สิ่งที่เค้าเป็นมันไม่ได้ผิด มันไม่ได้ผิดอะไร แต่ขอให้มันอยู่ในขอบเขต คุณครูก็ควรจะเป็นแบบอย่าง เอาแต่ด้านที่ดีออกมาให้ดู”

กรณีศึกษาที่ 4

การรับรู้ความน่าเชื่อถือของอาจารย์ที่แสดงตนต่างจากเพศกำเนิด

ลักษณะทั่วไป และนโยบายเดิมของสถานศึกษา

ผู้บริหารสถานศึกษาในกรณีศึกษาที่ 4 ปัจจุบันดำรงตำแหน่งคณบดีสำนักวิชาศิลป ศาสตร์ เป็นสถานศึกษาระดับอุดมศึกษา สังกัดภาครัฐ ตั้งอยู่ในเขตพื้นที่ต่างจังหวัด

อาจารย์ที่แสดงตนต่างจากเพศกำเนิดในกรณีศึกษาที่ 4 เป็นบุคคลแสดงตนต่างจากเพศ กำเนิดคนแรกที่เข้ามาทำงาน

“ที่แสดงออกชัดเจนแบบนี้ไม่เคยมีนะ มีแต่พวกแอบจิด จะเป็นพวกนั้นซะส่วนใหญ่ อาจารย์เพ็ทนี่ถือเป็นผู้เป็นอาจารย์ที่เป็นสาวประเภทสองคนแรกของมหาวิทยาลัยเลย”

เนื่องจากการเป็นอาจารย์ที่แสดงตนต่างจากเพศกำเนิดคนแรก ทำให้ทางสถานศึกษายังไม่มียุทธศาสตร์รองรับความเป็นตัวตนของอาจารย์ที่แสดงตนต่างจากเพศกำเนิดนี้

“ผู้ใหญ่จากทางมหาวิทยาลัยสั่งมา บอกว่าขอให้นั่งกางเกง อย่างนุ่มๆกระโปรง เพราะเด็กเราที่เป็นแบบนี้เยอะ ถ้าเกิดเห็นอาจารย์ใส่ เด็กจะเลียนแบบ มันจะดูไม่เรียบร้อย”

การรับรู้บทบาททางเพศของอาจารย์ที่แสดงตนต่างจากเพศกำเนิด

ผู้บริหารสถานศึกษาเล่าว่า วันแรกที่พบอาจารย์ที่แสดงตนต่างจากเพศกำเนิดทางการสัมมนาด้วยวิธีการประชุมทางไกล (Teleconference) คณะกรรมการพิจารณาปรับคัดเลือกอาจารย์ไม่ทราบว่า อาจารย์ที่แสดงตนต่างจากเพศกำเนิดในกรณีศึกษาที่ 4 นั้นเป็นบุคคลแสดงตนต่างจากเพศกำเนิด เว้นแต่ตัวผู้บริหารสถานศึกษาเองที่รับรู้มาตั้งแต่เห็นไบสมัคร

“วันแรกที่สัมมนา เป็นการสัมมนาทาง Teleconference คณะกรรมการหลายคนยังไม่รู้ว่า คำเป็นเพศที่สามด้วยซ้ำไป นึกว่าเป็นผู้ชาย เพราะนั่งกางเกงกับเสื้อเชิ้ตมา เพราะตอนสมัครเข้ามา เห็นจากไบสมัครเป็นผู้ชาย แม้ว่าจากหน้าจอจะเห็นว่าผมยาว แต่มัดผมเรียบร้อย แล้วในการสัมมนาใช้ภาษาอังกฤษ ซึ่งจะไม่มีสรรพนามและคำลงท้ายที่บ่งบอกเพศเหมือนภาษาไทย แต่ผมรู้มาก่อนตั้งแต่ตอนรับไบสมัครแล้ว เลยไม่ได้แปลกใจอะไร”

เหตุผลที่รับอาจารย์ที่แสดงตนต่างจากเพศกำเนิดเข้ามาทำงานในสถานศึกษา

สาเหตุที่ผู้บริหารสถานศึกษาในกรณีศึกษาที่ 4 รับอาจารย์ที่แสดงตนต่างจากเพศกำเนิดเข้ามาสอน เนื่องจากเห็นว่าเป็นบุคคลที่มีความรู้ความสามารถอย่างดีในวิชาชีพที่จะสอน

“ตอนแรกก็มีคนตั้งคำถามว่า จะเป็นแบบอย่างที่ดีหรือเปล่า เพราะที่มหาวิทยาลัยของเรา มีเด็กนักศึกษาที่เบี่ยงเบนค่อนข้างเยอะ ก็มีคนกลัวว่าจะเป็นการชี้นำเด็กหรือเปล่า แต่ผมเห็นว่าเป็นคนมีความรู้ความสามารถค่อนข้างสูง ผมมองว่าจุดนี้สำคัญที่สุด เพราะการเป็นครูจะต้องถ่ายทอดวิชาความรู้ในสาขาวิชาที่สอนได้ดี ก็เลยรับพิจารณา”

การประเมินผลหลังจากรับอาจารย์ที่แสดงตนต่างจากเพศกำเนิดเข้ามาทำงานในสถานศึกษาแล้ว

หลังจากที่รับอาจารย์ที่แสดงตนต่างจากเพศกำเนิดเข้ามาทำงานในสถานศึกษาแล้ว ผู้บริหารสถานศึกษาได้เล็งถึงความราบรื่นในการทำงานของอาจารย์ที่แสดงตนต่างจากเพศกำเนิด กับบุคคลแวดล้อมอื่น ๆ ว่า สามารถทำงานร่วมกันได้ดี

“พอมาทำงานก็เห็นว่าเข้ากับเพื่อนร่วมงานได้ดี ไม่มีปัญหาอะไร ฝ่ายผู้ปกครองก็ไม่มี Feedback นะ เพราะระบบการเรียนในมหาวิทยาลัยเป็นการเรียนแบบเด็กโต ผู้ปกครองจะไม่ค่อยเข้ามามีส่วนร่วมมาก ดังนั้น การเรียนการสอนในมหาวิทยาลัยก็จะอยู่ภายใต้มุมมองของครู นักเรียนและผู้บริหารเท่านั้น”

การรับรู้ความเหมาะสมของอาจารย์ที่แสดงตนต่างจากเพศกำเนิดในบทบาทอาชีพครู-อาจารย์

ผู้บริหารสถานศึกษาในกรณีศึกษาที่ 4 มีการรับรู้ความเหมาะสมของอาจารย์ที่แสดงตนต่างจากเพศกำเนิด ว่าคุณสมบัติของครู-อาจารย์ที่ดี

“ข้อแรก ครูจะต้องเป็นผู้ถ่ายทอดความรู้ได้ ข้อสอง ครูจะต้องเป็นแบบอย่าง แบบอย่างในที่นี้คือ จะต้องรู้ว่าอะไรดีไม่ดี สามารถถ่ายทอดให้เด็กเข้าใจได้ว่าอะไรเป็นยังไง ซึ่งผมมองว่า อาจารย์เพ็ทก็เค้ามีสิ่งเหล่านี้”

ผลของการรับรู้ความน่าเชื่อถือของอาจารย์ที่แสดงตนต่างจากเพศกำเนิด

การวางนโยบายและข้อบังคับต่าง ๆ หลังจากรับอาจารย์ที่แสดงตนต่างจากเพศกำเนิดเข้ามา

ทางคณะผู้บริหารของสถานศึกษาได้มีคำสั่งให้อาจารย์ที่แสดงตนต่างจากเพศกำเนิดสวมใส่กางเกงในการปฏิบัติหน้าที่ เพื่อเป็นแบบอย่างให้กับนักศึกษาที่มีพฤติกรรมเบี่ยงเบน หรือเป็นบุคคลแสดงตนต่างจากเพศกำเนิดคนอื่น

“เป็นนโยบายมาจากท่านอธิการบดี คือ ทางเราให้โอกาสแล้ว สมัยนี้ยุคสมัยเปลี่ยนไป เราก็ต้องให้โอกาสคนเก่งที่มีความสามารถ แต่ก็อยากขอความร่วมมือให้เป็นแบบอย่างให้กับนักศึกษาด้วย เช่นเรื่องการแต่งกาย เรื่องความประพฤติต่าง ๆ ที่อาจจะเป็นแบบอย่างที่ไม่ดีให้กับนักศึกษา ก็จะต้องระวัง”

กรณีศึกษาที่ 5

การรับรู้ความน่าเชื่อถือของอาจารย์ที่แสดงตนต่างจากเพศกำเนิด

ลักษณะทั่วไป และนโยบายเดิมของสถานศึกษา

ผู้บริหารสถานศึกษาในกรณีศึกษาที่ 5 ปัจจุบันดำรงตำแหน่งรองผู้อำนวยการฝ่ายกิจการนักเรียน ซึ่งสถานศึกษาในกรณีศึกษาที่ 5 เป็นสถานศึกษาระดับอนุบาล สังกัดภาคเอกชน ตั้งอยู่ในเขตพื้นที่ต่างจังหวัด

ผู้บริหารหลักของสถานศึกษามี 3 คน คือผู้อำนวยการ รองผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ และรองผู้อำนวยการฝ่ายกิจการนักเรียน ซึ่งมีความสัมพันธ์ทางสายเลือดกัน ดังนั้น การบริหารงานหลักของสถานศึกษาแห่งนี้จึงเป็นระบบครอบครัว นโยบายจึงไม่ได้อิงของที่ได้ที่หนึ่ง

การรับรู้บทบาททางเพศของอาจารย์ที่แสดงตนต่างจากเพศกำเนิด

ผู้บริหารสถานศึกษากรณีศึกษาที่ 5 เล่าถึงตอนที่อาจารย์ที่แสดงตนต่างจากเพศกำเนิดเข้ามาสมัครงาน ซึ่งในช่วงแรก ยังเข้ามาในรูปแบบลักษณะของผู้ชาย แต่พอพิจารณาความสามารถแล้วเห็นว่าผ่านเกณฑ์ ก็เลยมีข้อตกลงว่า จะต้องแต่งกายให้เหมาะสมกับการเป็นครูนาฏศิลป์ คืออยู่ในรูปแบบของผู้หญิง

“เข้ามาสมัครเป็นชุดนักศึกษาชาย แต่ไว้ผมยาวแล้วรวบผม คือเค้ามาทางอาจารย์นาฏศิลป์เค้าแนะนำมาอีกที ซึ่งเค้าเคยเป็นอาจารย์อยู่ที่วิทยาลัยนาฏศิลป์ แล้วก็เคยสอนไก่อมา แล้วเค้าเห็นเด็กคนนี้จบปริญญาตรีมา ก็เลยแนะนำมาให้พี่โดยตรง ก็คุยกันว่าต้องแต่ยูนิฟอร์มผู้หญิงนะ เพราะถ้าแต่งเป็นผู้ชายแล้วสอนนาฏศิลป์ ก็คงดูคอนทราสต์กันเกินไป ตอนที่มาผมเค้ายังยาวไม่มาก คือกว่าเค้าจะได้มาสอน ผมเคื่อกยาวแล้ว แล้วก็ทำให้ผม สัมผัส ก็ตกลงโอเค ผลงานเค้าก็มีเยอะ คือเค้าจบเอกโขน โทแจ๊ส อย่างที่พี่บอกคือ ความโดดเด่นก็คือศิลปะพื้นฐาน แคนดิเดทคนอื่นเป็นผู้หญิง สวย ตัวพี่เนี่ย Hobby คือทำออแกไนเซอร์ พี่ก็จะดูรู้ว่าใครทำอะไรได้หลากหลายขนาดไหน แล้วอย่างครูไก่อเนี่ย ขณะผู้หญิงคนอื่น ๆ ตรงที่ ผู้หญิงคนอื่นสวย แต่ใจร้อน ผู้หญิงส่วนใหญ่ใจร้อน มั่นใจในตัวเอง ครูไก่อก็มั่นใจในตัวเอง แต่ความอดทน ครูไก่อเนี่ย เป็นกะเทย จะมีความเป็นผู้ชาย ซึ่งจะอดทนมากกว่าผู้หญิง เพราะพี่เป็นหัวหน้างานโดยตรง ทำงานคู่กับเค้า พี่เป็นครีเอทีฟ แล้วเค้าเป็นผู้ดำเนินการต่อ ดังนั้นเนี่ย ความอดทนของเค้าเนี่ย หนึ่ง พี่ทำงานเร็ว เด็กบางที่จะออกแสดง ซ้อม 3 วัน เด็กต้องได้ ไก่อจะต้องจัดการทั้งหมด ซึ่งเค้าทำได้ แต่ถ้าเป็นอาจารย์ผู้หญิงเค้าจะรู้สึกท้อแท้ทำไม่ทัน เพราะพี่ทำงานเร็วมาก

อย่างถ้ามีงานต่างพื้นที่ นอกเหนือเวลางาน คำหุ่่มเทให้กับงาน ถ้าเป็นผู้หญิงก็จะติดแฟน แต่ครูไก่ได้ตลอด นี่คือนี่เป็นสิ่งที่พอใจ และรับเข้ามา

เหตุผลที่รับอาจารย์ที่แสดงตนต่างจากเพศกำเนิดเข้ามาทำงานในสถานศึกษา

เหตุผลที่ผู้บริหารสถานศึกษาในกรณีศึกษาที่ 5 รับอาจารย์ที่แสดงตนต่างจากเพศกำเนิดเข้ามาทำงานนั้น คือ มีคุณสมบัติตรงตามที่ต้องการ คือ จบการศึกษาตรงสาขาที่ต้องการ มีบุคลิกดี หน้าตาสวยงาม ทั้งยังมีความโดดเด่นในเรื่องศิลปะพื้นบ้านของท้องถิ่นอีกด้วย

“ที่มีนโยบายเกี่ยวกับการรับคุณครูนาฏศิลป์ คือหนึ่ง คำต้องจบตรงเอก สอง บุคลิกที่ดี สามหน้าตาดี ไม่เกียงว่าเป็นผู้หญิง ผู้ชาย หรือเพศที่สาม พี่เน้นที่ความสามารถและความอดทน เนื่องจากการศึกษาของเด็กก่อนวัยเรียนต้องการเตรียมความพร้อม อันนี้มันเป็นวิชาเสริมที่ทางเราต้องการปลูกฝังทางด้านนาฏศิลป์และวัฒนธรรมไทยให้กับเด็กก่อนวัยเรียน ซึ่งจริง ๆ แล้วเด็กก่อนวัยเรียนต้องการเตรียมความพร้อมด้านกล้ามเนื้อเล็ก กล้ามเนื้อใหญ่ วิชานาฏศิลป์สามารถเป็นวิชาที่เรานำมาบูรณาการเรื่องนี้ได้ โดยเฉพาะประสาทสัมผัสระหว่างมือกับตา แขนกับขา โดยเฉพาะภูมิปัญญาท้องถิ่น โดยเฉพาะอาจารย์ไก่เนี้ย ตอนที่ เป็น Candidate เข้ามา คำจะมีความโดดเด่นในเรื่องศิลปะวัฒนธรรมพื้นเมืองของโคราช ปกตินาฏศิลป์ทั่วไปก็จะสอนเรื่องรำ อวยพรอ่อนหวาน หรือรำแบบโจงกระเบน คอกระเข้าอะไรอย่างนี้ แต่อาจารย์ไก่โดดเด่นเรื่องเพลงโคราชดอกเด่ เกี่ยวกับเพลงพื้นบ้าน ซึ่งจุดเด่นตรงนี้ทำให้พี่คัดเลือกคำเข้ามาเป็นครูที่โรงเรียน”

การประเมินผลหลังจากรับอาจารย์ที่แสดงตนต่างจากเพศกำเนิดเข้ามาทำงานในสถานศึกษาแล้ว

หลังจากที่อาจารย์ที่แสดงตนต่างจากเพศกำเนิดเข้ามาทำงานในสถานศึกษาแล้ว ไม่มีผลตอบรับในแง่ลบจากผู้ปกครองเด็กเข้ามาเลย เนื่องจากวิชาที่อาจารย์ที่แสดงตนต่างจากเพศกำเนิดสอนนั้น เป็นวิชาพิเศษที่ทางสถานศึกษาจัดเสริมไว้ให้กับนักเรียนเท่านั้น

“ไม่มีใครตั้งคำถามหรือร้องเรียนอะไรมานะคะ ถ้ามีครูประจำชั้นต้องรายงานพี่ เพราะโรงเรียนของเรามีสื่อสัมผัสลูกน้อย เขียนทุกเดือนระหว่างครูประจำชั้นกับผู้ปกครอง นักเรียนห้าหกร้อยคนจะต้องส่งมาให้ผู้บริหารอ่าน ไม่มีเกี่ยวกับครูไก่เลย คือคุณเข้าใจมัยว่า ผู้ปกครองส่งเด็กเข้ามา คำ Mention ไปที่พัฒนาการของลูกน้อย ซึ่งจะขึ้นกับครูประจำชั้นและครูพี่เลี้ยง

มากกว่า คำไม่ได้มาใส่ใจ Detail เกี่ยวกับ Special Subject แบบนาฏศิลป์ คืออย่างนาฏศิลป์ เนี่ย เรา Offer ให้ จริง ๆ ไม่มีก็ได้”

การรับรู้ความเหมาะสมของอาจารย์ที่แสดงตนต่างจากเพศกำเนิดในบทบาทอาชีพครู-อาจารย์

ผู้บริหารสถานศึกษาในกรณีศึกษาที่ 5 เล่าถึงความเหมาะสมในบทบาทอาชีพครู-อาจารย์ของอาจารย์ที่แสดงตนต่างจากเพศกำเนิดว่า เป็นคนมีความอดทน ใจเย็น ใฝ่เรียนรู้ และมีจิตใจที่ปรารถนาดีต่อผู้อื่น ซึ่งทั้งหลายเหล่านี้ ล้วนแล้วแต่บอกถึงจรรยาบรรณของความเป็นครูทั้งสิ้น

“อย่างที่พี่บอกคือ ความโดดเด่นของอาจารย์ไก่อคือศิลปะพื้นบ้าน Candidate คนอื่นเป็นผู้หญิง สวยก็จริง แต่ตัวพี่เนี่ย Hobby คือทำ Organizer พี่ก็จะรู้ว่าใครทำอะไรได้หลากหลายขนาดไหน แล้วอย่างครูไก่อเนี่ย ขณะผู้หญิงคนอื่น ๆ ตรงที่ ผู้หญิงคนอื่นสวย แต่ใจร้อน ผู้หญิงส่วนใหญ่ใจร้อน มั่นใจในตัวเอง ครูไก่อก็มั่นใจในตัวเอง แต่ความอดทน ครูไก่อเนี่ย เป็นกะเทย จะมีความเป็นผู้ชาย ซึ่งจะอดทนมากกว่าผู้หญิง เพราะพี่เป็นหัวหน้างานโดยตรง ทำงานคู่กับเค้า พี่เป็นครีเอทีฟ แล้วเค้าเป็นผู้ดำเนินการต่อ ดังนั้นเนี่ย ความอดทนของเค้าเนี่ย หนึ่ง พี่ทำงานเร็ว เด็กบางที่จะออกแสดง ซ้อม 3 วัน เด็กต้องได้ ไก่อจะต้องจัดการทั้งหมด ซึ่งเค้าทำได้ แต่ถ้าเป็นอาจารย์ผู้หญิงเค้าจะรู้สึกท้อแท้ทำไม่ทัน เพราะพี่ทำงานเร็วมาก อย่างถ้ามีงานต่างพื้นที่ นอกเหนือเวลางาน เค้าทุ่มเทให้กับงาน ถ้าเป็นผู้หญิงก็จะติดแฟน แต่ครูไก่อได้ตลอด นี่ก็เป็นสิ่งที่พี่พอใจ ซึ่งพี่เผลอไปกับผมว่า จะไม่ทำงานกับผู้หญิงอีกแล้ว เนื่องจากว่า อ.นาฏศิลป์ ผู้หญิงหลายคนเข้ามา ทำงานเหยาะแหยะ กระดุกกระดิง ซ้ำ แล้วคนที่ทำงานนาฏศิลป์เนี่ย ไม่ใช่ว่าจะรำอย่างเดียว จะต้องเป็นโมเดิร์นแดนซ์ ประยุกต์พลิกแพลงต่าง ๆ นา ๆ อย่างพี่เนี่ย พี่อยากได้เครื่องประดับแบบนี้ ๆ พี่ดีไซน์ออกมา โอเค ชื่อว่าสดุมมา คุณทำออกมาได้เกินคาด ถือว่าเค้าผ่านมัย ผ่าน ผ่านแบบนี้ ๆ เอามาอะแปบ ผ่านมัย ผ่าน แล้วครูไก่อเค้ามีหัวใจใฝ่เรียนรู้ เค้าก็ยังไปเรียนสารพัดช่าง เรียนตัดเย็บเสื้อผ้าเพื่อมาตัดเย็บเอง แล้วเค้ายัง push ตัวเองไปในงาน event สังคมต่าง ๆ คำไม่ได้เป็นแค่ครู เค้ายังส่งนางงามประกวดอีกต่างหาก ถือว่า คำมีหัวใจในความเป็นครูหรือหัวใจที่ใฝ่ให้คนอื่นได้ดี”

ผลของการรับรู้ความน่าเชื่อถือของอาจารย์ที่แสดงตนต่างจากเพศกำเนิด

การวางแผนนโยบายและข้อบังคับต่าง ๆ หลังจากรับอาจารย์ที่แสดงตนต่างจากเพศกำเนิดเข้ามา

ในการวางแผนนโยบายและข้อบังคับต่าง ๆ สำหรับอาจารย์ที่แสดงตนต่างจากเพศกำเนิดไม่มีอะไรเป็นพิเศษ นอกเหนือไปจากการที่ผู้บริหารสถานศึกษาให้อาจารย์ที่แสดงตนต่างจากเพศกำเนิดแต่งกายให้เหมาะสมกับพฤติกรรมการแสดงออก และในฐานะครูสอนนาฏศิลป์

“อ.ไก่อเนี่ย พี่ให้แต่งเป็นผู้หญิงเลยเต็มตัว เครื่องแบบฟอร์มก็ฟอร์มผู้หญิง เค้าไม่ได้ตัดผมสั้น แล้วก็ไม่ได้ทำตัวแบบเบี่ยงเบนไปในทางที่ไม่สุภาพ หนึ่งคือเค้ามารยาทเรียบร้อย บุคลิกดี ดีกว่าผู้หญิงบางคนซะด้วยซ้ำ ถึงหน้าตาเค้าจะเป็นกะเทยผมยาว ได้รับความไว้วางใจจากผู้ปกครองมาก สังเกตได้ว่าผู้ปกครองไว้วางใจให้ลูกเรียนพิเศษกับเค้า เนื่องจากผู้ปกครองก็ตระหนักถึงผลงานของเค้า คือโรงเรียนพี่จะเน้นให้เด็กกล้าแสดงออก มั่นใจในตัวเอง เพื่อทักษะในการอยู่ในสังคม ได้อย่างมั่นใจ คือเตรียมความพร้อมก่อนวัยเรียนเนี่ย มันต้องเกิดจากความมั่นใจจากตัวเด็ก สองคือ รักเรียน คือเราต้องปลูกฝังให้เค้ารักโรงเรียน รักคุณครู คุณครูเป็นแม่แบบใช่ แต่แม่แบบที่ดีไม่ได้แปลว่า จะต้องเป็นผู้ชายจริงผู้หญิงแท้ มันขึ้นอยู่กับจิตใจ บุคลิกภาพ มารยาท จรรยาบรรณของวิชาชีพ ซึ่งอาจารย์ไก่อมีจรรยาบรรณในวิชาชีพใช้ได้ คือเป็นครูที่แท้จริง พี่ในฐานะที่เป็นหัวหน้างานของเค้าโดยตรง สั่งงานอะไร เค้าทำได้ สอนเด็กได้ ไม่ได้มีจิตใจที่ก้าวร้าว หรือไม่ได้สอนให้เด็กก้าวร้าว น้องสังเกตดี ๆ พวกหญิงเทียมเนี่ย เค้าจะมีมารยาทที่เรียบร้อยมากผิดไปจากผู้หญิงธรรมดา ซึ่งตรงเนี่ยเนี่ย มันก็สามารถบูรณาการวิชานาฏศิลป์เข้ากับจริยศึกษาได้ เพราะฉะนั้น เด็กเนี่ย จะไม่ได้มองว่าครูไก่อเป็นกะเทย เพราะว่าครูไก่อสวย ครูไก่อสวยในสายตาเค้า การแยกเรื่องเพศหญิงเพศชายเป็นหน้าที่ของครูประจำชั้น ในการสอนหน่วยการเรียนรู้เรื่องตัวเรา เด็กจะไม่รู้จักคำว่ากะเทย คำว่าทอม ดังนั้นเด็กไม่รู้ ไม่มีใครชี้หน้า เพราะงั้น เด็กตอนนี้เค้าคิดว่า เค้ารักเรียนรักเล่น คิดว่าโตขึ้นอยากจะเป็นอะไร ไม่ได้คิดว่าโตขึ้นแล้วจะเป็นกะเทย พี่ว่าเด็กก่อนวัยเรียนเนี่ยไม่เป็นปัญหา เด็กที่จะมีปัญหาคือเด็กประถม เพราะเด็กวัยนั้นเริ่มรู้มากแล้ว พี่ก็เลยมั่นใจว่า โรงเรียนพี่ถึงรับครูกะเทยมาก็ไม่ได้แปลว่าจะทำให้เด็กสับสนทางเพศ”

แต่แม้ว่า ผู้บริหารสถานศึกษาในกรณีศึกษาที่ 5 จะต้องการครูที่เป็นบุคคลแสดงตนต่างจากเพศกำเนิด แต่ก็ต้องการเพียงแต่ครูที่สอนในวิชานาฏศิลป์เท่านั้น ไม่ต้องการรับครูที่เป็นบุคคลแสดงตนต่างจากเพศกำเนิดเพิ่มอีกแต่อย่างใด

“แต่พี่ต้องการครูกะเทยเฉพาะนาฏศิลป์ ซึ่งพี่มองว่าแค่นี้มันมากพอแล้ว คือถ้าเป็นครูประจำชั้นหรือครูพี่เลี้ยง พี่อยากได้ครูผู้หญิง ไม่อยากได้ครูผู้ชายด้วยซ้ำ เพราะครูผู้ชายมีความละเอียดอ่อนน้อยกว่า หรืออย่างครูกะเทย จะให้เค้าไปเลี้ยงเด็กทั้งวัน ไม่ได้ อย่างไก่อเค้ามั้มัดสเด็กแต่ละกลุ่มแค่ 40 นาที เค้าก็จะรู้สึกไม่จำใจ แต่ถ้าให้ทำอะไรจำใจ เค้าจะทำไม่ได้”

การยอมรับอาจารย์ที่แสดงตนต่างจากเพศกำเนิดในบทบาทอาชีพครู-อาจารย์

ผู้บริหารสถานศึกษาแสดงทัศนะว่า การเป็นแม่แบบที่ดีไม่ได้ขึ้นอยู่กับความเป็นเพศ แต่อยู่ที่บุคลิก พฤติกรรมมากกว่า ซึ่งหากมี ก็เป็นสิ่งที่ไม่ยากที่จะยอมรับ

“ถ้าเกิดจะเอาความที่เป็นกะเทยของเค้ามาตัดสินว่า จะทำให้เด็กแยกแยะทางเพศไม่ออก พี่ว่าไม่ถูกต้อง เด็กวัยนี้กำลังแยกแยะ ไข่ กำลังเลียนแบบ ไข่ แต่ครูไก่อไม่ใช่แม่แบบที่ไม่ดี ถ้าเค้าเป็นแม่แบบที่ไม่ดี บุคลิกไม่ผ่าน เค้าส่งนางงามเข้าประกวดไม่ได้ บุคลิกเค้าดีกว่าพี่ชะอีก ดีกว่าครูบางคนชะอีก การแต่งหน้าแต่งตาแต่งเนื้อแต่งตัว เวลาคนอื่นมาถามว่า ครูผู้ชายในโรงเรียนมีกี่คน ก็มีรองผอ.คน แล้วก็ครูไก่อีกคน แต่ผอ.มักจะตอบเสมอว่ามีคนเดียว เพราะลืมไปว่าครูไก่อเป็นผู้ชาย”

1.3 อาจารย์เพื่อนร่วมงาน

ตารางที่ 4.6 แสดงข้อมูลทั่วไปของอาจารย์เพื่อนร่วมงาน

ข้อมูลประชากร		กรณีศึกษาที่					รวม	จำนวนทั้งหมด
		1	2	3	4	5		
เพศ	ชาย	-	1	1	1	-	3	10
	หญิง	2	1	1	1	2	7	
อายุ (ปี)	21-25	-	-	-	-	-	0	10
	26-30	1	1	2	1	-	5	
	31-35	1	-	-	1	-	2	
	36-40	-	-	-	-	-	0	
	41-45	-	-	-	-	2	2	
	46-50	-	1	-	-	-	1	
สังกัดสถานศึกษา	ภาครัฐ	-	2	2	2	-	6	10
	เอกชน	2	-	-	-	2	4	
พื้นที่ตั้งสถานศึกษา	กรุงเทพฯ และปริมณฑล	2	2	-	-	-	4	10
	ต่างจังหวัด	-	-	2	2	2	6	

ตารางที่ 4.6 แสดงข้อมูลทั่วไปของอาจารย์เพื่อนร่วมงาน เป็นเพศชายจำนวน 3 คน และเพศหญิงจำนวน 7 คน ช่วงอายุของอาจารย์เพื่อนร่วมงานที่มากที่สุดคือ ช่วงอายุ 26-30 ปี จำนวน 5 คน รองลงมาคือช่วงอายุ 31-35 ปี จำนวน 2 คน และช่วงอายุ 41-45 ปี จำนวน 2 คน เป็นอาจารย์ในสถานศึกษาสังกัดภาครัฐจำนวน 6 คน และสังกัดภาคเอกชน จำนวน 4 คน และเป็นอาจารย์ในสถานศึกษาที่ตั้งในเขตพื้นที่กรุงเทพฯและปริมณฑล จำนวน 4 คน และเป็นอาจารย์ในสถานศึกษาในเขตพื้นที่ต่างจังหวัด จำนวน 6 คน

1.3.1 การรับรู้ความน่าเชื่อถือของอาจารย์ที่แสดงตนต่างจากเพศกำเนิด

เพื่อศึกษาการรับรู้ความน่าเชื่อถือของอาจารย์ที่แสดงตนต่างจากเพศกำเนิดในมุมมองของอาจารย์เพื่อนร่วมงาน ผู้วิจัยได้จำแนกประเด็นในการศึกษาดังนี้

- มุมมองต่อความเป็นเพศกับอาชีพครู-อาจารย์
- มุมมองที่มีต่อการปฏิบัติหน้าที่ของอาจารย์ที่แสดงตนต่างจากเพศกำเนิด
- การรับรู้ด้านความแตกต่างของอาจารย์ที่แสดงตนต่างจากเพศกำเนิดกับอาจารย์ชาย, อาจารย์หญิง

1.3.2 ผลของการรับรู้ความน่าเชื่อถือของอาจารย์ที่แสดงตนต่างจากเพศกำเนิด

เพื่อศึกษาผลการรับรู้ความน่าเชื่อถือของอาจารย์ที่แสดงตนต่างจากเพศกำเนิดในมุมมองของอาจารย์เพื่อนร่วมงาน ผู้วิจัยได้จำแนกประเด็นในการศึกษาดังนี้

- ผลของการรับรู้ต่อการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างอาจารย์เพื่อนร่วมงานและอาจารย์ที่แสดงตนต่างจากเพศกำเนิด
- ผลการปฏิบัติงานร่วมกันระหว่างอาจารย์เพื่อนร่วมงานและอาจารย์ที่แสดงตนต่างจากเพศกำเนิด
- การยอมรับความเหมาะสมของบุคคลที่แสดงตนต่างจากเพศกำเนิดในการประกอบวิชาชีพครู-อาจารย์

กรณีศึกษาที่ 1

การรับรู้ความน่าเชื่อถือของอาจารย์ที่แสดงตนต่างจากเพศกำเนิด

มุมมองต่อความเป็นเพศกับอาชีพครู-อาจารย์

อาจารย์เพื่อนร่วมงานทั้ง 2 คน เป็นเพศหญิง และมีความคุ้นเคยกับอาจารย์ที่แสดงตนต่างจากเพศกำเนิดในกรณีศึกษาที่ 1 มาก่อน โดยอาจารย์เพื่อนร่วมงานคนแรกเป็นรุ่นพี่ในขณะที่อาจารย์ที่แสดงตนต่างจากเพศกำเนิดกำลังศึกษาระดับปริญญาโทอยู่ และอาจารย์เพื่อนร่วมงานคนที่สองเป็นเพื่อนสมัยศึกษาระดับปริญญาตรี

ความคิดเห็นของอาจารย์เพื่อนร่วมงานทั้งสองคน มองว่า ความเป็นเพศกับอาชีพครู-อาจารย์นั้น มีความเกี่ยวข้องกันแบบมีเงื่อนไข คือ ในการประกอบอาชีพครู-อาจารย์นั้น ความเป็นเพศไม่มีผลโดยตรง แต่จะมีผลถ้ามีเรื่องของสาขาวิชาที่สอนเข้ามาเกี่ยวข้อง เช่น สาขาวิชาด้านอุตสาหกรรม คนในสังคมจะมีโนภาพของเพศชายมากกว่าเพศหญิง อันจะส่งผลต่อความคาดหวังต่อความน่าเชื่อถือในบทบาทอาชีพครู-อาจารย์

“ถ้าถามโดยหน้าที่ของครู คิดว่าไม่แตกต่างกัน แต่ในรายละเอียดต่าง ๆ มันก็เกี่ยวกับรายวิชาด้วยเหมือนกัน อย่างเช่น วิชาช่าง มันจะมีภาพหรืออิมเมจ สมมตินึกถึงครูวิเศษบู๊บู๊ มันก็จะมีภาพของผู้ชายลอยมา แต่ถ้าพูดถึงสายนิเทศศาสตร์ ศิลปศาสตร์ มนุษย์ศาสตร์ ก็จะไม่ค่อยมีผล ในความรู้สึกของพี่น้อง สาขาวิชาที่มีผลต่อความคาดหวังของคนทั่วไปพอสมควร”

นอกจากนี้ อาจารย์เพื่อนร่วมงานยังแสดงทัศนะว่า การรับรู้ความเป็นเพศของอาจารย์ข้ามเพศที่แสดงออกมา จะส่งผลกระทบต่อพฤติกรรมและทัศนคติของนักเรียน-นักศึกษาในแง่ของการเป็นแบบอย่าง

“คิดว่าถ้าเป็นเด็กโตเช่นมหาวิทยาลัยเนี่ย ไม่มีผลในการเป็นแบบอย่าง แต่ถ้าเป็นเด็กเล็ก ไม่แน่ เพราะเขายังแยกแยะไม่ออก เช่น เด็กประถม มัธยมต้นที่กำลังอยู่ในวัยค้นหาตัวเองอยู่ แต่ถ้าเด็กมหาวิทยาลัย เนี่ย เค้าจะคิดได้ในระดับหนึ่งแล้ว ตัวครูเองก็ต้องทำตัวให้เป็นที่ยอมรับของเด็ก ไม่ใช่ความข้ามเพศให้กับเด็ก คืออย่างหลายคนที่รู้จัก เค้าเป็นแบบนี้ เค้าก็สอนเด็กด้วยซ้ำว่า การเป็นแบบนี้มันไม่ใช่แฟชั่น หรือเป็นเรื่องสนุก เค้าจะสอนเด็กให้คิดเป็น”

“พูดถึงจริง ๆ แล้วมันก็มีผลนะ คือไม่ได้บอกว่าดีหรือไม่ดี แต่มีผลกับเด็ก เพราะเด็กเนี่ย ดูครูเป็นตัวอย่างจริง ๆ ไม่ใช่เรื่องแต่งตัวหรืออะไร แต่เค้าจะเลียนแบบเรา อย่างคนที่เป็นแบบชีสเนี่ย จริง ๆ เค้าจะเป็นคนไนซ์มาก เป็นคนเซนซิทีฟ ซึ่งตรงนี้เด็กก็คงจะรับได้ แต่ถ้าพูดถึงว่า ครูเป็นแม่แบบให้เด็กในแง่ไหนบ้าง เป็นแน่นอน เพราะครูสอนให้เด็กต้องคิดแบบนี้ ต้องมองในสิ่งต่าง ๆ รอบตัวแบบนี้ เพราะฉะนั้น มุมมองของครูจะถูกส่งต่อไป给孩子 ซึ่งความที่ชีสเค้าวางตัวดีนะ ถึงเค้าจะเป็นแบบนี้ แต่เค้าเป็นคนเรียบร้อย พูดจาดี ไม่หยาบคาย ถ้าเป็นอย่างนี้ สิ่งที่ขบวนการมองว่าเด็กจะได้รับไปก็คือ การเป็นคนเรียบร้อย ไม่ก้าวร้าว”

มุมมองที่มีต่อการปฏิบัติหน้าที่ของอาจารย์ที่แสดงตนต่างจากเพศกำเนิด

ในการปฏิบัติหน้าที่ร่วมกับอาจารย์ที่แสดงตนต่างจากเพศกำเนิด อาจารย์เพื่อนร่วมงานทั้งสองท่านแสดงทัศนคติว่าเป็นคนทำงานดี มีความรับผิดชอบคนหนึ่ง แต่ว่าอาจารย์เพื่อนร่วมงานทั้งสองท่านไม่ได้คลุกคลีกับอาจารย์ที่แสดงตนต่างจากเพศกำเนิดอย่างจริงจัง ทำให้มุมมองเกี่ยวกับเรื่องนี้ยังไม่ละเอียดมากนัก

“เค้าก็เป็นอาจารย์ที่ดี มีความรับผิดชอบดีคนหนึ่ง การทำหน้าที่ครูก็ไม่ได้บกพร่องนะ แต่ต้องบอกก่อนว่า ยังทำงานด้วยกันน้อย เพราะทำมาแค่สี่เดือนเอง”

“โดยมากแล้วขวัญไม่ค่อยได้ทำงานร่วมกับเค้ามากนัก เพราะอยู่คนละ Department กัน จะทำงานด้วยกันจริง ๆ จัง ๆ ก็ตอนเวลาไปโปรเจกต์ร่วมกัน ซึ่งตัวซิสเค้าค่อนข้างจะรับผิดชอบกับหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย อันนี้หมายถึงเฉพาะในการทำงานตรงนี้นะคะ ไม่ใช่ด้านการสอน เพราะด้านการสอนนั้น ขวัญไม่ทราบจริง ๆ เพราะว่าขวัญสอนเด็กคนละชั้นปี และคนละภาควิชา ก็จะไม่มาเจอถึงครูซิสให้ฟัง”

การรับรู้ด้านความแตกต่างของอาจารย์ที่แสดงตนต่างจากเพศกำเนิดกับอาจารย์ชาย, อาจารย์หญิง

อาจารย์เพื่อนร่วมงานทั้งสองคนมีการรับรู้ว่า อาจารย์ที่แสดงตนต่างจากเพศกำเนิด ไม่ต่างจากอาจารย์หญิงคนอื่นเลย เนื่องจากการนำเสนอตนเองของอาจารย์ที่แสดงตนต่างจากเพศกำเนิดมีความเรียบร้อย เหมาะสมกับบทบาทของครู-อาจารย์

“ไม่รู้สึกแตกต่างจากเพื่อนอาจารย์ผู้หญิงคนอื่นนะ คือ ถ้าเกิดว่าวันแรก ณ วันแรกที่เขาเข้ามาทำงานแล้วเค้ามาในรูปลักษณะผู้หญิงเลย จะไม่แปลกใจ แต่ถ้าแบบ ตอนเข้ามาเป็นผู้ชายอยู่ แล้วจู่ ๆ ลุกขึ้นมาแต่งหญิงเนี่ย อันนี้รู้สึกแปลก ฟีว First Image มันมีผลต่อมุมมองตรงนี้นะ แต่ซิสเค้าเข้ามาด้วยความเป็นผู้หญิงเลย แล้วรูปร่างหน้าตา กิริยามารยาทมันก็ไม่ได้ต่างจากผู้หญิงคนอื่น เราก็เลยรู้สึกว่าเค้าคือผู้หญิง”

“คือถ้าแต่งตัวเป็นผู้หญิงแล้วมีความพอดี มันก็โอเค แต่ถ้าเยอะไป ใโป้ไป แรงไป อันนี้จะไม่ค่อยพอดี แต่ถ้าแต่งตัวแล้วยังอยู่ในกฎระเบียบ คือเหมาะสมกับความเป็นครูแล้ว ขวัญว่าจะแต่งเป็นชายหรือเป็นผู้หญิง ถ้าอยู่ในความเหมาะสมกับบทบาท ขวัญว่าก็โอเคแล้ว ซึ่งซิสเค้ามีตรงนี้ ก็เลยไม่รู้สึกว่า เค้าต่างจากผู้หญิงคนอื่นตรงไหน”

ผลของการรับรู้ความน่าเชื่อถือของอาจารย์ที่แสดงตนต่างจากเพศกำเนิด

ผลของการรับรู้ต่อการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างอาจารย์เพื่อนร่วมงานและอาจารย์ที่แสดงตนต่างจากเพศกำเนิด

จากการรับรู้ที่มีต่อความเป็นเพศของอาจารย์ที่แสดงตนต่างจากเพศกำเนิด ทำให้อาจารย์เพื่อนร่วมงานทั้งสองท่านค่อนข้างจะมีความสัมพันธ์อันดีต่ออาจารย์ที่แสดงตนต่างจากเพศกำเนิด แต่ด้วยความคุ้นเคยกันแต่เดิมนั้นแตกต่างกัน ทำให้ระดับความสัมพันธ์จึงมีความใกล้ชิดต่างกัน

“ก็สนิทกันในระดับเพื่อนร่วมงานนะคะ จริง ๆ เคยเจอกันมาก่อนสมัยเรียนปริญญาโท แต่เจอกันแปป ๆ ไม่ได้สนิทกัน มาสนิทกันที่นี้ ก็จะมีการแชร์เรื่องข้อมูลการสอนกันบ้าง แต่ด้วยระยะเวลามันยังสั้นอยู่นะคะ แค่นี้เอง”

“เรียนปริญญาตรีมาด้วยกันค่ะ ที่คณะนิเทศศาสตร์ แต่ซิสเค้าไปเรียนปริญญาโทด้าน Performing Arts แต่ขวัญไปเรียนด้าน Branding เค้าก็แต่งตัวเป็นผู้หญิงมาตั้งแต่สมัยเรียนนะ มองว่าเค้าเป็นผู้หญิงนะ ไม่เคยรู้สึกว่าเป็นกะเทย อาจจะเป็นเพราะสนิทกัน เวลาไปเดินห้างไปนู่นไปนี่ด้วยกัน ก็รู้สึกว่าเป็นผู้หญิงคนหนึ่ง และพูดกันจริง ๆ แล้ว เราว่าสนุกกว่าเพื่อนผู้หญิงจริง ๆ อีกันนะ เพราะว่าคนแบบนี้เค้าจะสนุก”

ผลการปฏิบัติงานร่วมกันระหว่างอาจารย์เพื่อนร่วมงานและอาจารย์ที่แสดงตนต่างจากเพศกำเนิด

อาจารย์เพื่อนร่วมงานทั้งสองคนพูดถึงการทำงานร่วมกับอาจารย์ที่แสดงตนต่างจากเพศกำเนิดว่า รู้สึกเหมือนทำงานกับผู้หญิงด้วยกัน ประกอบกับมีความคุ้นเคยกันมาก่อน จึงทำให้การปฏิบัติหน้าที่ร่วมกันเป็นไปด้วยดี

“เวลาทำงานด้วยกัน เหมือนเราทำงานกับผู้หญิง เพราะอย่างอาจารย์ที่เข้ามาพร้อมกันเค้าเป็นเกย์ เราก็จะรู้สึกว่าเป็นคนนั้น มันจะมีมุขความเป็นผู้ชายอยู่ แต่กับซิสเนี่ย ไม่เคยรู้สึกเหมือนเค้าเป็นผู้หญิงทุกอย่าง”

“จริง ๆ แล้วขวัญไม่ได้ทำงานกับซิสโดยตรงนะคะ ซิสอยู่ดีพาร์ทเมนท์ของ Performance Communication ขวัญอยู่โฆษณา แต่ก็จะมีบางโปรเจกต์ที่ทำงานด้วยกัน พูดถึงทำงานด้วยกัน

ก็ง่ายขึ้น เพราะเรารู้จักกันอยู่แล้ว เป็นเพื่อนกันมาก่อน มันเลยสนิทกัน คุยกันง่าย เวลามีปัญหาอะไรก็กล้าที่จะพูดคุย”

การยอมรับความเหมาะสมของบุคคลที่แสดงตนต่างจากเพศกำเนิดในการประกอบวิชาชีพครู-อาจารย์

อาจารย์เพื่อนร่วมงานทั้งสองท่านแสดงมุมมองต่อการยอมรับความเหมาะสมของบุคคลที่แสดงตนต่างจากเพศกำเนิดในการประกอบอาชีพครู-อาจารย์ว่า ความเหมาะสมไม่ได้ขึ้นอยู่กับความเป็นเพศ แต่อยู่ที่ตัวของอาจารย์ที่แสดงตนต่างจากเพศกำเนิดเองมากกว่า

“พี่มองว่าความเป็นเพศกับวิชาชีพมันเป็นคนละเรื่องกัน ขอแต่ว่า ตัวเค้าเข้าใจในสิ่งที่ตัวเองเป็นและรักษามันเอาไว้ ทำให้มันเป็นเรื่องปกติ รู้สึกว่าถ้าเป็นครู ก็ทำหน้าที่ในการเป็นคนถ่ายทอดให้ดีที่สุด พี่ว่าเด็กแยกแยะออกได้”

“ขวัญว่า จะเป็นอาจารย์ผู้ชาย ผู้หญิง หรือเพศที่สาม ก็สามารถมีความคิด ความใจดี มีความอะลุ่มอะล่วยให้เด็กได้เหมือนกัน เพราะฉะนั้น ในความเป็นครู ขวัญว่าถ้ารักที่จะเป็น และมีความรู้ และทัศนคติที่ดี มันก็ไม่เห็นจะมีตรงไหนที่ไม่เหมาะสมนะ”

กรณีศึกษาที่ 2

การรับรู้ความน่าเชื่อถือของอาจารย์ที่แสดงตนต่างจากเพศกำเนิด

มุมมองต่อความเป็นเพศกับอาชีพครู-อาจารย์

อาจารย์เพื่อนร่วมงานทั้ง 2 คน เป็นเพศหญิง 1 คน และเพศชาย 1 คน โดยท่านแรกเป็นอดีตหัวหน้าหมวดที่เคยดูแลอาจารย์ที่แสดงตนต่างจากเพศกำเนิดในกรณีศึกษาที่ 2 เมื่อครั้งที่เพิ่งเข้ามาปฏิบัติหน้าที่ใหม่ ๆ และอีกท่านหนึ่งเป็นเพื่อนร่วมงานที่สอนอยู่หมวดวิชาเดียวกัน

ความคิดเห็นของอาจารย์เพื่อนร่วมงานทั้งสองคน มองว่า ความเป็นเพศกับอาชีพครู-อาจารย์เป็นคนละเรื่อง พฤติกรรมของผู้เป็นครู-อาจารย์เป็นสิ่งสำคัญมากกว่า

“สำหรับครู ครูเปิดใจกว้างแต่แรก ก็เคยสังเกต ถ้าเค้าผิดปกติไป ในฐานะที่ดูแลเค้าอยู่ ก็จะปรับเปลี่ยนได้ เพราะฉะนั้นเปิดใจ เปิดใจกับกลุ่มคนพวกนี้ ไม่ใช่จะพูดเอาใจอะไรนะ แต่ครู

เปิดใจแต่แรก จะมองว่าปัญหาคืออะไร คำจะมาแก้ปัญหให้กับองค์กรของเราได้ไหม จะมาแก้ปัญหให้กับนักเรียนในเรื่องดนตรีนาฏศิลป์ กลุ่มพวกนี้ อารมณ์ที่จะถ่ายทอดออกมาเนี่ย ครูว่าทำได้ดี ครูก็เปิดใจรับเลย ส่วนความเหมาะสมในด้านคุณลักษณะอื่น จากการประเมินของเค้า คำก็ไม่วิดว้ายกระตุ้ว มันไม่เหมือนภาพสื่อที่ถ่ายทอดออกมาว่าเค้ามีความเกินจริง แต่โคออล่า คำประทับประคองตัวตัวเอง ไม่แสดงอารมณ์เกินจริง ไม่กรี๊ดนี่ว ไม่กรี๊ดกร๊าด คำก็คือคนปกติธรรมดา เพียงแต่จิตใจของเค้าเบี่ยงเบนไปเท่านั้นเอง เพราะฉะนั้น การที่จะเป็นแม่แบบให้กับลูกศิษย์ของครูที่ครูดูแลอยู่ ครูก็ยอมรับได้”

“สาวประเภทสองมาเป็นครู คนอื่นอาจจะคิดว่า พอมีสาวประเภทสองมาสอน กลัวว่าลูกตัวเองจะไปเป็นแบบเค้าหรือเปล่า หรือมีนิสัยแบบเค้าหรือเปล่า แต่ไม่ใช่ การที่เค้ามาสอน นิสัยเค้าเป็นอีกอย่างหนึ่ง แต่เวลามาสอน คำก็ทำหน้าที่ครู ไม่ตะแลดแ็ดแต่ดี พอหมดจากชั่วโมงสอนนึบ คำก็เป็นตัวเค้าปกติ”

มุมมองที่มีต่อการปฏิบัติหน้าที่ของอาจารย์ที่แสดงตนต่างจากเพศกำเนิด

ในการปฏิบัติงานร่วมกับอาจารย์ที่แสดงตนต่างจากเพศกำเนิด อาจารย์เพื่อนร่วมงานทั้งสองคนได้แสดงทัศนะว่า อาจารย์ที่แสดงตนต่างจากเพศกำเนิดในกรณีศึกษาที่ 2 เป็นคนจริงจังกับการทำงาน เข้าใจบทบาทของครู และมีความคิดสร้างสรรค์ในการทำงาน

“เค้าเป็นคนจริงจังกับงาน แล้วเค้าละเอียดในการทำงาน มีวิญญาณของความเป็นครูอยู่เยอะ สามารถนำได้ทุกอย่าง ในเรื่องของการประพฤติปฏิบัติตน ซ่อมนักเรียน ก็คือ แก้ไขพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมของนักเรียนได้ คำไม่ได้ตั้งตัวเป็นศัตรูแต่เค้ามาแบบเพื่อน เพื่อนที่จะให้คำปรึกษา บทบาทในความเป็นแม่ของเค้าก็มีให้นักเรียน ในความเป็นพ่อที่แข็งแกร่ง คำก็มี แล้วก็ในความเป็นเพื่อนเค้าก็มี นักเรียนมีปัญหาไปพึ่งพาเค้าก็เยอะแยะ”

“เป็นเพื่อนร่วมงานที่โอเคคนหนึ่ง คำทำอะไรก็รับผิดชอบงานเค้าเต็มร้อย หัวเค้าอิมโพรไวซ์ตลอดเวลา ดัดแปลงอยู่เรื่อย ๆ หลายครั้งที่เค้าทำงานออกมาแล้วเราคาดไม่ถึง”

การรับรู้ด้านความแตกต่างของอาจารย์ที่แสดงตนต่างจากเพศกำเนิดกับอาจารย์ชาย อาจารย์หญิง

อาจารย์เพื่อนร่วมงานทั้งสองคนมีการรับรู้ถึงความเป็นเพศของอาจารย์ที่แสดงตนต่างจากเพศกำเนิดในกรณีศึกษาที่ 3 ว่า มีความแตกต่างจากอาจารย์ชายและอาจารย์หญิง เพราะมีการนำเสนอการแสดงตนต่างจากเพศกำเนิดชัดเจน เพียงแต่อาจารย์ที่แสดงตนต่างจากเพศกำเนิดมีการปฏิบัติหน้าที่ดี และมีพฤติกรรมและการวางตัวที่เรียบร้อยเหมาะสมกับความเป็นครู-อาจารย์ จึงทำให้ความแตกต่างนั้นไม่เป็นปัญหาในมุมมองของอาจารย์เพื่อนร่วมงาน

“ก็แตกต่าง มีหลายประเภทนะ แต่ที่เจอมาแล้วมาเจอโคอาล่า โคอาล่าโอเค คือว่าเค้าเป็นเพศของเค้าคือแบบนี้ แต่เค้าไม่เหมือนคนอื่น ๆ โดยทั่วไปที่จะมีดีกับไม่ดีผสมกันไป แต่เค้าเป็นคนที่ดีในหน้าที่การบ้าน ปฏิบัติหน้าที่ไม่เคยบกพร่อง สั่งมาแล้ว ต้องการแบบนี้ คอนเซปต์แบบนี้ จะได้ไม่ได้อีกก็ต้องตอบรับ แต่เค้ามักจะทำออกมาได้ตลอด”

“บุคลิกภาพเค้าก็ไม่มีปัญหา เพราะอย่างที่บอกว่าเค้าเก็บอาการ”

ผลของการรับรู้ความน่าเชื่อถือของอาจารย์ที่แสดงตนต่างจากเพศกำเนิด

ผลของการรับรู้ต่อการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างอาจารย์เพื่อนร่วมงานและอาจารย์ที่แสดงตนต่างจากเพศกำเนิด

อาจารย์เพื่อนร่วมงานในกรณีศึกษาทั้ง 2 ท่านมีความสัมพันธ์อันดีกับอาจารย์ที่แสดงตนต่างจากเพศกำเนิด เพราะอาจารย์ที่แสดงตนต่างจากเพศกำเนิดมีอัธยาศัยดี และมีกิจกรรมยามที่ดูน่ารักในสายตาของอาจารย์เพื่อนร่วมงาน

“เห็นครั้งแรกก็ปกตินะครับ เราเห็นทั่วไปอยู่แล้ว แล้วพอได้เข้ามาสัมผัส เค้าจะมีอัธยาศัยดี พูดตรง และครูทั้งโรงเรียนจะชอบเค้าทั้งหมด เรียกว่าแทบทั้งหมด เพราะเค้าเป็นคนพูดตรง และคนจะชอบเค้าในด้านเอนเตอร์เทน เค้าดีนะ ถึงเค้าจะเป็นสาวประเภทสอง เค้าก็เหมือนผู้หญิงคนนึงนะ คือเวลาอยู่กับเพื่อน ๆ อย่างเนี่ย เค้าก็จะเฮฮา สนุกสนาน ไม่เครียด”

“เค้าก็ไม่ไว้ตัวง่ายกระตือวู้ มันไม่เหมือนภาพสื่อที่ถ่ายทอดออกมาว่าเค้ามีความเกินจริง แต่โคอาล่าเค้าระดับประคองตัวเค้าเอง ไม่แสดงอารมณ์เกินจริง ไม่กรี๊ดนั่นว ไม่กรี๊ดกร๊าด เค้าก็คือ

คนปกติธรรมดา เพียงแต่จิตใจของเค้าเบี่ยงเบนไปเท่านั้นเอง เพราะฉะนั้น การที่จะเป็นแม่แบบให้กับลูกศิษย์ของครูที่ครูดูแลอยู่ ครูก็ยอมรับได้”

ผลการปฏิบัติงานร่วมกันระหว่างอาจารย์เพื่อนร่วมงานและอาจารย์ที่แสดงตนต่างจากเพศกำเนิด

อาจารย์เพื่อนร่วมงานในกรณีศึกษาที่ 2 คนที่ 1 เคยเป็นผู้ดูแลอาจารย์ที่แสดงตนต่างจากเพศกำเนิดเมื่อครั้งที่อาจารย์ที่แสดงตนต่างจากเพศกำเนิดเข้ามาทำงานในช่วงแรก ทำให้มีความใกล้ชิดสนิทสนมกันดี โดยการปฏิบัติงานร่วมกันจะเป็นลักษณะของผู้บังคับบัญชาและผู้ใต้บังคับบัญชา อาจารย์ที่แสดงตนต่างจากเพศกำเนิดมีกิจกรรมยาทเรียบง่าย อ่อนน้อม และเชื่อฟังผู้ใหญ่ ทำให้การปฏิบัติหน้าที่ร่วมกันเป็นไปอย่างเรียบง่าย

“เคยเป็นหัวหน้ากลุ่มงานของโคออล่า ตอนนั้นเค้าเข้ามาใหม่ ครูสอนอยู่ที่นั่นก่อนแล้วก็ได้รับมอบหมายให้เป็นพี่เลี้ยง เวลาเค้ามีปัญหา เช่น เรื่องเขียนแผนการสอน เค้าก็จะวิ่งมาถามซึ่งเค้าน่ารัก มีมารยาทดี เวลาเราแนะนำอะไรให้ เค้าก็จะทำตาม”

ส่วนอาจารย์เพื่อนร่วมงานคนที่ 2 เป็นเพื่อนร่วมงานในภาควิชาเดียวกันนั้น เล่าว่า การปฏิบัติงานร่วมกับอาจารย์ที่แสดงตนต่างจากเพศกำเนิดเป็นไปได้อย่างดี เนื่องจากมีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็น และเติมเต็มในส่วนที่ขาดหายไปให้กันและกัน ทำให้งานสำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี

“เรื่องปัญหา ไม่มีนะครับ เพราะเราต่างยอมรับความคิดของกันและกัน เวลาจะต้องทำอะไรร่วมกันก็จะคุยกัน ซึ่งโคออล่าเค้าเป็นคนรับฟัง ถ้ามีเหตุผลเพียงพอเค้าก็ยอมรับ หรือบางทีเค้าก็จะแสดงความเห็นของเค้า ซึ่งบางอย่างเราอาจจะไม่ได้มองในจุดเดียวกับที่เค้ามอง ซึ่งผมว่ามันก็ทำให้งานออกมาดีนะ”

การยอมรับความเหมาะสมของบุคคลที่แสดงตนต่างจากเพศกำเนิดในการประกอบวิชาชีพครู-อาจารย์

อาจารย์เพื่อนร่วมงานในกรณีศึกษาที่ 2 ยอมรับว่า อาจารย์ที่แสดงตนต่างจากเพศกำเนิดมีความเหมาะสมในการประกอบอาชีพครู-อาจารย์ เพราะมีความรู้ความสามารถจนเป็นที่ยอมรับกันในวงกว้าง เห็นได้จากในช่วงแรกมีการตั้งคำถามจากผู้ปกครองของนักเรียนในการรับอาจารย์ที่แสดงตนต่างจากเพศกำเนิดเข้ามาปฏิบัติงาน แต่ด้วยผลงานที่ดีเยี่ยมของอาจารย์ที่

แสดงตนต่างจากเพศกำเนิด ทำให้ผู้ปกครองของนักเรียนเกิดมุมมองที่เป็นแง่บวกและยอมรับ อาจารย์ที่แสดงตนต่างจากเพศกำเนิดในที่สุด

“ผู้ปกครองก็เคยมีฟีดแบคกลับมาเหมือนกันนะคะ ทำไมโรงเรียนถึงจ้างครูแบบนี้เข้ามา จะไม่ชี้นำเด็กไปหรือคะ ครูก็บอกว่า อ๊ะ ลองดูก่อนนะ ครูก็จะแนะแนวเด็กส่วนหนึ่ง แล้วก็อยากให้ผู้ปกครองดูว่า การที่โรงเรียนตัดสินใจจ้างเค้ามา ดูผลงานที่ออก ผู้ปกครองจะรับได้มั้ย ขอเวลาให้เค้าทำงานซักระยะหนึ่ง ต่อมาเค้าก็ตอบกลับมาว่า ไม่ผิดหวังเลยคะคุณครู ที่จ้างเค้ามาทำงาน งานออกมาดีมาก ถูกเค้าจากที่ร่ำไม่เป็น ก็ร่ำเป็นและกล้าแสดงออก ได้เรียนในสิ่งที่เค้าชอบ ก็ออกมาดี ขนาดกรรมการสถานศึกษาก็ยังดูแลโคออล่าอย่างดี ติดแอร์ในห้องนาฏศิลป์ให้ ถ้าโรงเรียนไม่เลี้ยงดูแบบนี้ จะเลี้ยงดูแบบไหน แม้แต่ประชาชนธรรมดา ผู้ปกครองธรรมดา ก็ยังยอมรับ ให้การสนับสนุน เพราะงั้นเค้าก็จะเป็นคนพิเศษในโรงเรียนที่ได้รับการดูแลเป็นอย่างดี”

“เหมาะสมมั้ยหรือครับ แล้วแต่แง่คิดของแต่ละคนนะครับ ส่วนตัวผมมองว่า ถ้าเค้าเป็นครูที่ดี มีความรู้ความสามารถในการสอนเด็ก ก็ไม่แปลกนะถ้าเค้าจะแต่งเป็นผู้หญิง ก็เหมาะสมดีนะ ถ้าเค้าทำแบบนี้แล้วเค้ามั่นใจ”

กรณีศึกษาที่ 3

การรับรู้ความน่าเชื่อถือของอาจารย์ที่แสดงตนต่างจากเพศกำเนิด

มุมมองต่อความเป็นเพศกับอาชีพครู-อาจารย์

อาจารย์เพื่อนร่วมงานในกรณีศึกษาที่ 3 นี้ เป็นเพศชาย 1 คน และเพศหญิง 1 คน โดยคนแรกเป็นหัวหน้ากลุ่มสาระวิชาที่อาจารย์ที่แสดงตนต่างจากเพศกำเนิดสอนอยู่ และคนที่สองเป็นอาจารย์เพื่อนร่วมงานในกลุ่มสาระวิชาเดียวกัน อาจารย์เพื่อนร่วมงานทั้งสองท่านมองว่าการเป็นครูที่ดีอยู่ที่ความสามารถ การปฏิบัติหน้าที่ในฐานะครูให้ดี และมีพฤติกรรมที่เหมาะสมมากกว่าการที่อาจารย์จะเป็นเพศอะไร

“ถ้าเรามองคน แคร่รูปลักษณะภายนอก มันอาจจะใช่ในเรื่องของการยอมรับ ในผู้ปกครองหลาย ๆ คน อาจจะมองว่า ทำไมจะต้องมีอาจารย์ประเภทนี้ ผู้ปกครอง เคยตั้งคำถาม แต่ถ้าได้มา

สัมผัสจริงๆ แล้วเนี่ย จะรู้ว่า คนประเภทนี้ก็มีความสามารถ ในสิ่งที่เค้าสอน เค้าก็ไม่ได้สอนว่าเด็ก จะต้องเป็นแบบนี้ แต่เค้าก็จะสอนให้เด็กเป็นตัวของตัวเอง ความรู้ และคุณธรรมต่าง ๆ ที่เค้ามี น่าจะเป็นสิ่งที่สำคัญมากกว่า อย่างเช่น ณ. ปัจจุบัน ผมก็ไม่ได้มองว่า ต่อให้เป็นยังไง แบบไหนก็ตาม แต่เมื่อมาเป็นครู เราก็ควรสอนแต่สิ่งที่ดี ๆ ให้กับลูกศิษย์ เราไม่ได้สอนให้เป็นอย่างนั้น อย่างนี้ เราสอนความรู้ ให้คุณธรรม ข้อคิดอะไรต่าง ๆ ให้กับนักเรียนอยู่แล้ว มันขึ้นอยู่กับว่า จริง ๆ ผมก็บอกไม่ได้หรอก ณ. ปัจจุบัน ถ้าคนที่ไม่ได้เข้ามาสัมผัส อาจจะปฏิเสธ อาจจะรับไม่ได้ แต่ในส่วนของผม ผมมองว่าอาจารย์ที่น่า เป็นอาจารย์ที่ดี คนหนึ่ง คือ ตั้งใจทำหน้าที่ของครูให้ดีที่สุด เพราะอาจารย์ที่น่า เป็นคนที่สอน และก่อตั้ง วิชาภาษาอังกฤษ ของโรงเรียน และสอนเด็กประสบความสำเร็จ หลายรุ่น เรายังมองที่ความสามารถ ตรงนั้น”

“ไม่ได้ต่อต้านหรือมีมุมมองแง่ลบกับคนประเภทนี้นะคะ ไม่ได้คิดว่าเค้าไม่เหมาะที่จะมาเป็นครู เค้าก็เป็นคน ๆ หนึ่ง นี่คือการเห็นส่วนตัว แต่ถ้าเป็นคนอื่นเนี่ย อาจจะมีบ้าง ก็ต้องดูการแสดงออกของเค้า ถ้าเกิดเค้าแสดงออกถึงอะไรที่ไม่เหมาะที่จะเป็นตัวอย่างกับเด็ก จิตใจเราก็อาจจะไม่เปิดรับเค้าตั้งแต่แรก แต่ถ้ามีพฤติกรรมเหมาะสม มันก็เป็นเรื่องที่ยอมรับได้”

มุมมองที่มีต่อการปฏิบัติหน้าที่ของอาจารย์ที่แสดงตนต่างจากเพศกำเนิด

อาจารย์เพื่อนร่วมงานทั้งสองคนได้แสดงมุมมองต่อการปฏิบัติหน้าที่ของอาจารย์ที่แสดงตนต่างจากเพศกำเนิดว่า เป็นคนที่มีอัธยาศัยดี ในการทำงานร่วมกับเพื่อนร่วมงานก็มักจะสร้างความสบายใจให้กับเพื่อนร่วมงาน และในการสอน อาจารย์ที่แสดงตนต่างจากเพศกำเนิดก็แสดงความเป็นกันเองกับนักเรียนจนเป็นที่รักของนักเรียน

“เป็นคนที่เข้ากับคนอื่นได้ง่ายมาก อัธยาศัยดี เป็นคนที่ชอบสร้างอารมณ์ขันให้กับครู อาจารย์ด้วยกัน ทำงานด้วยแล้วสบายใจ ในเรื่องของการวางตัว เมื่อเวลาอาจารย์ที่น่าเข้าสอน ก็จะทำหน้าที่ของครู อาจารย์ที่น่าจะเป็นที่พูดถึงในเรื่องของความสนุกสนาน สร้างอารมณ์ขันให้กับเด็ก จะเป็นที่ยรักของเด็กสายภาษามาก”

การรับรู้ด้านความแตกต่างของอาจารย์ที่แสดงตนต่างจากเพศกำเนิดกับอาจารย์ชาย อาจารย์หญิง

อาจารย์เพื่อนร่วมงานคนแรก มีการรับรู้ความแตกต่างของอาจารย์ที่แสดงตนต่างจากเพศกำเนิดว่า ไม่แตกต่างจากอาจารย์ผู้หญิงคนอื่น ในขณะที่อาจารย์เพื่อนร่วมงานคนที่สอง รับรู้ถึงความแตกต่างทางเพศของอาจารย์ที่แสดงตนต่างจากเพศกำเนิด แต่ไม่ได้ใส่ใจ แต่ให้ความชื่นชมกับบุคลิกของอาจารย์ที่แสดงตนต่างจากเพศกำเนิดมากกว่า

“ตอนนี้ มองอาจารย์ที่น่าในปัจจุบัน คือ รู้สึกว่าเค้าคือผู้หญิงไปแล้ว”

“ไม่ได้รู้สึกแตกต่าง เหย ๆ นะคะ ก็รู้ว่าเค้าเป็นแบบนี้ แต่เราไม่รู้สึกอะไร แต่มองว่าเค้าสวย ดูดี เป็นคนที่แต่งตัวดูดีตลอด”

ผลของการรับรู้ความน่าเชื่อถือของอาจารย์ที่แสดงตนต่างจากเพศกำเนิด

ผลของการรับรู้ต่อการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างอาจารย์เพื่อนร่วมงานและอาจารย์ที่แสดงตนต่างจากเพศกำเนิด

อาจารย์เพื่อนร่วมงานทั้ง 2 คนมีความสัมพันธ์กับอาจารย์ที่แสดงตนต่างจากเพศกำเนิดเป็นอย่างดี เพราะความที่เป็นคนอัยาศัยดี และขี้เล่น ทำให้คนที่อยู่ใกล้รู้สึกสนุกสนาน

“เป็นคนที่จะเข้ากับคนอื่นได้ง่ายมาก อัยาศัยดี เป็นคนที่ชอบสร้างอารมณ์ขันให้กับครูอาจารย์ด้วยกัน ทำงานด้วยแล้วสบายใจ”

“ไม่เคยมีปัญหากันนะคะ แกเป็นคนขี้เล่น ถ้าสนิทกัน แกก็จะชอบพูดเล่น แซวกัน ก็เป็นธรรมดาที่คนที่เป็นเพศที่สามเค้าก็จะกล้าพูดเรื่องบางเรื่อง แต่จะพูดเฉพาะกับคนที่สนิท ๆ กันนะคะ ไม่ได้พูดให้นักเรียนได้ยิน”

ผลการปฏิบัติงานร่วมกันระหว่างอาจารย์เพื่อนร่วมงานและอาจารย์ที่แสดงตนต่างจากเพศกำเนิด

ในการทำงานร่วมกับอาจารย์ที่แสดงตนต่างจากเพศกำเนิดนั้น อาจารย์เพื่อนร่วมงานทั้งสองท่านสามารถปฏิบัติงานร่วมด้วยได้อย่างดี เพราะอาจารย์ที่แสดงตนต่างจากเพศกำเนิดเป็นคนมีน้ำใจ ให้ความช่วยเหลือในเรื่องต่าง ๆ ทั้งยังเป็นคนที่เปิดใจรับฟังความคิดเห็นของเพื่อนร่วมงาน ทำให้เพื่อนร่วมงานรู้สึกสบายใจที่ร่วมงานด้วย

“อาจารย์ที่น่าเป็นคนที่สนุกสนาน เข้ากับคนอื่นได้ง่าย เป็นคนใจดี ช่วยเหลือคนอื่น เวลาที่เดือดร้อน ทั้งที่แกเป็นพี่ เราเป็นน้อง เราก็ควรจะอาสาไปช่วยแกมากกว่า เช่น เวลาเราทำโครงการ แล้วต้องการความช่วยเหลือ อาจารย์ที่น่าก็จะแบบ มา พี่ช่วยทำนั่นทำนี่ให้”

“การทำงานโดยปกติ ต้องมีปัญหาอยู่แล้ว แต่กับอาจารย์ที่น่า ไม่ค่อยมีเพราะถ้ามีอะไร จะคุยกันเลย ถ้าชอบ หรือไม่ชอบตรงไหน ก็บอกกันเลย จะคุยกันแบบเปิดใจ และอาจารย์ที่น่า จะรับ Comment คำจะฟัง ปัญหาที่อาจจะมี แต่ส่วนมากเราก็จะคุยกัน อะไรที่เป็นปัญหาเราก็จะบอก อย่างเช่นที่ผมเป็นหัวหน้า ผมก็เป็นโดยตำแหน่ง บางทีเรื่องบางเรื่องเราอาจจะไม่รู้ เราก็ต้องรับฟัง จากคนที่อยู่ใต้บังคับบัญชาเราด้วย ก็เลยจะไม่ค่อยมีปัญหา มีอะไรก็จะคุยกัน บอกกัน ว่าอันไหน ผิด อันไหนไม่ชอบ ก็เลยสบายใจในการทำงาน เปิดใจกันได้ง่าย”

การยอมรับความเหมาะสมของบุคคลที่แสดงตนต่างจากเพศกำเนิดในการประกอบวิชาชีพครู-อาจารย์

อาจารย์เพื่อนร่วมงานทั้งสองคน เห็นว่าอาจารย์ที่แสดงตนต่างจากเพศกำเนิดมีความเหมาะสมในการประกอบอาชีพครู เนื่องจากมีศักยภาพในการทำงานสูง ประกอบกับการนำเสนอตนเองเหมือนผู้หญิง และสุภาพเรียบร้อย ทำให้ไม่เห็นความแตกต่างในด้านเพศ

“คิดว่าเหมาะสมมาก เราจะมีคนที่เป็นเพศที่สาม แต่ลักษณะท่าทางคำออก แต่การแต่งตัวของเค้ายังใส่เสื้อผู้ชาย แต่ท่าทางเค้าจะชัดเจนกว่าอาจารย์ที่น่ามาก อย่างอาจารย์ที่น่าเนี่ย เราจะรู้สึกว่าเป็นผู้หญิง ไม่ใช่กะเทย แล้วแกเป็นคนสุภาพมาก เวลาพูดกับเด็ก หรือพูดกับอาจารย์ด้วยกัน”

“ถ้าต้องเลือกระหว่าง เหมาะสม กับไม่เหมาะสม ในมุมมอง ผมคิดว่า ถ้าเกิดบุคคล คนนั้น เข้ามาสอนจริง ๆ เนี่ย เค้าอาจจะมีภาพของการเบี่ยงเบนแต่เราควรมองที่ศักยภาพของการทำงาน ไม่ว่าจะเป็นเพศไหน คือเราต้องมองอย่างนี้ คุณจะเป็นแบบนี้ ก็ช่าง แต่สิ่งที่คุณต้องทำ คือการถ่ายทอดความรู้ให้กับลูกศิษย์ และสอนในสิ่งที่ว่าอะไรถูก อะไรผิด มันก็ไม่น่าจะเสียหาย ที่มีคนประเภทที่สาม มาเป็นอาจารย์ เรายึดที่ศักยภาพของเค้ามากกว่าที่จะไปมองรูปลักษณ์ภายนอกของเค้า”

กรณีศึกษาที่ 4

การรับรู้ความน่าเชื่อถือของอาจารย์ที่แสดงตนต่างจากเพศกำเนิด

มุมมองต่อความเป็นเพศกับอาชีพครู-อาจารย์

อาจารย์เพื่อนร่วมงานในกรณีศึกษาที่ 4 เป็นเพศหญิง 1 คน และเพศชาย 1 คน เป็นเพื่อนร่วมงานที่สอนอยู่ในสำนักวิชาเดียวกัน โดยอาจารย์เพื่อนร่วมงานเพศชายเป็นเพื่อนร่วมคณะและเคยรู้จักกับอาจารย์ที่แสดงตนต่างจากเพศกำเนิดเมื่อครั้งที่ยังศึกษาระดับปริญญาโทอยู่แล้ว

อาจารย์เพื่อนร่วมงานทั้งสองมองว่า การเป็นครู-อาจารย์ที่ตินั้นอยู่ที่การปฏิบัติงานและการรับผิดชอบในหน้าที่ ตัวตนความเป็นเพศของอาจารย์ที่แสดงตนต่างจากเพศกำเนิดนั้นเป็นเรื่องไม่สำคัญ เพราะเป็นเรื่องส่วนตัว

"พื้มองว่ามันขึ้นอยู่กับการแสดงออกของเค้า ถ้าเกิดเค้าไม่ได้แสดงออกว่าเค้าเป็นใครคือมันไปตามบทบาท เค้าก็สอนได้โอเค ไม่ได้มีความแตกต่าง ส่วนเด็กจะไปเกิดเคสชั้นอะไรกับเค้ามัน ก็อาจจะเป็นเรื่องส่วนตัว แต่พูดถึงแล้ว เวลาเราทำงาน เราก็มักจะไม่ได้ดูความเป็นตัวตน เราสัมผัสในเนื้อหาแล้วมันก็ไม่ได้มีผลกระทบหรือผลเสียอะไรต่อการสอน"

"ในมุมมองของผมนะครับ ผมคิดว่าไม่ว่าจะเป็นเพศอะไร มันไม่ใช่เรื่องสำคัญเท่ากับเค้าเป็นคนยังไง มีการปฏิบัติหน้าที่ยังไง มีความรับผิดชอบมั๊ย ตรงนั้นสำคัญกว่า"

มุมมองที่มีต่อการปฏิบัติหน้าที่ของอาจารย์ที่แสดงตนต่างจากเพศกำเนิด

อาจารย์เพื่อนร่วมงานเห็นว่า อาจารย์ที่แสดงตนต่างจากเพศกำเนิดมีความตั้งใจและรับผิดชอบในการปฏิบัติหน้าที่ดี

"เป็นคนนิสัยดีครับ ใจดี ตั้งใจทำงาน ชยัน"

การรับรู้ด้านความแตกต่างของอาจารย์ที่แสดงตนต่างจากเพศกำเนิดกับอาจารย์ชาย อาจารย์หญิง

อาจารย์เพื่อนร่วมงานคนแรก ไม่รับรู้ความแตกต่างของอาจารย์ที่แสดงตนต่างจากเพศกำเนิดเลยในช่วงแรกของการปฏิบัติงานร่วมกัน จนได้รับการบอกเล่าจากอาจารย์ที่แสดงตนต่างจากเพศกำเนิด ในขณะที่อาจารย์เพื่อนร่วมงานคนที่สองรู้จักกับอาจารย์ที่แสดงตนต่างจากเพศกำเนิดมาก่อนแล้ว จึงไม่ได้ใส่ใจถึงความแตกต่างตรงนั้น

“เห็นเค้าครั้งแรกตอนมาทำงาน ก็คือ ผมประบ่า นุ่งกางเกงมา แวบแรกก็สงสัยว่า เอ๊ะ! ดูเค้าแบบอาจจะไม่เหมือนผู้หญิงทั่วไป นี่คือแว็บแรกทีเห็น ที่ไม่เหมือนคือเสียงเค้า แล้วอาจารย์ผู้หญิงนี่ก็จะใส่กระโปรงบ้างกางเกงบ้าง แต่เพ็ทก็เค้าจะใส่กางเกง ก็จะสงสัย แต่ตอนแรกไม่แน่ใจ เพราะเสียงเค้าแปลก ๆ แต่พอเค้าคุยออกมาเอง เราก็ จริงหรือ คือดูไม่ออกเลย ถ้าเค้าไม่บอก”

“โดยส่วนตัวเค้าก็เหมือนคนปกติธรรมดาทั่วไป อาจจะเป็นเพราะว่าเค้าแสดงออกอย่างเปิดเผยว่าเป็นสาวประเภทสอง แล้วเค้ามั่นใจที่จะแสดงบทบาทออกมา บางคนก็ไม่ได้รู้สึกที่เค้าแปลกแยกอะไร บางคนอาจจะคิดว่าเค้าเป็นผู้หญิงไปเลยด้วยซ้ำ”

ผลของการรับรู้ความน่าเชื่อถือของอาจารย์ที่แสดงตนต่างจากเพศกำเนิด

ผลของการรับรู้ต่อการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างอาจารย์เพื่อนร่วมงานและอาจารย์ที่แสดงตนต่างจากเพศกำเนิด

อาจารย์เพื่อนร่วมงานชายเล่าให้ฟังถึงความสัมพันธ์ระหว่างตนเองกับอาจารย์ที่แสดงตนต่างจากเพศกำเนิดว่า เคยรู้จักกันมาก่อน แต่ไม่ได้สนิทสนมอะไร จนมาปฏิบัติงานร่วมกัน ในขณะที่อาจารย์เพื่อนร่วมงานหญิงเล่าว่า อาจารย์ที่แสดงตนต่างจากเพศกำเนิดเป็นคนใจเย็น ทำให้ความสัมพันธ์ของทั้งสองคนเป็นไปได้ดีด้วยดี ทั้งยังสร้างความรู้สึกสบายใจต่ออาจารย์เพื่อนร่วมงานหญิงในการพูดคุยกับอาจารย์ที่แสดงตนต่างจากเพศกำเนิดด้วย

“เคยเรียนปริญญาโทวิชาหนึ่งด้วยกัน ก็เลยรู้จักกับอาจารย์เพ็ทก็มาก่อนครับ ตอนเรียนก็ทราบเหมือนกันว่าอาจารย์เพ็ทเค้าเป็นสาวประเภทสอง แต่ตอนนั้นไม่ได้สนิทกันเพราะแค่เรียนด้วยกันวิชาเดียว”

"เค้าเป็นคนใจเย็นมาก จะเป็นคนคอยจะบอกพี่ด้วยซ้ำว่า ใจเย็น ๆ เพราะพี่ใจร้อนกว่าเค้า โดยส่วนตัวของพี่ ถ้าพี่คุยกับผู้หญิง คือนิสัยส่วนตัว พี่จะแมน ๆ หน่อยเพราะมีแต่พี่ชาย จะไม่ใช่แบบหุ่มหยม ไม่ค่อยมี บอกตรง ๆ ว่าคุยกับเพ็ทจะสบายใจกว่าคุยกับผู้หญิง เพราะเราจะตรงไปตรงมาได้ แต่เพื่อนผู้ชายเราก็ไม่ได้คุยกันแบบนี้ละ เพราะบางเรื่องมันคุยกับผู้ชายไม่ได้ เรื่องส่วนตัวบางอย่างอะไรอย่างนั้น แต่กลับกลายเป็นว่า เราสามารถคุยกับเพ็ทได้มากกว่า"

อาจารย์เพื่อนร่วมงานยังเล่าให้ฟังเพิ่มเติมถึงความสัมพันธ์ระหว่างอาจารย์ที่แสดงตนต่างจากเพศกำเนิดกับอาจารย์เพื่อนร่วมงานท่านอื่น ๆ ที่มักจะมีมุมมองไม่ค่อยดีต่อการแสดงตนต่างจากเพศกำเนิดหลายครั้ง

"อาจจะมีบางครั้งที่ เค้าก็เคยบ่นเรื่องส่วนตัว ทำไมคนนี้ถึงมองเค้าเป็นแบบนี้ เค้าก็จะคอยปลอบว่า อย่าไปคิดมากนะ ซึ่งเค้าจะรู้สึกดีพอสมควร หน่อย ๆ ที่คนอื่นมองเค้าแบบนี้ โดยเฉพาะเพศตรงข้าม"

"กับพี่จริง ๆ ไม่ค่อยขัดแย้งกันนะ มีบ้างที่แนวคิดไม่ตรงกัน แต่เราก็พูดคุยกัน แต่ไม่ถึงขั้นทะเลาะกัน แต่กับคนอื่นเนี่ย ไม่แน่ใจ เพราะมีเหมือนกันที่คนอื่นมาเล่าให้ฟัง เช่น น้องเค้าก็จะดูว่า คำพูดคำจาบางอย่างก็จะออกไปในแนว Sexuality นิดนึง เช่น ทำไมไม่มีผู้ชายมามองเค้าเลย ดูซิเนี่ย เค้าก็ออกจะ...ดูเหมือนหญิงอะไรอย่างนี้ ไปแปลงมาหมดแล้ว อุดสำหรับลงทุนเปลี่ยนแปลงตัวเอง ทำไมไม่มีผู้ชายดี ๆ เข้ามาเลย พี่บางคนเค้าก็จะมองว่า เอ๊ะ...น้องคนนี้ทำไมมุมมองความคิดออกไปด้านนั้น แล้วเพ็ทเค้าก็จะแบบ ปะ พี่ ไปซื้อขนมกัน บางทีน้องเค้าก็จะควงแขน คือพี่เค้าก็ควงแขน แล้วมีคำพูดแบบ เนี่ย ทำไมพี่แมนจัง พี่เค้าก็จะตกใจว่า น้องคิดอะไรกับพี่หรือเปล่าเนี่ย ก็อะไรทำนองนั้น ไม่ได้มีอะไรมาก"

ผลการปฏิบัติงานร่วมกันระหว่างอาจารย์เพื่อนร่วมงานและอาจารย์ที่แสดงตนต่างจากเพศกำเนิด

อาจารย์เพื่อนร่วมงานเล่าว่า เคยเกิดความขัดแย้งขึ้นบ้างในการปฏิบัติงานร่วมกับอาจารย์ที่แสดงตนต่างจากเพศกำเนิด แต่สาเหตุเกิดมาจากความคิดเห็นไม่ตรงกัน ไม่เกี่ยวกับความเป็นเพศของอาจารย์ที่แสดงตนต่างจากเพศกำเนิด ซึ่งความขัดแย้งนั้นก็สามารคลี่คลายลงได้ด้วยการสื่อสารกันอย่างตรงไปตรงมา

“เมื่อไม่นานมานี้มีวิชาหนึ่งที่เราต้องมาออกข้อสอบร่วมกัน ก็ได้ทำงานใกล้ชิดกันมากขึ้น ได้คุยกันมากขึ้นในเรื่องของการออกข้อสอบ ซึ่งก็เกิดความขัดแย้งขึ้นบ้าง การทำงานร่วมกัน มัน เป็นปกติอยู่แล้ว ก็มีบ้างเล็กน้อยที่ความเห็นไม่ตรงกัน มีอยู่ครั้งหนึ่งที่ความเห็นไม่ตรงกัน ก็จะทำให้ การประนีประนอม ผมจะเลือกใช้วิธีพูดตรง ๆ ซึ่งก็ผ่านพ้นไปได้ด้วยดี แต่ไม่เคยมีความขัดแย้ง ที่มาจากประเด็นว่าอาจารย์เพ็ทก็เป็นสาวประเภทสอง”

การยอมรับความเหมาะสมของบุคคลที่แสดงตนต่างจากเพศกำเนิดในการประกอบวิชาชีพครู- อาจารย์

อาจารย์เพื่อนร่วมงานได้ให้มุมมองกว้าง ๆ ถึงมุมมองของคนรุ่นเก่า อาจจะไม่เห็นว่าเป็น เหมาะสม เพราะอาจจะเป็นแบบอย่างที่ไม่ดี ในขณะที่คนรุ่นใหม่อาจจะไม่ได้ใส่ใจกับความเป็น เพศมากเท่าความรู้ความสามารถ ซึ่งอาจารย์เพื่อนร่วมงานก็มีมุมมองแบบคนรุ่นใหม่ ดังนั้น จึง ยอมรับว่า อาจารย์ที่แสดงตนต่างจากเพศกำเนิดเหมาะสมกับความเป็นครู หากมีการปฏิบัติ หน้าที่อย่างเต็มที่ มีใจรักในอาชีพ เรื่องส่วนตัวไม่ใช่เรื่องที่ต้องใส่ใจ

“พูดถึง Social norms ก่อน ถ้าเป็นพวก conservative หน่อย คำก็จะมองว่าไม่เหมาะสม เพราะว่าอาจจะเป็นแบบอย่างให้เด็กที่มีพฤติกรรมเบี่ยงเบนอะไรทำนองนั้น แต่เท่าที่พี่สัมผัส ก็ ไม่ได้รู้สึกว่าคุณแตกต่างจากผู้หญิงคนอื่น ๆ ตรงไหน จะมีก็แค่ช่วงแรกที่เอ๊ะ...ทำไมเสียงใหญ่ แค่นั้น แต่ถ้าเป็นพวกไม่ Conservative ก็จะธรรมดาเฉย ๆ โอเค ก็ทำงานได้ เป็นที่ยอมรับของสังคม ที่นี้ เด็กโอเค ไม่ต่อต้าน ก็โอเคแล้วนะ”

“คือพี่ว่า ถ้าจะให้อาจารย์เป็นแม่พิมพ์ของชาติ เป็นแม่พิมพ์ที่ดี จะต้องดีไปหมดทุกอย่าง อันนี้เป็นความคาดหวังของสังคมที่ตั้งไว้ ถ้าครูที่ดีจะต้องมีหนึ่งสองสามสี่ห้า แต่ถ้ามีไม่ครบ แปลว่าคำไม่ดี พี่ว่ามันไม่แฟร์ พี่มองแค่ เต็มที่กับการสอน มีงานมาก็ทำงานตามที่เบื้องบนสั่ง มา ทำงานด้วยใจ บริการวิชาการ ก็โอเคแล้ว เรื่องส่วนตัวบางอย่างมันไม่ควรจะไปรบกวน”

กรณีศึกษาที่ 5

การรับรู้ความน่าเชื่อถือของอาจารย์ที่แสดงตนต่างจากเพศกำเนิด

มุมมองต่อความเป็นเพศกับอาชีพครู-อาจารย์

อาจารย์เพื่อนร่วมงานในกรณีศึกษาที่ 5 ทั้งสองคนเป็นเพศหญิง และมีความสัมพันธ์กับอาจารย์ที่แสดงตนต่างจากเพศกำเนิดในฐานะเพื่อนร่วมงานทั่วไป

อาจารย์เพื่อนร่วมงานมีมุมมองว่า การเป็นครูที่ดีควรมีทัศนคติและหัวใจที่รักในอาชีพครู เพราะสิ่งเหล่านี้มีผลในการอบรมสั่งสอนนักเรียน ซึ่งในกรณีศึกษาที่ 5 นี้เป็นเด็กวัยอนุบาล แต่ความเป็นเพศของอาจารย์ที่แสดงตนต่างจากเพศกำเนิดนั้นไม่มีผลต่อการเป็นแบบอย่างให้กับนักเรียน เนื่องจากอาจารย์เพื่อนร่วมงานเชื่อว่า แม้นักเรียนจะยังอยู่ในวัยเด็ก แต่ก็รู้จักแยกแยะสิ่งที่เห็น

“พีคิดว่ามันต้องดูที่คุณสมบัตินะคะ อย่างแรกเลยนะคะคือรักการเป็นอาจารย์ รักการสอน รักเด็กจริง ๆ ต้องรักจริง ๆ นะคะ ไม่ใช่มาทำให้ผ่าน ๆ เพราะถ้าเด็กมาจากพื้นฐานที่ไม่ดีแล้ว โตขึ้น มันปรับแก้ยาก ซึ่งสิ่งเหล่านี้ มันไม่เกี่ยวกับการเป็นผู้ชายหรือผู้หญิง มันอยู่ที่พื้นฐานจิตใจของแต่ละคน”

“พีว่ามันอยู่ที่คน คนที่จะเป็น ไม่จำเป็นจะต้องเห็นแบบอย่างมันก็เป็นได้ คนที่ไม่เห็นต่อให้เห็นแบบอย่างยังไงมันก็ไม่เป็น เด็กเค้ารู้จักแยกแยะนะ เค้ารู้จักคิด ถ้าเค้าชอบครูผู้หญิง เค้าก็จะเลียนแบบครูผู้หญิง บางทีเด็กผู้ชายเนี่ย เห็นร่องเท้าสั้นสูงของครู ก็มาลองใส่ เดินต๊อกต๊าก พีว่ามันอยู่ที่พื้นฐานจิตใจของเด็กมากกว่า เด็กแยกแยะได้”

มุมมองที่มีต่อการปฏิบัติหน้าที่ของอาจารย์ที่แสดงตนต่างจากเพศกำเนิด

อาจารย์เพื่อนร่วมงานเล่าว่า อาจารย์ที่แสดงตนต่างจากเพศกำเนิดมีการปฏิบัติหน้าที่ได้ดี อ่อนหวาน เรียบร้อย ทำให้นักเรียนชื่นชอบและอยากมีรูปลักษณะที่สวยงามเหมือนอาจารย์ที่แสดงตนต่างจากเพศกำเนิด

“อย่างเช่น สอนกับเด็ก พุดกับเด็ก อ่อนหวาน คะชา สอนรำ เข้ากับเด็กได้ เด็ก ๆ ชอบเค้า ว่าเค้าสวย ไปบอกพ่อแม่ว่าอยากสวยเหมือนครูไก่ แต่ก็มีบ้างเหมือนกันที่ได้ถาม เพราะเสียงเค้าใหญ่ แต่ก็แค่นั้นเอง นอกนั้นเค้าก็เหมือนครูผู้หญิงทั่วไป

การรับรู้ด้านความแตกต่างของอาจารย์ที่แสดงตนต่างจากเพศกำเนิดกับอาจารย์ชาย, อาจารย์หญิง

อาจารย์เพื่อนร่วมงานคนแรก มองว่าอาจารย์ที่แสดงตนต่างจากเพศกำเนิดไม่ต่างจากอาจารย์ผู้หญิงคนอื่น ทั้งยังได้รับการยอมรับจากผู้ปกครองของนักเรียน ส่วนอาจารย์เพื่อนร่วมงานคนที่สองนั้นมีคนในครอบครัวเป็นบุคคลแสดงตนต่างจากเพศกำเนิด ทำให้คุ้นเคยกับความแตกต่างของอาจารย์ที่แสดงตนต่างจากเพศกำเนิดจนไม่ได้ใส่ใจความเป็นเพศ มากไปกว่าความประพฤติดีของอาจารย์ที่แสดงตนต่างจากเพศกำเนิด

“เค้าเหมือนผู้หญิงเลยนะ ผู้ปกครองบางคน ตอนแรกก็ตกใจ แต่พอเค้ามาเห็นความสามารถ เค้าก็โอเค เค้าอยู่มาปีนี้ปีที่สองแล้วนะ”

“คือพี่มีน้องที่เป็นสาวประเภทสองมาตั้งแต่เด็กค่ะ พอมาเห็นน้องไก่พี่ก็เลยไม่รู้สึกรังเกียจ ความแตกต่างซักเท่าไร เพราะว่าจะจะเป็นเพศอะไร มันก็เป็นคนเหมือนกัน เป็นคนดีได้เหมือนกัน”

ผลของการรับรู้ความน่าเชื่อถือของอาจารย์ที่แสดงตนต่างจากเพศกำเนิด

ผลของการรับรู้ต่อการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างอาจารย์เพื่อนร่วมงานและอาจารย์ที่แสดงตนต่างจากเพศกำเนิด

อาจารย์เพื่อนร่วมงานทั้งสองคนมีความสัมพันธ์อันดีกับอาจารย์ที่แสดงตนต่างจากเพศกำเนิดอย่างสนิทสนม และชื่นชมในความกตัญญูของอาจารย์ที่แสดงตนต่างจากเพศกำเนิด ทั้งยังรู้สึกที่อาจารย์ที่แสดงตนต่างจากเพศกำเนิดเป็นคนน่ารัก สนุกสนาน แต่ในขณะเดียวกัน ก็ยังมีความเป็นผู้ใหญ่ ใจเย็น

“ไก่เป็นคนรักครอบครัว รักแม่ พี่ว่าจะเป็นเพศไหน มันไม่สำคัญเท่าจิตสำนึก บางทีผู้หญิงจริง ๆ อาจจะได้กตัญญูเท่ากับเค้าก็ได้”

“ก็ดีค่ะ ตลก โก๊ะ ๆ เวลาหล่อนไม่พอใจ หล่อนก็จะเต้น ๆ เหมือนแบบคลายเครียด แต่
ว่าไม่กรีดกรีดวันแตก ไม่มี เค้าจะแบบสนุก ๆ”

“แล้วอีกอย่าง เค้าก็ใจเย็น เป็นผู้ใหญ่ เพราะว่าเค้าผ่านอะไรมาพอสมควร กว่าที่เค้า
ได้มาเป็นครู เรียนจบมาอะไรอย่างนี้ เพราะเค้าดิ้นรนทำงานส่งตัวเองเรียนมา”

ผลการปฏิบัติงานร่วมกันระหว่างอาจารย์เพื่อนร่วมงานและอาจารย์ที่แสดงตนต่างจากเพศกำเนิด

อาจารย์เพื่อนร่วมงานสามารถปฏิบัติงานร่วมกับอาจารย์ที่แสดงตนต่างจากเพศกำเนิดได้
เป็นอย่างดี เนื่องจากมีความสัมพันธ์อันดีต่อกัน และความรู้สึกลมกลืนทางเพศ นอกจากนี้
อาจารย์เพื่อนร่วมงานยังชื่นชมในคุณสมบัติของอาจารย์ที่แสดงตนต่างจากเพศกำเนิดทั้งเรื่อง
ความสามารถและความประพฤติอีกด้วย

“ทำงานด้วยกันบ่อย เวลามีการแสดง พี่ก็ต้องคุมเด็กไป พี่ดูแล้วเหมือนครูผู้หญิงคนหนึ่ง
เลยแหละ เพราะเค้าไม่ได้ทำอะไรให้ดูเป็นผู้ชาย แม้แต่กิน ก็กินเหมือน ๆ กัน ส้มตำ ของ
เปรี้ยว ของเผ็ด ก็เหมือนกัน อาจจะเป็นเพราะจิตใจเค้านะ อะไรอย่างนี้”

“ก็ทีงนะ เค้ารำสวย กิริยาเค้าเรียบร้อยกว่าผู้หญิง ไม่เหมือนเราเป็นผู้หญิงแท้ ๆ ยัง
เรียบร้อยไม่ได้เท่าเค้า”

การยอมรับความเหมาะสมของบุคคลที่แสดงตนต่างจากเพศกำเนิดในการประกอบวิชาชีพครู-
อาจารย์

อาจารย์เพื่อนร่วมงานยอมรับในความเหมาะสมต่อบทบาทครูของอาจารย์ที่แสดงตนต่าง
จากเพศกำเนิด เพราะมองว่าการเป็นแบบอย่างที่ดีไม่ได้เกี่ยวกับเพศ แต่อยู่ที่ความสามารถ
มากกว่า

“ทำไมกะเทยจะเป็นแบบอย่างที่ดีไม่ได้ อย่างน้องสาวพี่ ก็เป็นแบบอย่างให้กับลูกชายพี่
เพราะลูกชายพี่อยากเรียนเก่งเหมือนน้องพี่ อยากไปเมืองนอกเหมือนน้องพี่ ลูกพี่ไม่ได้ดูว่าน้องพี่
เป็นเพศอะไร แต่ดูว่าเค้าเก่งยังไง”

“คือส่วนตัวที่ยอมรับว่ามันเหมาะสมนะ ถ้าเค้ามีคุณสมบัติที่ดี เด็กเค้าจะรับรู้โดยอัตโนมัตินะ เด็กเค้ามองออก ว่าใครมีความเป็นครูที่แท้จริง ดูที่ความสามารถเป็นหลักมากกว่า ถ้าเค้าทำได้ โอกาสก็จะเปิดกว้างเหมือนกับที่นี่ และที่สำคัญ พี่ว่าเดี๋ยวนี้ผู้ปกครองก็ต้องใจกว้างขึ้นแล้วละ”

2. ผลจากแบบสอบถาม

ผู้วิจัยเก็บข้อมูลด้วยการสำรวจโดยใช้แบบสอบถาม (Questionnaire Survey) กับกลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่ม คือ นักเรียน-นักศึกษา และผู้ปกครองของนักเรียน-นักศึกษา ในการนำเสนอผลวิจัยนี้ ผู้วิจัยขอแบ่งข้อมูลในการนำเสนอออกเป็น 2 ส่วน ในทุกกลุ่มตัวอย่าง โดยในส่วนแรกจะเป็นการนำเสนอข้อมูลภูมิหลังของกลุ่มตัวอย่างทั้ง 5 กรณีศึกษา และส่วนที่สองจะเป็นการนำเสนอข้อมูลด้านการรับรู้ น่าเชื่อถือของอาจารย์ที่แสดงตนต่างจากเพศกำเนิด และผลของการรับรู้ความน่าเชื่อถือของอาจารย์ที่แสดงตนต่างจากเพศกำเนิด

2.1 นักเรียน-นักศึกษา

ในการเก็บข้อมูลวิจัยกับกลุ่มประชากรที่ 4 นี้ ผู้วิจัยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บข้อมูล ในการนำเสนอผลวิจัยนี้ ผู้วิจัยขอแบ่งข้อมูลในการนำเสนอออกเป็น 2 ส่วน โดยในส่วนแรกจะเป็นการนำเสนอข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง และส่วนที่สองจะเป็นการนำเสนอข้อมูลด้านการรับรู้ความน่าเชื่อถือของอาจารย์ที่แสดงตนต่างจากเพศกำเนิดของกลุ่มประชากรที่ 4 และผลของการรับรู้ความน่าเชื่อถือของอาจารย์ที่แสดงตนต่างจากเพศกำเนิดของกลุ่มประชากรที่ 4

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง

ตารางที่ 4.7 แสดงข้อมูลทั่วไปของนักเรียน-นักศึกษา

ข้อมูลประชากร		กรณีศึกษาที่					รวม	จำนวนทั้งหมด
		1	2	3	4	5		
เพศ	ชาย	3	3	2	4	-	12	40
	หญิง	7	7	8	6	-	28	
อายุ (ปี)	10-15	-	10	2	-	-	12	40
	16-20	7	-	8	8	-	23	
	21-25	3	-	-	2	-	5	
กำลังศึกษา ระดับ	มัธยมศึกษาต้น	-	10	-	-	-	10	40
	มัธยมศึกษาปลาย	-	-	10	-	-	10	
	ปริญญาตรี	10	-	-	10	-	20	
สังกัด สถานศึกษา	ภาครัฐ	-	10	10	10	-	30	40
	เอกชน	10	-	-	-	-	10	
พื้นที่ตั้ง สถานศึกษา	กรุงเทพฯและ ปริมณฑล	10	10	-	-	-	20	40
	ต่างจังหวัด	-	-	10	10	-	20	

ตารางที่ 4.7 แสดงให้เห็นว่าประชากรกลุ่มที่ 4 คือ นักเรียน-นักศึกษาใน 5 กรณีศึกษามีจำนวนทั้งหมด 40 คน (กรณีศึกษาที่ 5 ประชากรเป็นนักเรียนในระดับชั้นอนุบาล ซึ่งเด็กเกินไปที่จะตอบคำถามวิจัย ผู้วิจัยจึงไม่เก็บข้อมูลกับประชากรในกรณีศึกษานี้) แบ่งเป็นเพศชาย 12 คน เพศหญิง 28 คน มีระดับอายุสูงสุดคือ 16-20 ปี จำนวน 23 คน รองลงมาคือระดับอายุ 10-15 ปี จำนวน 12 คน และสุดท้ายคือระดับอายุ 21-25 ปี จำนวน 5 คน เป็นนักเรียน-นักศึกษาที่กำลังศึกษาระดับปริญญาตรี จำนวน 20 คน ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย จำนวน 10 คน และระดับมัธยมศึกษาตอนต้น จำนวน 10 คน เป็นนักเรียน-นักศึกษาในสถานศึกษาสังกัดภาครัฐ จำนวน 30 คน และสังกัดภาคเอกชน จำนวน 10 คน เป็นนักเรียน-นักศึกษาในสถานศึกษาที่ตั้งอยู่ในพื้นที่กรุงเทพฯและปริมณฑล จำนวน 20 คน และอยู่ในพื้นที่ต่างจังหวัด จำนวน 20 คน

2.1.1 การรับรู้ความน่าเชื่อถือของอาจารย์ที่แสดงตนต่างจากเพศกำเนิด

การนำเสนอการรับรู้ความน่าเชื่อถือของอาจารย์ที่แสดงตนต่างจากเพศกำเนิดของนักเรียน-นักศึกษา มีประเด็นในการนำเสนอ ดังนี้

- การรับรู้ด้านบุคลิกลักษณะของอาจารย์ที่แสดงตนต่างจากเพศกำเนิด
- การรับรู้ด้านความสามารถในการสอน
- การรับรู้ด้านลักษณะการสื่อสาร
- การรับรู้ด้านความเหมาะสมในบทบาทอาชีพครู-อาจารย์

การรับรู้ด้านบุคลิกลักษณะของอาจารย์ที่แสดงตนต่างจากเพศกำเนิด

จากการเก็บข้อมูล พบว่า การรับรู้ด้านบุคลิกลักษณะของอาจารย์ที่แสดงตนต่างจากเพศกำเนิด สามารถแบ่งออกเป็น 2 ประเด็น คือ คุณลักษณะภายนอกของอาจารย์ที่แสดงตนต่างจากเพศกำเนิด และคุณลักษณะของความเป็นครู-อาจารย์ที่ดีที่อาจารย์ที่แสดงตนต่างจากเพศกำเนิดมี โดยสามารถแจกแจงเป็นตารางได้ดังนี้

ตารางที่ 4.8 แสดงการรับรู้คุณลักษณะภายนอกของอาจารย์ที่แสดงตนต่างจากเพศกำเนิด

ลักษณะภายนอกที่พบเห็น	กรณีศึกษาที่					รวม	ร้อยละ	
	1	2	3	4	5			
ไว้ผมยาว	10	10	10	9	-	39	97.5	
แต่งหน้า	10	4	10	5	-	29	72.5	
แต่งกายเหมือนผู้หญิง	9	10	10	9	-	38	95	
ทาเล็บ	5	-	4	1	-	10	25	
นุ่งกระโปรง	10	9	-	-	-	19	47.5	
รูปร่างเหมือนผู้หญิง	10	4	10	3	-	27	67.5	
อื่น ๆ	1	-	6	5	-	12	30	
ลักษณะภายนอกเมื่อเทียบกับอาจารย์ท่านอื่น	แตกต่างกัน	4	8	4	4	-	20	50
	ไม่แตกต่างกัน	6	2	6	6	-	20	50

ตารางที่ 4.8 แสดงให้เห็นว่า คุณลักษณะภายนอกของอาจารย์ข้ามเพศที่นักเรียน-นักศึกษาเห็นได้เด่นชัดที่สุดคือ ใ่วัฒนยาว จำนวน 39 คน (97.5%) รองลงมาคือการแต่งกายเหมือนผู้หญิง จำนวน 38 คน (95%) นอกจากนี้ยังได้ระบุลักษณะอื่น ๆ เช่น หน้าตาสวย ผิวพรรณดี สวมใส่เครื่องประดับสวยงาม จำนวน 12 คน และเมื่อนำลักษณะภายนอกดังกล่าวมาเปรียบเทียบกับอาจารย์ชายและอาจารย์หญิงท่านอื่น พบว่า มีนักเรียน-นักศึกษาเห็นว่าแตกต่างจากอาจารย์ชายและอาจารย์หญิง จำนวน 20 คน และเห็นว่าไม่แตกต่าง จำนวน 20 คน เท่ากัน

ตารางที่ 4.9 แสดงคุณลักษณะที่ดีของครู-อาจารย์ที่นักเรียน-นักศึกษาคาดหวัง

คุณลักษณะของอาจารย์ที่ดี	กรณีศึกษาที่					รวม	ร้อยละ
	1	2	3	4	5		
มีความรู้ในวิชาที่สอนดี	9	9	10	10	-	38	95
ใจเย็นและอดทน	10	9	8	10	-	37	92.5
มีความยุติธรรม	9	9	8	10	-	36	90
พูดจาสุภาพ	6	7	7	10	-	30	75
มีอารมณ์ขัน	9	9	9	10	-	37	92.5
อธิบายเนื้อหาวิชาได้เข้าใจ	9	9	10	10	-	38	95
มีความรับผิดชอบสูง	8	8	6	9	-	31	77.5
มีวินัยและตรงต่อเวลา	5	7	7	10	-	29	72.5
แต่งกายเหมาะสมกับอาชีพ	4	5	6	8	-	23	57.5
รู้จักผ่อนปรน	7	5	5	7	-	24	60
สอนได้แปลกใหม่ เรียนสนุก	7	7	9	10	-	33	82.5
อื่น ๆ	2	2	2	5	-	11	27.5

ตารางที่ 4.9 แสดงให้เห็นว่าคุณลักษณะที่ดีของครู-อาจารย์ที่นักเรียน-นักศึกษาทั้ง 40 คนคาดหวังมากที่สุด ได้แก่ มีความรู้ในวิชาที่สอนดี จำนวน 38 คน และ อธิบายเนื้อหาวิชาได้เข้าใจ จำนวน 38 คน รองลงมาคือ ใจเย็นและอดทน จำนวน 37 คน และมีอารมณ์ขัน จำนวน 37 คน นอกจากนี้ยังได้ระบุลักษณะอื่น ๆ เช่น รักและมีหัวใจในความเป็นครู-อาจารย์ จำนวน 2 คน, เข้าใจในศักยภาพเฉพาะตัวของลูกศิษย์ ไม่นำมาเปรียบเทียบกับผู้อื่น จำนวน 1 คน, รับผิดชอบ

เหตุผลของลูกศิษย์ จำนวน 3 คน, คอยเอาใจใส่และให้คำแนะนำกับลูกศิษย์ทั้งเรื่องเรียนและเรื่องส่วนตัว จำนวน 2 คน, เข้มงวดแต่ไม่ดุตัน จำนวน 1 คน, ให้ความเป็นกันเองกับลูกศิษย์ ทำให้รู้สึกว่าจะเข้าถึงได้ง่าย จำนวน 1 คน และเป็นตัวอย่างที่ดีให้กับลูกศิษย์ จำนวน 1 คน

ตารางที่ 4.10 แสดงคุณลักษณะที่ดีที่อาจารย์ที่แสดงตนต่างจากเพศกำเนิดมี

คุณลักษณะของอาจารย์ที่แสดงตนต่างจากเพศกำเนิด	กรณีศึกษาที่					รวม	ร้อยละ
	1	2	3	4	5		
มีความรู้ในวิชาที่สอนดี	10	9	10	10	-	39	97.5
ใจเย็นและอดทน	7	9	8	7	-	31	77.5
มีความยุติธรรม	7	7	8	5	-	27	67.5
พูดจาสุภาพ	7	4	7	10	-	28	70
มีอารมณ์ขัน	10	10	10	5	-	35	87.5
อธิบายเนื้อหาวิชาได้เข้าใจ	9	7	10	6	-	32	80
มีความรับผิดชอบสูง	9	7	7	9	-	32	80
มีวินัยและตรงต่อเวลา	7	3	6	10	-	26	65
แต่งกายเหมาะสมกับอาชีพ	4	5	6	9	-	24	60
รู้จักผ่อนปรน	6	2	5	3	-	16	40
สอนได้แปลกใหม่ เรียนสนุก	8	10	9	4	-	31	77.5
อื่นๆ	2	1	1	1	-	5	12.5

ตารางที่ 4.10 แสดงให้เห็นคุณลักษณะที่ดีที่อาจารย์ที่แสดงตนต่างจากเพศกำเนิดมีสูงที่สุดในมุมมองของนักเรียน-นักศึกษา คือ มีความรู้ในวิชาที่สอนดี จำนวน 39 คน (97.5%) รองลงมาคือ มีอารมณ์ขัน จำนวน 35 คน (87.5%) นอกจากนี้ ยังได้ระบุคุณลักษณะอื่นๆ ที่อาจารย์ที่แสดงตนต่างจากเพศกำเนิดมี ได้แก่ ให้ความเป็นกันเองกับลูกศิษย์ จำนวน 1 คน, มีบุคลิกภาพและประสพการณ์ที่ดี รอบรู้เรื่องต่างๆ จำนวน 2 คน เข้าใจในตัวลูกศิษย์ จำนวน 1 คน และรับฟังปัญหาของลูกศิษย์ จำนวน 1 คน

การรับรู้ด้านความสามารถในการสอนของอาจารย์ที่แสดงตนต่างจากเพศกำเนิด

ตารางที่ 4.11 แสดงความสามารถในการสอนของอาจารย์ที่แสดงตนต่างจากเพศกำเนิด

ความสามารถในการสอนของอาจารย์ที่แสดงตนต่างจากเพศกำเนิด		กรณีศึกษาที่					รวม	ร้อยละ
		1	2	3	4	5		
ความเข้าใจในเนื้อหาที่	เข้าใจ	9	10	10	6	-	35	87.5
อาจารย์สอน	ไม่เข้าใจ	1	-	-	4	-	5	12.5

ตารางที่ 4.11 แสดงให้เห็นความสามารถในการสอนของอาจารย์ที่แสดงตนต่างจากเพศกำเนิดว่า นักเรียน-นักศึกษา มีความเข้าใจในเนื้อหาวิชาที่อาจารย์ที่แสดงตนต่างจากเพศกำเนิด จำนวน 35 คน และไม่เข้าใจ จำนวน 5 คน

การรับรู้ด้านลักษณะการสื่อสารของอาจารย์ที่แสดงตนต่างจากเพศกำเนิด

ตารางที่ 4.12 แสดงลักษณะการสื่อสารของอาจารย์ที่แสดงตนต่างจากเพศกำเนิดในมุมมองของนักเรียน-นักศึกษา

ลักษณะการสื่อสารของอาจารย์ที่แสดงตนต่างจากเพศกำเนิด		กรณีศึกษาที่					รวม	ร้อยละ
		1	2	3	4	5		
วิธีการให้คำปรึกษาของอาจารย์ที่แสดงตนต่างจากเพศกำเนิด	อ่อนโยน เข้าอกเข้าใจ	5	4	4	5	-	18	45
	ตักเตือนตรงไปตรงมา	-	6	2	3	-	11	27.5
	ชอบตำหนิ	-	-	-	-	-	0	0
	ปากร้าย เหน็บแนม	-	-	-	-	-	0	0
	อื่นๆ	-	-	1	-	-	1	2.5
	ไม่เคยได้รับคำปรึกษา	5	-	3	2	-	10	25

ตารางที่ 4.12 แสดงให้เห็นลักษณะการสื่อสารของอาจารย์ที่แสดงตนต่างจากเพศกำเนิดในการให้คำปรึกษา ลักษณะร่วมที่อาจารย์ที่แสดงตนต่างจากเพศกำเนิดมีมากที่สุดคือ อ่อนโยน เข้าอกเข้าใจ จำนวน 18 คน (45%) รองลงมาคือ ตักเตือนว่ากล่าวแบบตรงไปตรงมา จำนวน 11 คน (27.5%)

การรับรู้ถึงความเป็นเพศของอาจารย์ที่แสดงตนต่างจากเพศกำเนิด

**ตารางที่ 4.13 แสดงการรับรู้ถึงความเป็นเพศของอาจารย์ที่แสดงตนต่างจากเพศกำเนิด
ของนักเรียน-นักศึกษา**

การรับรู้ถึงความเป็นเพศของ อาจารย์ที่แสดงตนต่างจากเพศ กำเนิด	กรณีศึกษาที่					รวม	ร้อยละ
	1	2	3	4	5		
เพศชาย	-	3	-	-	-	3	7.5
เพศหญิง	9	4	10	7	-	30	75
ไม่ใช่ทั้งเพศชายและเพศหญิง	1	3	-	3	-	7	17.5

ตารางที่ 4.13 แสดงการรับรู้ถึงความเป็นเพศของอาจารย์ที่แสดงตนต่างจากเพศกำเนิด
ในมุมมองของนักเรียน-นักศึกษา ซึ่งมองว่าอาจารย์ที่แสดงตนต่างจากเพศกำเนิดเป็นเพศหญิง
มีจำนวน 30 คน (75%) รองลงมาคือไม่ใช่ทั้งเพศชายและเพศหญิง จำนวน 7 คน (17.5%) และ
มองว่ายังเป็นเพศชายอยู่ จำนวน 3 คน (7.5%)

การรับรู้ถึงความเหมาะสมในบทบาทครู-อาจารย์ของอาจารย์ที่แสดงตนต่างจากเพศกำเนิด

**ตารางที่ 4.14 แสดงการรับรู้ถึงความเหมาะสมในบทบาทครู-อาจารย์ของอาจารย์ที่
แสดงตนต่างจากเพศกำเนิดของนักเรียน-นักศึกษา**

การรับรู้ถึงความเหมาะสมในบทบาทครู- อาจารย์ของอาจารย์ที่แสดงตนต่างจากเพศ กำเนิด	กรณีศึกษาที่					รวม	ร้อยละ
	1	2	3	4	5		
เหมาะสม	9	9	9	8	-	35	87.5
ไม่เหมาะสม	-	-	-	-	-	0	0
ไม่แสดงความคิดเห็น	1	1	1	2	-	5	12.5

ตารางที่ 4.14 แสดงให้เห็นการรับรู้ถึงความเหมาะสมในบทบาทของครู-อาจารย์ ของ
อาจารย์ที่แสดงตนต่างจากเพศกำเนิดของนักเรียน-นักศึกษา โดยมองว่าเหมาะสม จำนวน 35
คน (87.5%) และไม่แสดงความคิดเห็น จำนวน 5 คน (12.5%)

2.1.2 ผลการรับรู้ความน่าเชื่อถือของอาจารย์ที่แสดงตนต่างจากเพศกำเนิด

การนำเสนอผลการรับรู้ความน่าเชื่อถือของอาจารย์ที่แสดงตนต่างจากเพศกำเนิดของนักเรียน-นักศึกษา มีประเด็นในการนำเสนอ ดังนี้

- ผลจากการรับรู้ที่มีผลต่อพฤติกรรมของนักเรียน-นักศึกษา
- ผลจากการรับรู้ที่มีผลต่อการยอมรับของนักเรียน-นักศึกษา

ผลจากการรับรู้ที่มีผลต่อพฤติกรรมของนักเรียน-นักศึกษา

ตารางที่ 4.15 แสดงผลการรับรู้ความน่าเชื่อถือของอาจารย์ที่แสดงตนต่างจากเพศกำเนิดที่มีผลต่อพฤติกรรมของนักเรียน-นักศึกษา

ผลการรับรู้ที่มีผลต่อพฤติกรรมของนักเรียน-นักศึกษา		กรณีศึกษาที่					รวม	ร้อยละ
		1	2	3	4	5		
รู้สึกกระตือรือร้นที่จะเข้าเรียนในวิชาที่อาจารย์ที่แสดงตนต่างจากเพศกำเนิดสอน	ใช่	9	10	10	6	-	35	87.5
	ไม่ใช่	1	-	-	4	-	5	12.5
แสดงความเคารพอาจารย์ที่แสดงตนต่างจากเพศกำเนิดทุกครั้งที่พบ	ใช่	10	10	10	10	-	40	100
	ไม่ใช่	-	-	-	-	-	0	0
เคยขอคำปรึกษาจากอาจารย์ที่แสดงตนต่างจากเพศกำเนิด	เคย	4	10	7	7	-	28	70
	ไม่เคย	6	-	3	3	-	12	30
มีปฏิกิริยาอย่างไรต่อคำตักเตือน/ตำหนิ ของอาจารย์ที่แสดงตนต่างจากเพศกำเนิด	รับฟังอย่างเอาใจใส่	8	10	10	9	-	37	92.5
	รับฟังอย่างไม่ใส่ใจ	2	-	-	1	-	3	7.5
	ไม่พอใจ	-	-	-	-	-	0	0
	ไม่รับฟังเลย	-	-	-	-	-	0	0
	อื่น ๆ	-	-	-	-	-	0	0
เคยถกเถียงหรือมีปากเสียงกับอาจารย์ที่แสดงตนต่างจากเพศกำเนิด	เคย	-	2	1	2	-	5	12.5
	ไม่เคย	10	8	9	8	-	35	87.5

ตารางที่ 4.15 แสดงให้เห็นพฤติกรรมของนักเรียน-นักศึกษาที่มีผลมาจากการยอมรับความน่าเชื่อถือของอาจารย์ที่แสดงตนต่างจากเพศกำเนิด ซึ่งพฤติกรรมที่นักเรียน-นักศึกษาทำมากที่สุดคือ การแสดงความเคารพอาจารย์ที่แสดงตนต่างจากเพศกำเนิดทุกครั้งที่เจอ จำนวน 40 คน (100%)

นักเรียน-นักศึกษารู้สึกกระตือรือร้นที่จะเข้าเรียนในวิชาที่อาจารย์ที่แสดงตนต่างจากเพศกำเนิดสอน มีจำนวน 35 คน (87.5%) และไม่กระตือรือร้นที่จะเข้าเรียนในวิชาที่อาจารย์ที่แสดงตนต่างจากเพศกำเนิดสอน จำนวน 5 คน (12.5%)

นักเรียน-นักศึกษาที่เคยขอคำปรึกษาจากอาจารย์ที่แสดงตนต่างจากเพศกำเนิด มีจำนวน 28 คน และที่ไม่เคยขอคำปรึกษาจากอาจารย์ที่แสดงตนต่างจากเพศกำเนิด มีจำนวน 12 คน

นักเรียน-นักศึกษามีปฏิกิริยาต่อคำตักเตือนของอาจารย์ที่แสดงตนต่างจากเพศกำเนิด โดยรับฟังอย่างเอาใจใส่ จำนวน 37 คน (92.5%) และรับฟังแบบไม่ใส่ใจ จำนวน 3 คน (7.5%)

นักเรียน-นักศึกษาที่เคยถกเถียง/มีปากเสียงกับอาจารย์ที่แสดงตนต่างจากเพศกำเนิด มีจำนวน 5 คน (12.5%) และที่ไม่เคยถกเถียง/มีปากเสียงกับอาจารย์ที่แสดงตนต่างจากเพศกำเนิด มีจำนวน 35 คน (87.5%)

ผลจากการรับรู้ที่มีผลต่อการยอมรับของนักเรียน-นักศึกษา

ตารางที่ 4.16 แสดงผลการรับรู้ของนักเรียน-นักศึกษาที่มีผลต่อการยอมรับอาจารย์ที่แสดงตนต่างจากเพศกำเนิด

ผลต่อการยอมรับอาจารย์ที่แสดงตนต่างจากเพศกำเนิด		กรณีศึกษาที่					รวม	ร้อยละ
		1	2	3	4	5		
รู้สึกอย่างไรต่ออาจารย์ที่แสดงตนต่างจากเพศกำเนิด	รักและเคารพอย่างสนิทใจ	8	10	10	5	-	33	82.5
	รักและเคารพ	2			5	-	7	17.5
	ไม่ชอบ	-	-	-	-	-	0	0
	เกลียด	-	-	-	-	-	0	0
คิดว่าอาจารย์ที่แสดงตนต่างจากเพศกำเนิดเป็นแบบอย่างที่ดีหรือไม่	เป็น	9	10	9	8	-	36	90
	ไม่เป็น	1	-	1	2	-	4	10

ตารางที่ 4.16 แสดงผลการรับรู้ความน่าเชื่อถือของอาจารย์ที่แสดงตนต่างจากเพศกำเนิดที่มีต่อการยอมรับในตัวอาจารย์ที่แสดงตนต่างจากเพศกำเนิด โดยมีนักเรียน-นักศึกษารู้สึกรักและเคารพอย่างสนิทใจจำนวน 33 คน (82.5%) และรักและเคารพ จำนวน 7 คน (17.5%) และมีนักเรียน-นักศึกษาที่คิดว่าอาจารย์ที่แสดงตนต่างจากเพศกำเนิดเป็นแบบอย่างที่ดี จำนวน 36 คน (90%) ส่วนที่ไม่คิดว่าเป็นแบบอย่างที่ดี มีจำนวน 4 คน (10%)

2.2 ผู้ปกครอง-นักเรียนนักศึกษา

ในการเก็บข้อมูลวิจัยในกลุ่มตัวอย่างที่ 5 นี้ เนื่องจากกรณีศึกษาที่ 1 และ 4 เป็นสถานศึกษาระดับอุดมศึกษา ซึ่งนักศึกษาที่ศึกษาอยู่มีวุฒิภาวะในระดับหนึ่ง ดังนั้น ผู้ปกครองจึงไม่ได้มีบทบาทในการมารับ-ส่งบุตรหลาน ดังนั้น ผู้วิจัยจึงใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างจากบุคคลภายนอกที่พบเห็นว่ามาติดต่อกับทางมหาวิทยาลัยเพื่อเก็บข้อมูลด้วยแบบสอบถามแทน

ตารางที่ 4.17 แสดงข้อมูลทั่วไปของผู้ปกครองของนักเรียน-นักศึกษา

ข้อมูลประชากร		กรณีศึกษาที่					รวม	จำนวนทั้งหมด
		1	2	3	4	5		
เพศ	ชาย	1	-	-	2	2	5	15
	หญิง	2	3	3	1	1	10	
อายุ (ปี)	31-35	-	-	-	-	2	2	15
	36-40	-	1	1	-	1	3	
	41-45	1	-	-	3	-	4	
	46-50	2	1	2	-	-	5	
	51 ขึ้นไป	-	1	-	-	-	1	
ระดับการศึกษา	มัธยมต้น	-	-	-	-	-	0	15
	มัธยมปลาย	-	-	1	-	1	2	
	ปริญญาตรี	1	2	1	1	2	7	
	อื่น ๆ	2	1	1	2	-	6	
อาชีพ	รับราชการ	1	-	-	-	1	2	15
	รัฐวิสาหกิจ	-	-	1	-	-	1	
	ธุรกิจส่วนตัว	2	2	-	1	1	6	
	รับจ้าง	-	-	1	1	1	3	
	อาชีพอิสระ	-	-	-	1	-	1	
	ฯลฯ	-	1	1	-	-	2	
ระดับชั้นที่บุตรหลานศึกษาอยู่	อนุบาล	-	-	-	-	3	3	15
	ประถมศึกษา	-	2	-	-	-	2	
	มัธยมต้น	-	1	1	-	-	2	
	มัธยมปลาย	-	-	2	-	-	2	
	ปริญญาตรี	3	-	-	3	-	6	

ตารางที่ 4.17 แสดงให้เห็นว่าประชากรกลุ่มที่ 5 คือ ผู้ปกครองของนักเรียน-นักศึกษา มีจำนวนทั้งสิ้น 15 คน เป็นเพศชาย 5 คน และเพศหญิง 10 คน ระดับช่วงอายุสูงสุดคือ 46-50 ปี จำนวน 5 คน รองลงมาคือ 41-45 จำนวน 4 คน มีระดับการศึกษาสูงสุดที่ระดับปริญญาตรี จำนวน 7 คน รองลงมาคือ อื่น ๆ (ระดับปริญญาโท) จำนวน 6 คน และระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย จำนวน 2 คน มีการประกอบอาชีพธุรกิจส่วนตัวสูงสุด จำนวน 6 คน รองลงมาคือ รับจ้าง จำนวน 3 คน และระดับชั้นที่มีบุตรหลานกำลังศึกษาอยู่มากที่สุด คือ ระดับปริญญาตรี จำนวน 6 คน รองลงมาคือ ระดับอนุบาล จำนวน 3 คน

2.2.1 การรับรู้ความน่าเชื่อถือของอาจารย์ที่แสดงตนต่างจากเพศกำเนิด

การนำเสนอการรับรู้ความน่าเชื่อถือของอาจารย์ที่แสดงตนต่างจากเพศกำเนิดของผู้ปกครองของนักเรียน-นักศึกษา มีประเด็นในการนำเสนอ ดังนี้

- การรับรู้ถึงว่ามีอาจารย์ที่แสดงตนต่างจากเพศกำเนิดปฏิบัติหน้าที่อยู่ในสถานศึกษาที่บุตรหลานศึกษาอยู่
- ทักษะคดีที่มีต่ออาจารย์ที่แสดงตนต่างจากเพศกำเนิด
- มุมมองต่อความเหมาะสมของอาจารย์ที่แสดงตนต่างจากเพศกำเนิดในบทบาทอาชีพครู-อาจารย์

2.2.2 ผลการรับรู้ความน่าเชื่อถือของอาจารย์ที่แสดงตนต่างจากเพศกำเนิด

- การยอมรับความเหมาะสมของอาจารย์ที่แสดงตนต่างจากเพศกำเนิด

การรับรู้ความน่าเชื่อถือของอาจารย์ที่แสดงตนต่างจากเพศกำเนิด

ตารางที่ 4.18 แสดงผลการรับรู้การที่สถานศึกษามีอาจารย์ที่แสดงตนต่างจากเพศกำเนิดสอนอยู่

การรับรู้ว่าสถานศึกษามีอาจารย์ที่แสดงตนต่างจากเพศกำเนิดสอนอยู่	กรณีศึกษาที่					รวม	ร้อยละ
	1	2	3	4	5		
ทราบ	-	2	3	1	2	8	53.3
ไม่ทราบ	3	1	-	2	1	7	46.7

ตารางที่ 4.18 แสดงให้เห็นว่า มีผู้ปกครองที่ทราบว่าคุณภาพสถานศึกษาที่บุตรหลานของตนศึกษาอยู่นั้นมีอาจารย์ที่แสดงตนต่างจากเพศกำเนิดสอนอยู่ จำนวน 8 คน (53.3%) และไม่ทราบว่าสถานศึกษามีอาจารย์ที่แสดงตนต่างจากเพศกำเนิดสอนอยู่ 46.7%

ตารางที่ 4.19 แสดงผลของความรู้สึกต่อการรับรู้ว่าคุณภาพสถานศึกษามีอาจารย์ที่แสดงตนต่างจากเพศกำเนิดสอนอยู่

รู้สึกอย่างไรที่สถานศึกษามีอาจารย์ที่แสดงตนต่างจากเพศกำเนิดสอนอยู่	กรณีศึกษาที่					รวม	ร้อยละ
	1	2	3	4	5		
เฉย ๆ	3	3	3	3	3	15	100.0
ไม่แน่ใจ	-	-	-	-	-	0	0.0
ไม่ไว้ใจ	-	-	-	-	-	0	0.0
อื่น ๆ	-	-	-	-	-	0	0.0

ตารางที่ 4.19 แสดงให้เห็นผลจากการรับรู้ของผู้ปกครองในการที่มีอาจารย์ที่แสดงตนต่างจากเพศกำเนิดสอนอยู่ในสถานศึกษาที่บุตรหลานของตนกำลังศึกษาอยู่ มีผู้ปกครองรู้สึกเฉย ๆ กับเรื่องนี้ จำนวน 15 คน (100 %) โดยส่วนใหญ่ แสดงความคิดเห็นเพิ่มเติมว่า อาจารย์ที่แสดงตนต่างจากเพศกำเนิดจะต้องเป็นผู้มีความรู้ มีจิตใจและพฤติกรรมที่ดีงาม เหมาะสมกับการเป็นครู-อาจารย์

ตารางที่ 4.20 แสดงผลของมุมมองต่อความเหมาะสมของอาจารย์ที่แสดงตนต่างจากเพศกำเนิดต่อบทบาทครู-อาจารย์

มุมมองต่อความเหมาะสมของอาจารย์ที่แสดงตนต่างจากเพศกำเนิด	กรณีศึกษาที่					รวม	ร้อยละ
	1	2	3	4	5		
เหมาะสม	3	-	3	1	1	8	53.3
ไม่เหมาะสม	-	-	-	-	-	0	0.00
ไม่แน่ใจ	-	-	-	1	1	2	13.3
อื่น ๆ	-	3	-	1	1	5	33.3

ตารางที่ 4.20 แสดงให้เห็นมุมมองของผู้ปกครองต่อความเหมาะสมของอาจารย์ที่แสดงตนต่างจากเพศกำเนิดในบทบาทครู-อาจารย์ โดยมีผู้ปกครองที่เห็นว่าเหมาะสมจำนวน 8 คน (53%) ไม่น่าใจ จำนวน 2 คน (13.3%) และอื่น ๆ คือ เหมาะสมแต่ต้องมีเงื่อนไขว่า ควรจะต้องมีความรู้ที่ดี พฤติกรรมที่ดีในการที่จะเป็นครู-อาจารย์ จำนวน 5 คน (33.3%)

ผลการรับรู้ความน่าเชื่อถือของอาจารย์ที่แสดงตนต่างจากเพศกำเนิด

ผลการรับรู้ความน่าเชื่อถือของอาจารย์ที่แสดงตนต่างจากเพศกำเนิดของผู้ปกครองของนักเรียน-นักศึกษา ผู้วิจัยไม่ได้ทำการเก็บข้อมูลด้วยการสัมภาษณ์ด้วยแบบสอบถาม แต่จากการสังเกตการณ์ระหว่างสัมภาษณ์ผู้ปกครองของนักเรียน-นักศึกษาทั้ง 5 กรณีศึกษา พบว่า ในกรณีศึกษาที่ 3 และกรณีศึกษาที่ 5 ผู้ปกครองให้การชื่นชมอาจารย์ที่แสดงตนต่างจากเพศกำเนิดเกี่ยวกับความสามารถในการสอนและการวางตัวที่เรียบร้อย เหมาะสมกับความเป็นครู-อาจารย์ และ ในกรณีศึกษาที่ 1 กรณีศึกษาที่ 2 และกรณีศึกษาที่ 4 นั้น ไม่พบปฏิกิริยาต่อการรับรู้ว่ามีอาจารย์ที่แสดงตนต่างจากเพศกำเนิดทำงานอยู่ในสถานศึกษาที่บุตรหลานของตนศึกษาอยู่

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง “การสื่อสารและความน่าเชื่อถือของอาจารย์ที่แสดงตนต่างจากเพศกำเนิด ในบริบทการศึกษาไทย” มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการรับรู้ความน่าเชื่อถือของอาจารย์ที่แสดงตนต่างจากเพศกำเนิด และผลจากการรับรู้ดังกล่าว จากมุมมองของตัวอาจารย์ที่แสดงตนต่างจากเพศกำเนิดเอง และมุมมองจากบุคคลแวดล้อม

รูปแบบการวิจัยเป็น การวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยเริ่มต้นจากการกำหนดกลุ่มประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้แบ่งกลุ่มประชากรออกเป็น 5 กลุ่ม คือ

1. อาจารย์ที่แสดงตนต่างจากเพศกำเนิด
2. ผู้บริหารสถานศึกษาที่อาจารย์ที่แสดงตนต่างจากเพศกำเนิดสังกัด
3. อาจารย์เพื่อนร่วมงาน
4. นักเรียน-นักศึกษา
5. ผู้ปกครองของนักเรียน-นักศึกษา

ซึ่งการกำหนดประชากรนั้น ใช้วิธีการสุ่มแบบเฉพาะเจาะจง (Proposive Sampling) เนื่องจากกลุ่มตัวอย่างหลัก คือ อาจารย์ที่แสดงตนต่างจากเพศกำเนิดเป็นกลุ่มตัวอย่างที่หายากในเวลาที่ย่ำกัด และใช้วิธีสุ่มแบบ Snowball Sampling ในการค้นหากลุ่มตัวอย่าง ทำให้ได้จำนวนกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 5 กรณีศึกษา คือ 1. อาจารย์ที่แสดงตนต่างจากเพศกำเนิด จำนวน 5 คน 2. ผู้บริหารสถานศึกษาที่อาจารย์ที่แสดงตนต่างจากเพศกำเนิดสังกัด จำนวน 5 คน 3. อาจารย์เพื่อนร่วมงาน จำนวน 10 คน 4. นักเรียนนักศึกษา จำนวน 40 คน (กรณีศึกษาที่ 5 เป็นนักเรียนชั้นอนุบาลซึ่งเด็กเกินกว่าที่จะเป็นกลุ่มตัวอย่าง ผู้วิจัยจึงไม่ทำการเก็บข้อมูลในกลุ่มตัวอย่างนี้) 5. ผู้ปกครองของนักเรียน-นักศึกษา จำนวน 15 คน

ในการเก็บข้อมูลนั้น ผู้วิจัยได้ใช้ทั้งการสัมภาษณ์เชิงลึก และการสำรวจด้วยแบบสอบถาม โดยใช้การสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) กับกลุ่มตัวอย่าง 3 กลุ่ม คือ

อาจารย์ที่แสดงตนต่างจากเพศกำเนิด ผู้บริหารสถานศึกษาที่อาจารย์ที่แสดงตนต่างจากเพศกำเนิดสังกัด และอาจารย์เพื่อนร่วมงาน และใช้การสัมภาษณ์ด้วยแบบสอบถาม (Interview Questionnaire) กับกลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่ม คือ นักเรียน-นักศึกษา และผู้ปกครองของนักเรียน-นักศึกษา

ผู้วิจัยจึงได้แยกการนำเสนอข้อมูล รวมถึงการอภิปรายผลออกเป็น 2 ส่วน โดยในส่วนแรกจะเป็นการสรุปและอภิปรายผลการสัมภาษณ์ของกลุ่มตัวอย่างทั้ง 3 กลุ่ม คือ อาจารย์ที่แสดงตนต่างจากเพศกำเนิด ผู้บริหารสถานศึกษาที่อาจารย์ที่แสดงตนต่างจากเพศกำเนิดสังกัด และอาจารย์เพื่อนร่วมงาน และส่วนที่สองจะเป็นการสรุปและอภิปรายผลจากการสำรวจด้วยแบบสอบถามของกลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่ม คือ นักเรียน-นักศึกษา และผู้ปกครองของนักเรียน-นักศึกษา

สรุปผลการวิจัย

ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง

จากการเก็บข้อมูลของกลุ่มตัวอย่างทั้ง 5 กลุ่ม จำนวน 75 คน พบว่า

อาจารย์ที่แสดงตนต่างจากเพศกำเนิด มีอายุระหว่าง 26-30 ปี จำนวน 5 คน จบการศึกษาระดับปริญญาตรี จำนวน 4 คน และระดับปริญญาโท จำนวน 1 คน กลุ่มตัวอย่างสอนในระดับชั้นอนุบาล จำนวน 1 คน ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น จำนวน 1 คน ระดับมัธยมศึกษาตอนปลายจำนวน 1 คน และระดับปริญญาตรี จำนวน 2 คน เป็นอาจารย์ในสถานศึกษาสังกัดภาครัฐจำนวน 3 คน และสังกัดภาคเอกชน จำนวน 2 คน และเป็นอาจารย์ในสถานศึกษาที่ตั้งในเขตพื้นที่กรุงเทพฯและปริมณฑล จำนวน 2 คน และเป็นอาจารย์ในสถานศึกษาในเขตพื้นที่ต่างจังหวัด จำนวน 3 คน

ผู้บริหารสถานศึกษาที่อาจารย์ที่แสดงตนต่างจากเพศกำเนิดสังกัด เป็นเพศชายจำนวน 1 คน และเพศหญิงจำนวน 4 คน อยู่ในช่วงอายุ 31-35 ปี จำนวน 3 คน ช่วงอายุ 41-45 ปี จำนวน 1 คน และช่วงอายุ 51-55 ปี จำนวน 1 คน เป็นผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดภาครัฐจำนวน 3 คน และสังกัดภาคเอกชน จำนวน 2 คน และเป็นผู้บริหารสถานศึกษาที่ตั้งในเขตพื้นที่กรุงเทพฯและปริมณฑล จำนวน 2 คน และเป็นอาจารย์ในสถานศึกษาในเขตพื้นที่ต่างจังหวัด จำนวน 3 คน

อาจารย์เพื่อนร่วมงาน เป็นเพศชายจำนวน 3 คน และเพศหญิงจำนวน 7 คน ช่วงอายุของอาจารย์เพื่อนร่วมงานที่มากที่สุดคือ ช่วงอายุ 26-30 ปี จำนวน 5 คน รองลงมาคือช่วงอายุ 31-35 ปี จำนวน 2 คน และช่วงอายุ 41-45 ปี จำนวน 2 คน เป็นอาจารย์ในสถานศึกษาสังกัดภาครัฐจำนวน 6 คน และสังกัดภาคเอกชน จำนวน 4 คน และเป็นอาจารย์ในสถานศึกษาที่ตั้งในเขตพื้นที่กรุงเทพฯและปริมณฑล จำนวน 4 คน และเป็นอาจารย์ในสถานศึกษาในเขตพื้นที่ต่างจังหวัด จำนวน 6 คน

นักเรียน-นักศึกษาใน 5 กรณีศึกษา มีจำนวนทั้งหมด 40 คน (กรณีศึกษาที่ 5 ประชากรเป็นนักเรียนในระดับชั้นอนุบาล ซึ่งเด็กเกินไปที่จะตอบคำถามวิจัย ผู้วิจัยจึงไม่เก็บข้อมูลกับประชากรในกรณีศึกษานี้) แบ่งเป็นเพศชาย 12 คน เพศหญิง 28 คน มีระดับอายุสูงสุดคือ 16-20 ปี จำนวน 23 คน รองลงมาคือระดับอายุ 10-15 ปี จำนวน 12 คน และสุดท้ายคือระดับอายุ 21-25 ปี จำนวน 5 คน เป็นนักเรียน-นักศึกษาที่กำลังศึกษาระดับปริญญาตรี จำนวน 20 คน ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย จำนวน 10 คน และระดับมัธยมศึกษาตอนต้น จำนวน 10 คน เป็นนักเรียน-นักศึกษาในสถานศึกษาสังกัดภาครัฐ จำนวน 30 คน และสังกัดภาคเอกชน จำนวน 10 คน เป็นนักเรียน-นักศึกษาในสถานศึกษาที่ตั้งอยู่ในพื้นที่กรุงเทพฯและปริมณฑล จำนวน 20 คน และอยู่ในพื้นที่ต่างจังหวัด จำนวน 20 คน

ผู้ปกครองของนักเรียน-นักศึกษา มีจำนวนทั้งสิ้น 15 คน เป็นเพศชาย 5 คน และเพศหญิง 10 คน ระดับช่วงอายุสูงสุดคือ 46-50 ปี จำนวน 5 คน รองลงมาคือ 41-45 จำนวน 4 คน มีระดับการศึกษาสูงสุดที่ระดับปริญญาตรี จำนวน 7 คน รองลงมาคือ อื่น ๆ (ระดับปริญญาโท) จำนวน 6 คน และระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย จำนวน 2 คน มีการประกอบอาชีพธุรกิจส่วนตัวสูงสุด จำนวน 6 คน รองลงมาคือ รับจ้าง จำนวน 3 คน และระดับชั้นที่มีบุตรหลานกำลังศึกษาอยู่มากที่สุด คือ ระดับปริญญาตรี จำนวน 6 คน รองลงมาคือ ระดับอนุบาล จำนวน 3 คน

ส่วนที่ 1 การสรุปข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์

การสรุปข้อมูลในส่วนนี้ จะสรุปตามปัญหานำวิจัยทั้ง 3 ข้อ

ปัญหานำวิจัยข้อ 1 อาจารย์ที่แสดงตนต่างจากเพศกำเนิด และบุคคลแวดล้อม มีมุมมองต่อการรับรู้ความน่าเชื่อถือของอาจารย์ที่แสดงตนต่างจากเพศกำเนิดอย่างไร

อาจารย์ที่แสดงตนต่างจากเพศกำเนิด

มุมมองต่อการรับรู้ความน่าเชื่อถือของอาจารย์ที่แสดงตนต่างจากเพศกำเนิดนั้น สามารถแยกเป็นประเด็นในการนำเสนอได้ดังนี้

- ภูมิหลังในการรับรู้ถึงความขัดแย้งระหว่างเพศกำเนิดและเพศภาวะ
- พัฒนาการการรับรู้ถึงความเป็นเพศของตนเองและการจัดการความแตกต่างระหว่างเพศกำเนิดและเพศภาวะ
- การเริ่มต้นแต่งกายข้ามเพศ
- เหตุผลที่ตัดสินใจแต่งกายข้ามเพศ
- เหตุผลที่เลือกประกอบอาชีพครู-อาจารย์

ซึ่งสามารถสรุปผลได้ดังนี้คือ

1. โดยมีภูมิหลังในการรับรู้ถึงความขัดแย้งระหว่างเพศกำเนิดและเพศภาวะตั้งแต่เรียนชั้นอนุบาล จำนวน 4 คน และตอนเรียนชั้นประถมศึกษา จำนวน 1 คน
2. ด้านพัฒนาการการรับรู้ถึงความเป็นเพศของตนเองและการจัดการความแตกต่างระหว่างเพศกำเนิดและเพศภาวะนั้น อาจารย์ที่แสดงตนต่างจากเพศกำเนิดจำนวน 4 กรณีศึกษามีลักษณะร่วมที่คล้ายกันคือ มีองค์ประกอบสำคัญที่มีผลต่อพัฒนาการการรับรู้ถึงความเป็นเพศคือเพื่อนและรุ่นพี่ ในการสร้างการยอมรับตัวตนของตนเองมีเพียง 1 กรณีศึกษาเท่านั้น ที่การยอมรับตัวตนชัดเจนขึ้นเมื่อตนเองเกือบจะถูกผู้ชายล่วงละเมิดทางเพศ
3. ในด้านการเริ่มต้นแต่งกายข้ามเพศนั้น อาจารย์ที่แสดงตนต่างจากเพศกำเนิดทั้ง 5 กรณีศึกษามีลักษณะร่วมที่คล้ายกันคือ เริ่มแต่งกายข้ามเพศเต็มที่เมื่อผ่านการศึกษาระดับปริญญาตรีแล้ว
4. เหตุผลที่ตัดสินใจแต่งกายข้ามเพศของอาจารย์ที่แสดงตนต่างจากเพศกำเนิดทั้ง 5 กรณีศึกษาอยู่ที่การมองตนเองว่าไม่ใช่ผู้ชาย ลักษณะร่วมที่เด่นชัดคือ การอยู่ในรูปลักษณะของผู้หญิงจะสร้างความเชื่อมั่นได้มากกว่าการอยู่ในรูปลักษณะของผู้ชาย

5. เหตุผลที่เลือกประกอบอาชีพครู-อาจารย์ของอาจารย์ข้ามเพศทั้ง 5 กรณีศึกษาลักษณะร่วมที่เด่นชัดคือ มีความฝันที่อยากจะเป็นครู ชอบที่จะถ่ายทอดความรู้ที่ตนเองมีไปสู่ผู้อื่น

ผู้บริหารสถานศึกษาที่อาจารย์ที่แสดงตนต่างจากเพศกำเนิดสังกัด

การรับรู้ความน่าเชื่อถือของอาจารย์ที่แสดงตนต่างจากเพศกำเนิดของผู้บริหารสถานศึกษาที่อาจารย์ที่แสดงตนต่างจากเพศกำเนิดสังกัดนั้น สามารถแยกเป็นประเด็นในการนำเสนอได้ดังนี้

1. ลักษณะทั่วไป และนโยบายของสถานศึกษา
2. การรับรู้บทบาททางเพศของอาจารย์ที่แสดงตนต่างจากเพศกำเนิด
3. เหตุผลที่รับอาจารย์ที่แสดงตนต่างจากเพศกำเนิดเข้ามาทำงานในสถานศึกษา
4. การประเมินผลหลังจากรับอาจารย์ที่แสดงตนต่างจากเพศกำเนิดเข้ามาทำงานในสถานศึกษาแล้ว
5. การรับรู้ความเหมาะสมของอาจารย์ที่แสดงตนต่างจากเพศกำเนิดในบทบาทอาชีพครู-อาจารย์

ซึ่งสามารถสรุปผลได้ดังนี้ คือ

1. ลักษณะทั่วไปของสถานศึกษานั้น แบ่งเป็นสถานศึกษาระดับอุดมศึกษา 2 แห่ง ระดับมัธยมศึกษา 2 แห่ง และระดับอนุบาล 1 แห่ง เป็นสถานศึกษาสังกัดภาครัฐ 3 แห่ง และสังกัดภาคเอกชน 2 แห่ง และอยู่ในพื้นที่กรุงเทพฯ และปริมณฑล 2 แห่ง และพื้นที่ต่างจังหวัด 3 แห่ง นโยบายของสถานศึกษาแต่ละแห่งนั้น เมื่อนำมาเปรียบเทียบกันแล้ว สิ่งที่จะเห็นได้เด่นชัดที่สุดในด้านการรับรู้ความน่าเชื่อถือของอาจารย์ที่แสดงตนต่างจากเพศกำเนิดคือ การแต่งกาย โดยสถานศึกษาในเขตพื้นที่กรุงเทพฯ และปริมณฑล ทั้งระดับอุดมศึกษาและระดับมัธยมศึกษา 2 แห่งนั้น อนุญาตให้อาจารย์ที่แสดงตนต่างจากเพศกำเนิดสามารถแต่งกายข้ามเพศได้อย่างอิสระ เพียงแต่ต้องเรียบร้อยเหมาะสมกับความเป็นครู ในขณะที่สถานศึกษาในเขตพื้นที่ต่างจังหวัด ทั้งระดับอุดมศึกษา และระดับมัศึกษามีข้อจำกัดในการแต่งกายที่ยังอิงกับระเบียบเครื่องแต่งกายที่ตรงตามเพศอยู่ คือ ไม่อนุญาตให้อาจารย์ที่

นำเสนอตนเองต่างจากเพศกำเนิดนุ่งกระโปรงมาปฏิบัติหน้าที่ได้ และสถานศึกษา ระดับอนุบาลที่อยู่ในเขตพื้นที่ต่างจังหวัดนั้น บังคับให้อาจารย์ที่แสดงตนต่างจากเพศกำเนิดอยู่ในเครื่องแบบครูผู้หญิงของสถานศึกษา

2. การรับรู้บทบาททางเพศของอาจารย์ที่แสดงตนต่างจากเพศกำเนิดนั้น สามารถแยกออกเป็น 3 กลุ่ม คือ สถานศึกษาที่อาจารย์ที่แสดงตนต่างจากเพศกำเนิดแสดงความ เป็นเพศชัดเจนตั้งแต่เริ่มเข้าไปปฏิบัติงาน จำนวน 2 คน สถานศึกษาที่อาจารย์ที่แสดงตนต่างจากเพศกำเนิดเริ่มเข้าไปปฏิบัติงานด้วยรูปลักษณะของเพศชายก่อน จำนวน 2 คน และสถานศึกษาที่อาจารย์ที่แสดงตนต่างจากเพศกำเนิดแสดงความ เป็นเพศ แต่ทางสถานศึกษาไม่ทราบในช่วงแรก จำนวน 1 คน
3. สาเหตุที่ผู้บริหารสถานศึกษารับอาจารย์ที่แสดงตนต่างจากเพศกำเนิดเข้าทำงานใน สถานศึกษา ทั้ง 5 กรณีศึกษาคือ ความสามารถในสาขาวิชาที่สอนของอาจารย์ที่แสดงตนต่างจากเพศกำเนิด และการมีทัศนคติที่ดีต่ออาชีพครู-อาจารย์
4. การประเมินผลหลังจากรับอาจารย์ที่แสดงตนต่างจากเพศกำเนิดเข้ามาทำงานใน สถานศึกษาแล้ว พบว่า จุดร่วมในการรับอาจารย์ที่แสดงตนต่างจากเพศกำเนิดเข้า มาทำงานในสถานศึกษาทั้ง 5 กรณีศึกษาคือ ไม่มีผลตอบรับในแง่ลบจากบุคคลที่ เกี่ยวข้อง เช่น นักเรียน-นักศึกษา หรือผู้ปกครอง ดังนั้น การปฏิบัติงานของอาจารย์ ที่แสดงตนต่างจากเพศกำเนิดจึงเป็นไปอย่างราบรื่น
5. การรับรู้ถึงความเหมาะสมของอาจารย์ที่แสดงตนต่างจากเพศกำเนิดในมุมมองของ ผู้บริหารสถานศึกษา พบว่า คุณสมบัติของอาจารย์ข้ามเพศทั้ง 5 กรณีศึกษานั้น ตรงกับความคาดหวังต่อบทบาทของครู-อาจารย์ในมุมมองของผู้บริหารสถานศึกษา ลักษณะร่วมที่ผู้บริหารสถานศึกษาเห็นตรงกันคือ ความสามารถในสาขาวิชาที่สอน การวางตัวดี ทัศนคติที่ดีในการประกอบอาชีพครู-อาจารย์ และการเป็นแบบอย่างที่ดี ให้กับนักเรียน-นักศึกษา ซึ่งความเป็นเพศไม่มีผลต่อลักษณะร่วมดังกล่าว จำนวน 4 แห่ง มีเพียงสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษาในเขตพื้นที่ต่างจังหวัดแห่งเดียวที่ผู้บริหาร มองว่า การเป็นบุคคลแสดงตนต่างจากเพศกำเนิดของอาจารย์ที่แสดงตนต่างจาก เพศกำเนิดไม่เหมาะสมกับบทบาทความเป็นครู-อาจารย์

อาจารย์เพื่อนร่วมงาน

การรับรู้ความน่าเชื่อถือของอาจารย์ที่แสดงตนต่างจากเพศกำเนิดในมุมมองของอาจารย์ เพื่อนร่วมงาน สามารถแยกเป็นประเด็นในการนำเสนอได้ดังนี้

1. ความเป็นเพศกับอาชีพครู-อาจารย์
2. มุมมองที่มีต่อการปฏิบัติหน้าที่ของอาจารย์ที่แสดงตนต่างจากเพศกำเนิด
3. การรับรู้ด้านความแตกต่างของอาจารย์ที่แสดงตนต่างจากเพศกำเนิดกับอาจารย์ชาย, อาจารย์หญิง

ซึ่งสามารถสรุปผลได้ดังนี้ คือ

1. อาจารย์เพื่อนร่วมงานทั้ง 5 กรณีศึกษานั้น ล้วนมีมุมมองเกี่ยวกับความเป็นเพศและอาชีพครู-อาจารย์ว่า เป็นสิ่งที่ไม่สอดคล้องกัน โดยทั้ง 5 กรณีศึกษามีมุมมองที่ตรงกันว่า ความเป็นครู-อาจารย์นั้น ขึ้นอยู่กับความรู้ความสามารถ ความประพฤติ การวางตัว และทัศนคติ เพราะไม่ว่าจะเป็นเพศชาย เพศหญิง หรือข้ามเพศ ก็ล้วนแต่มีคุณลักษณะดังกล่าวได้ทั้งสิ้น
2. มุมมองของอาจารย์เพื่อนร่วมงานที่มีต่อการปฏิบัติหน้าที่ของอาจารย์ที่แสดงตนต่างจากเพศกำเนิดนั้น ทั้ง 5 กรณีศึกษาล้วนแต่เห็นตรงกันว่า อาจารย์ที่แสดงตนต่างจากเพศกำเนิดทั้ง 5 ท่านมีความตั้งใจในการปฏิบัติหน้าที่อย่างดี มีความรับผิดชอบในสิ่งที่ได้รับมอบหมายเป็นอย่างดี
3. การรับรู้ด้านความแตกต่างของอาจารย์ที่แสดงตนต่างจากเพศกำเนิดกับอาจารย์ชาย, อาจารย์หญิงในมุมมองของอาจารย์เพื่อนร่วมงานทั้ง 5 กรณีศึกษา ล้วนแต่มองว่า อาจารย์ที่แสดงตนต่างจากเพศกำเนิดไม่ได้มีความแตกต่างจากอาจารย์ชายหรืออาจารย์หญิงในแง่ของการเป็นครู ทุกกรณีศึกษามีมุมมองตรงกันว่า มองอาจารย์ที่แสดงตนต่างจากเพศกำเนิดเหมือนเป็นอาจารย์ผู้หญิงคนหนึ่ง เหตุผลที่เป็นจุดร่วมก็คือ อาจารย์ที่แสดงตนต่างจากเพศกำเนิดทั้ง 5 กรณีศึกษามีพฤติกรรมที่เรียบร้อย อ่อนหวาน ดูเป็นธรรมชาติ ไม่มีจริตกริยาเกินงามอย่างที่มักจะถูกนำเสนอผ่านสื่อ

ปัญหานำวิจัยข้อ 2 ผลของการรับรู้ความน่าเชื่อถือต่ออาจารย์ที่แสดงตนต่างจากเพศกำเนิด ของอาจารย์ที่แสดงตนต่างจากเพศกำเนิดและบุคคลแวดล้อมเป็นอย่างไร

อาจารย์ที่แสดงตนต่างจากเพศกำเนิด

ผลจากการรับรู้ความน่าเชื่อถือของอาจารย์ที่แสดงตนต่างจากเพศกำเนิด สามารถแยกเป็นประเด็นในการนำเสนอได้ดังนี้

1. การนำเสนอความเป็นเพศต่อสาธารณชน
2. ลักษณะการสื่อสาร

ซึ่งสามารถสรุปผลได้ดังนี้

1. ลักษณะการนำเสนอความเป็นเพศต่อสังคมของอาจารย์ที่แสดงตนต่างจากเพศกำเนิด โดยมีอาจารย์ที่แสดงตนต่างจากเพศกำเนิดไว้ผมยาว จำนวน 5 คน แต่งหน้าจำนวน 4 คนและไม่แต่งหน้า จำนวน 1 คน แต่งกายด้วยเสื้อผ้าผู้หญิง จำนวน 5 คน และใช้เครื่องประดับสวยงามจำนวน 5 คน
2. ลักษณะการสื่อสารของอาจารย์ที่แสดงตนต่างจากเพศกำเนิด มีการใช้สรรพนามแทนตัวเหมือนผู้หญิง (หนู, ดิฉัน, แทนตัวด้วยชื่อเล่น) จำนวน 5 คน มีวิธีการพูดจา นุ่มนวลอ่อนหวาน จำนวน 3 คน และเรียบ ๆ ตรงไปตรงมา จำนวน 2 คน มีการใช้ หางเสียงลงท้ายประโยคเหมือนผู้หญิง (คะ, ค่ะ, ขา) จำนวน 5 คน และมีการใช้น้ำเสียงพูดแบบปกติ จำนวน 5 คน

ผู้บริหารสถานศึกษาที่อาจารย์ที่แสดงตนต่างจากเพศกำเนิดสังกัด

ผลของการรับรู้ความน่าเชื่อถือของอาจารย์ที่แสดงตนต่างจากเพศกำเนิดในมุมมองของผู้บริหารสถานศึกษาที่อาจารย์ที่แสดงตนต่างจากเพศกำเนิดสังกัด สามารถแยกเป็นประเด็นในการนำเสนอได้ดังนี้

1. การวางนโยบายและระเบียบข้อบังคับต่าง ๆ
2. การยอมรับความเหมาะสมด้านบทบาททางเพศในการประกอบวิชาชีพของอาจารย์ที่แสดงตนต่างจากเพศกำเนิด
3. ข้อเสนอแนะ

ซึ่งสามารถสรุปผลได้ดังนี้

1. การวางนโยบายและระเบียบข้อบังคับต่าง ๆ ของผู้บริหารสถานศึกษาหลังจากที่รับอาจารย์ที่แสดงตนต่างจากเพศกำเนิดเข้ามาทำงานแบ่งออกเป็น 2 ลักษณะ คือ เป็นข้อห้าม และข้อสนับสนุน นโยบายที่เป็นข้อห้ามนั้น มีอยู่ 3 กรณีศึกษาด้วยกัน ได้แก่ กรณีศึกษาที่ 1 กรณีศึกษาที่ 3 และกรณีศึกษาที่ 4 โดยกรณีศึกษาที่ 1 ถูกห้ามไม่ให้แต่งกายไม่สุภาพ ในกรณีศึกษาที่ 3 ไม่ได้ถูกห้ามโดยตรง แต่ว่าถูกสะท้อน

จากระเบียบการแต่งกายของนักเรียน ที่นักเรียนชายต้องสวมกางเกง ทำให้อาจารย์ที่แสดงตนต่างจากเพศกำเนิดซึ่งจะต้องเป็นแบบอย่างถูกห้ามไปโดยปริยาย และกรณีศึกษาที่ 4 ก็ถูกผู้บริหารระดับสูงของสถานศึกษาขอความร่วมมือในการแต่งกายให้ตรงตามเพศเพื่อเป็นแบบอย่างให้กับนักศึกษาเช่นเดียวกับกรณีศึกษาที่ 3 ส่วนนโยบายที่เป็นข้อสนับสนุนนั้น มีอยู่ 2 กรณีศึกษาด้วยกัน ได้แก่ กรณีศึกษาที่ 2 และกรณีศึกษาที่ 5 โดยกรณีศึกษาที่ 2 มีผลงานเป็นที่ชื่นชมของคณาจารย์และสมาคมผู้ปกครองของสถานศึกษา ดังนั้น จึงมีการให้รางวัลด้วยการติดเครื่องปรับอากาศในห้องพัก และได้รับการดูแลเป็นพิเศษ ส่วนกรณีศึกษาที่ 5 นั้นผู้บริหารสถานศึกษาได้ขอให้แต่งกายเป็นผู้หญิงเพื่อความสวยงาม กลมกลืน และป้องกันความสับสนของนักเรียนในสถานศึกษาซึ่งยังเป็นเด็กเล็ก

2. ผลการยอมรับความเหมาะสมด้านบทบาททางเพศในการประกอบวิชาชีพของอาจารย์ที่แสดงตนต่างจากเพศกำเนิดในมุมมองของผู้บริหารสถานศึกษานั้น แบ่งออกเป็น 3 ลักษณะ คือ ยอมรับแบบไม่มีเงื่อนไข ยอมรับแบบมีเงื่อนไข และไม่ยอมรับ แต่ไม่ได้มีปฏิภริยาในแง่ลบ โดยกรณีศึกษาที่ 1, กรณีศึกษาที่ 2 และกรณีศึกษาที่ 5 นั้นได้รับการยอมรับแบบไม่มีเงื่อนไข เนื่องจากมีคุณสมบัติที่เหมาะสมกับความเป็นครู คือ เห็นคุณค่าในตัวเองและมีจรรยาบรรณความเป็นครูรวมไปถึงมีผลงานที่โดดเด่น ส่วนกรณีศึกษาที่ 4 นั้นเป็นการยอมรับแบบมีเงื่อนไข คือ ยอมรับในความสามารถ แต่จะต้องอยู่ภายใต้กรอบที่ทางสถานศึกษาวางไว้ให้ และกรณีที่ 3 นั้น ผู้บริหารไม่ยอมรับ แต่ไม่ได้มีปฏิภริยาในแง่ลบ เนื่องจากอาจารย์ที่แสดงตนต่างจากเพศกำเนิดมีผลงานดี ไม่ได้เป็นปัญหาในการปฏิบัติงานร่วมกับผู้อื่น และไม่ได้สร้างความเสื่อมเสียให้กับสถานศึกษา
3. มีเพียงผู้บริหารสถานศึกษาในกรณีศึกษาที่ 1, 2 และ 3 ที่ให้ข้อเสนอแนะ โดยผู้บริหารสถานศึกษากรณีศึกษาที่ 1 เสนอว่า ให้เป็นตัวของตัวเอง อย่าพยายามสร้างสิ่งที่ตัวเองไม่ได้เป็นมาปกปิด เพราะทุกคนมีคุณค่าในตัวเองเสมอ ผู้บริหารสถานศึกษากรณีศึกษาที่ 2 ให้ข้อเสนอแนะว่า คนเราเลือกเกิดไม่ได้ แต่เลือกเป็นได้ จึงเลือกสร้างคุณค่าให้กับตัวเอง และผู้บริหารสถานศึกษาในกรณีที่ 3 ให้ข้อเสนอแนะว่า บุคคลแสดงตนต่างจากเพศกำเนิดที่จะเข้ามาประกอบอาชีพครู-อาจารย์ ควรจะระวังเรื่องพฤติกรรม คือแสดงออกได้ในบางส่วนที่เหมาะสม เพื่อเป็นตัวอย่างในการวางกรอบให้กับเด็ก

อาจารย์เพื่อนร่วมงาน

ผลของการรับรู้ความน่าเชื่อถือของอาจารย์ที่แสดงตนต่างจากเพศกำเนิดในมุมมองของอาจารย์เพื่อนร่วมงาน สามารถแยกเป็นประเด็นในการนำเสนอได้ดังนี้

1. ผลของการรับรู้ต่อการสร้างความสัมพันธ์
2. ผลการปฏิบัติงานร่วมกัน
3. การยอมรับความเหมาะสมของบุคคลที่แสดงตนต่างจากเพศกำเนิดในการประกอบวิชาชีพครู-อาจารย์

ซึ่งสามารถสรุปผลได้ดังนี้

1. ผลของการรับรู้ต่อการสร้างความสัมพันธ์ของอาจารย์เพื่อนร่วมงาน พบว่า นิสัยพื้นฐานของอาจารย์ที่แสดงตนต่างจากเพศกำเนิดมีส่วนทำให้อาจารย์เพื่อนร่วมงานเกิดความรู้สึกในแง่บวกที่จะสานต่อความสัมพันธ์ด้วย เช่น การเป็นคนมีอัธยาศัยดี สนุกสนาน ใครอยู่ใกล้แล้วสบายใจ
2. ผลของการปฏิบัติงานร่วมกันในมุมมองของอาจารย์เพื่อนร่วมงานทั้ง 5 กรณีศึกษานั้น อาจารย์ที่แสดงตนต่างจากเพศกำเนิดทั้ง 5 กรณีศึกษาเป็นคนที่รับฟังความคิดเห็นของคนอื่น ดังนั้น ในการทำงานแม้จะมีปัญหาอยู่บ้าง แต่ไม่ได้ก่อให้เกิดความขัดแย้งที่รุนแรง
3. อาจารย์เพื่อนร่วมงานทั้ง 5 กรณีศึกษาแสดงมุมมองต่อความเหมาะสมของบุคคลแสดงตนต่างจากเพศกำเนิดที่จะประกอบอาชีพอาจารย์ตรงกันว่า ความเหมาะสมนั้นขึ้นอยู่กับคุณสมบัติที่บุคคลนั้นมี เรื่องเพศไม่ใช่ประเด็นสำคัญ

ปัญหานำวิจัยข้อ 3 ปัญหาและอุปสรรคต่อการปฏิบัติหน้าที่ของอาจารย์ที่แสดงตนต่างจากเพศกำเนิดเป็นอย่างไร

จากผลการวิจัย สามารถสรุปปัญหาและอุปสรรคต่อการปฏิบัติหน้าที่ของอาจารย์ที่แสดงตนต่างจากเพศกำเนิดได้ 2 ประเด็นด้วยกัน

1. การยึดติดภาพลักษณ์ของครู-อาจารย์ตามบทบาททางเพศในสังคมไทย

ในกลุ่มตัวอย่าง มีบางคนที่มิมุมมองแบบเพศกระแสหลัก (Heterosexual) กล่าวคือ มีเพียงแค่เพศหญิงและเพศชาย การข้ามเพศจึงถูกมองว่าเป็นการละเมิดบรรทัดฐานของสังคม

ดังนั้น ในฐานะที่อาจารย์ที่แสดงตนต่างจากเพศกำเนิดอยู่ในบทบาทอาชีพที่จะต้องเป็นแบบอย่าง จึงไม่ควรที่จะนำเสนอการข้ามเพศ เพื่อไม่ให้เกิดการเลียนแบบของนักเรียน-นักศึกษา อันจะ ก่อให้เกิดการละเมิดกฎระเบียบข้อบังคับของสถานศึกษา

2. การสื่อสารเฉพาะบุคคล

ในกลุ่มตัวอย่างของอาจารย์ที่แสดงตนต่างจากเพศกำเนิด มีบางท่านมีการสื่อสารเฉพาะบุคคลในเรื่องของการพูดจาไม่เหมาะสม คือ เน้นเรื่องความต้องการมีคู่ครอง เป็นการตอกย้ำ ภาพของบุคคลที่แสดงตนต่างจากเพศกำเนิดที่สื่อมวลชนสร้างไว้ คือ มีความหมกมุ่นทางเพศ

ส่วนที่ 2

การสรุปข้อมูลจากแบบสอบถาม

การสรุปข้อมูลในส่วนนี้ จะสรุปตามปัญหานำวิจัยทั้ง 3 ข้อ

ปัญหานำวิจัยข้อ 1 อาจารย์ที่แสดงตนต่างจากเพศกำเนิด และบุคคลแวดล้อม มี มุมมองต่อการรับรู้ความน่าเชื่อถือของอาจารย์ที่แสดงตนต่างจาก เพศกำเนิดอย่างไร

นักเรียน-นักศึกษา

การรับรู้ความน่าเชื่อถือของอาจารย์ที่แสดงตนต่างจากเพศกำเนิดของนักเรียน-นักศึกษา สามารถแยกเป็นประเด็นในการนำเสนอได้ดังนี้

1. การรับรู้ด้านบุคลิกลักษณะของอาจารย์ที่แสดงตนต่างจากเพศกำเนิด
 - คุณลักษณะภายนอกของอาจารย์ที่แสดงตนต่างจากเพศกำเนิด
 - คุณลักษณะของความเป็นครู-อาจารย์ที่ดีที่อาจารย์ที่แสดงตนต่าง จากเพศกำเนิดมี
2. การรับรู้ด้านความสามารถในการสอน
3. การรับรู้ด้านลักษณะการสื่อสาร
4. การรับรู้ด้านความเหมาะสมในบทบาทอาชีพครู-อาจารย์

ซึ่งสามารถสรุปผลได้ดังนี้

1. การรับรู้ด้านบุคลิกลักษณะของอาจารย์ที่แสดงตนต่างจากเพศกำเนิด

1.1 คุณลักษณะภายนอกของอาจารย์ข้ามเพศที่นักเรียน-นักศึกษาเห็นได้เด่นชัดที่สุดคือ ใฝ่ผมยาว จำนวน 39 คน (97.5%) รองลงมาคือการแต่งกายเหมือนผู้หญิง จำนวน 38 คน (95%) นอกจากนี้ยังได้ระบุลักษณะอื่นๆ เช่น หน้าตาสวย ผิวพรรณดี สวมใส่เครื่องประดับสวยงาม จำนวน 12 คน และเมื่อนำลักษณะภายนอกดังกล่าวมาเปรียบเทียบกับอาจารย์ชายและอาจารย์หญิงท่านอื่น พบว่า มีนักเรียน-นักศึกษาเห็นว่าแตกต่างจากอาจารย์ชายและอาจารย์หญิง จำนวน 20 คน และเห็นว่าไม่แตกต่าง จำนวน 20 คนเท่ากัน

1.2 คุณลักษณะที่ดีของครู-อาจารย์ที่นักเรียน-นักศึกษาทั้ง 40 คนคาดหวังมากที่สุด ได้แก่ มีความรู้ในวิชาที่สอนดี จำนวน 38 คน และ อธิบายเนื้อหาวิชาได้เข้าใจ จำนวน 38 คน รองลงมาคือ ใจเย็นและอดทน จำนวน 37 คน และมีอารมณ์ขัน จำนวน 37 คน นอกจากนี้ยังได้ระบุลักษณะอื่นๆ เช่น รักและมีหัวใจในความเป็นครู-อาจารย์ จำนวน 2 คน, เข้าใจในศักยภาพเฉพาะตัวของลูกศิษย์ ไม่นำมาเปรียบเทียบกับผู้อื่น จำนวน 1 คน, รับฟังในเหตุผลของลูกศิษย์ จำนวน 3 คน, คอยเอาใจใส่และให้คำแนะนำกับลูกศิษย์ทั้งเรื่องเรียนและเรื่องส่วนตัว จำนวน 2 คน, เข้มงวดแต่ไม่ดุดัน จำนวน 1 คน, ให้ความเป็นกันเองกับลูกศิษย์ ทำให้รู้สึกว่ายู่เข้าถึงได้ง่าย จำนวน 1 คน และเป็นตัวอย่างที่ดีให้กับลูกศิษย์ จำนวน 1 คน

1.3 คุณลักษณะที่ดีที่อาจารย์ที่แสดงตนต่างจากเพศกำเนิดมีสูงที่สุดในมุมมองของนักเรียน-นักศึกษา คือ มีความรู้ในวิชาที่สอนดี จำนวน 39 คน (97.5%) รองลงมาคือ มีอารมณ์ขัน จำนวน 35 คน (87.5%) นอกจากนี้ ยังได้ระบุคุณลักษณะอื่นๆ ที่อาจารย์ที่แสดงตนต่างจากเพศกำเนิดมี ได้แก่ ให้ความเป็นกันเองกับลูกศิษย์ จำนวน 1 คน, มีบุคลิกภาพและประสบการณ์ที่ดี รอบรู้เรื่องต่างๆ จำนวน 2 คน เข้าใจในตัวลูกศิษย์ จำนวน 1 คน และรับฟังปัญหาของลูกศิษย์ จำนวน 1 คน

2. ความสามารถในการสอนของอาจารย์ที่แสดงตนต่างจากเพศกำเนิดส่งผลให้นักเรียน-นักศึกษามีความเข้าใจในเนื้อหาวิชาที่อาจารย์ที่แสดงตนต่างจากเพศกำเนิด จำนวน 35 คน และไม่เข้าใจ จำนวน 5 คน

3. ลักษณะการสื่อสารของอาจารย์ที่แสดงตนต่างจากเพศกำเนิดในการให้คำปรึกษา ลักษณะร่วมที่อาจารย์ที่แสดงตนต่างจากเพศกำเนิดมีมากที่สุดคือ อ่อนโยน เข้าอกเข้าใจ จำนวน 18 คน (45%) รองลงมาคือ ตักเตือนว่ากล่าวแบบตรงไปตรงมา จำนวน 11 คน (27.5%)
4. การรับรู้ถึงความเหมาะสมในบทบาทของครู-อาจารย์ ของอาจารย์ที่แสดงตนต่างจากเพศกำเนิดของนักเรียน-นักศึกษา โดยมองว่าเหมาะสม จำนวน 35 คน (87.5%) และไม่แสดงความคิดเห็น จำนวน 5 คน (12.5%)

ผู้ปกครองของนักเรียน-นักศึกษา

การรับรู้ความน่าเชื่อถือของอาจารย์ที่แสดงตนต่างจากเพศกำเนิดของผู้ปกครองของนักเรียน-นักศึกษา สามารถแยกเป็นประเด็นในการนำเสนอได้ดังนี้

1. การรับรู้ถึงว่ามีอาจารย์ที่แสดงตนต่างจากเพศกำเนิดปฏิบัติหน้าที่อยู่ในสถานศึกษาที่บุตรหลานศึกษาอยู่
2. ทักษะหน้าที่ที่มีต่ออาจารย์ที่แสดงตนต่างจากเพศกำเนิด
3. มุมมองต่อความเหมาะสมของอาจารย์ที่แสดงตนต่างจากเพศกำเนิดในบทบาทอาชีพครู-อาจารย์

ซึ่งสรุปผลได้ดังนี้

1. มีผู้ปกครองที่ทราบว่าสถานศึกษาที่บุตรหลานของตนศึกษาอยู่นั้นมีอาจารย์ที่แสดงตนต่างจากเพศกำเนิดสอนอยู่ จำนวน 8 คน (53.3%) และไม่ทราบว่าสถานศึกษามีอาจารย์ที่แสดงตนต่างจากเพศกำเนิดสอนอยู่ 46.7%
2. ผลจากการรับรู้ของผู้ปกครองในการที่มีอาจารย์ที่แสดงตนต่างจากเพศกำเนิดสอนอยู่ในสถานศึกษาที่บุตรหลานของตนกำลังศึกษาอยู่ มีผู้ปกครองรู้สึกเฉย ๆ กับเรื่องนี้ จำนวน 15 คน (100 %) โดยส่วนใหญ่ แสดงความคิดเห็นเพิ่มเติมว่า อาจารย์ที่แสดงตนต่างจากเพศกำเนิดจะต้องเป็นผู้มีความรู้ มีจิตใจและพฤติกรรมที่ดีงามเหมาะสมกับการเป็นครู-อาจารย์
3. มุมมองของผู้ปกครองต่อความเหมาะสมของอาจารย์ที่แสดงตนต่างจากเพศกำเนิดในบทบาทครู-อาจารย์ โดยมีผู้ปกครองที่เห็นว่าเหมาะสมจำนวน 8 คน (53%) ไม่น่าใจ จำนวน 2 คน (13.3%) และอื่น ๆ คือ เหมาะสมแต่ต้องมีเงื่อนไขว่า ควรจะต้องมีความรู้ที่ดี พฤติกรรมที่ดีในการที่จะเป็นครู-อาจารย์ จำนวน 5 คน (33.3%)

ปัญหานำวิจัยข้อ 2 ผลของการรับรู้ความน่าเชื่อถือต่ออาจารย์ที่แสดงตนต่างจากเพศกำเนิด ของอาจารย์ที่แสดงตนต่างจากเพศกำเนิดและบุคคล แวดล้อมเป็นอย่างไร

นักเรียน-นักศึกษา

ผลการรับรู้ความน่าเชื่อถือของอาจารย์ที่แสดงตนต่างจากเพศกำเนิดของนักเรียน-นักศึกษา สามารถแยกเป็นประเด็นในการนำเสนอได้ดังนี้

1. ผลจากการรับรู้ที่มีผลต่อพฤติกรรมของนักเรียน-นักศึกษา
2. การยอมรับของนักเรียน-นักศึกษา

ซึ่งสรุปผลได้ดังนี้

1. พฤติกรรมของนักเรียน-นักศึกษาที่มีผลมาจากจากการยอมรับความน่าเชื่อถือของอาจารย์ที่แสดงตนต่างจากเพศกำเนิด ซึ่งพฤติกรรมที่นักเรียน-นักศึกษาทำมากที่สุด คือ การแสดงความเคารพอาจารย์ที่แสดงตนต่างจากเพศกำเนิดทุกครั้งที่เจอ จำนวน 40 คน (100%)
นักเรียน-นักศึกษารู้สึกกระตือรือร้นที่จะเข้าเรียนในวิชาที่อาจารย์ที่แสดงตนต่างจากเพศกำเนิดสอน มีจำนวน 35 คน (87.5%) และไม่กระตือรือร้นที่จะเข้าเรียนในวิชาที่อาจารย์ที่แสดงตนต่างจากเพศกำเนิดสอน จำนวน 5 คน (12.5%)

นักเรียน-นักศึกษาที่เคยขอคำปรึกษาจากอาจารย์ที่แสดงตนต่างจากเพศกำเนิด มีจำนวน 28 คน และที่ไม่เคยขอคำปรึกษาจากอาจารย์ที่แสดงตนต่างจากเพศกำเนิด มีจำนวน 12 คน

นักเรียน-นักศึกษามีปฏิริยาต่อคำตักเตือนของอาจารย์ที่แสดงตนต่างจากเพศกำเนิด โดยรับฟังอย่างเอาใจใส่ จำนวน 37 คน (92.5%) และรับฟังแบบไม่ใส่ใจ จำนวน 3 คน (7.5%)

นักเรียน-นักศึกษาที่เคยถกเถียง/มีปากเสียงกับอาจารย์ที่แสดงตนต่างจากเพศกำเนิด มีจำนวน 5 คน (12.5%) และที่ไม่เคยถกเถียง/มีปากเสียงกับอาจารย์ที่แสดงตนต่างจากเพศกำเนิด มีจำนวน 35 คน (87.5%)

2. แสดงผลการรับรู้ความน่าเชื่อถือของอาจารย์ที่แสดงตนต่างจากเพศกำเนิดที่มีต่อการยอมรับในตัวอาจารย์ที่แสดงตนต่างจากเพศกำเนิด โดยมีนักเรียน-นักศึกษารู้สึกรักและเคารพอย่างสนิทใจจำนวน 33 คน (82.5%) และรักและเคารพ จำนวน 7 คน (17.5%) และมีนักเรียน-นักศึกษาที่คิดว่าอาจารย์ที่แสดงตนต่างจากเพศกำเนิดเป็นแบบอย่างที่ดี จำนวน 36 คน (90%) ส่วนที่ไม่คิดว่าเป็นแบบอย่างที่ดี มีจำนวน 4 คน (10%)

ผู้ปกครองของนักเรียน-นักศึกษา

ผลการรับรู้ความน่าเชื่อถือของอาจารย์ที่แสดงตนต่างจากเพศกำเนิดของผู้ปกครองของนักเรียน-นักศึกษา ไม่มีผู้ปกครองของนักเรียน-นักศึกษาคนไหนแสดงความคิดเห็น

อภิปรายผลการวิจัย

ผลการวิจัยเรื่อง “การสื่อสารและความน่าเชื่อถือของอาจารย์ที่แสดงตนต่างจากเพศกำเนิดในบริบทการศึกษาไทย” ผู้วิจัยได้แบ่งการอภิปรายตามการนำเสนอผลการวิจัย โดยแบ่งเป็น 2 ส่วน คือ อภิปรายข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง และส่วนที่สองคืออภิปรายผลการวิจัยเรียงลำดับไปตามวัตถุประสงค์ของการศึกษา

ส่วนที่ 1

อภิปรายผลข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง

จากการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ขอบเขตกลุ่มตัวอย่างประชากรศึกษาแบ่งเป็นทั้งสิ้น 5 กลุ่ม คือ 1. อาจารย์ที่แสดงตนต่างจากเพศกำเนิด 2. ผู้บริหารสถานศึกษา 3. อาจารย์เพื่อนร่วมงาน 4. นักเรียน-นักศึกษา 5. ผู้ปกครองของนักเรียน-นักศึกษา ซึ่งจำนวนกลุ่มตัวอย่างจะมีทั้งสิ้น 75 คน แบ่งเป็นเพศชาย 21 คน เพศหญิง 49 คน และเป็นบุคคลที่แสดงตนต่างจากเพศกำเนิด 5 คน

จากกลุ่มตัวอย่างทั้ง 5 กลุ่ม จะสังเกตได้ว่า ทุกกลุ่มจะมีจำนวนกลุ่มตัวอย่างที่เป็นเพศหญิงมากกว่าเพศชาย ซึ่งผลการวิจัยพบว่า อาจารย์ที่แสดงตนต่างจากเพศกำเนิดทุกกลุ่มนำเสนอตนเองในรูปลักษณะของเพศหญิง ซึ่งเป็นเพศเดียวกับกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ ดังนั้น กลุ่มตัวอย่างที่เป็นเพศหญิงจึงไม่รู้สึกถึงความแตกต่างในความเป็นเพศนั้น ทำให้กลุ่มตัวอย่างที่เป็นเพศหญิงมีการยอมรับในความน่าเชื่อถือของอาจารย์ที่แสดงตนต่างจากเพศกำเนิดโดยไม่มีเงื่อนไขมากกว่ากลุ่มตัวอย่างที่เป็นเพศชาย ดังนั้นเพศของกลุ่มตัวอย่างจึงเป็นองค์ประกอบหนึ่งที่สามารถมีผลต่อการรับรู้ความแตกต่าง ซึ่งจะพัฒนาไปเป็นความไว้วางใจ จนเกิดความน่าเชื่อถือขึ้นในที่สุด

ในด้านการนำเสนอความเป็นเพศของอาจารย์ที่แสดงตนต่างจากเพศกำเนิด สังกัดของสถานศึกษาและเขตพื้นที่ของสถานศึกษา เป็นอีกองค์ประกอบหนึ่งที่สามารถมีผลต่อการยอมรับอาจารย์ที่แสดงตนต่างจากเพศกำเนิด จากผลการวิจัยพบว่า อาจารย์ที่แสดงตนต่างจากเพศกำเนิดที่สังกัดสถานศึกษาภาคเอกชน จะได้รับการยอมรับในด้านการนำเสนอความเป็นเพศอย่างไม่มีเงื่อนไข โดยเฉพาะในเรื่องการแต่งกายมากกว่าอาจารย์ที่สังกัดสถานศึกษาภาครัฐ ซึ่งมักจะต้องอิงระเบียบการแต่งกายของกระทรวงศึกษาธิการ และอาจารย์ที่แสดงตนต่างจากเพศกำเนิดที่สังกัดสถานศึกษาในเขตพื้นที่กรุงเทพฯ และปริมณฑล จะได้รับการยอมรับในด้านการนำเสนอความเป็นเพศอย่างไม่มีเงื่อนไขมากกว่าอาจารย์ที่แสดงตนต่างจากเพศกำเนิดที่สังกัดสถานศึกษาในเขตต่างจังหวัด ซึ่งอาจเป็นผลมาจากสภาพสังคมที่มีการเปิดกว้างทางการยอมรับแตกต่างกัน

ส่วนที่ 2

อภิปรายข้อมูลตามปัญหานำวิจัย

ปัญหานำวิจัยข้อ 1 อาจารย์ที่แสดงตนต่างจากเพศกำเนิด และบุคคลแวดล้อม มีมุมมองต่อการรับรู้ความน่าเชื่อถือของอาจารย์ที่แสดงตนต่างจากเพศกำเนิดอย่างไร

จากผลการวิจัยพบว่า การรับรู้ความน่าเชื่อถือของอาจารย์ที่แสดงตนต่างจากเพศกำเนิดสามารถแบ่งออกได้เป็น 2 ลักษณะ คือ การรับรู้ความเป็นเพศของตนเอง และการรับรู้บทบาทความเป็นครู-อาจารย์

อาจารย์ที่แสดงตนต่างจากเพศกำเนิดมีพัฒนาการการรับรู้ถึงความเป็นเพศของตนตั้งแต่วัยเด็ก โดยผ่านกระบวนการเรียนรู้จากองค์ประกอบสำคัญ คือ รุ่นพี่ และเพื่อนที่เป็นบุคคลแสดงตนต่างจากเพศกำเนิดเหมือนกัน จนทำให้เกิดการรับรู้และยอมรับตนเองว่าเป็นหญิงและเป็นรักต่างเพศ (Heterosexual) ไม่ใช่คนรักเพศเดียวกัน (Homosexual)

พัฒนาการการนำเสนอบทบาทความเป็นเพศของอาจารย์ที่แสดงตนต่างจากเพศกำเนิดเป็นองค์ประกอบหนึ่งที่มีผลต่อการรับรู้ กล่าวคือ อาจารย์ที่แสดงตนต่างจากเพศกำเนิดนำเสนอบทบาทความเป็นหญิง คือ อยู่ในรูปลักษณะผู้หญิงมาตั้งแต่ขั้นตอนการสมัครงานแรกเริ่มนั้น จะทำให้บุคคลแวดล้อมมองข้ามการข้ามเพศของอาจารย์ที่แสดงตนต่างจากเพศกำเนิด และไม่รู้สึกถึงความแตกต่างด้านเพศมากกว่าอาจารย์ที่อยู่ในรูปลักษณะของผู้ชายมาก่อน แล้วมานำเสนอบทบาทความเป็นหญิงภายหลัง ซึ่งจะเน้นให้เห็นการข้ามเพศได้เด่นชัดกว่า

บุคลิกลักษณะภายนอก ที่จะส่งผลต่อการรับรู้ความน่าเชื่อถือของอาจารย์ที่แสดงตนต่างจากเพศกำเนิดคือ การมีกิจกรรมายาทเรียบร้อย ทำให้ภาพของอาจารย์ที่แสดงตนต่างจากเพศกำเนิดไม่ละเมิดกรอบของสังคม รวมไปถึงรูปลักษณะที่สวยงามคล้ายผู้หญิงเป็นอีกเหตุผลหนึ่งที่อาจารย์ที่แสดงตนต่างจากเพศกำเนิดเข้าถึงได้ง่าย อันจะเป็นการก่อให้เกิดปฏิสัมพันธ์ระหว่างอาจารย์ที่แสดงตนต่างจากเพศกำเนิดกับบุคคลแวดล้อม เนื่องจากมีลักษณะคล้ายผู้หญิงซึ่งเป็นเพศกระแสหลัก (Heterosexual) ซึ่งจะทำให้ไม่บุคคลแวดล้อมเกิดความรู้สึกแตกต่าง

ในด้านการรับรู้บทบาทความเป็นครู-อาจารย์นั้น อาจารย์ที่แสดงตนต่างจากเพศกำเนิดทั้ง 5 กรณีศึกษาล้วนแต่มีการรับรู้บทบาทความเป็นครูจากความฝันในวัยเด็กที่อยากจะเป็นครู และมีนิสัยชอบที่จะถ่ายทอดความรู้ที่ตนเองมีไปสู่ผู้อื่น ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ Schaffer (อ้างถึงในอรอนงค์ ธีบุญวัน, 2539:43-44) ที่ได้ศึกษาความต้องการในการประกอบอาชีพของบุคคลต่าง ๆ ว่า การที่บุคคลจะประสบความสำเร็จ และมีความสุขในการประกอบอาชีพ อาชีพนั้นจะต้องตอบสนองความต้องการในด้านต่าง ๆ ของบุคคลนั้น คือ การต้องการให้ความช่วยเหลือผู้อื่น และการต้องการได้รับการยอมรับจากบุคคลอื่น อันจะทำให้เกิดความภาคภูมิใจในตนเอง

บุคคลแวดล้อมของอาจารย์ที่แสดงตนต่างจากเพศกำเนิด มีความคาดหวังลักษณะของครู-อาจารย์ที่ดีว่า จะต้องมีความรู้ในวิชาที่สอนดี มีวิธีการอธิบายเนื้อหาได้ง่าย ใจเย็นและอดทน

รวมไปถึงต้องเข้าใจในความเป็นปัจเจกของศิษย์ ซึ่งคล้ายแนวคิดของ *ยนต์ ชุ่มจิต (2546:149)* ที่กล่าวไว้ว่า ครู-อาจารย์ที่ดีจะต้องคอยสั่งสอนวิชาความรู้ให้แก่ศิษย์ รวมไปถึงสั่งสอนจริยธรรม คุณธรรม และเป็นแบบอย่างที่ดีในการดำเนินชีวิตให้แก่ศิษย์ ซึ่งอาจารย์ที่แสดงตนต่างจากเพศกำเนิดทั้ง 5 กรณีศึกษาต่างก็ล้วนแล้วแต่มีคุณลักษณะดังกล่าว

คุณลักษณะความเป็นครูที่ดี เช่น การมีความรู้ในสาขาวิชาที่สอน มีความประพฤติดี มีความรับผิดชอบ เป็นอีกองค์ประกอบที่มีผลต่อความน่าเชื่อถือต่ออาจารย์ที่แสดงตนต่อจากเพศกำเนิด สอดคล้องกับแนวคิดของ *Hoveland (1953:19-53 อ้างถึงใน สุภาภรณ์ สุธรรมโกศล, 2547:9)* ที่ศึกษาร่วมกับ *Janis และ Kelly* ว่า ความน่าเชื่อถือของผู้ส่งสารขึ้นอยู่กับปัจจัย 2 ประการ คือ *ความสามารถหรือความเป็นผู้ชำนาญ (Competence of Expertness)* และ *ความน่าไว้วางใจ (Trustworthiness)* คุณลักษณะความเป็นครูที่ดีคือความสามารถหรือความเป็นผู้ชำนาญ และบุคลิกลักษณะภายนอกที่สวยงามเรียบร้อยเหมือนผู้หญิงซึ่งเป็นเพศกระแสหลัก ซึ่งจะไม่สร้างความรู้สึกรู้สึกแตกต่างให้กับบุคคลแวดล้อม สามารถเข้าถึงได้ง่าย สร้างความน่าไว้วางใจให้กับอาจารย์ที่แสดงตนต่างจากเพศกำเนิด จนก่อให้เกิดเป็นความน่าเชื่อถือขึ้นในที่สุด

ปัญหานำวิจัยข้อ 2 ผลการรับรู้ความน่าเชื่อถือของอาจารย์ที่แสดงตนต่างจากเพศกำเนิด ในมุมมองของอาจารย์ที่แสดงตนต่างจากเพศกำเนิด กับบุคคลแวดล้อมเป็นอย่างไร

จากการรับรู้ตนเองของอาจารย์ที่แสดงตนต่างจากเพศกำเนิด ส่งผลต่อการสื่อสารและการนำเสนอตนเองโดยแทรกความเป็นเพศเข้าไปในบทบาทอาชีพทั้งทางด้านวิชา และอวิชา เช่น การไว้ผมยาว, การแต่งกายเป็นผู้หญิง, การใช้เครื่องประดับต่าง ๆ ที่เป็นของผู้หญิง หรือ ใช้สรรพนามแทนตัวเหมือนผู้หญิง ใช้หางเสียงเหมือนผู้หญิง รวมไปถึง อากัปกริยาที่เรียบร้อยนุ่มนวลเหมือนผู้หญิง เป็นต้น การอยู่ในรูปลักษณะของเพศหญิงจะสร้างความเชื่อมั่นในตนเองให้กับอาจารย์ที่แสดงตนต่างจากเพศกำเนิดได้มากกว่าการอยู่ในรูปลักษณะของเพศชาย สอดคล้องกับแนวคิดของ *Walinda (1967:1)* ที่อธิบายภาวะของบุคคลที่มีความขัดแย้งระหว่างเพศกำเนิด และเพศภาวะ ซึ่งบุคคลเหล่านี้จะไม่มีความสุขในการดำเนินชีวิตอยู่บนพื้นฐานบทบาทตามเพศกำเนิด

ผลของการยอมรับความน่าเชื่อถือของอาจารย์ที่แสดงตนต่างจากเพศกำเนิดแบ่งออกเป็น 3 ลักษณะคือ ยอมรับแบบไม่มีเงื่อนไข ยอมรับแบบมีเงื่อนไข และไม่ยอมรับ ซึ่งกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีการยอมรับแบบไม่มีเงื่อนไข ซึ่งเกิดขึ้นจากการที่อาจารย์ที่แสดงตนต่างจากเพศกำเนิดมีความรู้ความสามารถในสาขาวิชาที่สอนดี มีจรรยาบรรณของความเป็นครู-อาจารย์ และมองเห็นคุณค่าในตนเอง รองลงมาคือการยอมรับแบบมีเงื่อนไข กล่าวคือ ยอมรับในคุณลักษณะที่ดีของอาจารย์ที่แสดงตนต่างจากเพศกำเนิด แต่จะต้องอยู่ภายในกรอบที่สถานศึกษาวางไว้ให้ และไม่ยอมรับ แต่ด้วยความที่อาจารย์ที่แสดงตนต่างจากเพศกำเนิดมีผลงานที่โดดเด่น และภาพลักษณ์ที่น่าเสนอไม่ได้สร้างปัญหาในการปฏิบัติงานร่วมกับผู้อื่น จึงทำให้เกิดการละวางมุมมองด้านความเป็นเพศไว้

เป็นที่สังเกตได้ว่า แม้การนำเสนอภาพลักษณ์เพศหญิงของอาจารย์ที่แสดงตนต่างจากเพศกำเนิด จะเป็นไปตามบทบาทเพศกระแสหลักก็ตาม แต่ทว่า การยอมรับในความน่าเชื่อถือของบุคคลแวดล้อมทั้ง 4 กลุ่มนั้น ยังคงอยู่ที่คุณลักษณะความเป็นครู-อาจารย์ที่ดีของอาจารย์ที่แสดงตนต่างจากเพศกำเนิดมากกว่า ความเป็นเพศและตัวตนของอาจารย์ที่แสดงตนต่างจากเพศกำเนิดไม่ได้ถูกยอมรับโดยดุษณี ดังนั้น อาจกล่าวได้ว่า คุณลักษณะความเป็นครู-อาจารย์ที่ดี เป็นองค์ประกอบสำคัญที่มีผลต่อการยอมรับความน่าเชื่อถือของอาจารย์ที่แสดงตนต่างจากเพศกำเนิด

อย่างไรก็ตาม ระดับการยอมรับของบุคคลแวดล้อมจะถูกถ่ายทอดผ่านพฤติกรรมกรรมการแสดงออกที่มีต่ออาจารย์ที่แสดงตนต่างจากเพศกำเนิด ส่งผลต่อการสร้างความเชื่อมั่นและการรับรู้ของอาจารย์ที่แสดงตนต่างจากเพศกำเนิด ทำให้อาจารย์ที่แสดงตนต่างจากเพศกำเนิดมีการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมกรรมการแสดงออก เช่น การแต่งกายเป็นผู้หญิง หากสถานศึกษามีนโยบายห้ามสวมกระโปรง อาจารย์ที่แสดงตนต่างจากเพศกำเนิดก็จะเปลี่ยนมาสวมใส่กางเกงสุทแบบผู้หญิง หรือการวางตัวกับนักเรียน-นักศึกษา หากนักเรียน-นักศึกษาให้ความเคารพในฐานะครู อาจารย์ที่แสดงตนต่างจากเพศกำเนิดก็จะมีปรับเปลี่ยนลักษณะการสื่อสารแบบเป็นกันเอง เพื่อสร้างความเป็นกันเองกับนักเรียน-นักศึกษา สอดคล้องกับที่ สมร ทองดี (2542) ได้อธิบายเกี่ยวกับมโนทัศน์ตนเองว่า *ตนตามอัตภาพ* คือ การที่บุคคลรู้ตัวตนเองเป็นคนแบบใด *ตนตามอุดมคติ* คือ ตัวตนที่ปรารถนาจะเป็น และ *ตนตามความต้องการของสังคม* คือ ตัวตนที่เป็นไปตามค่านิยม ความเชื่อ หรือข้อกำหนดของสังคม บุคคลใดที่มีมโนทัศน์แห่งตนทั้ง 3 ข้อนี้ และรู้จักผสมผสานตัวตนเหล่านี้ให้ดี จะทำให้บุคคลนั้นรู้ความสามารถ รู้ข้อจำกัดตนเอง มีความสุข

และพึงพอใจ และมองเห็นคุณค่าของตัวเอง ทั้งยังรู้จักที่จะนำความสามารถนั้นมาใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อตนเองและสังคมอีกด้วย

ปัญหานำวิจัยข้อ 3 ปัญหาและอุปสรรคที่มีผลต่อการปฏิบัติหน้าที่ของอาจารย์ที่แสดงตนต่างจากเพศกำเนิดเป็นอย่างไร

ปัญหาที่มีผลต่อการรับรู้ความน่าเชื่อถือของอาจารย์ที่แสดงตนต่างจากเพศกำเนิดที่เด่นชัดที่สุด คือ ความคาดหวังของสังคมต่อบทบาทครู-อาจารย์ที่ดี กล่าวคือ ครู-อาจารย์จะต้องเปรียบเสมือนเป็นพ่อแม่ และจะต้องดีพร้อมไปในทุกด้าน เพื่อเป็นแบบอย่างให้กับผู้เป็นศิษย์ แนวคิดดังกล่าวเป็นแนวคิดที่ล้าสมัย ไม่ลื่นไหล ทำให้คนในสังคมยึดติดภาพดังกล่าวของครู-อาจารย์เป็นภาพตายตัว

ดังนั้น จากมุมมองแบบเพศกระแสหลักของคนส่วนใหญ่ในสังคม ที่มองภาพอาจารย์ที่แสดงตนต่างจากเพศกำเนิด มีพฤติกรรมที่ละเมิดบรรทัดฐานของสังคม แม้ว่าอาจารย์ที่แสดงตนต่างจากเพศกำเนิดจะนำเสนอภาพลักษณ์ความเป็นเพศหญิงก็ตามที่ แต่ในมุมมองของบุคคลแวดล้อม ก็ยังมองว่า มีจุดต่างจากเพศหญิงหรือเพศชายโดยกำเนิด ทำให้เกิดภาพที่ไม่เหมาะสม ไม่ดีงาม ขัดแย้งกับภาพตายตัวของครู-อาจารย์ที่สังคมคาดหวัง คือ การเป็นแบบอย่างที่ดีให้กับศิษย์ ดังนั้น อาจารย์ที่แสดงตนต่างจากเพศกำเนิดจึงไม่ควรที่จะนำเสนอภาพลักษณ์ของความเป็นเพศผ่านการแต่งกาย ซึ่งเป็นภาพลักษณ์ภายนอกที่เห็นได้ชัด เพื่อป้องกันการเลียนแบบของนักเรียน-นักศึกษา อันจะก่อให้เกิดความขัดแย้งแต่กฎระเบียบข้อบังคับของสถานศึกษา

การสื่อสารเฉพาะบุคคลของอาจารย์ที่แสดงตนต่างจากเพศกำเนิด เป็นอีกองค์ประกอบหนึ่งที่จะมีผลในการสร้างการยอมรับจากบุคคลแวดล้อม หากอาจารย์ที่แสดงตนต่างจากเพศกำเนิดมีการสื่อสารที่ไม่เหมาะสม เช่น การพูดจาไม่เหมาะสม หรือนั่นความต้องการทางเพศ ก็เป็นการตอกย้ำภาพที่สื่อมวลชนสร้างไว้ คือ มีความหมกมุ่นทางเพศ อันจะก่อให้เกิดภาพตายตัวให้กับกลุ่มบุคคลที่แสดงตนต่างจากเพศกำเนิดต่อไปอย่างไม่มีที่สิ้นสุด

ข้อจำกัดในการวิจัย

1. เนื่องจากงานวิจัยนี้เป็นงานวิจัยเชิงคุณภาพที่มีระยะเวลาในการเก็บข้อมูลจำกัด ดังนั้น การหากลุ่มตัวอย่างที่มีลักษณะเฉพาะเจาะจงอย่างอาจารย์ที่แสดงตนต่างจากเพศกำเนิดในสถานศึกษาในระบบจึงมีจำนวนน้อย
2. กลุ่มตัวอย่างที่ 4 คือนักเรียน-นักศึกษาในกรณีศึกษาที่ 5 นั้น เป็นนักเรียนชั้นอนุบาล ซึ่งยังไม่มีวุฒิภาวะในการตอบคำถามวิจัยเพียงพอ ผู้วิจัยจึงไม่เก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างดังกล่าว
3. กลุ่มตัวอย่างที่ 5 คือ ผู้ปกครองของนักเรียน-นักศึกษา ในกรณีศึกษาที่ 1 และกรณีศึกษาที่ 4 เป็นกลุ่มนักศึกษาระดับมหาวิทยาลัย ซึ่งผู้ปกครองจะไม่เข้ามามีส่วนร่วมในการมีปฏิสัมพันธ์กับทางสถานศึกษามากนัก ทำให้การเก็บข้อมูลในส่วนนี้ ผู้วิจัยจึงเปลี่ยนไปเก็บข้อมูลจากบุคคลภายนอกที่เข้ามาติดต่อกับทางสถานศึกษา

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะทางวิชาการ

1. เนื่องด้วยงานวิจัยนี้มีข้อจำกัดในเรื่องระยะเวลาการดำเนินการวิจัย ดังนั้น กลุ่มตัวอย่างจึงมีลักษณะเฉพาะเจาะจงมาก หากมีการเพิ่มจำนวนกลุ่มตัวอย่างให้มากขึ้น ก็อาจจะเห็นลักษณะการสื่อสารเพื่อสร้างความน่าเชื่อถือที่หลากหลายมากขึ้น
2. งานวิจัยนี้มุ่งเน้นศึกษาอาจารย์ที่แสดงตนต่างจากเพศกำเนิดเพียงอย่างเดียว แต่หากศึกษาวิจัยโดยเปลี่ยนกลุ่มตัวอย่างเป็นบุคคลที่แสดงตนต่างจากเพศกำเนิดที่ประกอบอาชีพที่มีบทบาททางเพศชายชัดเจน เช่น วิศวกร ทหาร ตำรวจ หมอ ฯลฯ อาจจะทำให้เห็นลักษณะการสื่อสารเพื่อสร้างความน่าเชื่อถือในบทบาทอาชีพดังกล่าวที่แตกต่างออกไปได้

ข้อเสนอแนะเชิงประยุกต์

1. งานวิจัยนี้อาจจะทำให้บุคคลที่แสดงตนต่างจากเพศกำเนิดที่ต้องการประกอบอาชีพครู-อาจารย์ได้เห็นมุมมองต่อความน่าเชื่อถือในบทบาทอาชีพครู-อาจารย์ของบุคคลแวดล้อมที่มีส่วนเกี่ยวข้อง ซึ่งจะช่วยให้บุคคลที่แสดงตนต่างจากเพศกำเนิดที่

ต้องการประกอบอาชีพครู-อาจารย์มีแนวทางในการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมสื่อสารให้เหมาะสมต่อไปได้

2. งานวิจัยนี้อาจทำให้ผู้บริหารสถานศึกษาเปิดกว้างในการให้โอกาสบุคคลที่แสดงตนต่างจากเพศกำเนิดได้เข้ามาแสดงความรู้ความสามารถ รวมไปถึงการที่จะเป็นแนวทางให้ผู้บริหารสถานศึกษาวางนโยบายเพื่อรองรับการเปิดกว้างดังกล่าว เพื่อบริหารบุคลากรที่เป็นบุคคลที่แสดงตนต่างจากเพศกำเนิดได้อย่างเหมาะสมต่อไป

รายการอ้างอิง

ภาษาไทย

- ฉันทลักษณ์ รักษาอยู่ และคณะ. ความเข้าใจเกี่ยวกับคนข้ามเพศ. เอกสารประกอบการประชุมเสวนาเพื่อรับฟังความคิดเห็นเรื่อง “คำนำหน้านามบุคคล” เสนอที่ โรงแรมเวียงใต้ กรุงเทพฯ, 14 กันยายน 2550. (เอกสารไม่ได้ตีพิมพ์เผยแพร่).
- ชลิตาภรณ์ ส่งสัมพันธ์. เพศวิถี : นิยามความหมาย และกรอบแนวคิด. รายงานการสัมมนาเรื่องเพศวิถีและการปรับใช้ในงานส่งเสริมสุขภาพทางเพศ ณ โรงแรมแกรนด์ทาวเวอร์อินทร์ กรุงเทพฯ, 5 พฤศจิกายน 2550. (เอกสารไม่ได้ตีพิมพ์เผยแพร่).
- ไชโย นิธิอุบล. การสื่อสารเพื่อการเปิดเผยตนเองของกลุ่มชายรักรชาย. วิทยานิพนธ์ ปริญญาโท ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขานิติศาสตร์พัฒนาการ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2546.
- ฐิติกร เทรยาภรณ์. ภาพลักษณ์ของกลุ่มชายรักรชายที่สะท้อนจากเนื้อหาในหนังสือพิมพ์รายวันไทย ช่วงปี พ.ศ.2508-2543. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาวารสารสนเทศ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2543.
- ธวัชชัย กิจรัตนะกุล. ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความน่าเชื่อถือของผู้ส่งสาร : การศึกษาความคิดเห็นของเจ้าหน้าที่วิเคราะห์งบประมาณด้านการศึกษากับด้านความมั่นคงของสำนักงานงบประมาณ. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทวารสารศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาสื่อสารมวลชน มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2540.
- บุษบา สุธีพร. พฤติกรรมศาสตร์การสื่อสาร. นนทบุรี: สำนักพิมพ์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช, 2533.
- เปรมปรีดา ปราโมช ณ อยุธยา. การช่วงชิงอัตลักษณ์ “กะเทย” ในงานคาบาเร่ต์โชว์. วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการพัฒนาสังคม มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 2546.
- ยนต์ ชุ่มจิต. การศึกษาและความเป็นครูไทย. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์, 2546.
- ราชบัณฑิตยสถาน. พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542. กรุงเทพฯ: นานมีบุ๊คส์พับลิเคชั่นส์, 2546.
- วริยา ชินวรรณ. จริยธรรมในวิชาชีพ. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชวนฝัน, 2546.
- วิไล ตั้งจิตสมคิด. การศึกษาและความเป็นครูไทย. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์, 2544.
- ศรีเรือน แก้วกังวาล. ทฤษฎีจิตวิทยาบุคลิกภาพ : รู้เขา รู้เรา. กรุงเทพฯ: หอมชาวบ้าน, 2544.

สมร ทองดี. บริการแนะแนว : งานพัฒนาทรัพยากรบุคคล. วารสารสุขโขทัยธรรมมาธิราช 12,1 (ม.ค.-เม.ย. 2542), 78-83.

สมฤดี สงวนแก้ว. กระบวนการพัฒนาและสร้างเอกลักษณ์ “กะเทย” ในสังคมมุสลิม. วิทยานิพนธ์สังคมวิทยาและมานุษยวิทยา มหาวิทยาลัยมหิดล (สังคมวิทยา) มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2546.

อรวรรณ ปิรันธน์โอวาท. การสื่อสารเพื่อการโน้มน้าวใจ. กรุงเทพฯ:สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2546.

อรอนงค์ ชาญภูวนันท์. การแนะแนวอาชีพ. กรุงเทพฯ: โอ.เอส.พริ้นติ้ง เฮ้าส์, 2539.

ภาษาอังกฤษ

Benjamin, Harry. The Transsexual Phenomenon, 1966.<www.symposion.com>

Bruess, C. E. and Greenberg, J. S. Sexuality Education: Theory and Practice. New York : Macmillan, 1988.

David K. Berlo, James B. Lemert and Robert J. Dimension for Evaluating the Acceptability of Message Source, mimeographed Michigan State University, 1966.

Kelly, G. F. Sexuality today : the human perspective. Boston: McGraw-Hill Higher Education, 2006.

Maccoby, E. E. The Varied Meaning of Masculinity and Femininity. In J.M. Reinish, L.A. Rosenblum and S.A. Sander (eds.) Masculinity/Femmininity : Basic Perspectives. New York : Oxford Press, 1987 p.237-239.

Money, J. Man & woman, boy & girl : the differentiation and dimorphism of gender identity from conception to maturity. Baltimore : Johns Hopkins University Press, 1972.

Styker, S. Identity Theory. In Edgar F. Borgatta and Marie L. Borgatta. Encyclopedia of Sociology 2, (1992) : 871-876.

Thom, B. and More, K. Welcome to the festival. 1998. <www.symposion.com>

Walinder, Jan. Transsexual : A study of forty three cases, 1967. <www.symposion.com>

Weigert, A. J. ; Teitge, J. S. and Teitge, D. W. Society and Identity. Cambridge,UK. : Cambridge University Press, 1986.

Winter, Sam. And Udomsak, Nuttawut. Male, Female and Transgender : Stereotype and Self in Thailand, 2002.<www.symposion.com>

ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์

นายณิศรกรญา สอนประดิษฐ์ เกิดเมื่อวันที่ 5 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2524 สำเร็จการศึกษา
ระดับปริญญาตรีจากโปรแกรมวิชาภาษาไทย (ศศ.บ.) คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา ในปีการศึกษา 2547 ได้เข้าศึกษาต่อระดับปริญญาโทสาขาอา
ชีววิทยา รุ่นที่ 10 ภาควิชาชีววิทยาและสื่อสารการแสดง คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย ในปีการศึกษา 2550 และสำเร็จการศึกษาในปีการศึกษา 2551